

הועתק והופס לא נטרנס

www.hebrewbooks.org

ספר

ע"י חיים חשם"ט

כרם חמר

ר"ת 'חינוך מילה' רפואה

ליסוד אר"ש קדימה נאמנה: לימוד לאור
חנוכת הבית קרי"ת חנ"ה וחיתה ארש"ת
לימוד אור המילה יתנו צדקות ה' אנשי
אמונה ועוד הן בה שיחה זו תפלה
וליצור זה טעלה ארוכ"ה לרפואת חולח
ח"ו עת להננה :

הן גם דר מהנפיד 'חיד"א ס"ט

אשר נטע כרם הד"א מרנניא אשר רוח בו חמת
נפסי"ה לבתי לזכות את ישראל ה' עמו יפרח כשזשנה :

נרפס

מה ליוורנו יע"א

מת ונ"שא"ר גם הוא לאלהינו לפ"ק

בדפוס של החכם כמח"ר אליעזר סערון כר"ו :

Con Approv.

סחור סחור לכרמא לא תקרב

גזירת נח"ש

למען לא יקרב איש לבא בכרם רעהו המחברת
הזו להרפישו עד מלאת עשרה שנים ושומע לנ
ישבן במח גס"ו :

בס"ד חנוכת הבית לדוד

יבנם בכי טוב

בכניסתו לבית שמתחיל להפא כלי הבית והשמישיו כח יאמר בפה
מלא :

בסייעתא דשמיא בשם ה' אלחי ישראל נעשה
ונצליח גדול יהיה כבוד הבית הזה לעבודתו
יתברך :

ויאמר פסוקים אלו

ברוך אתה כבאך : יבין ר"ת בא"ב וחוש שם קדוש כחו
להצלחה) :

יהי יהוה את-יוסף ויהי איש מצליח : ויהי דוד
לכל-דרכיו משביל ויהוה עמו :
יהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשרה ידענו
כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו :
שב בסתר עליון בצל שדי יתלונן : אמר ליהוה
מחס ומצודתי אלהי אבטח-בו : כי הוא
יצילך מפח יקוש מדבר הוות : באברתו יסך לך
ותחת-כנפיו תחסה צנת ומתרה אסתו : לא-תיבא
מפחד לילה מחץ יעוף יומם : מדבר באפל יחלך
מקטב ישור צהרים : יפל בצדך אלה ורבת
מימנך
א א א

חנוכת הבית

מימינה אליה לא יגש : דק בעיניה תביש ושלמת
 רשעים תראה : כי-אתה יהוה מחסי עליון שמת
 מעונה : לא-תאנה אליה רעה ונגע לא-יקרב
 באחלה : כי מלאכיו יצוה-לך לשמרה בכל-דרכיה :
 על-בסיס ישאונה פן-תגוף באבן רגלה : על-שחל
 ופתן תדרך הרמס בפיר ותנין : כי כי השק
 ואפלטו אשגבוהו כי-ידע שמי : יקראני ואענהו
 עמו-אלכי בצרה אחלצהו ואכבדהו : ארך ימים
 אשביעהו ואראהו בישועתי :

אנא בלח גדולת ימינה תתיר צרורה : אכנית"ץ
 קבל רנת עמך שגבנו טהרנו נורא : קר"ע שט"ן
 נא גבור דורשי ייחודה כבבת שמרם : נג"ר יב"ש
 ברכם טהרם רחמי צדקתה תמיד גמלים : בט"ר צת"ג
 חסין קדוש ברוב טובה גהל עדתה : חק"כ טנ"ע
 יחיד גאה לעמך פנה זוכרי קדושתה : ינ"ל פו"ק
 ישועתנו קבל ושמע צעקתנו יודע תעלומות : שקוצי"ת
 ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :

(ואם תאוו נפשך כה תאמר ז"פ ויהי נועם ישר והפוך עם אנא כבה
 בתוכו כאשר יבא בסוף הכרם :)

והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה והנה
 קמה (יכין שם קדוש הקם) אלמתי וגם-נצבה
 והנה תסביגה אלמתיכם ותשתהוין לאלמתי :

ויהזור ג' פעמים

ואחר כך יאמר

יהי רצון מלפניך **יהוה** אלהינו ואלהי אבותינו חלק
רחום וחנון : שתתמלא רחמים עלינו וזכרונ
רחמיך וזכויות שמות הקדש היוצאים מפסוקים אלו תכליחנו לנו
ולכל אשר באהלנו ולכל זרענו בבית זה בכלל ופרט ונחיה כולנו
מוצלחים ומבורכים בכל חבל כל ותצילנו מעין הרע ומכל חטא
ומכל חולי ומכל צרה ויהיו בתינו בכל מקום בתים מלאים כל טוב
מוצלחות ומבורכות לנו ולזרענו כך בטחנו ולשמך נעזרנו כי אל
רחום אתה כדכתיב כי אל רחום ה' אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך
ולא ישכח את ברית אבותיך אשר נשבע להם ושמע תפלתנו כי
אתה שומע תפלת כל פה עשה למען שמך עשה למען ימנך עשה
למען תורתך עשה למען קדושתך ישיו לרצון אמרי פי והגיון לבי
לפניך ה' צורי ונואלי אמן נכח סלה ועד

יהי חסדך יהוה עלינו כאשר יתלנו לך :
הראנו יהוה חסדך וישעך תתן לנו :
נאני בחסדך בטחתי יגל לפני בישועתך אשירה
ליהוה כי גמל עלי :
הנה אל ישועתי אבטח ולא אפחד פי עזי וחסדך
יה יהוה יהיה לי לישועה :

יתן צדקה (או יפריש ליתן בו ביום) ויבין שתהיה הבית כמצלחת בכל

הנוכת הבית

סדר לימוד לאור החינוך

(וען כו לפי דברי רבינו האלף ז"ל אין ללמוד מקרא כלילה לא
רבינו ליתן ליתן לימוד בתנ"ך :)

למוד בסגנון מסכת ברכות ז"ט תמיד ר"ת ב"ת כאשר יבא
לפניו (ויכין ששנין הפרקים מן מסכתות אלו הם כ"א גמטריא אה"ה)

מסכת ברכות

פרק א מאימתי קורין את שמע בערבית : טשעה
שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן
עד סוף האשמורת הראשונה : דברי רבי אליעזר : וחכמים
אומרים עד חצות : רבן גמליאל אומר עד שיעלה עמוד
השחר : מעשה שבאו בניו בבית המשתה אמרו לו לא
קרינו את שמע : אמר להם : אם לא עלה עמוד
השחר הייבין אתם לקרות : ולא : כלל : אלא כל מת
שאמרו חכמים עד חצות : מצותן עד שיעלה עמוד השחר
הקטר חלבין ואברים : מצותן עד שיעלה עמוד השחר :
וכל הנאכלים ליום אחר : מצותן עד שיעלה עמוד
השחר : אם כן למתאמרו חכמים עד חצות : כדי להרחיק
את האדם מן העבירה : ב מאימתי קורין את שמע
בשחרית : משנביר בין תכלת ללבן : רבי אליעזר אומר
בין תכלת לבדתי (ויגמרה) עד הנץ החמה : רבי יהושע
אומר עד שלש שעות : שכן הדרך בני מלכים לעמוד
בשלוש שעות : הקורא מכאן ואילך לא המסיר כאדם
הקורא בתורה : ב בית ששני אבותיהם בערב כל אחד
ימי הקרא יבבוקר יעטרו שנאמר ובשבת ובקומך
ובית

ובית הלל אומרים כל אדם קורא בדרבנן שנאמר
 ובלכתך בדרך אם כן למה נאמר וכשבבך ובקומך
 (ואלא) בשעה שדרך בני אדם שוכבים ובשעה שדרך
 בני אדם עומדים אמר רבי טרפון אני הייתי בא בדרך
 והטיתי לקרות בדברי בית שמאי וסבנתי בעצמי מפני
 הלסטים אמרו לו ברי היית לחוב בעצמך שעברת על
 דברי בית הלל ד בשחר מברך שמים לפניך ואחת
 לאחרית ובערב מברך שמים לפניך ושמים לאחרית
 אחת ארבה ואחת קצרה מקום שאמרו להאריך אינו
 רשאי לקצר לקצר אינו רשאי להאריך לחתום אינו
 רשאי שלא לחתום ושלא לחתום אינו רשאי לחתום
 ה מובירין יציאת מצרים בלילות אמר רבי אלעזר בן
 עזריה הרי אני בבן שבעים שנה ולא זכיתי שתאמר
 יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זוטא שנאמר
 למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך
 ימי חייך הימים כל ימי חייך הלילות וחכמים אומרים
 ימי חייך העולם הזה כל ימי חייך להביא לימות
 המשיח :

פרק ב היה קורא בתורה והניע זמן המקרא אם
 בין לבו יצא ואם לאו לא יצא בפרקים
 שואל מפני הכבוד ומשיב ובאמצע שואל מפני היראה
 ומשיב דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר באמצע
 שואל מפני היראה ומשיב מפני הכבוד בפרקים שואל
 מפני הכבוד ומשיב שלום לכל אדם ב אלו חן בין
 הפרקים בין ברכה ראשונה לשניה בין שניה לשמע
 בין שמע לזהיה אם שמע בין וזהיה אם שמע לויאמר

חנוכת הבית

בין ויאמר לאמת ויצויב רבי יהודה אומר בין ויאמר לאמת
 ויצויב לא יפסיק אומר רבי יהושע בן קרחה למה קדמה
 שמע ליהיה אם שמע אלא כדי שיקבל עליו עול
 מלכות שמים תחלה ואחר כך יקבל עליו עול מצות
 ויהיה אם שמע לוֹאמר שוהיה אם שמע נהג ביום
 ובליילה ויאמר אינו נהג אלא ביום : ג הקורא את
 שמע ולא השמיע לאינו יצא רבי יוסי אומר לא יצא
 קרא ולא דקדק באותיותיה רבי יוסי אומר יצא רבי
 יהודה אומר לא יצא הקורא למפרע לא יצא קרא
 ושעה יחזור למקום ששעה : ד האומנין קורין בראש
 האילן או בראש הנדבך מה שאינן רשאים לעשות כן
 בתפלה : ה הן פטור מקריאת שמע בלילה הראשון
 עד מוצאי שבת אם לא עשה מעשה מעשה ברבן
 גמליאל שקרא בלילה הראשון שנשא אמרו לו תלמידיו
 לא למדתנו רבינו שחתן פטור מקריאת שמע בלילה
 הראשון אמר להם איני שומע לכם לבטל טמני עול
 מלכות שמים אפילו שעה אחת : ו רחין בלילה הראשון
 שמתה אשתו אמרו לו תלמידיו לא למדתנו רבינו
 שאכל אסור לרחוץ אמר להם איני בשאר כל אדם
 איסורים אני : ז ובשמת טבי עבדו קבל עליו תנחומין
 אמרו לו תלמידיו לא למדתנו רבינו שאין מקבלין
 תנחומין על העבדים אמר להם אין טבי עבדי בשאר
 כל העבדים בשר היה : ח הן אסרצה לקרות קריאת
 שמע בלילה הראשון קורא רבן שמעון בן גמליאל
 אומר לא כל הרוצה לשול את השם ישול :

מרק ג מי שמתו מוטל לפניו פטור (מקריאת שמע)

מן התפלה ומן התפלין. נושאי המטה וחלופיהן וחלופי
 חלופיהן את שלפני המטה ואת שלאחר המטה. ארת
 שלמטה צורך בהן פטורין ואת שאין למטה צורך בהן
 חייבין. אלו ואלו פטורין מן התפלה: ב קברו ארת
 המת וחזרו. אם יכולים להתחיל ולגמור. עד שלא יגיעו
 לשורה יתחילו. ואם לאו לא יתחילו. העומדים בשורה
 הפנימים פטורים. והחיצונים חייבין: ג נשים ועבדים
 וקטנים פטורים מקריאת שמע ומן התפלין. וחיובין
 בתפלה ובמוזוה ובברכת המזון: ד בעל קרי מרהרר
 בלבו ואינו מברך לא לפניו ולא לאחריה. ועל המזון
 מברך לאחרי ואינו מברך לפניו. רבי יהודה אומר
 מברך לפניו ולאחריהם: ה היה עומד בתפלה
 ונזכר שהוא בעל קרי. לא יפסיק אלא יקצר. ירד לטבול
 אם יכול לעלות ולהתכבסות ולקרות עד שלא תנן החמה
 יעלה ויתכסה ויקרא. ואם לאו יתכסה במים ויקרא
 אבל לא יתכסה לא במים הרעים ולא במי המשרה.
 עד שיטיל לתוכן מים. וכמה ירחיק מהם ומן הצואה
 ארבע אמות: ו זכ שראה קרי ונדה שפלטת שכבת
 זרע. וחמשמשות שראתה נדה צריכין טבילה. ורבי
 יהודה פוטר:

פרק ד תפלת השחר עד חצות. רבי יהודה אימר עד
 ארבע שעות. תפלת המנחה עד הערב.
 רבי יהודה אימר עד פלג המנחה. תפלת הערב אין לה
 קבע ושל מוספין כל היום (רבי יהודה אימר עד שבע
 שעות): ב רבי נחוניא בן הקנא היה מתפלל בכניסתו
 לבית המדרש. וביציאתו תפלה קצרה. אמרו לו. מה
 מקום

חנוכת הבית

מקום לתפלה ז' אמר להם בכניסתי אני מתפלל שו
 תארע תקלה על ידי וביציאתי אני נותן הודיה על
 חלקי ג רבן גמליאל אומר בכל יום מתפלל אדם
 שמונה עשרה רבי יהושע אומר מעין שמונה עשרה
 רבי עקיבא אומר אם שגורה תפלתו בפיו יתפלל
 שמונה עשרה ואם לאו מעין שמונה עשרה ד רבי
 אליעזר אומר העושה תפלתו קבע אין תפלתו תחנונים
 רבי יהושע אומר המהלך במקום סבנה מתפלל
 תפלה קצרה אומר הושע השם את עמך את שארית
 ישראל בכל פרשת העומר יהיו צרכיהם לפניך ברוך
 אתה יי שומע תפלה ה היה רוכב על החמור ירד ואם
 אינו יכול לירד יחזיר את פניו ואם אינו יכול להחזיר את
 פניו יכוין את לבו כנגד בית קדש הקדשים ו היה
 יושב בספינה או בקרון או באסדא יכוין את לבו כנגד
 בית קדש הקדשים ז רבי אלעזר בן עזריה אומר אין
 תפלת המוספין אלא בחבר עיר וחכמים אומרים בחבר
 עיר ויאלא בחבר עיר רבי יהודה אומר משמו כל מקום
 שיש חבר עיר יהיה פטור מתפלת המוספין
 פרק ה אין עומדין להתפלל אלא מתוך בזה ראש
 חסידים הראשונים היו שוהים שעה אחת
 ומתפללים כדי שיבינו את לבם למקום אפילו המלך
 שואל בשלומו לא ישיבנו ואפילו נחש ברוך על עקבו
 לא יפסיק ב מבידין גבורות גשמים בתחית המתים
 ישאלין הגשמים בברכת השנים והכדלה בחונן הד
 רבי עקיבא אומר אומרה כרכה רביעית בפני עצמה
 רבי אליעזר אומר בתדאה ג האומר (יברכך טובים
 הרי

אמר ר' יהודה (ברך חמיני) על קן צפור ויניעו בחמיר ועל טוב
 וזכר שמך מורים מורים מ' שחקין אותו העובר לפני
 התיבה ושעה יעבור אחר תחתיו ולא יהא סרבן באומה
 שעה מנין הוא מתחיל מתחלת הברכה ששעה בה
 העובר לפני התיבה לא יענה אחר הכהנים אמן
 מפני הטרופ ואם אין שם כהן אלא הוא לא ישא ארץ
 בפיו ואם הכהן ששה נשוא את בפיו וחוזר לתפלתו
 רשאי ה המתפלל ושעה סימן רע לו ואם שלים
 צבור הוא סימן רע לשלחיו מפני ששלוחו של אדם
 כמותו אמרו עליו על רבי חנינא בן הוסא כשהיה
 מתפלל על החולים היה אומר זה חי וזה מת אמרו
 לו מנין אתה יודע אמר להם אם שגורח תפלתו
 כפי ידע אני שהוא מקבל ואם לאו יודע אני שהוא
 מטרף

פרק ו כיצד מכרכין על הפירות על פירות האילן
 אומר בורא פרי העץ חוץ מן הנין שעל הנין
 אומר בורא פרי הגפן ועל פירות הארץ אומר בורא פרי
 האדמה חוץ מן הפת שעל הפת הוא אומר המוציא
 לחם מן הארץ ועל הירקות אומר בורא פרי האדמה
 רבי יהודה אומר בורא מיני רשאים ב ברכ על פירות
 אילן בורא פרי האדמה יצא ועל פירות הארץ בורא
 פרי העץ לא יצא על כלם אם אמר שהכל יצא ג על
 דבר שאין גרולו מן הארץ אומר שהכל על החומץ
 ג על הנובלות ועל הנובאי אומר שהכל (על החלב ועל
 הניבנה ועל הכצים אומר שהכל) רבי יהודה אומר כל
 שהוא מין קללה אין מכרכין עליו ד היו לפני מינים
 הרבה

חנוכת הבית

וְדָבָר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר אִם יֵשׁ בִּינִיחָם מִמֵּין שְׁבָעָה
 מְבָרֵךְ עָלָיו וְחֻכְמִים אֹמְרִים מְבָרֵךְ עַל אֵיזָה מֵהֶם שִׁירָצָה:
 בָּרֵךְ עַל הַיַּיִן שֶׁלִּפְנֵי הַמּוֹזֵן פֶּטֶר אֶת הַיַּיִן שֶׁלֹּא אַחֲרֵי
 הַמּוֹזֵן בָּרֵךְ עַל הַפְּרָפֶרֶת שֶׁלִּפְנֵי הַמּוֹזֵן פֶּטֶר אֶת
 הַפְּרָפֶרֶת שֶׁלֹּא אַחֲרֵי הַמּוֹזֵן בָּרֵךְ עַל הַפֶּת פֶּטֶר אֶת
 הַפְּרָפֶרֶת עַל הַפְּרָפֶרֶת לֹא פֶטֶר אֶת הַפֶּת בֵּית שְׁמַאי
 אֹמְרִים אָף לֹא מַעֲשֶׂה קִדְדָה: וְהָיוּ יוֹשְׁבֵין לֹאכֹל כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד מְבָרֵךְ לְעַצְמוֹ הַכֹּפֹּי אַחֲרֵי מְבָרֵךְ לְכֻלָּם
 בָּא לָהֶם יַיִן בְּתוֹךְ הַמּוֹזֵן כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְבָרֵךְ לְעַצְמוֹ
 לְאַחֲרֵי הַמּוֹזֵן אַחֲרֵי מְבָרֵךְ לְכֻלָּם וְהוּא אֹמֵר עַל הַמּוֹנֵמֶר
 אָף עַל פִּי שְׁאִין מְבִיאִין אֶת הַמּוֹנֵמֶר אֲלֵא לְאַחֲרֵי הַסְּעוּדָה:
 ז' הֵבִיאוּ לִפְנֵי מַלִּיחַ בְּתַחֲלָה וּפֶת עָטוּ מְבָרֵךְ עַל הַמַּלִּיחַ
 וּפֶטֶר אֶת הַפֶּת שֶׁהַפֶּת טְפִלָּה לוֹ: ז' הַכֹּל כָּל שֶׁהוּא
 עֵיקָר וְעָמּוּ טְפִלָּה מְבָרֵךְ עַל הָעֵיקָר וּפֶטֶר אֶת הַטְּפִלָּה:
 ח אֲכַל הָאֲנִים וְעַנְכִּים וְדַמּוּנִים מְבָרֵךְ אַחֲרֵיהֶן שְׁלֹשׁ
 בְּרָכוֹת דְּבָרֵי רֶכֶן נִמְלִיאֵל וְחֻכְמִים אֹמְרִים בְּרָכָה אַחַת
 (וּמַעֲשֵׂי שְׁלֹשׁ) רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר אֶפִּילוּ אֲכַל שֶׁלֶק וְהוּא
 מוֹנֵג מְבָרֵךְ אַחֲרָיו שְׁלֹשׁ בְּרָכוֹת הַשּׁוֹתֶה מִים לְצִמְאֹו
 אֹמֵר שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בְּדִבְרֵי רַבִּי טַרְפוֹן אֹמֵר בּוֹרֵא
 נַפְשוֹת רַבּוֹת:

פֶּרֶק ז' שְׁלֹשָׁה שֶׁאֲכָלוּ בְּאַחַד חֵיבִין לִזְמַן אֲכַל דְּמָא
 וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שֶׁנִּשְׁלָה תְּרוּמָתוֹ וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי
 וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּפְדָּה וְהַשְּׁמֵשׁ שֶׁאֲכַל בְּבֵית וְהַבּוֹתִי מוֹמְנִין עֲלֵיהֶם
 אֲכַל אֲכַל מְבַל וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִשְׁלָה תְּרוּמָתוֹ
 וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהַקֹּדֶשׁ שֶׁלֹּא נִפְדָּה וְהַשְּׁמֵשׁ שֶׁאֲכַל פְּחוֹת
 מִבֵּית וְהַנִּבְדָּרִי אֵין מוֹמְנִין עֲלֵיהֶם: ב' גִּישִׁים וְעַבְדִּים
 וְקַטְנִים

הפרקים ועל הרעמים ועל הרוחות • ואמר ברוך שפנת
 וגבורתו מלא עולם • על ההרים ועל הגבעות ועל
 הימים ועל הנהרות ועל המדברות ואמר ברוך עושה
 בראשית • רבי יהודה ואומר הרואה את הים הנדול ואמר
 ברוך שעשה את הים הנדול • בזמן שרואה אותו לפרקים.
 על הנשמים ועל בשורות הטובות ואמר ברוך הטוב והמטיב
 ועל בשורות רעות ואמר ברוך דיין האמת • ג בנה בית
 חדש וקנה כלים חדשים • ואמר ברוך שהחיינו • מברך
 על הרעה מעין הטובה ועל הטובה מעין הרעה הצועק
 לשעבר הרי זו הפלת שוא • כיצד היתה אשתו מעבדת
 ואמר יהי רצון שתלד אשתי וכו' • הרי זו הפלת שוא •
 היתה בא בדרך ושמע קול צווח בעיר • ואמר יהי רצון
 שלא יהיו אלו בני ביתי הרי זו הפלת שוא • ד הנכנס
 לדרך מתפלל שתיים • אחת בכניסתו ואחת ביציאתו •
 בן עזאי אומר ארבע • שתיים בכניסתו ושתיים ביציאתו •
 ונזון חודצה לשעבר • וצועק לעתיד לבא • ה הניב
 אדם לדרך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה •
 שנאמר ואהבת את יי אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך
 ובכל מאדך • בכל לבבך • בשני יצריך • כיצד טוב
 וביצר רע • ובכל נפשך אפילו הוא נוטל את נפשך •
 ובכל מאדך בכל ממונך • דבר אחד בכל מאדך בכל
 מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו במאד מאד •
 לא יקל אדם את ראשו כנגד שער המזרח שהוא מכון כנגד
 בית קרשי הקרשים • לא יבנס להר הבית לא במקלו
 ולא במנעלו ולא בפגדתו ולא באבק שעל הנליו • ולא
 בעשני קפנדריא • ודקיקה טקל וחומר • כל הזמני

חנוכת הבית

בהן כלאים והן לצורך המועד • אבל לא סגדל המסמר
ולא מנעל שאינו תפור • רבי יהודה אומר אף לא מנעל
לכן מפני שצריך אומן זה הכללי • כל שנאותין בו • ביום
טוב משלחין אותו :

פרק ב חס טוב שחל להיות ערב שבת • לא יבשל

אדם בתחלה מיום טוב לשבת • אבל מבשל

הוא ליום טוב • ואם הותר הותר לשבת • ועושה תבשיל

מערב יום טוב • וסומך עליו לשבת • בית שמאי אמרים

אני תבשילין ובית הלל אמרים תבשיל אחר • ושון בדג

וביצה שעליו • שחן שני תבשילין • אבלו • או שנאמר

לא יבשל עליו בתחלה • ואם שיר ממנו כל שהוא •

סומך עליו לשבת • **ב** חל להיות אחר

שבת • בית שמאי אמרים מטבילין את הכל מלפני

השבת • ובית הלל אמרים כלים מלפני השבת ואדם

בשבת • ג ושון שמשיקין את המים בבלי אבן לטהר •

אבל לא מטבילין • ומטבילין מנב לנב • ומתבוכה

לתבוכה • ד בית שמאי אמרים מביאין שלמים ואין

סומכין עליהם • אבל לא עולות • ובית הלל אמרים

מביאין שלמים ועולות וסומכין עליהן • ה בית שמאי

אמרים לא יחם אדם חמין לרגליו אלא אם כן ראויין

לשתת • ובית הלל מתירין • עושה אדם מדורה ומתחמם

בנדה • ו שלשה דברים רבן גמליאל מחמיר בדבריו

בית שמאי • אין מסינין את החמין מיום טוב לשבת •

ואין זוקפין את המנורה ביום טוב • ואין אופין פתין

גריצין אלא רקיקין • אמר רבן גמליאל מסיחין של בית

אבא לא היו אופין פתין גריצין אלא רקיקין • אמרו לו

חנוכת הבית

מה נעשה לבית אביך שהיו מחמירין על עצמן ומקילין
 לכל ישראל להיות אופין פתין גריצין וחורין: ו אף הוא
 אמר שלשה דברים להקל: מכבדים בין המטות •
 ומניחין את המונמר ביום טוב • ועושין גדי מקלס כלילי
 פסחים • וחכמים אוסרים: ח שלשה דברים רבי אלעזר
 בן עזריה מתיר וחכמים אוסרים • פרתו יוצאה ברצועה
 שבין קרניה • ומקרדין את הבהמה ביום טוב • ושוחקין
 את הפלפלין ברחים שלהם • רבי יהודה אומר אין
 מקרדין את הבהמה ביום טוב מפני שעושה תבורה •
 אבל מקרצפין • וחכמים אמרים אין מקרדין אף לא
 מקרצפין: ט הרחים של פלפלין טמאה משום שלשה
 כלים • משום כלי קבול • ומשום כלי מתכת • ומשום
 כלי כברה: י עגלה של קטן טמאה מדרס • ונשלת
 בשבת • ואינה נגדרת אלא על גבי כלים • רבי יהודה
 אומר כל הכלים אין נגדין חוץ מן העגלה מפני שהיא
 כובשת:

פרק ג אין צדין דגים מן הביכרים ביום טוב • ואין
 נותנין לפניהם מזונות • אבל צדין חיה ועוף
 מן הביכרין ונותנין לפניהם מזונות • רבן שמעון בן
 גמליאל אומר לא כל הביכרין שוין • זה הכלל כל
 המחוסר צידה אסור • ושאינו מחוסר צידה מותר:
 ב מצודות חיה ועוף ידגים שעשאן מערב יום טוב • לא
 ישול מהן ביום טוב אלא אם כן יודע שגצורו מערב יום
 טוב • ומעשה כנוי אחר שהביא דגים לרבן גמליאל •
 ואמר מותרין הן • אלא שאין רצוני לקבל הימנו:
 ג כהנה מסבנת לא ישחוט אלא אם כן יש שהות
 ביום

חנוכת הבית

ביום לאכול ממנה כזית עלי • רבי עקיבא אומר אמילו
 כזית הי מבית מביחתה • שחטה בשדה • לא יביאנה
 כזית וכזית • אבל מביא בידו אברים אברים • ד בכור
 שנפל לבור • רבי יהודה אומר ידר מוטחה ויראה • אם
 יש בו מום יעלה וישחוט • ואם לאו לא ישחוט • רבי
 שמעון אומר • כל שאין מומו נכר מבעוד יום • אין זה
 מן המוכן • ה בהמה שמתה לא יזונה ממקומה • ומעשה
 ושאלו את רבי טרפון עליה ועל החלה שנשמאה ונכנס
 לבית המדרש ושאל • ואמרו לו לא יזום ממקום •
 ו אין נמנין על הבהמה לבתחלה ביום טוב • אבל נמנין
 עליה מערב יום טוב • ושוחטין ומחלקין ביניהן • רבי
 יהודה אומר שוקל אדם בשר כנגד הכלי או כנגד
 הקופיץ • וחכמים אומרים אין משגיחין בכף מאזנים כל
 עקר • ו אין משהיוזין את הסבין ביום טוב • אבל משיאה
 על גבי חבירתה • לא יאמר אדם לטבח שקול לי בדינר
 בשר • אבל שוחט ומחלקין ביניהן • ה אומר אדם לחברו
 מלא לי כלי זה • אבל לא במדה • רבי יהודה אומר אם
 היה כלי של מדה לא ימלאנו • מעשה באבא שאול בן
 בטנית שהיה ממלא מדותיו מערב יום טוב • ונרדמו
 לקוהות ביום טוב • אבא שאול אומר אף במועד עושה
 בן (מפני ברורי המדות) וחכמים אומרים אף בחול עושה
 בן מפני מצוי המדות • הולך אדם אצל חגוני הרגיל
 אצלו ואומר לו תן לי בצים ואנזים במנין • שכן דרך
 בעל הבית להיות מונה בתוך ביתו •
 פרק ד המביא בבי מן מקום למקום • לא יביא במל
 ובקופה • אבל מביא הוא על בהמו או לפניו
 וכן

וכן המוליך את התבין לא יפסיל את הקופה לאהוריו
 אבל מביאה הוא בידו וטתחילין בערימת התבין אבל
 לא בעצים שבמוקצה : ב אין נוטלין עצים מן הסכה
 אלא מן הסמוך לה : מביאין עצים מן השדה : מן
 המכונס ומן הקרפף אפילו מן המפורד : איזהו קרפף
 כל שסמוך לעיר : דברי רבי יהודה : רבי יוסי אומר כל
 שנכנסין לו בפותחת ואפילו בתוך תחום שבת : נ אין
 מבקעין עצים לא מן הקורות : ולא מן הקורה שנשברה
 ביום טוב : ואין מבקעין לא בקרדום ולא
 במגרה ולא במגל אלא בקופיץ : בית שהוא מלא פירות
 סתום ונפחת : נוטל ממקום הפחת : רבי מאיר אומר את
 פוחת לכתחלה ונוטל : ד אין פוחתין את הנר מפני
 שהוא עושה כלי : ואין עושין פחמין (ביום טוב) ואין
 חותכין את הפתילה לשנים : רבי יהודה אומר חותכה
 כאור (לשתי נרות) : ה אין שוזרין את החרס : ואין
 חותכין הנר לצלות בו מליח : ואין גורפין תנור וכירים
 אבל מכבשין : ואין טקופין שתי חביות לשפות עליהן
 את הקדרה : ואין סומכין את הקדרה בבקעת וכן בדלת
 ואין מנהיגין את הכהמה במקל ביום טוב : ורבי אליעזר
 בן שמעון טתיר : ו רבי אליעזר אומר נוטל אדם קיסם
 משלפניו : לחצוץ בו שני : ומנבב מן החצר ומדליק
 שבר מה שבחצר מוכן הוא : והכמים אומרים מנבב
 משלפניו ומדליק : ז אין מוציאין את האור לא מן
 העצים ולא מן האבנים : ולא מן העפר : ולא מן הפסין
 (ולא מן הרעפים) ואין מלביגין את הרעפים לצלות עליהן
 ועוד אסר רבי אליעזר עומר ארס על המוקצה ערב
 שבת

חנוכת הבית

שַׁבַּת בַּשְּׁבִיעִית וְאוֹמֵר מִבָּאן אֲנִי אוֹכֵל לְמַחֲרִי וְחֻכְמִים
 אוֹמְרִים עַד שִׁירָשׁוֹם וַיֹּאמֶר מִבָּאן וְעַד כָּאן :

פֶּרֶק ה' מִשִּׁילִין פִּירוֹת דֶּרֶךְ אֲרוּכָה בְיוֹם טוֹב : אֲבָל
 לֹא בַשַּׁבָּת וּמִכְסִּים פִּירוֹת בְּכֵלִים מִפְּנֵי הַדִּלָּף
 וְכֵן כְּרִי יִין וְכְרִי שֶׁמֶן וְנוֹתְנִין כְּלֵי תַּחַת הַדִּלָּף בַּשַּׁבָּת :
 בְּכָל שְׁחִיבִין עָלָיו מִשׁוֹם שְׁבוֹת מִשׁוֹם רְשׁוֹת מִשׁוֹם
 מִצּוּה (בַּשַּׁבָּת) חִיבִין עָלָיו בְיוֹם טוֹב וְאֵלּוּ הֵן מִשׁוֹם
 שְׁבוֹת לֹא עוֹלִין בְּאֵילָן וְלֹא רוֹכְבִין עַל גְּבִי בַּהֲמָה
 וְלֹא שָׁטִין עַל פְּנֵי הַמַּיִם וְלֹא מְטַפְּחִין וְלֹא מְסַפְּקִין וְלֹא
 מְרַקְדִין וְאֵלּוּ הֵן מִשׁוֹם רְשׁוֹת לֹא דָנִין וְלֹא מְקַדְשִׁין
 זֵלָא הוֹלֵצִין וְלֹא מִיבְטִין וְאֵלּוּ הֵן מִשׁוֹם מִצּוּה לֹא
 מְקַדְשִׁין וְלֹא מְעַרְיִבִין וְלֹא מְחַרְיִמִין וְלֹא מְנַבְיָחִין
 תְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר כָּל אֵלּוּ בְיוֹם טוֹב אָמְרוּ קַל וְחֹמֶר
 בַּשַּׁבָּת אֵין בֵּין יוֹם טוֹב לַשַּׁבָּת אֵלֹא אוֹכֵל נֶפֶשׁ בְּלִבָּהּ
 ג' תְּהֵמָה וְהַכֵּלִים כְּרַגְלֵי הַבְּעָלִים הַמּוֹסֵר בַּהֲמָתוֹ
 לְבָנָאוֹ לְרוּעָה הָרִי אֵלּוֹ כְּרַגְלָיו כֵּלִים הַמְּיוֹחֲרִין לְאַחֵי
 מִן הָאֲחִין שְׁכֵנֵיכֶם הָרִי אֵלּוֹ כְּרַגְלָיו וְשֹׁאִין מְיוֹחֲרִין הָרִי
 אֵלּוֹ בְּמָקוֹם שֶׁהוֹלְכִין ד' הַשּׁוֹאֵל כְּלֵי מַחְבִּירוֹ מְעַרְבֵי יוֹם
 טוֹב כְּרַגְלֵי הַשּׁוֹאֵל בְיוֹם טוֹב כְּרַגְלֵי הַמַּשְׁאִיר הָאִשָּׁה
 שֶׁשְּׂאֵלָה מִחֲבֵרְתָּהּ תְּכַלִּין וְסוֹם וּמִלֵּחַ לְעַסְתָּהּ הָרִי אֵלּוֹ
 כְּרַגְלֵי שְׁתִּיָּהּ רַבִּי יְהוֹרָה פּוֹטֵר בָּמִים מִפְּנֵי שֶׁאֵין כֹּהֵם
 מִמֶּשׁ : ה' הַנַּחֲלָת כְּרַגְלֵי הַבְּעָלִים וְשִׁלְהַבַּת בְּכָל
 מָקוֹם גִּחְלַת שֶׁל חֲקֵדֶשׁ מוֹעֵלִין בָּהּ וְשִׁלְהַבַּת לֹא
 גִּהְזִין וְלֹא מוֹעֵלִין (הַמּוֹצִיא גִּחְלַת לְרְשׁוֹת הָרְבִים חֵיב
 וְשִׁלְהַבַּת פְּטוֹר) בּוֹר שֶׁל יָחִיד כְּרַגְלֵי הַיְּחִיד וְשֶׁל אִנְשֵׁי
 אוֹתָהּ הָעִיר כְּרַגְלֵי אִנְשֵׁי אוֹתָהּ הָעִיר וְשֶׁל עוֹלֵי בָּבֶל
 כְּרַגְלֵי

כרגלי המטלא : ו מי שהיו פירותיו בעיר אחרת ועירבו
בני אותה העיר להביא אצלו מפירותיו : לא יביאו לו :
ואם עירב הוא פירותיו כמזהו : ו מי שזמן אצלו אזרחים
לא יוליכו בידם סנות : אלא אם כן זכה להם מנותיהם
טערה יום טוב : אין משקין ושוחטין את המדבריות אכל
משקין ושוחטין את הביתיות : אלו הן ביתיות הלגות
בעיר מדבריות הלגות באפר :

מסכת תמיד

פרק א בשלשה מקומות הבהנים שומרים בבית
המקדש : בבית אבטינס ובבית הניצוצין ובבית
המוקד : בית אבטינס ובית הניצוצין היו עליות : והרוכבים
שומרים שם : בית המוקד כיפה : ובית גדול היה מוקף
רובדים של אבן : וזקני בית אב וישניו שם ומפתחות
העזרה בידם : ופרחי בהונה איש כסותו בארץ : לא היו
ישנים בבגדי קדש : אלא פושטין (אותן) ומקפלין אותן
ומניחין אותן תחת ראשיהן : ומתבססין בבכות עצמן :
איבע קרי לאחד מהן : יוצא והולך לו בססיפה והולכת
תחת הכירה : ונרות דולקין סבאן ומבאן עד שהוא מגיע
לבית הטבילה : ומדורה היתה שם : ובית כבא של
כבד : וזה היה כבודו : מצאו געול יודע שיש שם אדם
פתח יודע שאין שם אדם : ירד וטבל : עלה ונסתפג
ונתחמם כנגד המדורה : בא וישב לו אצל אהיו הבהנים
עד שהשערים נפתחים ויוצא והולך לו : ב מי שהוא
רוצה לתרום את המזבת : משכים ומטבל עד שלא יבא
המזונה

חנוכת הבית

חַמְמוֹנָה וְכִי בָּאִיו שָׁעָה הַמְּמוֹנָה בָּא • לֹא כָּל הָעֵתִים
שָׁוֹת פְּעָמִים שֶׁהוּא בָּא מִקְרִיַּאת הַגָּבֶר • אִם סָמוּךְ לוֹ
מִלְּפָנָיו אִם מִלְּאַחֲרָיו הַמְּמוֹנָה בָּא וְדוֹפֵק עֲלֵיהֶם וְהֵם
פּוֹתְחִין לוֹ • אָמַר לָהֶן מִי שֶׁטָּבֵל יָבֵא וַיִּפֹּס • הִפִּסּוּ זָכָה
מִי שֹׁכֵחַ : ג נָטַל אֶת הַמַּסֶּתֶת וּפָתַח אֶת הַפֶּשֶׁשׁ
וְנִכְנַס מִבֵּית הַמּוֹקֵד לַעֲזֹרָה וְנִכְנְסוּ אַחֲרָיו וּשְׁתֵּי אֲבוֹקוֹת
שֶׁל אוֹר בִּידֵם • וְנִחְלְקוּ לִשְׁתֵּי כְּתוּרֹת • אֵלֹו הוֹלְכִין
בְּאַכְסֶדְרָה הַדָּךְ הַמְּזֹרֵחַ • וְאֵלֹו הוֹלְכִין בְּאַכְסֶדְרָה הַרְּבִי
הַמְּעֵרֵב • הֵיוּ בּוֹדְקִין וְהוֹלְכִין עַד שֶׁמִּגִּיעִין לְמָקוֹם (בֵּית)
עוֹשֵׂי חֲבִיתִים • הִגִּיעוּ אֵלָיו וְאֵלֹו אָמְרוּ שָׁלוֹם • חֲבֵל
שָׁלוֹם • הָעֲמִידוֹ עוֹשֵׂי חֲבִיתִין לַעֲשׂוֹת חֲבִיתִין : ד מִי
שֹׁכֵחַ לְתֵרוֹם אֶת הַמְּזֻבָּח • הוּא יִתְרוֹם אֶת הַמְּזֻבָּח • וְהֵם
אוֹמְרִים לוֹ הִזְהָר • שְׂמָא תִּנְעַ כְּבָלִי עַד שֶׁתִּקְדַּשׁ יָדֶיךָ
וְרִגְלֶיךָ מִן הַבִּיּוֹר • וְהָרִי הַמַּחֲתָה נִתּוֹנָה בְּמִקְצוֹעַ • בֵּין
הַכֶּבֶשׂ לַמְּזֻבָּח • בְּמַעְרְבוֹ שֶׁל כֶּבֶשׂ • אִין אָדָם נִכְנַס וְלֹא
נָרַב בִּידּוֹ • אֵלָא מִהֲלֵךְ לְאוֹר הַמַּעְרֵכָה • לֹא הֵיוּ רוֹאִין
אוֹתוֹ • וְלֹא שׁוֹמְעִין אֶת קוֹלוֹ • עַד שֶׁשׁוֹמְעִין קוֹל הָעֵץ
שֶׁעָשָׂה בֶן קָטָן מִכְּנֵי לַבִּיּוֹר • וְהֵם אוֹמְרִים הִגִּיעַ עֵת
קִדְּשׁ יָדָיו וְרִגְלָיו מִן הַבִּיּוֹר • נָטַל מַחֲתַת הַכֶּסֶף וַעֲלָה
לְרֹאשׁ הַמְּזֻבָּח • וּפָנָה אֶת הַנְּחָלִים הֵילֵךְ (וְהֵילֵךְ) וַתִּתֵּן
מִן הַמֵּאֻבָּלוֹת הַפְּנִימִיּוֹת וַיִּרַד • הִגִּיעַ לְרֹצֶפֶה הַפָּךְ פָּנָיו
לְצִפּוֹן • וְהֵלֵךְ לְמִזְרָחוֹ שֶׁל כֶּבֶשׂ בְּעֶשֶׂר אַמּוֹת • צִבֵּר אֶת
הַגְּלִים עַל גְּבֵי הַרֹצֶפֶה רְחוּק מִן הַכֶּבֶשׂ שְׁלֹשָׁה טַפָּחִים
מָקוֹם שְׁנֹתַיִן מוֹרְאֵת הָעוֹף • וְדִשּׁוֹן מְזֻבָּח הַפְּנִימִי
וְהַכְּנֹרָה :

פֶּרֶק ב רְאוּדוֹ אֲחִיו שֶׁיִּרַד : וְהֵם רָצוּ וּבָאוּ • מִהֲדָר
וּקְדָשׁ

וקדשו ידיו ורגליו מן הכיור. נטלו את המנרות ואת
 הצנורות ועלו לראש המזבח. האברין והפדרין שלא
 נתאבלו מבערב סונקין אותם לצדדי המזבח. אם אין
 הצדדין מחזיקין. סודרין אותם בסוכה על הכבש.
 כ חלומעלין באפר על גבי התפות. ותפות היה באמצע
 המזבח. פעמים עליו בשלש מאות כור. וברגלים לא היו
 מדשנין אותו מפני שהוא נזי למזבח. מימיו לא נתעצל
 חכהן מלחוציא את הדשן. ג החלומעלין בגורין לסדר
 את המערכה. וכי כל העצים כשרים למערכה הן.
 כל העצים כשרין למערכה. חוץ משל זית ושל גפן.
 אבל כאלו רגלין במרביות של תאנה ושל אגוז ושל
 עץ שמן. ד סדר המערכה גדולה מורחה. וחזיתה
 מורחה. וראשי הגורין הפנימין. היו נוגעים בתפות ורוח
 חיה בין הגורין שהיו מציתין את האליתה משם. הברדו
 משם עצי תאנה יפין לסדר המערכה שניה לקטורת
 סכנגר קרן מערבית דרומית. משיך מן הקרן כלפי צפון
 ארבע אמות בעומד חמש סאין גחלים. ובשבת בעומד
 שמונה סאין גחלים. ששם היו נותנין שני בויכי לבונה
 של לחם הפנים. האברים והפדרים שלא נתאבלו מבערב
 מחזירין אותן למערכה. הציתו שתי המערכות באש.
 ויירדו ובאו להם ללשכת הגזית.

פרק ג. אמר להם תסמונה בואו והפיסו. מי שוחט מי
 זורק. מי מדשן מובח הפנימין. מי מדשן את
 המנורה. מי מעלה אברים לכבש. הראש והרגל ושתי
 הידים העוקץ והרגל. החזה והגרה. ושתי הדפנות.
 סקריים והסולת. וההביתים. ותיין. הפיסו וברו מי

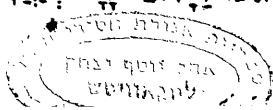
הנובת הבית

שוכה: ב. אמר להם הממונה צאו והוא אדם דאיע זמן
 השחיטה: אם הגיע הרואה אומר ברכאי: מתיא בן
 שמואל אומר האיר פני כל המורה: עד שהוא בחברון.
 והוא אומר הן: ג. אמר להם צאו והביאו טלה: מלשבת
 הטלאים: והרי לשבת הטלאים היתה במקצוע צפוניות
 מערבית: וארבע לשכות היו שם אחת לשבת הטלאים
 ואחת לשבת החותמות: ואחת לשבת בית המוקד: ואחת
 לשבת שהיו עושין בה לחם הפנים: ד. נכנסו ללשבת
 הכלים והוציאו משם תשעים ושלשה כלי כסף וכלי זהב
 חשקו את התמיד בכנס של זהב: אף על פי שהוא
 מבקר מבערב מבקרים אותו לאור האבוקות: ה. מי
 שוכה בתמיד מושכו והולך לבית המטבחים: ומי שוכה
 באכרים הולכין אחריו: בית המטבחים היה לצפון של
 מזבח: ועליו שמונה עמודים נגסין: ורביעין של ארז על
 גביהן: ואונקליות של ברזל היו קבועין בהן: ושלשה
 סדרים היה לכל אחד ואחד: שבתן תולין ומפשיטין על
 שלחנות של שיש שבין העמודים: ו. מי שוכה בדרום
 מזבח הפנימי והמנודה היו מקדימין: וארבעה כלים
 בידם: השני והבזי ושתי מפתחות: השני דומה לחרקב
 (גדול) של זהב מחזיק קבין וחצי: והבזי דומה לקתן
 גדול של זהב: ושתי מפתחות אחד יורד לאמת השני
 ואחד פותח כוון: ז. בא לו לפשפש הצפוני: ושני
 פשפשים היו לו לשער הגדול: אחד בצפון ואחד בדרום
 שברום לא נכנס בו אדם מעולם: ועליו הוא ספודש
 על ידי יחזקאל: ויאמר אלי יי חשער הזה סגור והיה לא
 יפתח: ואיש לא יבא בו: כי יי אלהי ישראל בית מ
 זהיה

ויהי סגור נטל את המפתח ופתח את הפשפש נכנס
 לתא ומן התא אל ההיכל עד שהוא מגיע לשער הגדול
 חניע לשער הגדול העביר את הנגר ואת הפותחות
 ופתחו לא היה השוחט שוחט עד ששומע קול שער
 הגדול שנפתח ח מיריחו היו שומעין קול שער הגדול
 שנפתח מיריחו היו שומעין קול המנרפה מיריחו היו
 שומעין קול העץ שעשה בן קטין מוכני לבוור מיריחו
 היו שומעין קול גבני כרוז מיריחו היו שומעין קול
 החליל מיריחו היו שומעין קול הצלצל מיריחו היו
 שומעין קול השיר מיריחו היו שומעין קול השופר
 ויש אומרים אף קול של כהן גדול בשעה שהוא מזכיר
 את השם ביום הכפורים מיריחו היו מריחים ריח פטום
 הקטורת אמר רבי אלעזר בן הגלאי עדים היו לבית
 אבא בהרי מכוור והיו מתעטשות מריח פטום הקטורת
 ט מי שזכה בדרשון מזבח הפנימי נכנס ונטל את הפטי
 והניחו לפניו היה חופן ונותן לתוכו ובאחרונה כבד את
 השאר להוכיח והניחו ויצא מי שזכה בדרשון המנודרת
 נכנס וקצא שתי נרות מיריחים הולקים מדין את השאר
 ומניח את אלו הולקין במקומן מצאן שכבן מדין
 ומדליקן מן הדולקים ואחר כך מדין את השאר ואבן
 היה לפני המנורה ובה שלש מעלות שעליה הכהן
 עומד ומטיב את הנרות והניח את הכוון על מעלה
 שניה ויצא :

פרק ד לא היו כופתין את השלה אלא מעקדין אותו
 מי שזכו באכרים אחרים בו ובך היתר
 עקידתו ראשו לחרום ופניו למערב השוחט עומד

במזרח

חנוכת הבית

בַּמִּצְוָה וּפָנִי לַמַּעֲרֵב : שֶׁל שְׁתֵּי הָיָה נִשְׁחַט עַל קֶרֶן
צְפוֹנִית מַעֲרָבִית עַל טַבַּעַת שְׁנִיָּה וְשֶׁל בֵּין הָעֲרָבִים הָיָה
נִשְׁחַט עַל קֶרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית עַל טַבַּעַת שְׁנִיָּה שֶׁחַט
הַשּׁוֹחֵט וְקָבַל הַמִּקְבֵּל בָּא לוֹ לְקֶרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית *
וְנִתֵּן מִזְרָחִית צְפוֹנִית מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית וְנִתֵּן מַעֲרָבִית
דְּרוֹמִית שִׁירֵי הָדָם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יָסוֹד דְּרוֹמִית : בִּלְאִי
הָיָה שׁוֹבֵר בּוֹ אֶת הָרֶגֶל אֲלָא נִקְבּוּ מִחוּץ עֲרֻכּוֹ וְתוֹלֵת
בּוֹ הָיָה מִפְּשִׁיט וַיּוֹרֵד עַד שֶׁהָיָה מִגִּיעַ לַחֲזֵה הַגִּיעַ לַחֲזֵה
חֶתֶךְ אֶת הָרֹאשׁ וְנִתְּנוּ לָמִי שׁוֹכָה בּוֹ חֶתֶךְ אֶת הַכְּרָעִים
אֶתְּנֵן לָמִי שׁוֹכָה בָּהֶן מִדֶּקָּא אֶת הַחֶפֶשֶׁט קָרַע אֶת הַלֵּב
וְהוֹצִיא אֶת דָּמּוֹ חֶתֶךְ אֶת הַיָּדִים וְנִתְּנֵן לָמִי שׁוֹכָה בָּהֶן *
עָלָה לְרֶגֶל הַיָּמִנִית חֶתְכָּה וְנִתְּנָה לָמִי שׁוֹכָה בָּהּ וְשְׁתֵּי
בִּיצִים עָמָה קָרְעוּ וְנִמְצָא כָּלֹו גְּלוּי לִפְנֵי נָטַל אֶת הַפֶּדֶר
וְנִתְּנוּ עַל בֵּית שְׁחִיטָה הָרֹאשׁ מִלְּמַעְלָן נָטַל אֶת הַקֶּרֶבִּים
וְנִתְּנֵן לָמִי שׁוֹכָה בָּהֶם לְהַדִּיחֵן וְהַכְּרָס מִדִּיחֵן אֹרְתָהּ
בְּבֵית הַמִּדְיָחִין כָּל צִדָּהּ וְהַקֶּרֶבִּין מִדִּיחֵן אוֹתָן שְׁלֹשָׁה
פְּעָמִים בְּמִיעוּטָהּ עַל שְׁלֹחַנוֹת שֶׁל שֵׁשׁ שְׁבִין הָעֲמוּדִים :
גִּנְטַל אֶת הַחֲכִיךְ וְהַפְּרִישׁ אֶת הָרִיאוֹה מִן הַכְּבֵד וְאַצְבָּע
הַכְּבֵד מִן הַכְּבֵד וְלֹא הָיָה טוּיוֹה מִמְּקוֹמָה נִקְבּוּ אֶת
הַחֲזֵה וְנִתְּנוּ לָמִי שׁוֹכָה בּוֹ עָלָה לְדוֹפֵן הַיָּמִנִית הָיָה
חוֹתֵךְ וַיּוֹרֵד עַד הַשְּׂדֵרָה וְלֹא הָיָה נוֹנֵעַ בַּשְּׂדֵרָה עַד
שֶׁהָיָה מִגִּיעַ לְשְׁתֵּי צִלְעוֹת רַבּוֹת חֶתְכָּה וְנִתְּנָה לָמִי שׁוֹכָה
בָּהּ וְהַכְּבֵד תְּלוּיָה בָּהּ בָּא לוֹ לִנְגֵדָה וְהַיָּמִין בָּהּ שְׁתֵּי צִלְעוֹת
מִכָּאן וְשְׁתֵּי צִלְעוֹת מִכָּאן חֶתְכָּה וְנִתְּנָה לָמִי שׁוֹכָה בָּהּ
וְהַקֶּנֶה וְהַלֵּב וְהָרִיאוֹה תְּלוּיִים בָּהּ בָּא לוֹ לְדוֹפֵן הַשְּׂמָאלִית
וְהַיָּמִין בָּהּ שְׁתֵּי צִלְעוֹת רַבּוֹת מִלְּמַעְלָן וְשְׁתֵּי צִלְעוֹת

רבות

רבות מלמטין וכך היה מניח בחברתה נמצא מניח
 בשתייהן שתיים שתיים מלמעלן ושתיים שתיים מלמטין.
 חתכה ונתנה למי שוכה בה והשרדה עמה והטחול
 תלוי בה והיא היתה גדולה אלא של ימין קורין גדולה
 שהכבד תלויה בה בא לו לעוקץ חתכו ונתנו למי
 שוכה בו והאלה ואצבע הכבד ושתי כליות עמו.
 נטל רגל השמאלית ונתנה למי שוכה בה נמצאו כלן
 עומדין בשורה והאברים בידם הראשון בראש וברגל
 הראש בימינו והוטמו כרפי ורועי ומדניו בין אצבעותיו
 ובית שחישתו מלמעלן והפדר נתון עליה והרגל של
 ימין בשמאלו ובית עורו לחוץ השני בשתי ידיים של
 ימין בימינו של שמאל בשמאלו ובית עורן לחוץ.
 השלישי בעוקץ וברגל העוקץ בימינו והאלה מדולדלת
 בין אצבעותיו ואצבע הכבד ושתי הכליות עמו הרגל
 של שמאל בשמאלו ובית עורו לחוץ הרביעי בחות
 ובגרה החות בימינו והגרה בשמאלו וצלעותיה בין
 אצבעותיו החמישי בשתי הפנות של ימין בימינו ושל
 שמאל בשמאלו ובית עורן לחוץ הששי בקרבים הנחונים
 בבד וכרעים על גביהם מלמעלן השביעי בפלת
 השמיני בחביתין התשיעי ביין הלכו ונתנוס מחצי
 הכבש ולמטה במערכו ומלחום וירדו וקאו להם ללשכת
 הזית לקרות את שמע

פרק ה אמר להם הממונה ברבו ברכה אחת והן
 ברבו וקראו עשרת הדברים שמע והיה אם
 שמוע ויאמר ברכו את העם שלש ברכות אמת ויציב
 ועבודה וברכה בהנים ובשבת מוסים ברכה אחרת
 למשמר

חנוכת הבית

לְשֹׁמֵר הַיּוֹצֵא : ב' אָמַר לָהֶם חֲרָשִׁים לְקַטְוֶרֶת בּוֹאִים
 וְהַפִּיסוּ (הַפִּיסוּ) זָכָה מִי שֹׁכֵחַ : אָמַר לָהֶם חֲרָשִׁים עַם
 יְשָׁנִים בּוֹאוּ וְהַפִּיסוּ מִי מַעֲלָה אֲכָרִים מִן הַבֵּבֶשׁ לַמּוֹכֵחַ
 רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר הַמַּעֲלָה אֲכָרִים לִבְבֶּשׁ : הוּא
 מַעֲלָה אוֹתָן עַל גְּבֵי הַמּוֹכֵחַ : ג' מִסְרֹם לַחֲנוּכִּים רָחִי
 מִפְּשִׁיטִין אוֹתָם אֵת בְּנֵיהֶם : לֹא רָחִי מִנִּיתִים עֲלֵיהֶם
 אֲלֹא מִכְּנָסִים בְּלִבָּר : וְחִלּוֹנוֹת הָיוּ שֵׁם : וְכָתוּב עֲלֵיהֶם
 תִּשְׁמִישֵׁי הַבָּלִים : ד' מִי שֹׁכֵחַ בְּקַטְוֶרֶת : הֵיךְ נוֹטֵל אֶת
 הַבֶּת : וְהַבֶּת הוּמָה לְתֶרֶקֶב גָּדוֹל שֶׁל זָהָב : מִחֻזִּיק שְׁלֹשֶׁת
 קָבִים : וְהַבֶּת הֵיךְ כְּתוּבֹו מֵלֹא וְגִדּוּשׁ קַטְוֶרֶת : וְכִסּוֹ הֵיךְ
 לוֹ : וְכִמְיָן מִשּׁוֹטְלֵת הֵיךְ עָלָיו מִלְמַעְלָן : ה' מִי שֹׁכֵחַ
 בְּמַחֲתָה נֹטֵל מִחֲתַת הַבֶּסֶף : וְעָלָה לְרֹאשׁ הַמּוֹכֵחַ : וּפְנָה
 אֶת הַנְּחָלִים הֵילֵךְ וְהֵילֵךְ וְחָתָה : יָרַד וְעִירָן לְתוֹךְ שֶׁל
 זָהָב : נִתְפּוֹר מִמֶּנָּה כָּקֵב נְחָלִים : וְהֵיךְ מִכְּבָדֵן לְאַפְרָה
 וּבִשְׁבֶּת הֵיךְ כּוֹפֶה עֲלֵיהֶן פֶּסֶכֶתָר : וּפֶסֶכֶתָר הֵיךְ כְּלִי
 גָּדוֹל מִחֻזִּיק לְתוֹךְ : וְשֵׁתִי שְׂרָשְׁרוֹת הָיוּ בָּה : אַחַת שְׁחוּא
 מוֹשֵׁךְ בָּה וְיוֹרֵד : וְאַחַת שְׁחוּא אוֹחֵז בָּה מִלְמַעְלָן בְּשִׁבִּיל
 שֶׁלֹּא תִתְנַלְגַּל : וְשִׁלְשָׁה דְּבָרִים הֵיךְ מְשַׁמֶּשֶׁת : כּוֹפִין
 אוֹתָהּ עַל גֵּב הַנְּחָלִים : וְעַל הַשְּׂרָץ בִּשְׁבֶּת : וּמוֹרִידִין בָּה
 אֶת הַחֲרָשִׁין מֵעַל גְּבֵי הַמּוֹכֵחַ : וְהֵיךְ בֵּין הָאוֹלָם וְלַמּוֹכֵחַ
 נֹטֵל אַחֵר אֶת הַמְּנִרְפָּה : וְהֵיךְ בֵּין הָאוֹלָם וְלַמּוֹכֵחַ : אֵין
 אֶדָם שׁוֹמֵעַ קוֹל הַבִּירָו בִּירוּשָׁלַם מִקּוֹל הַמְּנִרְפָּה : וְשִׁלְשָׁה
 דְּבָרִים הֵיךְ מְשַׁמֶּשֶׁת : בְּהֵן שְׁשׁוּמֵעַ אֶת קוֹלָהּ : יוֹדֵעַ
 שְׁאֵחִיו הַבְּהֻנִּים נִכְנָסִים לַהֲשִׁתְחַוּוֹת וְהוּא רֵץ וְכָא : וְבֵן
 לוֹי שְׁהוּא שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלָהּ : יוֹדֵעַ שְׁאֵחִיו הַלְוִיִּם נִכְנָסִים
 לְבִבָּר בְּשִׁיר : וְהוּא רֵץ וְכָא : וְרֹאשׁ הַמַּעֲמָד הֵיךְ מַעֲמִיד
 אֶת

את הטמאים בשערי המזרח :

פרק ו החלו עולים במעלות האולם : מי שזכו בדרשון
 מוכח הפנימי והמנורה היו מקרימים לפניהם .
 מי שזכה בדרשון מוכח הפנימי נכנס ונטל את השני
 והשתחוה ויצא : מי שזכה בדרשון המנורה נכנס ומצא
 שתי נרות מורחיים דולקין : מרשן את המזרחי : ומניח
 את המערבי דולק שממנו היה מדליק את המנורה : בין
 הערבים : מצאו שכבה : מרשנו ומדליקו ממוכת העולה :
 נטל את הבז ממעלה שניה והשתחוה ויצא : ב מי שזכה
 במחנה צבר את הנחלים על גבי המוכח : מדרגן בשולי
 המחנה : והשתחוה ויצא : ג מי שזכה בקטורת היה נוטל
 את הבזך מתוך הכף ונותנו לאוהבו או לקרובו : נתפור
 סמנו לתוכו : נותנו לו בהפניו : ומלמרים אותו : הוי זהיר
 שבוא תתחיל לפנד שלא תכזה : התחיל מרדד ויוצא
 לא היה המקטיר מקטיר עד שהממונה אומר לו הקטר .
 ואם היה כהן גדול הממונה אומר לו אישי כהן גדול
 הקטר : פרשו העם והקטיר והשתחוה ויצא :

פרק ז בזמן שבהן גדול נכנס להשתחוות : שלשה
 אחוזין בו : אחד בימינו ואחד כשטאלו : ואחד
 באבנים טובות . וכיון ששמע הממונה קול רגליו של כהן
 גדול שהוא יוצא : הנביא לו את הפרוכת : נכנס והשתחוה
 ויצא : ונכנסו אחיו הכהנים : והשתחוו ויצאו : ב באו
 ועמדו על מעלות האולם : ועמדו הראשונים לדרום
 אחיהם הכהנים : וחמשה כלים בידם : השני ביד אחד .
 והכו ביד אחד : והמחה ביד אחד : והכו ביד אחד :
 וכה נכסוה ביד אחד : וברכו את העם ברכה אחת :

חנוכת הבית

אֵלָא שְׁפַמְדִּינָח אוֹמְרִים אוֹתָהּ שֶׁלשׁ בְּרָכוֹת . וּבִמְקָדֶשׁ
 בְּרָכָה אֶחָת . בִּמְקָדֶשׁ הָיוּ אוֹמְרִים אֶת הַשֵּׁם כִּכְתָּבוֹ .
 וּבִמְדִינָה בְּכַנּוּיָו . בִּמְדִינָה הַכְּתָנִים נוֹשָׂאִים אֶת יְדֵיהֶם
 בְּגֵד בְּתַפּוּתֵיהֶן . וּבִמְקָדֶשׁ עַל גְּבִי רֹאשֵׁיהֶן . חוּץ מִכֶּחָן
 גָּדוֹל . שְׂאִינוּ מִגְּבִיָּה אֶת יְדֵיוּ לְמַעַלְהָ מִן הַצִּיץ . רַבִּי
 יְחוּדָה אוֹמֵר אֵף כֶּחָן גָּדוֹל מִגְּבִיָּה אֶת יְדֵיו לְמַעַלְהָ מִן
 הַצִּיץ . שְׁנֵאִמֵּר וַיֵּשֶׂא אֶהְרֶן אֶת יְדָיו אֶל הָעֵם וַיְבָרֶכֶם .
 וּבִזְמַן שֶׁכֶּחָן גָּדוֹל רוֹצֵה לְהַקְטִיר . הָיָה עוֹלָה בִּבְבֶשׂ וַחֲסָנָן
 בִּימִינוֹ . הִנִּיעַ לְמַחְצִית הַכֶּבֶשׂ . אַחַז הַסֵּנָן בִּימִינוֹ וַהֲעֵלָהּ .
 הוֹשִׁיט לֹו הָרֹאשׁוֹן . תְּרֹאשׁ וְהַרְגֵּל וְסֹסֶךְ עֲלֵיהֶן וּזְרָקָן .
 הוֹשִׁיט הַשֵּׁנִי לְרֹאשׁוֹן שְׁתֵּי הַיָּדִים . וְנִתְּנָן לִכְהֵן גָּדוֹל .
 וְסֹסֶךְ עֲלֵיהֶן וּזְרָקָן . נִשְׁמַט הַשֵּׁנִי וְהַלֵּךְ לֹו . וְכֵךְ הָיוּ
 מוֹשִׁיטִין נָלוֹ שְׂאֵר כָּל הָאֵיבָרִין . וְהוּא סוֹסֶךְ עֲלֵיהֶן
 וּזְרָקָן . וּבִזְמַן שֶׁהוּא רוֹצֵה הוּא סוֹסֶךְ וְאַחֲרֵים וּזְרָקִין בָּא
 לֹו לְהַקִּיף אֶת הַמִּזְבֵּחַ . מֵהֵיכָן הוּא מֵתַחִיל . מִקְרָן דְּרוֹמִית
 מִזְרְחִית . מִזְרְחִית צְפוֹנִית . צְפוֹנִית מְעַרְבִית . מְעַרְבִית
 דְּרוֹמִית . נִתְּנוּ לֹו יָיִן לְנֶסֶךְ . הַסֵּנָן עוֹמֵד עַל הַקְרָן
 וְהַסּוֹדֵרִים בִּידֵיו וְשְׁנֵי כַּהֲנִים עוֹמְדִים עַל שְׁלַחַן הַתִּלְבִּיטִים
 וְשְׁתֵּי חֲצוּצְרוֹת (שֶׁל כֶּסֶף) בְּיָדָם . תִּקְעוּ וַהֲרִיעוּ וְתִקְעוּ .
 בָּאוּ וַעֲמַדוּ אֶצֶל בֶּן אֲרֻזָּא . אַחֵר מִימִינוֹ . וְאַחֵר מִשְׁמָאלֹו .
 שָׂחָה לְנֶסֶךְ . וְהִנִּיף הַסֵּנָן בְּסוֹדֵרִים . וְהָקִישׁ בֶּן אֲרֻזָּא
 בְּצִלְצֵל . וְדִבְרוּ הַלְלוֹים בְּשִׁיר . הִנִּיעוּ לְפָרֶק . תִּקְעוּ
 וְהִשְׁתַּחֲווּ הָעָם . עַל כָּל פָּרֶק תִּקְיעָה . וְעַל כָּל תִּקְיעָה
 הִשְׁתַּחֲוִיָּה . זֶה הוּא סֵדֵר הַתְּמִיד לְעֹבֶדֶת בֵּית אֱלֹהֵינוּ .
 יְהִי רָצוֹן שִׁיבָנָה בְּמַהֲרָה בִּימִינוֹ אָמֵן : ד' הַשִּׁיר שֶׁהָיוּ
 הַלְלוֹים אוֹמְרִים בִּמְקָדֶשׁ . בַּיּוֹם הַבֹּאשׁוֹן חָיו אוֹמְרִים לֹו
 תֹאדָרָן

הארץ ומלאה תכל ויושבי בה. בשני ידיו אומרים גדול
 יי ומדלל מאד בעיר אלהינו חר קדשו. בשלישי היו
 אומרים. אלהים נצב בעדת אל בקרב אלהים ושפט.
 ברכיעי היו אומרים. אל נקמות יי אל נקמות חופיע
 וגומר. בחמישי היו אומרים. הוינינו לאלהים עזנו הריענו
 לאלהי יעקב. בששי היו אומרים. יי מלך נאות לבש
 וגומר. בשבת היו אומרים מזמור שיר ליום השבת.
 מזמור שיר לעתיד לבא ליום שכלו שבת ומנוחה לחיי
 העולמים. רבי חנניא ונו' ואו' קדיש דרבנן

נמרא בבא מציעא דף ק"ז ע"א

אמר ליה רב יהודה לרבין בר רב נחמן רבין אחי לא
 תזבין ארעא דסמיכא למתא דאמר רבי אבהו אמר
 רב הונא אמר רב אסור לו לאדם שיעמוד על שדה חבירו
 בשעה שעומדת בקמותיה איני והא אשכחתינהו רבי אבא
 לתלמידי דרב אמר להו מאי אמר רב בהני קראי ברוך
 אתה בעיר וברוך אתה בשדה ברוך אתה בבואך וברוך
 אתה בצאתך ואמרו ליה הכי אמר רב ברוך אתה בעיר
 שיהא ביתך סמוך לבית הכנסת ברוך אתה בשדה שיהו
 נכסיד קרובים לעיר ברוך אתה בבואך שלא תמצא אשתך
 ספק נדה בשערת ביאתך מן הדרך ברוך אתה בצאתך
 שיהו צאצאי טעיד כמותך ואמר להו רבי יוחנן לא אמר
 הכי אלא ברוך אתה בעיר שיהא בית הכסא סמוך לשולחנך
 אבל בית הכנסת לא ורבי יוחנן לטעמיה דאמר שכר
 פסיעות יש ברוך אתה בשדה שיהו נכסיד משולשין שליש
 בתבואת שליש בזתים ושלי שבפנים ברוך אתה בבואך

וברוך

ח א

הנוכת הבית

וברוך אתה בצאתך שתהא יציאתך מן העולם כביאתך
לעולם כדא ביאתך לעולם בלא חטא יא יציאתך מן
העו ם בלא חטא לא קשיא הא דמהדר ליה שורא ורתקא
הא דלא מהדר ליה שורא ורתקא והסיד ה' ממך כל חולי
אמר רב זו העין :

זוהר ה"ג דף נ' ע"א שררה

תא חזי וזאין איזון ישראל דאיזון מתדבקן כיה בקב"ה
וקב"ה רחם להו דר"ה יב אהבתי אתהם אמר ה' . ומנו
רחימותא דיליה איזיל להו לארצא קדיש' לאשראה שכינתיה ביניהו
ולמסו דייוריה עמון וישראל דישתכחון דייסין על כל בני עמא .
ת"ח כתיב וכל הנשים אשר נשא לכן וגו' . בסעתיא דהו עברין
עבדתא הו אמרי דא למקדש . דא למשכנא . דא לפירותא
וכן כל איזון אומנין בנין דשרי קדושה על ידיהו ואתקדש ההו
עבדתא . ובר סלין לאתרין בקדושה סלין . הבווא דא מאן
דיכיד עבדתא לצ"ו או לסטרא אחרא דלא קדש . כיון דאזר
ליה על ההו עבדתא הא רוח מסאבא שריא עליו . ובר סלין
עבדתא . כמסאבא סלין . כנצחיים פלחי לצ"ו איזוהו ונתדבקן
כלהו בתרא ברוח מסאבא בצ"ו והו כפין כפין לפרנופייסו (ס"א)
לטנופייסו) ולגיועולייסו לסטר מסאבא לע"ו ובר שראן למבני הו
אמרי מלה וכיון דאתדבר בפומייסו סלין עליה רוח מסאבא . דר
אסתלין עבדתא ברוח מסאבא אסתלין . כיון דעזלו ישראל
לארצא בצ"ה קב"ה לרהאס לון ולקדש לון ארעא ולאפנאס אתר
לשכינתא דלא תשרי שכינתא בו מסאבא ועל דא בההו נבי
צרעת הו סתרין כמייסין דאצינ ואבנין דאתעבירו במסאבו . ת"ח
אי עוברא דא הו לאשרחא מטמונין בלחורו יחרון אבנין לבתר
כמה דאיזון לאתרנייהו ועברא לאתרין אכל קרא כתיב וחלזו את
האבנים וכתיב ועפר תחת יקם . בנין דיתעבר רוח מסאבא

והפניתי קדש השם במלךדמן ויטהרו ישראל בקדושה ובדין
קדוש למשרי ביניהם שניפתא • ועל דא מאן דבני בנין רד שר
למכני בעי לאדכרא בפומיה דהא לפולחנא דקב"ה הוא כמ
בנין דתיב הוי כוכה ביתו בלא דק וכו' ודין סייפתא דשמיא
שרני עלוי וקב"ה ומין עליה קדושתא וקארי עליה שלם דה"ד
וידעת כי שלום אהלך וכו' • מהו ופקדת כור סא אוקמוס • אבל
ופקדת לאפקדא מלה בפומא כד חיהו בני וכדין ולא תחטא כתיב:

שם דף רס"ה ע"ב שורה י"א

תא חוי בעי בר נש כפתחא דביתא לרשעא שמיא קדישא דאיהו
מהינות ד-לח. דהא בכל אתר דשמיא קדישא אשדחא ויכין
קייסין לא השתרחי חמן ולא יכלין לקטרבא ליה לבר נש יתה ד-תי
לא תאוכה אליך רעה וכו' (מזוזה אקרי) • אחר דפתחא דביתא שריא
כבווכא דלעילא אחר דפתחא דביתא עלאה שריא מזוזה אחר
דהוי תקווא דביתא ופתחא דביתא מכהיה מזוזה ערקין מארי
כימוסין מארי דריכין קמיה לא משתבחין וקביל דא לתחא דר כר
ש חתקין מזוזה לפתחא דביתא והאי שמיא קדישא רשין באתורי
האי בר נש אחער בעטרוי דמאריה ולא קרבין לפתחא דביתיה
ויכין בזסין ולא משתבחין תמן • ר' אבא הוה אמי מלמחמי לרבי
שמעון פבג ביה דבי ינחן אחר ליה מאן אתי מאריה דהורא בבר
דאהדבך כנורא דאכלא כל ינחא דא כהורא עמיה שרי • אחר ליה
תנין דחובא עליה דבר נש לקבלא חפי שניפתא בכל רש ירחי
ושבתו • ומאן איהו דכיה כל שכן כוונתא גלית קדישא דכל בני
עלמא כצאן לקבלא אכפיו • אחר ר' ינחן אהדרנא עיר ואקבל
אכפי שניפתא ואמרה מאיכון חלין גלית דאמרת קמיה • פתח
דכי אבא ואמר שיר המצלות אליך כשאתי את עימי הושרי בשמיא
שיר דא לא כתיב מאן אחרו אלא בכל אתר דאיהו חסד רוח ה' דש
אחרו עליהו דישאל בגלותא • הושרי בשמים הושרי בשמיא ליה

חנוכת הבית

מאי היושבי אלא אוקימנא מאן דבעי לנלאה עלותיה קמי מלכא
קדישא בעי למבעי מעמיקתא דכלא לארשא ברכאן לחתא כמה
דכתיב שיר המעלות ממעמקים קראתיך יי' . והאי יוד יתיב
עמיקתא דכלא היא ובהאי בעי למבעי בעותיה לארשא ברכאן
לההוא אתר דאקרי שמים לאתנא מיניה כלא וע"ד היושבי בשמים
בשמים ממש דכר איכון ברכאן נגידו ואתמשכו מההוא אתר עומקא
דכלא ואתישכו באתר דאקרי שמים כדן ברכאן משתרחי בעלאי
ותתאי . כעניי עבדים אל יד אדונייהם מאי כעניי עבדים אלין
איכון שאר דכרבי עמין דלא אתננו אלא משוריי נופא דאילנא
דישראל מתדבקו ביה ובר ישראל נטלין ברכאן מההוא אתר בלהו
מתברכן מישראל . כעניי שפחה אל יד גברתה דא היא שפחה
דאוקימנא דקטיל קודשא בריך הוא חילא חילה במצרים דהא לית
חילא דירה אלא כד חתנביר מתנוצית האי ארץ ישראל . וארץ
ישראל גברתה אקרי ועל האי כתיב תחת שלש רגוה ארץ . מאן
ארץ דא ארץ ישראל כמה דאתמר . תחת צבד כי ימלוד אלין
איכון עבדים דקאמרן כד אתיהיב שלטנותא לאר מנייהו ודא הוא
דכתיב אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים . שפחה כי
תירש גבירתה מאי היא דא היא שפחה דקאמרן . תא חזי מסטרא
דהאי שפחה נפקי כמה גרדיכי טהירין מקטרגין לקבלויהו דישראל
ולקטרגא לון . וקודשא בריך הוא עביד להו לישראל נטירן כאבא
דבעי לכטרא לבדיה מן כלא . אמר קודשא בריך הוא לישראל
כמה מקטרגין ומיכין לקבלויהו אשתדלו בפולחני ואבא אהא נטיר
להו לבר . ואתון תהוון ומיכין כבתיכון מלבו וכימי בערסיכון
ואבא אהא נטיר לכו לבר וכוסרני ערסיכון . ותא חזי בשעתא
דאיכון זינן בישין קריבין לפתחא דבר נש זקפן רישא ומסתכלן
בשמא דרישא דאתתין לבר דאיהו שר דמתעטר בעטרוי שמא דא
טליח על כללו מניה דחלין וערקין ולא קרבין לפתחא דבר נש .
אמר ליה רבי יוחנן אי הכי ירשום בר נש שמא דא בפתחא דביתא
ולא יתיר אחאי כל פרשתא . אמר ליה שפיר הוא דהא שמא דא לא

אתפטר לא באינן אתון כללו רשימן כרשימא דמלכא יורד ארמא
 כל פרטא כדן שחא דא מתעטר בעשרוי ונפיק מלכא בכל חילוי
 כללו רשימן כרשימא דמלכא כדן דחלן מסיא ועדקין מקמיה .
 תא חזי והיא שחא קדישא מתתא לעילא ועל דא שד' אחרסיס
 מלכא לקבלי שחא דא והיא מלכו שד' מלכא למהוי כטיר כר נט
 מרל כטירין מלכא ומלכא אמר ר' אבא המה חילין קדישין ומינן
 כההיא שעתא דאנח כר כס מזוזה לתרעיה כללו מכרזי ואמרי זי
 השער לוי' וכו' . זלזה חולקהון דישראל כדן אשתמורדען ישראל
 דאינן בני מלכא קדישא דהא כללו אתרשימו מניה . אתרשימו
 כבופייהו כרשימא קדישא אתרשימו כלבוסיייהו כעטופייהו דמזוזה .
 אחרשימו כרישייהו כבתי דהפילי בשחא דמאריהון . אתרשימו
 ב'דייהו כרצועי דקדושה . אחרשימו במסאכיייהו במסאכא דמזוזה .
 אחרשימו לכר כוריעה במזרא . אחרשימו כבתיהון כמזוזה
 דפתחא בכלא רשימן דאינן בני מלכא עלאה זכאה חולקהון :

הרכב'ם ה' דיעות פ"ה מדין י"א ע"ס הפרק

דרך בעלי דעה שיקבע לו אדם מלאכה הטפרנסת אותו
 תחלה . ואחר כך יקנה בית דירה ואחר כך ישא
 אשה שנאמר פי ראי' אשר נטע כרם ולא חללו מי האיש
 אשר בנה בית חדש ולא חנכו מי האיש אשר ארש אשה
 ולא לקחה . אבל הטפשי' מתחילין לישא אשה ואחר כך
 אם תמצא ידו יקנה בית ואחר כך בסוף ימיו יחזור לבקש
 אוכנות או יתפרנס מן הצדקה וכן הוא אומר בקללות
 אשרי הארש בית הכנור כדס תטע כלומר יהיו מעשיך
 הפוכין כדי שלא תצליח את דרכיך ובברכה הוא אומר
 ויהי דוד לכל דרכיו משביל וה' עמו : כ ואסור לו לאדם
 להפקיר או להקדיש כל גכסיו ויטרוח על הבריות . ולא
 ימכור

חנכות הבית

ימכור שדה ויקנה בית ולא בית ויקנה מטלטלין או יעשה סחורה בדמי ביתו אבל מוכר הוא מטלטלין וקונה שדה כללו של דבר ישים מגמתו להצליח נכסיו ולהחליף הכלה בקיים ולא תהיה כוונתו ליהנות מעט לפי שעה או ליהנות מעט ויפסיד הרבה : ג משאו ומתנו של תלמיד חכם באמת ובאמונה אומר על לאו לאו ועל הן הן מדקדק על עצמו בחשבון ונותן ומוותר לאחרים כשיקח מהן ולא ידקדק עליהן . ונותן דמי המקח לאלתר ואינו נעשה לא ערב ולא קבלן ולא יבא בהרשאה (אינו) מחייב עצמו ברברי מקח וממכר בטקום שלא חייבה אותו תורה כדי שיעמוד בדבורו ולא ישנהו : ואם נתחייבו לו אחרים כדין מאריך ומוחל להן ומלוה וחונן ולא ירד לתוך אומנות חבירו ולא יצר לאדם לעולם בחייו כללו של דבר יהיה מן הנרדפים ולא מן הרודפים מן הנעלבים ולא מן העולבים ואדם שעושה כל המעשים האלו וכיוצא בהן עליו הכתוב ואומר ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר כך אתפאר :

הלכות בית הבהירה פרק א' כולו

מצות עשה לעשות בית לה' מוכן להיות מקריבים בו הקרבנות : והוגנין אליו שלש פעמים בשנה שנאמר ועשו לי מקדש וכבר נתפרש בתורה משכן שעשה משה רבינו והיה לפי שעה שנאמר כי לא באחס עד עתה וגומר : ב כיון שנכנסו לארץ העמידו המשכן בגלגל ארבע עשרה שנה שכבשו ושחלקו : ומשם באו לשילה ובנו שם בית של אבנים ופרשו ידיעות המשכן עליו

עליו ולא חיתח שם תקרה . ושס"ט שנה עמד משכן
שולה וכשמת עלי חרב ובאו לניב ובנו שם מקדש וכשמת
שמואל חרב ובאו לגבעון ובנו שם מקדש ומגבעון באו
לבית העולים וימי נוב וגבעון שבע וחמשים שנה :
ג כיון שנבנה המקדש בירושלים נאסרו כל המקומות
כולן לבנות בהן בית לה' ולהקריב בהן קרבן ואין שם
בית לדור הדורות אלא בירושלים בלבד ובהר המוריה
שבה נאמר ויאמר דוד זה הוא בית ה' האלהים וזה מזבח
לעולה לישראל ואומר זאת מנוחתי עדי עד : ד כיון
שבנה שלמה בבר מפורש במלכים . וכן בנין העתה
להבנות אעפ"י שהוא כתוב ביהזקאל אינו מפורש ופבואר
ואנשי בית שני פשטנו בימי עזרא בנוהו כבנין שלמה
ומעין דברים המפורשים ביהזקאל : ה ואלו הן הדברים
שהן עיקר בבנין הבית . עושין בו קדש וקדש הקדשים
ויהיה לפני הקדש מקום אחד והוא הנקרא אולם .
ושלשתן נקראין היכל . ועושין מחיצה אחרת סביב להיכל
רחקה ממנו בעין קלעי החצר שהיו במדבר וכל המוקף
במחיצה זו שהוא בעין חצר אהל מועד הוא הנקרא
עזרה והכל נקרא מקדש : ו ועושין במקדש כלים
מזבח לעולה ולשאר הקרבנות וכבש שעולים בו למזבח
ומקומו לפני האולם משוך לדרום . וכיור ובנו לקדש
ממנו הבהנים ידיהם ורגליהם לעבודה : ז ומקומו בין
האולם ולמזבח משוך לדרום שהוא שם הנכנס למקדש
ומזבח לקטורת ומנורה ושולחן ושלשתן בתוך הקדש
לפני קדש הקדשים : ח המנורה בדרום עשאל הנכנס
ושולחן מימין שעליו לחם הפנים וצננה בצד קדש
הקדשים

הנוכת חבית

חֲקָדְשִׁים מִבְּחוּץ וּמִזִּבְחַת הַקְּטֹרֶת מִשּׁוּךְ מִבֵּין שְׁנֵיהֶם
לְחוּץ. וְעוֹשִׂין בְּחוּךְ הָעוֹדָה גְּבוּלִין עַד כֹּאן לְיִשְׂרָאֵל עַד
כֹּאן לַכֹּהֲנִים. וּבִנְיָנִים בַּח בָּתִּים לְשָׂאֵר צְרִכֵי הַמִּקְדָּשׁ כֹּל
בֵּית מֵהֶם נִקְרָא לִשְׁכַּח : ח כִּשְׁבוּנֵין הַהִיכָל וְהָעוֹדָה
בִּנְיָן בְּאֲבָנִים גְּדוּלוֹת. וְאִם לֹא מִצְאוּ אֲבָנִים בִּנְיָנִים
בְּלִבָּנִים וְאִין מִפְּצֹלִין אֶת אֲבָנֵי הַבְּנִין בְּהַר הַבֵּית אֲלֹא
מִפְּצֹלִין אוֹתָן וּמִסְתַּתִּין אוֹתָן מִבְּחוּץ וְאִה"כ מִכְּנִיסִין אוֹתָן
לְבָנִין שְׁנֵאמַר אֲבָנִים גְּדוּלוֹת אֲבָנִים יְקָרוֹת לִיסַד הַבֵּית
אֲבָנֵי נֹיֵת. וְאוֹמֵר וּמִקְבּוֹת וְחִנְרוֹן כֹּל כְּלֵי בְדוּל לֹא נִשְׁמַע
בְּבֵית בְּהַבְנוֹתוֹ : ט וְאִין בִּנְיָן כּו עֵץ כּוֹלֵט כֹּלֵל אֲרֵא
אוּ בְּאֲבָנִים אוּ בְּלִבָּנִים וּסִיד. אִין עוֹשִׂין אֲבָנִים וְאִם לֹא
עֵץ כֹּלֵל הָעוֹדָה אֲלֹא שֶׁל אֲבָנִים אוּ לִבָּנִים : י וּמִרְצֵפִין
אֶת כֹּל הָעוֹדָה בְּאֲבָנִים יְקָרוֹת. וְאִם נִעְקְרָה אֶבֶן אֶצְפִּי
שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת בְּמִקְוֶה הַחֹאֵל וְנִתְקַלְקְרָה פְּסוּלָה וְאִסּוּר
לְכַחַן הָעוֹבֵד לַעֲמֹד עָלֶיהָ בְּשַׁעַת הָעֲבוּדָה עַד שֶׁתִּקְבַּע
בְּאֶרֶץ : יא וּמִצּוּהָ מִן הַמִּזְבֵּחַ לְחוּק אֶת הַבְּנִין וְלִהְיוֹתָהוּ
כְּפִי כַח הַצִּבּוּר שֶׁנֶּא' וְלָרוֹסֶם אֶת בֵּית אֱלֹהֵינוּ. וּמִפְּאָרִין
אוֹתָנוּ וּמִיִּפִּין כְּפִי כַח אִם יִכּוּלִין לִטּוֹחַ אוֹתָנוּ בִּזְרָב
וְלִהְגִּדִּיל בְּעֵשִׂי ח"ו מִצּוּהָ : יב אִין בִּנְיָן אֶת הַמִּקְדָּשׁ
בְּלִילָה שֶׁנֶּא' וּבַיּוֹם הַקִּים אֶת הַמִּשְׁכָּן בַּיּוֹם מְקִימִין לֹא
בְּלִילָה. וְעוֹמְקִין בְּבִנְיָן מַעֲלֹת הַשַּׁחַר עַד צֵאת הַכּוֹכָבִים
וְהַכֹּל חַיִּיכִין לְכִנּוּת וּלְפֶגֶעַר בְּעֵצָמָן וּבְמִמּוֹנָם אֲנָשִׁים
וְנָשִׁים כְּמִקְדָּשׁ חֲמֻדָּה. וְאִין מִכְּטָלִין תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית
רֶבֶן לְבָנִין. וְאִין בְּנִין ב"ה רוּחָה יוֹם מוֹכ : יג הַמִּזְבֵּחַ
אִין עוֹשִׂין אוֹתוֹ אֲלֹא בְּנִין אֲבָנִים גְּדוּלוֹת שֶׁנֶּא' כְּתוּרָה
מִזְבֵּחַ אֲדָמָה תַּעֲשֶׂה לִּי שִׁתִּית מִחוּבֵר. כֹּאדָמָה שֶׁלֹּא
יִבְנוּהוּ

יבנוהו לא על גבי כיפין ולא על גבי מחילות וזה שנא'
 ואם מזבח אבנים מפי השמועה למדו שאינו רשות אלא
 חובה: יד כל אבן שנפגמה כדי שתחנור בה הצפור
 כסכין של שחיטה הרי זו פסולה לבכש ולמזבח שנאמר
 אבנים שלמות תבנה את מזבח ה' ומהיכן היו מביאין
 אבני מזבח מן בתולת הקרקע חופרין עד ששניעין למקום
 הניכר שאינו מקום עבודה ובנין ומוציאין מסנו האבנים
 או מן הים הגדול ובנין מהן וכן אבני החיכל והעזרות
 שלימות היו: טו אבני חיכל ועזרות שנפגמו או שנגממו
 פסולין ואין להן פריון אלא נגזרים כל אבן שנגע בה
 הברזל אעפ"י שלא נפגמה פסולה לבנין המזבח ובנין
 הכבש שנאמר כי חרבך הנפת עליה ותחללה והבונה
 אבן שנגע בה ברזל במזבח או בכבש לוקה שנאמר לא
 תבנה אתהן גזית והבונה אבן פגום עובר בעשה:
 וז' אבן שנפגמה או שנגע בה ברזל אחר שנבנית במזבח
 או בכבש אותה האבן פסולה והשאר כשרות וסלכנין
 את המזבח פעמים בשנה בפסח ובחג וכשמלכנין אותן
 מלכנין במפה אבל לא בכפים של ברזל שם יגע כאבן
 ויפסול: יז אין עושין סדרנות למזבח שנאמר לא תעלה
 במעלות על מזבחי אלא בונין כמו תל בדרומו של
 מזבח מתמעט ויורד מראש המזבח עד הארץ והוא
 הנקרא כבש והעולה במעלות על המזבח לוקה וכן
 הנותץ אבן אחת מן המזבח או מכל החיכל או מבין
 האולם ולמזבח דרך השחתה לוקה שנאמר ונתצתם את
 מזבחות וגו' לא תעשון כן לה' אלהיכם: חי המנורה
 וכליה והשולחן וכליו ומזבח הקטורת וכל פלי שרת אין

הנכבת הבית

עושים אותן אלא מן המתקת בלבד ואם עשאוהו של עץ
או עצם אי אבן או של זכוכית פסולין : יש היוהקהל עניים
עושים אותן אפילו של ברזל ואם העשירו עושים אותן של
זהב אפילו המזקקות ותשפורין והמנדרפות של מוכה
העולה והמדות אם יש כה בצבד עושים אותן של זהב
אפילו שערי העזרה מחפץ אותן זהב אם מצאה ידם :
¶ אין עושים כל הקלים מתחלתן אלא לשם הקדש ואם
נעשו מתחלתן להדיוט אין עושים אותן לגבוה וכלי
גבוה עד שלא נשתמש בהן גבוה רשאי להשתמש בהן
להדיוט ומשנשתמש בהן גבוה אסורין להדיוט אבנים
וקורות שחצבן מתחלה לבית הכנסת אין בונין אותן
להר הבית :

ידוי רצון מלפניך **ידוי** אלהינו ואלהי אבותינו אלהי
אברהם אלהי : יצחק ואלהי עמנו אל רחום
וחנון אל הרחמים שיהא חשוב ומרובה לפניך הלאמר שלמדנו
בתורתך הקדושה כריח ניחח : וכבר רחמך המרובים תרחם על
בעל הבית הזה אשר תחלת בואו לשרון כבית הזה נפשו אותה
ויעש תחלה וראש חכוכת הבית בדברי תורתך הקדושה ליסד את
הבית ולחנכו בדברי תורה : ובכן כזרות תורה הקדושה תברך
בעל הבית הזה אשר השתדל בלימוד זה לו ולכל בני ביתו ברכות
לעד (ויפחד ככן וזכר לחיים ולקיימא וזה) ויחיה להם הבית הזה
מוכלם ומפגד ככל מכל ושמע בבית הזה קול קשון וקול שמחה
וקשקש ובכי שמח ושמחה ימלא כה וגבא עון ואנחה ושמאל רוחם
כל המחלה : אלא ברכ רחמך היה עליהם מתרה נכה וסומא
ותבטל מעליהם כל נזירות קשות ורעות : (יכוין בשם **קרע**
שם) ובהרמא דמלכא עילאה מני טעם להרחיק
מן הבית הזה כל חזיק וכל פחד ובהלה ככה שמות הקדש
היוצאים

היוצאים מפסוק לא יתיצב איש בפניכם פחדכם ומוראכם ית
 יהוה אלהיכם על פני כל הארץ אשר תרדכו בה כי שר
 דבר לכם וע"כ אתון אשר כפסוק זה ישמחו ויגילו מכל רע
 לבעל הבית הזה ולכל בני ביתו וינליחם בכל מעשה ידיהם ותגילם
 מעין הרע ככה השם הקדוש **צמרכר** וככה שם הקדוש
אגלא ותגילם מכל רע דשמים ודעננים

יהיו "רחום" חנון "שומר" תומך "מגיל" פודה ברוך
 רחמך תקבל תחנתנו ותעשה עתירתנו כי אתה שומע תפלת
 כל פה עשה למען שמך עשה למען ימינך עשה למען קדושתך
 עשה למען תורתך יהיו לרצון אחרי פי והגיון לבני לפניך ה' נרוי
 וגואלי :

ואוסרים קדיש ררבנן

אחרי כן שר"ם ישו"ר פתח יתנו כפיומים קול שזון וקול שמחה
 מזמרת הארץ בסימנא טבא כראשית תחילת ביאה אל הבית והיה
 להוד וקוד בפרק הדד :

וחתימה מעין פתיחה זמירות יאמרו פזמורי תהלים

סי' ל' מזמור שיר חנוכת . ז"א יושב במתד עליון . קב"א שיר
 למעלות ששא עיני . קב"ב שיר המעלות להוד שמחתי . קב"ג שיר
 המעלות לשלמה . קב"ד שיר המעלות חשדי כל ירא ה' . קב"ה
 שיר המעלות וזכור ה' לרוד . קב"ו שיר המעלות הנס ברכו את
 ה' :

תז של ביע

הוֹד בְּרִית

למוד לאור המילה בבית היולדת

את שיש בה ידיעת זאת לפנינו בישראל האיתנים מוסרי
ארץ אלו התנאים נועדו באור המילה שם יתנו צדקות
ה' בטבואר בזהר הקדוש :

מקדמי אר"ש יפטירו בשפה תפלה זו פשוטה

לשם - יקבה"ו וכו' סנה אנחנו באים ללמוד בתורה בבית
שכונ סכן להחזיק במנהג איתני עולם גדולי ישראל -
ויהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שכובות התורה
סקרוסה אשר בה נהנה יושפע שפע יצועה ורחמי במדות הדרושות
דרך רחובות הנה"ר לאור באור שבעת הימים ליחד הדורים יחדיו
והיה נדיק לנרקה נר"ק ושלנו"ם נשקנו ב"ה למז יחדיו ידוכקו
ומשם ישתלשל שפע קדוש בכל העולמות ומן הכרבה סיודדת
מלמעלה יתברכו באלהי אמן אבי סכן וכלתו ויושפע שפע
קדוש לילד ויוכה למילה ולשם ויומשך לו הארה ושפע קדוש וכפס
טהורה ויגדלוהו אביו ואמו לתורה ולמצות וינצל מכל חטא למען
רחמיך הרבים והגדולים עשה למען שמך וכו' יהיו לרצון וכו' :

סדר הלימוד

מישנה ספ' ברכות ככתוב לעיל מראש הכרם

מסכת שבת

ברק יט רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מערב
שבת כביאו בשבת מנולה יבכנה מכסהו
על פי עדים יעור אמר רבי אליעזר בורתים עצים
לעשות

לעשות פחמין לעשות (כלי) ברזל פלל אמר רבי עקיבא
כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת אינה דוחה
את השבת ושאי אפשר לעשותה מערב שבת דוחה את
השבת : ב עושין כל צרכי מילה בשבת מיהלין
ופורעין ומוצצין ונותנין עליה איספגנית וכמון אם לא
שחק מערב שבת לועס בשני ונותן אם לא טרף יין
ישמן מערב שבת ינתן זה בעצמו וזה בעצמו ויהיו
עושין לה חלוק בתחלה אבל כורך עליה סמרטוט
אם לא התקין מערב שבת כורך על אצבעו ומביא
ואפילו מחצר אחרת : ג מרחיצין את הקטן בין לפני
המילה ובין בן אחר המילה ומולפין עליו ביד אבל
לא ירחיצוהו בן עזריה אומר מרחיצין את הקטן
ביום להיות בשבת שנאמר ויחי ביום
הוא ביהמ"ד צבים כפק ואנדרוניגוס אין מחללין
עליו את השבת ורבי יהודה מתיר באנדרוניגוס : ד מי
שהיו לו שתי תנוקות אחד למול אחד השבת ואחד
למול בשבת ושכח ומל את של אחד השבת בשבת
חייב אחד למול בערב שבת ואחד למול בשבת ושכח
ומל את של ערב שבת בשבת רבי אליעזר מחייב תשואת
ורבי יחזקע פוטר : ה קטן גמול לשמונה ולתשעה
ולעשרה ולאחד עשר ולשנים עשר לא פחות ולא
יותר הא כיצד כדרכו לשמנה גולר לבין השמשות
גמול לתשעה בין השמשות של ערב שבת גמול
לעשרה יום טוב לאחר השבת גמול לאחד עשר שני
ימים טובים של ראש השנה גמול לשנים עשר קטן
החולה אין מיהלין אותו עד שיבריא : ו אלו הן ציצין
המעכבין

הוד צרית

המעכבין את המילה בשר חלופה את חץ העטרה
ואינו אוכל בתרומה ואם היה פעל בשר מתקנו מפני
מראית העין כל ולא פרע את המילה כאלו לא פל

מסכת נדרים

פרק ג ארבעה נדרים התירו חכמים נדרי זרוזין
ונדרי הבאי ונדרי שגגות ונדרי אונסים
נדרי זרוזין כיצד היה מוכר חפץ ואמר קונם שאיני
פוחת לך מן חסלע וחלה אומר קונם שאיני מוסיף לך
על השקל שניהן רוצין בשלישה דין נדרים ודין אלו
מן יעקב אומר אף הרוצה להדיר את נדרים
אצלו אומר (כל) נדר שאני עתיד ליתן אצלי
ובלבד שיהא זמור בשעת הנדר בנדרי חבאי
קונם אם לא ראיתי בדרך הזה כיוצאי מצרים אם לא
ראיתי נחש בקיבת בית הבר נדרי שגגות אם אכלתי
ואם שתיתי ונופר שאכל ושתה שאיני אוכל ושתיתי
שותה ושכח ואכל ושתה אמר קונם אשתי נחנית לי
שגגה את ביסי ושהכרתה את בני ונזרע שלא הכתו
ונזרע שלא נגבתו ראה אותן אוכלים תאנים ואמר הרי
הן עליכם קרבן ונמצאו אביו ואחיו והיו עמהן אחרים
בית שמאי אומרים הן מתרין ומה שעמחם אסורין ובית
הלל אומרים אלו ואלו מותרין ג נדרי אונסים הדין
חבירו שיאכל אצלו וחלה הוא או שחלה בנו או שעבדו
גדר הרי אלו נדרי אינסיין ד נדרין להורגים ולחרמין
למובסין שהיא תרומה אף על פי שאינה תרומה שהן

של בית המלך. אף על פי שאינן של בית המלך. בית
 שפאי אומרים בכל נודדיו חוץ מבשבעה. ובית הלל
 אומרים אף בשבעה. בית שפאי אומרים לא יפתח לו
 בנדר. ובית הלל אומרים אף יפתח לו. בית שפאי
 אומרים במה שהוא מדרו. ובית הלל אומרים אף במה
 שאינו מדרו. ביצד. אמר לו אסור. קנס אשתי נהנית
 לי. ואמר קנס אשתי ובני נהנין לי. בית שפאי אומרים
 אשתי מתרת ובניו אכורין. ובית הלל אומרים אלו ואלו
 מתדין. ה. הרי נטיעות האלו קרבן אם אינן נקצצות.
 מלית זו קרבן אם אינה נשרפת. יש להן פדיון. והרי
 נטיעות האלו קרבן עד שיקצצו. מלית זו קרבן עד
 שתשחק. אין להן פדיון. ו. הנודד מיודרי הים מתר
 ביושבי היבשה. מיושבי היבשה אסור ביודרי הים.
 שיודרי הים בכלל יושבי היבשה. לא כאלו שהולכין
 מעכו ליפו אלא כמי שדרכו לפתש. ו. הנודד מרואי
 התהה. אסור אף בפומיין שלא נתבון זה אלא למי
 שהתהה. רואה אותו. ה. הנודד משחורי הראש אסור
 בקרחין ובעלי שיבות. ומתיר בנשים ובקטנים. שאין
 בקראין שחורי הראש אלא אנשים. ט. הנודד מן חילודים
 מתיר בחילודים. (מן החילודים. אסור בחילודים) רבי מאיר
 מתיר אף בחילודים. וחכמים אומרים לא נתבון זה אלא
 כמי שדרכו להוליד. י. הנודד משוכתי שבת. אסור
 בישראל. (ואסור) בכותים. מאוכלי שום. אסור בישראל.
 ואסור בכותים. מעולי ירושלים. אסור בישראל. ומתיר
 בכותים. יא. קנס שאיני נהנה לבני נת. מתיר בישראל
 ואסור באומות. שאיני נהנה לזרע אברהם. אסור בישראל
 ומתיר

חור ברית

ומתיר באומות שאיני נהנה לישראל לזקת ביאתו ומזכר
בפחות שישראל נהנין לי לזקת בפתות ומזכר ביאתו
(אם שומעין לו) שאיני נהנה להן והן לי יתנה לאומות
קונם שאיני נהנה לערלים מתיר בערלי ישראל ואסור
במולי גוים קונם שאיני נהנה למולים אסור בערלי
ישראל ומתיר במולי אומות העולם שאין הערלה
קרובה אלא לשם גוים שנאמר כי כל הגוים ערלים
וכל בית ישראל ערלי לב ואומר והיה הפלשתי הערל
הזה ואומר פן תשחנה בנות פלשתים פן תעלוזנה
בנות הערלים (רבי אלעזר בן עזריה אומר מאוסה
הערה שנחננו בה הרשעים שנאמר כי כל הגוים
ערלים וכל בית ישראל ערלי לב) רבי ישמעאל אומר
גדולה מילה שנכרתו עליה שלש עשרה בריתות רבי
יוסי אומר גדולה מילה שדודה את השבת החמורה
רבי יהושע בן קרחה אומר גדולה מילה שלא נתלה לו
למשה הצדיק עליה מלא שעה רבי נחמיה אומר גדולה
מילה שדודה את הנזעים רבי אומר גדולה מילה שכל
המצות שעשה אברהם אבינו לא נקרא שלם עד שכל
שנאמר התהלך לפני ותית תמים רבי אהר גדולה
מילה שאלמלא היא לא ברית הקדוש ברוך הוא את
עולמו שנאמר כה אמר יי אם לא בריתי יומם ולילה
חקות שמים וארץ לא שמת:

מסכת אבות

פרק א משה קבל תורה מסיני וממרה לירושע
ויהושע לנקנים ונקנים לגביאים וגביאים
מסרות

מסרוה לאנשי כנסת הגדולה הם אמרו שלשה דברים
היו מתונים בדין והעמידו תלמידים הרבה ועשו סיג
לתורה : ב שמעון הצדיק היה משירי כנסת הגדולה
הוא היה אומר על שלשה דברים העולם עומד על
התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים : ג אנטיגנוס
איש סוכו קבל משמעון הצדיק הוא היה אומר : אל
תהיו בעבדים המשמשין את דרב על סנת לקבל פרס
אלא הו' בעבדים המשמשין את הרב על מנת שלא
לקבל פרס ויהי מורא שמים עליכם : ד יוסי בן יעזר
איש צרידה ויוסי בן יוהנן איש ירושלים קבלו מהם : ו
יוסי בן יעזר (איש צרידה) אומר : יהי ביתך בית ועד לחכמים
והיו מתאבק בעפר רגליהם והיו שותה כצמא את
דבריהם : ח יוסי בן יוחנן איש ירושלים אומר יהי
ביתך פתוח לרוחה ויהיו עניים בני ביתך ואל תרבה
שיחה עם האשה באשתו אטרו קל והומר באשת חברו
סכאן אטרו חכמים כל זמן שאדם מרבה שיחה עם
האשה גורם רעה לעצמו ובוטל מדברי התורה וסופו
ירש גיהנם : ו יחושע בן פרתיא ונתאי הארכלי קבלו
מהם : יחושע בן פרתיא אומר עשה לך רב וקנה לך
חבר והיו דן את כל האדם לבן זכות : ז נתאי
הארכלי אומר הרחק משכנ רע ואל תתרחק לרשע
ואל תתיאש מן הפורענות : ח יהודה בן טבאי ושמעון
בן שטה קבלו מהם : יהודה בן טבאי אומר : אל תעש
עצמך כעורכי הדיינין וכשיהיו בעלי דינים עומדים
לפניך יהיו בעיניך ברשעים וכשנפטרים מלפניך יהיו
בעיניך כזכאין לכשקבלו עליהם את הדין : ט שמעון

הור ברית

בן ששח אומר : הוי מרבה להקור את העדים : והוי זהיר
 בדבריה : שמא תתוכם ילמדו לשקר : י שמעיה
 ואבטריון קבלו מהם : שמעיה אומר אהוב את המלאכה
 ושנא את הרבנות : ואל תתודע לרשות : יא אבטריון
 אומר החמים הזהירו בדבריהם : שמא תחובו חובת גלות
 ותגלו למקום מים הרעים : וישחו התלמידים הבאים
 אדריכם וימותו : ונמצא שם שמים מההלל : יב הלל
 ושמי קבלו מהם : הלל אומר : הוי מתלמידיו של אהרן
 אהוב שלום וירדף שלום : אהוב את הבריות ומקרבן
 לתורה : יג הוא היה אומר : נגר שמא : אבר שניה
 ודלא מוסיף : יסיף ודלא יליף קטלא הייב : ודישתמש
 בתנא הלף : יד הוא היה אומר אם אין אני לי : מי לי :
 וכשאני לעצמי מה אני : ואם לא עכשיו אימתי : טו שמאי
 אומר עשה תורהך קבע : אמור מעט ועשה הרבה : והוי
 מקבל את כל האדם בסכר פנים יפות : יו רבן גמליאל
 אומר עשה לך רב : והסתלק מן ההפק : ואל תרבה
 לעשר אומדות : יז שמעון בנו אומר : כל ימי נבליתי
 בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב אלא שתוקה : ולא
 המדרש הוא העקר אלא המעשה : וכל המרבה דברים
 מביא חטא : יח רבן שמעון בן גמליאל אומר : על
 שלשה דברים העולם עומד : על הדין : ועל האמת :
 ועל השלום : שנאמר אמת ומשפט שלום שפטו
 בשעריכם :

פרק ב רבי אומר : אינוהי דרך ישרה שיבור לו האדם :
 כל שהיא תפארת לעושה : ותפארת לו מן
 האדם : והוי זהיר במצוה קלה כבחמירה : שאין אתה

ידע מתן שכרן של מצות : והוי מחשב הפסד מצור
 כנגד שכרה : ושכר עבירה כנגד הפסדה : והסתכל
 בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה : דע מה
 למעלה מסך : עין רואה ואזן שומעת : וכל מעשיך
 פספר נכתבין : ברכן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא
 אומר : ופה תלמוד הורה עם דרך ארץ : שיניעת שניהם
 משכחת עון : וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה
 ונזררת עון : וכל העמלים עם הצבוי : יהיו עמלים עמהם
 לשם שמים : שזכות אבותם מסייעתם : וצדקתם עומדת
 לעד : ואתם בעלה אני עליכם שכר הרבה כאלו עשיתם :
 ג הווי זהירין ברשות : שאין מקרבין לו לאדם אלא
 לצורך עצמן נראין כאוהבין בשעת הנאתו : ואין עומדין
 לו לאדם בשעת החרקו : ד הוא היה אומר : עשה רצונו
 כרצונך : כדי שיעשה רצונך כרצונו : בטל רצונך מפני
 רצונו : כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך : הלל
 אומר אל תפדוש מן הצבור : ואל תאמן בעצמך עד יום
 מותך : ואל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו : ואל
 תאמר דבר יסאי אפשר לשמוע שסופו להשמע : ואל
 תאמר לבשאפנה אישה שמא לא תפנה : ה הוא היה
 אומר אין בוד ירא דמא : ולא עם הארץ חסיד : ולא
 חבישן למד : ולא הקפדן מלמד : ולא כל המרכבה
 בסחירה מחבים : ובמקום שאין אנשים : השתדל להיות
 איש : ו אף הוא ראה נולגולת אחת : שצפה על פני
 המים : אמר לה על ראשפת אטפיד וסוף מאיפיד וטופין :
 ז הוא היה אומר : מרבה בשר מרבה רמה : מרבה
 נקמים מרבה דאגה : מרבה נשים מרבה כשפים : מרבה

תור ברית

שפוחות מרבה ומה: מרבה עבדים מרבה חל: מרבה
 תורה מרבה חיים: מרבה ישיבה מרבה חכמה: מרבה
 עצה מרבה תבונה: מרבה צדקה מרבה שלום: קנה שם
 טוב קנה לעצמו: קנה לו דברי תורה: קנה לו חיי
 העולם הבא: ח רבן יוחנן בן זכאי קבל מהלל ומשמאי:
 הוא היה אומר: אם למדת תורה הרבה: אל תחזיק טובה
 לעצמך: כי לבך נוצרת: חמשה תלמידים היו לרבן
 יוחנן בן זכאי ואלו הן: רבי אליעזר בן הורקנוס: ורבי
 יהושע בן חנניה: ורבי יוסי הכהן: ורבי שמעון בן נתנאל:
 ורבי אלעזר בן ערך: הוא היה מונה שבחן: רבי אליעזר
 (בן הורקנוס) בור סוד שאינו מאבד טפה: רבי יהושע
 בן חנניה אשרי יולדתו: רבי יוסי הכהן חסיד: רבי
 שמעון בן נתנאל ירא חטא: ורבי אלעזר בן ערך מעין
 המתנבא: הוא היה אומר: אם יהיו כל חכמי ישראל
 בכף מאונים: ואליעזר בן הורקנוס בכף שניה מכריע
 הוא את כלם: אבא שאל אומר משמו: אם יהיו כל
 חכמי ישראל בכף מאונים: ורבי אליעזר בן הורקנוס
 אף עמהם: ורבי אלעזר בן ערך בכף שניה מכריע הוא את
 כלם: ט אמר להם צאו וראו: איזוהי דרך ישראל
 שירבק בה האדם: רבי אליעזר אומר עין טובה: רבי
 יהושע אומר חבר טוב: רבי יוסי אומר שכן טוב: רבי
 שמעון אומר הרואה את הנולד: רבי אלעזר אומר לב
 טוב: אמר להם רואה אני את דברי רבי אלעזר בן ערך
 מדבריהם שכלל דבריו דבריהם: אמר להם צאו וראו
 איזוהי דרך רעה שיתרחק ממנה האדם: רבי אליעזר
 אומר עין רעה: רבי יהושע אומר חבר רע: רבי יוסי

אומר

חומר שכן רע . רבי שמעון אומר הלל ואינו משלם
 אחד הלל מן האדם . כלל מן המקום . שנאמר ליה
 רשע ולא ישלם וצריך חונן ונותן . רבי אלעזר אומר לב
 רע . אומר להם רואה אני את דברי רבי אלעזר בן ערך
 מדבריהם . שכלל דבריו דבריהם . הם אמרו שלשה
 דברים . רבי אלעזר אומר יהי כבוד חבירך חביב עליך
 בשלך . ואל תהי נוח לבעוס . ושוב יום אחד לפני
 מיתתך . והוי מתחמם כנגד אורן של חכמים . והוי זהיר
 בנחלתן שלא תבזה . שנשיכתן נשיכת שועל . ועקיצתן
 עקיצת עקרב . ולחישתן לחישת שרף . ואף כל דבריהם
 כנחלי אש . יא רבי יהושע אומר עין הרע ויצר הרע
 ושנאת הבריות . מוציאין את האדם מן העולם . יב רבי
 יוסי אומר יהי סמון חברך חביב עליך בשלך . והתקן
 עצמך ללמוד תורה . שאינה ירושה לך . וכל מעשיך
 יהיו לשם שמים . יג רבי שמעון אומר הוי זהיר בברית
 ששע ובתפלה . ובשאתה מתפלל אל העשה תפלתך
 קבע . אלא רחמים ותחנונים לפני המקום ברוך הוא
 שנאמר כי אתה אל חנון ורחום ארך אפים ורב חסד
 (ונחם על הרעה) ואל תהי רשע בפני עצמך . יד רבי
 אלעזר אומר הוי שקוד ללמוד תורה . (ודע מה שתשיב
 לאפיקורוס) ודע לפני מי אתה עמל ונאמן הוא בעל
 מלאכתך (שישלם לך שכר פעולתך) . טו רבי טרפון
 אומר היום קצר והמלאכה מרובה . והפועלים עצלים
 והשכר הרבה . ובעל הבית דוחק . יו הוא היה אומר .
 לא עליך המלאכה לגמור . ולא אתה בן חורין לבטל
 (ממנה) אם למדת תורה הרבה . נותנים לך שכר הרבה .
 ונאמן

הור ברית

ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך
ודע מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבא :

פרק ג עקביא בן מהללאל אומר : הסתכל בשלשה
דברים ואי אתה בא לידי עבירה : דע מאין
באת : ולאן אתה הולך : ולפני מי אתה עתיד לתן דין
וחשבון : מאין באת מטפח סרוחה : ולאן אתה הולך
למקום עפר רמה ותולעה : ולפני מי אתה עתיד לתן דין
וחשבון : לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא :
ב רבי חנינא סגן הכתנים אומר : הוי מתפלל בשלושה
של מלכות : שאלמלא מורא אש את רעהו חיים בלעו :
רבי חנינא בן חרדיון אומר : שנים שיושבין ואין ביניהם
דברי תורה : הרי זה מושב לצים : שנאמר ובמושב
לצים לא ישב : אבל שנים שיושבין ויש ביניהם דברי
תורה : (כאלו) שכינה שרויה ביניהם : שנאמר אז נדברו
יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר
זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו : אין לי אלא שנים :
ומנין שאפילו אחד שיושב ועוסק בתורה : שהקדוש
ברוך הוא קובע לו שכר : שנאמר יושב בדרך וידום כי
נטל עליו : ג רבי שמעון אומר שלשה שאכלו על
שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה : באלו אכלו
מזבחי מתים : שנאמר כי כל שלחנות מלאו קיא צואה
בלי מקום : אבל שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו
עליו דברי תורה באלו אכלו משרהנו של מקום ברוך
הוא : שנאמר וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה'
ד רבי חנינא בן הכינאי אומר : הנעזר בלילה והסתכל
ברוך יחידי : והמפנה לבו לבטלה : הרי זה מרחיב

בנפשו

בנפשו: ה רבי נחוניא בן הקנה אומר: כל המקבל
עליו עול תורה מעבירין מפניו עול מלכות ועול דרך
ארץ: (שנאמר חרות על הלהות אל תקרי חרות אלא
חירות) וכל הפורק מפניו עול תורה: נותנין עליו עול
מלכות ועול דרך ארץ: ו רבי חלפתא איש כפר חנניא
אומר: עשרה שיושבין ועוסקין בתורה שכינה שרויה
ביניהם: שנאמר אלהים נצב בעדת אל: ומנין אפילו
חמשה: שנאמר ואנדרתו על ארץ יסדה: ומנין אפילו
שלושה: שנאמר בקרב אלהים ישפוט: ומנין אפילו שנים
שנאמר אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב יי וישמע
ונימר: ומנין שאפילו אחד: שנאמר בכל המקום אשר
אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך: ו רבי אליעזר בן
יהודה איש ברתותא אומר: תן לו משלו: שאפה ושלך
שלו: וכן כדוד הוא אומר: כי ממך הכל ומידך נתנו
לך: רבי שמעון אומר: המהלך בדרך ושונה: ומפסיק
ממשנתו: ואומר פה נאה אילן זה: ומה נאה ניר זה:
מעלה עליו הכתוב כאלו מתחייב בנפשו: ה רבי דוסתאי
בר ינאי משום רבי מאיר אומר: כל השוכח דבר אחד
ממשנתו: מעלה עליו הכתוב כאלו מתחייב בנפשו:
שנאמר רק השמר לך ושמור נפשך מאד: פן תשכח את
הדברים אשר ראו עיניך: וכול אפילו תפכה עליו משנתו
תלמוד לו: ופן יסורו מלכתך כל ימי חייך: הא אינו
מתחייב בנפשו: עד שיושב ויסירם מלבו: מ רבי חנינא
בן דוסא אומר: כל שיראת חטאי קודמת לחכמתו
חכמתו מתקיימת: וכל שחכמתו קודמת ליראת חטאו:
אין חכמתו מתקיימת: הוא היה אומר כל שפעשיו מרבין
מחכמתו

הור ברית

סחכמתו חכמתו מתקיימת וכל שחכמתו מרבה ממעשיו
 אין חכמתו מתקיימת : י הוא היה אומר כל שדות
 הכריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו וכל שאין
 רוח הכריות נוחה הימנו אין רוח המקום נוחה הימנו
 רבי דוסא בן הרכינס אומר שינה של שחרית ויין של
 צהרים ושיחת הילדים ושיבת בתי כנסיות של עמי
 הארץ מוציאין את האדם מן העולם : יא רבי אלעזר
 המודעי אומר המחלל את הקדשים והמכונה את
 המועדות והמלבין פני דבירו ברכים והמפר בריתו
 של אברהם אבינו עליו השלום ורכנלה פנים בתורה
 שלא כהלכה אף על פי שיש בידו (הורה) ומעשים
 טובים אין לו חלק לעולם הבא : יב רבי ישמעאל
 אומר הוי קל לראש ונוח לתשחורת והוי מקבל את
 כל האדם בשמחה : יג רבי עקיבא אומר שהוק וקלות
 ראש מרגילין את האדם לערוה מסורה סיג להורה
 מעשרות סיג לעושר נדרים סיג לפרישות סיג לחכמה
 שתיקה : יד היא היה אומר הביב אדם שנברא בצלם
 חכה יתירה נודעת לו שנברא בצלם שנאמר כי בצלם
 אלהים עשה את האדם הביבין ישראל שנקראו בנים
 למקום חכה יתירה נודעת להם שנקראו בנים למקום
 שנאמר בנים אתם לה' אלהיכם הביבין ישראל שנתן
 להם כלי חמדה חכה יתירה נודעת להם שנתן להם
 כלי חמדה שבו נברא העולם שנאמר כי לקח טוב
 נתתי לכם תורתי אל תעזבו : טו הכל צפוי והרשות
 נתונה וכטוב העולם נדון והכל לפי רוב המעשה :
 יז הוא היה אומר הכל נתון בערכו ומצודה פרוסה
 על

על כל החיים · החנות פתוחה · והחנוני מקיף · והפנקס
 פתוח · והיר כותבת · וכל הרוצה ללוות יבא וילווה ·
 והנבאים מתוידן תדיר (בכל יום) ונפרעין מן האדם
 מדעתו ושלא מדעתו · ויש להם על מה שיסמכו · והדין
 דין אמת · והכל מתוקן לסעודה : יו רבי אלעזר בן
 עזריה אומר · אם אין תורה אין דרך ארץ · אם אין דרך
 ארץ אין תורה · אם אין חכמה אין יראה · אם אין יראה
 אין חכמה · אם אין בינה אין דעת · אם אין דעת אין
 בינה · אם אין קטח אין תורה · אם אין תורה אין קטח ·
 הוא היה אומר כל שחכמתו מרובה מפעשיו למה הוא
 דומה · לאילן שענפיו מרובין ושרשיו מועטין · והיות
 באה ועוקרתו והופכתו על פניו · (שנאמר) והיה בערער
 בערבך · ולא יראה כי יבא מוב · ושכן חרדים במדבר
 ארץ מלחה ולא תשב · אבל כל שמעשיו מרובין מחכמתו
 למה הוא דומה · לאילן שענפיו מועטין ושרשיו מרובין ·
 שאפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושכות בו אין
 פוזות אותו ממקומו · (שנאמר) והיה כעץ שתול על מים
 ועל יוכל ישלח שרשיו · ולא יראה כי יבא חום · והיה
 עליהו רענן · ובשנת בצורת לא ידאג · ולא ימיש מעשות
 פרי : יח רבי אלעזר (בן) חסמא אומר קנין ופתחי
 גדה · הן הן גופי הלכות · תקופות וגניסטריות · פרפראות
 לחכמה :

פרק ד בן זומא אומר · איזהו חכם · הלומד מכל אדם ·
 שנאמר מכל מלמדי השכלתי (כי עדורתיך
 שיחה לי) · איזהו גבור · הכיבש את יצרו · שנאמר טוב
 ארך אפים מגבור · ומי של ברוחו מלוכד עיר · איזהו
 עשיר

הוד ברית

ג' שיר השמח בחלקו : שנאמר יגיע בפיו כי תאכל
 אשריך וטוב לך אשריך בעולם הזה : וטוב לך לעולם
 הבא : איותו מכובד : המכבד את הברית : שנאמר כי
 מכבדני אכבד ובזוי יקרו : ב' בן עזאי אומר : הוידרן
 למצוה קלה (כבד מצוה) ובודר מן העבירה : שמצוה
 גוררת מצוה : ועבירה גוררת עבירה : ששכר מצוה מצוה
 ושכר עבירה עבירה : ג' הוא היה אומר אל תהי כו
 לכל אדם : ואל תהי מפליג לכר דבר שאין לך אדם
 שאין לו שעה : ואין לך דבר שאין לו מקום : ד' רבי
 לוימס איש יבנה אומר : מאד מאד הוי שפל רוח (כפני
 כל אדם) שתקות אנוש רמה : רבי יוחנן בן בלזקא אומר
 כל הפתיל שם שמים בסתר : נפרעין ממנו בגלוי : אחד
 שונג ואחד מויד בחלול השם : ה' רבי ישמעאל (בגו)
 אומר : הלומד על מנת ללמד : מספיקין בידי ללמוד
 וללמד : והלומד על מנת לעשות : מספיקין בידי ללמוד
 וללמד (לשמוע) ולעשות : רבי צדוק אומר : אל תעשם
 עטרה להתגדל בהם : ולא קורדום להפוך בהם : וכך
 היה הלל אומר וראשיתם בהגא חלק : הא למדת כל
 הנהנה מדברי תורה נוטל חיו מן העולם : ו' רבי יוסי
 אומר : כל השכבד את התורה : נקפו מכובד על הבריות :
 וכל הפתיל את ההורה : נופו מחליל על הבריות :
 ז' רבי ישמעאל בנו של רבי יוסי אומר : החושך עצמו
 מן הרין : פורק ממנו איבה וגול השכיעה שוא : ורנסלמו
 בהוראה : שומה דשע וגם רוח : ח' הוא היה אומר : אל
 תהי דן יחיד : שאין דן יחיד אלא אחד : ואל תאמר
 תכלו דעתי : שהן רשאים ולא אתה : ט' רבי יונתן אומר
 כל

כל המקרים את התורה מעוני סופו לקימה מעושר וכל
 חסכמל את התורה מעושר סופו לבטלה מעוני י רבי
 מאיר אומר חזי ממעט בעסק ועסוק בתורה והיו
 שפל רוח בפני כל אדם אם בטלה מן התורה יש לה
 בטלים הדבח כנגדך ואם עמלה בתורה יש (לו) שכר
 הרבה לתן לה יא רבי אליעזר (בן יעקב) אומר
 העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחד והעושה
 עבירה אחת קונה לו קשינור אחד תשובה ומעשים
 טובים בתרים בפני הפורענות רבי יוחנן הסנדלר אומר
 כל כנסיה שהיא לשם שמים סופה להתקים וסאיגיה
 לשם שמים אין סופה להתקים יב רבי אלעזר בן
 שמוע אומר יהי כבוד תלמידך חביב עליך בשלך
 וכבוד חברך כמורא רבך וטורא רבך כמורא שמים
 יג רבי יהודה אומר הוי זהיר בתלמוד ששנת התלמוד
 עולה ודון רבי שמעון אומר שלשה כתרים הם כתרי
 תורה וכתרי כהונה וכתרי מלכות וכתרי שם טוב עולה
 על גביהן יד רבי נהוראי אומר הוי גולה למקום
 תורה ואל תאמר שהיא תבא אחריו שחבירך יקטור
 בידך ואל בינתך אל תשען טו רבי ינאי אומר אין
 בדינו לא משלוח הרעעים ואף לא מיסורי הצדיקים
 רבי מתאי בן חדש אומר הוי מקדים בשלום כל אדם
 והוי נגב לאריות ואל תהי ראש ליושעלים רבי יעקב
 אומר העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא
 התקן עצמך בפרוזדור כדי שתבנס לטרקלין יז הוא
 תורה אומר ופה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים
 בעולם הזה מכל חיי העולם הבא ויפה שעה אחת

הור ברית

של קדחת רוח בעולם הבא • מכל חי העולם הזה :
 יה רבי שמעון בן אלעזר אומר • אל תרצה את חברך
 בשעת בעסו • ואל תנחמנו בשעה שמתו • מוטל לפניו
 ואל תשאל לו בשעת נדו • ואל תשתדל לראותו בשעת
 קלקלתו • יש שמואל הקטן אומר בנפול אויבך אל
 תשמה • ובכשלו אל יגל לבך • פן יראה יי ודע בעיניו
 והשיב מעליו אפו • כ אלישע בן אבויה אומר הלומד
 (תורה) ילד למה הוא דומה • לדיו כתובה על ניר חדש
 והלומד (תורה) זקן למה הוא דומה • לדיו כתובה על ניר
 סחוק • רבי יוסי בר יהודה איש כפר הפבלי אומר הלומד
 מן הקטנים למה הוא דומה • לאוכל ענבים קהות ושותה
 יין מת • והלומד מן הזקנים • למה הוא דומה • לאוכל
 ענבים בשולות ושותה יין ישן • רבי אומר • אל תסתכל
 בקנקן • אלא במה שיש בו • יש קנקן חדש מלא ישן •
 וישן שאפילו חדש אין בו • כא רבי אלעזר הקפר אומר
 הקנאה והתאווה והכבוד • מוציאין את האדם מן העולם •
 כב הוא היה אומר הילודים למות • והנשים להחיות •
 והחיים לדון • לידע להודיע ולהודע • שהוא אל • הוא
 היוצר • הוא הבורא • הוא המבין • הוא הדין • הוא העד •
 הוא הבעל דין • והוא עתיד לדון • וברוך הוא שאין לפניו
 לא עולה • ולא שכיחה • ולא משוא פנים • ולא טקח שוחד
 שהכל שלו • ודע שהכל לפי החשבון • ואל יבטיחך יצרך
 שהשאל בית מנוס לך • שעל כרחך אתה נוצר • ועל
 כרחך אתה נולד • ועל כרחך אתה חי • ועל כרחך
 אתה מת • ועל כרחך אתה עתיד למן דין וחשבון
 לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא •

פרק ה בעשרה מאמרות נברא העולם ומתה תלמוד
לומר והלא במאמר אחד (היה) יכול להבראת
אלא להפרע מן הרשעים שמאבדין את העולם שנברא
בעשרה מאמרות ולתן שכר טוב לצדיקים שמקימין את
העולם שנברא בעשרה מאמרות : ב עשרה דורות
מאדם ועד נח להודיע במה ארך אפים לפניו שכל
הדורות היו מכעיסין (לפניו) ובאין עד שהביא עליהם
את מי המבול עשרה דורות מנח ועד אברהם להודיע
במה ארך אפים לפניו שכל הדורות היו מכעיסין (לפניו)
ובאין עד שבא אברהם אבינו וקבל (עליו) שכר כלם :
ג עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו (עליו השלום)
ועמד בכלם להודיע במה חבתו של אברהם אבינו (עליו
השלום) : ד עשרה נסים נעשו לאבותינו במצרים
ועשרה על הים (עשר מכות הביא הקדוש ברוך הוא
על המצרים במצרים ועשר על הים) עשר נסיונות נפו
אבותינו את המקום (ברוך הוא) במדבר שנאמר ונפשו
אותי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי : ה עשרה נסים
נעשו לאבותינו בבית המקדש לא הפילה אשה מרח
בשר הקדש ולא הסריח בשר הקדש מעולם ולא נראה
זכוב בבית המטבח ולא אירע קרי לבחן גדול ביום
הכפורים ולא כבו השמים אש של עצי המערכה
ולא נצחה הרוח את עמוד העשן ולא נמצא פסול בעומר
ובשתי הלחם ובלחם הפנים עומדים צפופים ומשתחווים
רחים ולא הויק נחש ועקרב בירושלם מעולם ולא
אמר אדם לתבירו צד לי המקום שאלין בירושלם :
ז עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות ואלו

חור ברית

וְאֵן פִּי הָאָרֶץ וְפִי חֶבְאֵר וְפִי הָאֵשֶׁן וְהַקְשֵׁרִי וְהַקֶּשֶׁת
 וְהַפִּמְיָה וְהַשְּׁמִיד וְהַכֶּתֶב וְהַמִּכְתָּב וְחַלּוּחֹת וְיֵשׁ
 אוֹמְרִים אֵף הַמִּיָּקִין וְקִבּוּרָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה וְאִילוֹ שֶׁל אֲבִיהֶם
 אֲבִינוֹ וְיֵשׁ אוֹמְרִים אֵף הַצֵּבֶת בַּצֵּבֶת עֲשׂוּיָה ז' שְׁבָעָה
 דְּבָרִים בְּגוֹלָם וְשִׁבְעָה בַּחֲכָם חֲכָם אֵינוֹ מְדַבֵּר בְּפָנָיו מִי
 שֶׁהוּא נִדְחַל טַמְנוֹ בַּחֲכָמָה (וּבְמִנִּין) וְאֵינוֹ נִכְנָס לְתוֹךְ דְּבַר
 חֲבִירוֹ וְאֵינוֹ נִבְהַל לְהִשִּׁיב שׂוֹאֵל בְּעִנְיָן וּמִשִּׁיב בַּהֲלָכָה
 וְאוֹמֵר עַל רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן וְעַל אַחֲרוֹן אַחֲרוֹן וְעַל מִדָּה
 שְׁלֹא שָׁמַע אוֹמֵר לֹא שָׁמַעְתִּי וּמוֹדָה עַל הָאֲמִתּוֹת וְחַלּוּפֵיהֶן
 בְּגוֹלָם: ח שְׁבָעָה מִיָּנִי פִירְעָנוּת בְּאֵין לְעוֹלָם עַל שְׁבָעָה
 צִנְיָ עֲבִירָה מִקְצָתוֹ מַעֲשָׂרִין וּמִקְצָתוֹ שְׁאִינֹן מַעֲשָׂרִין
 רָעַב שֶׁל בְּצוּרֶת בָּאָה מִקְצָתוֹ רַעֲבִים וּמִקְצָתוֹ שְׁבָעִין
 נִמְרוֹ שְׁלֹא לְעֶשֶׂר רָעַב שֶׁל מְהוּמָה וְשֶׁל בְּצוּרֶת בָּאָה
 וְשֹׁלֵא לְמֹזֶל אֶת הַחֲלָה רָעַב שֶׁל בְּלִיָּה בָּאָה דְּבַר בָּא
 לְעוֹלָם עַל מִיתוֹת הָאֲמִירוֹת בְּתוֹרָה שְׁלֹא נִמְסְרוּ לְבִירַת
 דִּין וְעַל פִּירוֹת שְׁבִיעִית חֶרֶב בָּא לְעוֹלָם עַל עֲנוּי הַדִּין
 וְעַל עֲוֹת הַדִּין וְעַל הַפּוֹרִים בְּתוֹרָה שְׁלֹא בַּהֲלָכָה:
 ט הִיָּה רָעָה בָּאָה לְעוֹלָם עַל שְׁבוּעַת שׂוֹא וְעַל חֲלוּל
 הַשֵּׁם נָלוּת בָּא לְעוֹלָם עַל עֲזוּבֵי עֲבוֹדַת אֱלִילִים וְעַל
 גְּלוּי עֲדִיּוֹת וְעַל שְׁפִיכוֹת דָּמִים וְעַל שְׁמִטַּת הָאָרֶץ
 בְּאִרְבָּעָה פָּדִיקִים הִדְבֵּר מִתְּרֵכָה מִדְּבִיעִית וּבְשִׁבְעִית
 וּבְמוֹצָאי שְׁבִיעִית וּבְמוֹצָאי חֲגֵג שְׁבָבֵל שְׁנָה וְשְׁנָה
 בְּרִבִּיעִית מִפְּנֵי מַעֲשֵׂר עֲנִי שְׁבַשְׁלִישִׁית בְּשִׁבְעִית מִפְּנֵי
 מַעֲשֵׂר עֲנִי שְׁבַשְׁשִׁית וּבְמוֹצָאי שְׁבִיעִית מִפְּנֵי פִירוֹת
 שְׁבִיעִית וּבְמוֹצָאי חֲגֵג שְׁבָבֵל שְׁנָה וְשְׁנָה טַפְנֵי גֹזֶל
 מִתְּנוֹת עֲנִיִּים: י אֲרָבַע מִדּוֹת בְּאָדָם הָאוֹמֵר שְׁלִי שְׁלִי
 וְשֹׁלֵךְ

ושלך שלך • זו מדה בינונית • ויש אומרים זו מדה סרוס
 שלי שלך ושלך שלי עם הארץ • שלי שלך ושלך שלך
 חסד • שלי שלי ושלך שלי רשע • יא ארבע מדות
 ברעות נוח לכעוס ונוח לרצות יצא שכרו בהפסד •
 קשה לכעוס וקשה לרצות יצא הפסדו בשכרו • קשה
 לכעוס ונוח לרצות חסיד • נוח לכעוס וקשה לרצות
 רשע • יב ארבע מדות בתלמידים • מהר לשמוע
 ומהר לאבר • יצא שכרו בהפסדו • קשה לשמוע
 וקשה לאבר • יצא הפסדו בשכרו • מהר לשמוע
 וקשה לאבר חכם • קשה לשמוע ומהר לאבר זה חלק
 רע • יג ארבע מדות בנותני צדקה • הרוצה שיתן ויח
 יתנו אחרים • עיניו רעה בשל אחרים • יתנו אחרים והוא
 לא יתן • עיניו רעה בשלו • יתן יתנו אחרים חסיד • לא
 יתן ולא יתנו אחרים רשע • יד ארבע מדות בהולס
 לבית המדרש • הולך ואינו עושה שכר הליכה בידו •
 עושה ואינו הולך • שכר מעשה בידו • הולך ועושה חסיד
 לא הולך ולא עושה רשע • טו ארבע מדות ביושבי
 לפני חכמים ספוג ומשפך • משפך ונפה • ספוג שהוא
 סופג את הכל • משפך שמכניס בוז ומוציא בוז • משפך
 שמוציא את היין וקולטת את השמרים • נפה שמוציאה
 את הקמח וקולטת את הסלת • ז כל אהבה שהיא
 תלויה בדבר • בטל דבר בטלה אהבה • ושאינה תלויה
 בדבר • אינה בטלה לעולם • איז היא אהבה התלויה
 בדבר • זו אהבת אמנון ותמר • ושאינה תלויה בדבר זו
 אהבת דוד ויהונתן • יז כל מחלוקת שהיא לשם שמים
 שופה להתקיים • ושאינה לשם שמים • אין שופה להתקיים •

הוד ברית

איה היא מחלוקת שהיא לשם שמים זו מחלוקת הלל
 ושמואי ושאניה לשם שמים זו מחלוקת קרה וכר עדתו:
 יה כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו וכל
 המתטיא את הרבים אין סכפיקין בידו לעשות תשובה.
 משה זכה וזכה את הרבים זכות הרבים תלוי בו
 שנאמר צדקת יי עשה ומשפטיו עם ישראל ירבעם
 חטא והחטיא את הרבים חטא הרבים תלוי בו שנאמר
 על חטאות ירבעם בן נבט אשר חטא ואשר החטיא את
 ישראל : יט כל מי שיש בידו שלשה דברים הללו
 מתלמידיו של אברהם אבינו ושלשה דברים אחרים
 מתלמידיו של בלעם הרשע עין טובה ורוח נמוכה
 ונפש שפלה מתלמידיו של אברהם אבינו עין רעה
 ורוח גבוהה ונפש רחבה מתלמידיו של בלעם הרשע
 מה בין תלמידיו של אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם
 הרשע תלמידיו של אברהם אבינו אוכלין בעולם הזה
 ונותלין לעולם הבא שנאמר להנחיל אזהבי יש
 ואצרותיהם אמלא אבל תלמידיו של בלעם הרשע
 יורשים גיהנם ויורדין לבאר שחת שנאמר ואתה אלהים
 תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם
 וניי אכטח כך : כ יהודה בן תימא אומר הוי עו בנמר
 וכל בנשר ורץ כצבי ונבור כארי לעשות רצון אביו
 שבשמים הוא היה אומר עו פנים לגחנם ובושת פנים
 לגן עדן יהי רצון מלפניך יי אלהינו שתכנה עירך
 בטהרה בימינו וחת הלקנו בתורהך : כא הוא היה
 אומר בן חמש שנים למקרא בן עשר שנים למשנה
 בן שלש עשרה לפסוק בן חמש עשרה לתלמוד בן
 שמונה

שמונה עשרה לחמה · בן עשרים לרחף · בן שלשים
 לבח · בן ארבעים לבינה · בן חמשים לעצה · בן ששים
 לזקנה · בן שבעים לשיבה · בן שמונים לגבירה · בן
 תשעים לשוח · בן מאה כאלומת ועבר ובטל מן העולם ·
 כב · בן פנ פנ אומר הפוך כה והפוך כה דכולא בה ·
 ובה תחוי וסיב וכלה כה · ומינה לא תווע · שאין לך
 מדה טובה הימנה · כנ · בן הא הא אומר לפום צערא
 אנרא · מליק

בריתא

שני חכמים בלשון המשנה ברוך שבחר בהם ובמשנתם ·
 רבי אומר כל העוסק בתורה לשמה · וזכה לדברים
 הרבה · ולא עוד אלא שכל העולם כלו כדי הוא
 לו · נקרא ריע · אהוב · אהב את המקום · אהב את
 הבריות · משמח את המקום · משמח את הבריות ·
 מלבשתו ענוה ויראה · ומכשרתו להיות צדיק וחסיד ·
 וישר · ונאמן · ומרחמנו מן החטא · ומקרבתו לידי זכות ·
 ונהנין סמנו עצה ותושיה ובינה ונבונה · שנאמר לי
 עצה ותושיה אני בינה לי נבורה · ב · ונותנת לו מלכות
 ומשלה וחקור דין ומגלין לו דני תורה · ונעשה כמעין
 השתגבר · וכנחר שאינו פוסק · וחוי צנוע וארך רוח
 ומחל על עלבונו · ומגדלתו ומרוממתו על כל המעשים
 (נכלם) · אמר רבי יהושע בן לוי בכל יום ויום בת קול
 יוצאת מהר הזרע (ומכרזת) ואומרת אזי להם לבריות
 מעלבונה של תורה · שכל מי שאינו עוסק בתורה (תדיר)
 נקרא

הוד ברית

נקרא נזוף · שנאמר נזם זהב באף חזיר אשה יפה וסרת
 טעם · ואומר והלוחות מעשה אלהים המה · והמכתב
 מכתב אלהים הוא הרות על הלוחות · אל תקרי חרות
 אלא חירות · שאין לך בן חורין (מדינה של גהינם) אלא
 מי שעוסק בתלמוד תורה וכל מי שעוסק בתורה הרי זה
 מתעלה · שנאמר ומדבר מתנה ומטהנה נחליאל
 ומנחליאל כמות · ג הלמד מהכירו פרק אחד או הלכה
 אחת · או פסוק אחד · או דבור אחד · או אפילו אור
 אחת · צריך לנהוג בו כבוד · שכן מצינו בדוד מלך
 ישראל · שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד ·
 וקראו רבו אלופו ומיודעו · שנאמר ואתה אנוש כערכי
 אלופי ומיודעי · והלא דברים קל וחומר · ומה דוד מלך
 ישראל שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד ·
 קראו רבו אלופו ומיודעו · הלמד מהכירו פרק אחד ·
 או הלכה אחת · או פסוק אחד · (או דבור אחד) או אפילו
 אור אחת · על אחת כמה וכמה שצריך לנהוג בו כבוד ·
 ואין כבוד אלא תורה · שנאמר כבוד הבאים ינחלו
 והמינים ינחלו טוב · ואין טוב אלא תורה · שנאמר כי
 לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזבו · ד כך היא
 דרכה של תורה פת במלח האכל · ומים במשורה
 תשתה · ועל הארץ תישן · וחי צער תהיה ובתורה אתה
 עמל · ואם אתה עושה בן אשריך (וטוב לך · אשריך)
 בעולם הזה · וטוב לך לעולם הבא · אל תבקש גדולה
 (לעצמך) ואל תחמוד כבוד · יותר מלמודך עשה · ואל
 התאוה לשלחנם של מלכים · ששלחנך גדול משלחנם ·
 וכתרך גדול מכתרם · וגאמן הוא בעל מלאכתך שישלם

לך שבר פעולתך : ה גדולה תורה יותר מן הבהונה
 ומן המלכות : שהמלכות (היא) בשלשים מעלות
 ובהונה בעשרים וארבע : והתורה (נקנית) בארבעים
 ושמונה דברים ואלו הן : בתלמוד : בשמיעת האזן
 בעריכת שפתים בבית הלל בשכלות הלל בא עה
 ביראה בענות בשמחה בשמוש חכמים בדרוק
 חברים ובפלפול התלמידים ביישוב במקרא במשנה
 במיעוט סחורה במיעוט שינה במיעוט שיחה במיעוט
 תענוג במיעוט שחוק במיעוט דרך ארץ בארך אפים
 ובלב טוב באמונת חכמים ובקבלת היסודין : ו המכיר
 את מקומו והשטח בחלקו : והעושה סגן לדבריו ואינו
 מחזיק טובה לעצמו אהוב אוהב את המקום אוהב את
 חבריו אוהב את הצדקות אוהב את התוכחות אוהב את
 המישרים מתרחק מן הבכור ולא טנים לבו בתלמודו ואינו
 שמת בהוראה נושא בעול עם חבריו מכריעו לבק זכות
 מעמידו על האמת מעמידו על השלום מתישב בתלמודו
 שואל ומשיב שומע ומוסיף הלומד על מנת ללמד והלומד
 על מנת לעשות המזכירים את רבו והמכוין את שמעו
 והאומר דבר בשם אומרו : הא למדת שכל האומר דבר
 בשם אומרו מביא גאולה לעולם שנאמר ותאמר אסתר
 לפוך בשם טרדכי : ה גדולה תורה שהיא נותנת חיים
 לעושה בעולם הזה ובעולם השא שנאמר כי חיים הם
 למצואיהם ולכל בשרו מרפא ואומר רפאות תהי לשרך
 ויסקני לעצמותיך : ואומר עין חיים היא למחזיקים בה
 ותוספיה מאישר ואומר כי לויית חן הם לראשך וענקים
 לנגרותיך : ואומר תמן לראשך לויית חן עטרת תפארת

הוד ברית

תַּמְנִיךָ : וְאָמַר אֲדָרְךָ יָמִים בִּימִינָהּ בְּשִׁמְאֵלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד
 וְאָמַר בִּי אֲדָרְךָ יָמִים וְשָׁנֹת חַיִּים וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ :
 ח רַבִּי שְׁמַעְיֹן בֶּן מִנְסִיא אָמַר מִשּׁוֹם רַבִּי שְׁמַעְיֹן בֶּן יוֹחָאי
 הִגִּיו וְהִכָּח וְהָעוֹשֶׁר וְהַכְּבוֹד וְהַחֲכָמָה וְהַזְּקָנָה וְהַשִּׁיבָת
 וְהַבְּנִים : זָאֵה לְצַדִּיקִים וְזָאֵה לְעוֹלָם : שְׁנָאֵמַר עֲטָרַת
 תַּפְאֶרֶת שִׁיבָה בְּדֶרֶךְ צְדָקָה תִּפְצָא : וְאָמַר עֲטָרַת זְקֵנִים
 בְּנֵי בָנִים : וְתַפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם : וְאָמַר תַּפְאֶרֶת בַּחוּרִים
 כַּחַם : וְתִדְרֹר זְקֵנִים שִׁיבָה : וְאָמַר וְחִפְרָה הַלְּבָנָה : וְכוֹשֶׁחַ
 הַחֲמָה כִּי מֶלֶךְ יִי צָבָאוֹת בָּחַר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם וְנָגַד זְקֵנֵינוּ
 כְּבוֹד : ט רַבִּי שְׁמַעְיֹן בֶּן מִנְסִיא אָמַר : אֵלֹהֵי שֶׁבַע מִדּוֹת
 שָׁמְנוּ חֲכָמִים לְצַדִּיקִים כָּלֵם גִּתְּקִימוֹ בְּרַבִּי וּבָנָיו : אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי בֶּן קִסְטָא פַּעַם אַחַת הָיִיתִי מֵהַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ וּפָנַע
 בִּי אָדָם אֶחָד וְנָתַן לִי שָׁלוֹם וְהַחֲזֵרְתִּי לוֹ שָׁלוֹם : אָמַר לִי
 רַבִּי מֵאִיזָה מְקוֹם אָתָּה : אָמַרְתִּי לוֹ מַעִיר גְּדוֹלָה שֶׁל
 חֲכָמִים וְשֶׁל סוֹפְרִים אָנִי : אָמַר לִי רַבִּי רִצְוִנָה שְׁתַּדְּיוּר
 עָמְנוּ בַּמְּקוֹמֵנוּ וְאָנִי אֲתָן לָךְ אֵלֶּף אֲלָפִים דִּינָרֵי זָהָב
 וְאַבְנֵים טוֹבוֹת וּמַרְגְּלִיּוֹת : אָמַרְתִּי לוֹ בְּנֵי אִם אָתָּה נוֹתֵן
 לִי כָּל בְּסָף זָהָב (וְאַבְנֵים טוֹבוֹת וּמַרְגְּלִיּוֹת) שֶׁבְּעוֹלָם
 אֵינִי דָר אֶלָּא בַּמְּקוֹם הַזֶּה לִפִּי שְׁבִשְׁעַת פְּטִידָתוֹ שֶׁל
 אָדָם אֵין מְלוּיִן אוֹתוֹ לֹא בְּסָף וְלֹא זָהָב וְלֹא אַבְנֵים טוֹבוֹת
 וּמַרְגְּלִיּוֹת : אֶלָּא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלִבְךָ : שְׁנָאֵמַר
 בַּחֲתִּילֶכֶךָ תִּנְחָה אוֹתְךָ : בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ וּבְחִיצוֹת
 הָיָא תִּשְׁחָךְ : בַּחֲתִּילֶכֶךָ תִּנְחָה אוֹתְךָ בְּעוֹלָם הָיָא בְּשִׁכְבְּךָ
 תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ בַּקֶּבֶר : וּבְחִיצוֹת הָיָא תִּשְׁחָךְ לְעוֹלָם הָבָא
 וְכֵן כְּתוּב בְּסֵפֶר תְּהִלִּים עַל יְדֵי דָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל : טוֹב לִי
 לַיְלָת פִּיד מֵאֲלָפֵי זָהָב וּכְסָף : וְאָמַר לִי הַבְּסָף וְלִי הַזָּהָב

לח

הוד ברית

גאם יי צבאות : חמשה קנינים קנה לו הקדוש ברוך
הוא בעולמו ואלו הן : תורה קנין אחד : שמים וארץ
קנין אחד : אברהם קנין אחד : ישראל קנין אחד : בית
המקדש קנין אחד : תורה קנין אחד : סנין : דכתיב ו
קנינו לאשית דרכו קדם מפעליו מאז : שמים וארץ קנין
אחד : סנין : שנאמר כה אמר יי השמים כסאי והארץ הדום
רגלי : אי זה בית אשר תבנו לי ואיזה מקום מנחתני :
ואומר מה רבו מעשיך יי כלם בחכמה עשית מלאכה
הארץ קנינה : אברהם קנין אחד : סנין : דכתיב ויברכה
ויאמר ברוך אברהם לאל עליון קנה שמים וארץ ישראל
קנין אחד : סנין : דכתיב עד יעבור עמך יי עד יעבור עם
זו קנית : ואומר לקדושים אשר בארץ חסה ואדירי כל
חפצי כס : בית המקדש קנין אחד : סנין : שנאמר מקדש יי
בוגנו ידוך : ואומר ויבאם אל גבול קדשו הר זה קנתה
ימינו : יא וכל מה שבדא הקדוש ברוך הוא בעולמו
לא ברא אלה לכבודו : שנאמר כל הנקרא בשמי
ולכבודי בראתיו וצאתיו אף עשיתיו : ואומר יי יסלך
לעולם ועד : (אמר) רבי חנניא בן עקשיא דצה הקדוש
ברוך הוא לזכות את ישראל : לפיכך הרבה להם תורה
ומצות שנאמר יי חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר :

מלין

גמרא נדרים דף לא ע"ב

משנה רבי אלעזר בן שמעון אומר מאוסה היא העדולה
שנחננו בה רשעים שנאמר כי כל הנזים עדלים
וכל בית ישראל עדלי לב : רבי ישמעאל אומר גדולה
פילה

הוד ברית

מילה שנברתו עליה שלש עשרה בריתות : רבי יוסף
אומר גדולה מילה שדוחה את השבת החמורה : רבי
יהושע בן קרחא אומר גדולה מילה שלא נתלה לו
למשה הצדיק עליה מלא שעה : רבי נחמיה אומר
גדולה מילה שדוחה את הנזעים : רבי אומר גדולה
מילה שכל המצות שעשה אברהם אבינו לא נקרא שלם
עד שמל שנאמר התהלך לפני ויהיה תמים : דבר אחר
גדולה מילה שאלמלא היא לא ברא הקדוש ברוך הוא
את עולמו שנאמר כה אמר ה' אם לא בריתי יומם ולילה
חקות שמים וארץ לא שמתי :

תניא רבי יהושע בן קרחא אומר גדולה מילה שכל
זכויות שעשה משה רבינו לא עמדו לו כשנתרשל
מן המילה שנאמר ויפגשוהו ה' ויבקש המיתו : אמר רבי
חס ושלום שמשנה נתרשל מן המילה אלא כך אמר אמול
נאצא סכנה היא שנאמר ויהי כיום השלישי בחיותם
כואבים ונ' אמול ואשה שלשה ימים הקב"ה אמר לי
לך שוב מצרים אלא מפני מה נענש משה מפני שנתעסק
במלון תחילה שנאמר ויהי כדרכך בטלון : רבן שמעון בן
גמליאל אומר לא למשה רבינו בקש שטן להרוג אלא
לאותו תינוק שנאמר כי חתן דמים אתה לי צא וראה
מי קרוי חתן הוי : אומר זה התינוק : דרש רבי יהודה
בר ביונא בשעה שנתרשל משה רבינו מן המילה באו
אף וחימה ובלעוהו ולא שיירו ממנו לא רגליו מיד ותקח
צפוריה צור וחברות את ערלתו בנה מיד וירק ממנו
באותה שעה ביקש משה רבינו להרגן שנאמר הרק מאף
ועוזב חימה : ויש אומרים לחימה הרגו שנאמר חימה

אין

אין לי והכתיב כי יגורתי מפני האף והחימה תרי חימה
היו. ואיבעית אימא גונדא דחימה :

תניא רבי אומר גדולה מילה שאין לך מי שנתעסק
במצות כאברהם אבינו ולא נקרא תמים אלא על
שם מילה שנאמר התהלך לפני והיה תמים וכתיב ואתנה
בריתי ביני וביניך דבר אחר גדולה מילה ששקולה
כנגד כל המצות שבתורה שנאמר כי על פי הדברים
האלה וגו' דבר אחר גדולה מילה שאלמלא מילה לא
נתקיימו שמים וארץ שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה
וגו' ופליגא דרבי אליעזר דאמר רבי אליעזר גדולה
תורה שאלמלא תורה לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר
אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמרתי
וגו' אמר רב יהודה אפר רב בשעה שאמר לו הקב"ה
לאברהם אבינו התהלך לפני והיה תמים אחותו רעדת
אמר שמא יש כי דבר מנונה כיון שאמר לו ואתנה בריתי
ביני וביניך נתקדשה דעתו. ויוצא אותו החוצה אסר לפנה
דבנו של עולם הסתכלתי במזל שלי ואיני ראוי להוליד
בן אמר לו צא מאיצטננינות שלך אין מזל לישראל :
אמר רבי יצחק כל המתמים עצמו הקב"ה מתמים עמו
שנאמר עם חסיד תתחמד עם גבר חמים התמים
אמר רבי הושעיא כל המתמים עצמו שעה עומדת לו
שנאמר התהלך לפני והיה תמים וכתיב וחיות לאב
המזן גוים :

מדרש בראשית רבה פרשה מ"ו
אברהם בן תשעים ותשע שנים כענבים במדבר
מצאתי ישראל כבכורה בתאנה בראשיתה וגו'
אמר

א ויהי

דוד ברוך

אמר רבי יוחנן התאנה הו' בתהלה אנה' אנה' אחת
 אחת ואחר כך שמים ואחר כך שלשה עד שאורים אותה
 כסלים ובמציאות כך בתהלה אחד היה אברהם וירש
 את הארץ ואחר כך שנים אברהם יצחק ואחר כך שלשה
 עד אברהם יצחק ויעקב ואחר כך ובני ישראל פרו
 וישרצו וירבו ויעצמו כמאר מאד אמר רבי יודן מה
 התאנה הו' אין לה פסולת אלא עוקצה בלבד העבר
 אותו ובטל המום כך אמר הקב"ה לאברהם אין כך מום
 אלא הערדה העבר אותה ובטל המום התהלך לפני
 והיה תמים :

לכל זמן ועד לכל חפץ תחת השמים זמן היה לו
 לאברהם אימות שניתנה לו מילה שנאמר בעצם
 חיות הזה נימול אברהם וישמעאל בנו וזמן היה להם
 לבניו שנימולו שתי פעמים אחד במצרים ואחד במדבר
 שנאמר כי מולים היו כל העם היוצאים וימול בן מ"ח
 שנה כשהכיר ארם בוראו אלא שלא לנעול דלת בפני
 הנדחים ואם תאמר היה לו לימול בן שטונים וחמשה
 שנים בשעה שנדבר עמו בין הבהרים אלא כדי שיצא
 יצחק מטפה קדושה וימול בן שמונים וששה שנים בשעה
 שנולד וישמעאל אר"ל אמר הקב"ה קנמון אני מעמיד
 בעולם מה קנמון הזה כל זמן שאתה מוכלו ומעדרו הוא
 עושה פירות כך משעצצר דמו משכוט' יצרו משכוטל' תאותו
 משנקשר דמו אמר אם חביב' היא המילה מפני מה לא ניתנ'
 לאדם הראשון א"ל הקב"ה לאברהם דיך אני ואתה בעולם
 ואם אין אתה מקבל עליך לימול דיו לעולמי עד כאן ודיה
 לעולה עד כאן ודיה למילה שתהא ענומה עד כאן אמר
 ער

עד שלא עלתי היו באים ומדוונים לי תאמר מסמלתי
 אתם באים ומדוונים לי אמר לו חקב"ה אברהם דייך
 שאני אלהיך דייך שאני פטרונוך ולא לך לעצמך אלא
 דיו לעולמי שאני אלוהו דיו לעולמי שאני פטרונו רבי
 נתן ד' אחא ור' ברכיה בשם רבי יצחק אני אל שדי אני
 חוה שאמרתי לעולמי ולשמים די לארץ די שאלולי
 שאמרתי להם די עד עכשיו היו נמתחין והולכים תניא
 משום רבי אליעזר בן יעקב אני הוא שאין העולם ומילואו
 כדי לאלהותי תרגם עקילס אכסיוס ואנקוס :

ג אמר רבי לוי למטרונה שאמר המלך עברי לפני
 ועברה לפני ונרתכרכמו פניה אטרה רתאמר
 שנטעא כי פסולת אל המלך אין כך פסולת לא צפודן
 של אצבע קטנה שלך גדולה קיסעא העבירי אותי
 ובטל המום כך אמר חקב"ה לאברהם אבינו אין כך
 פסולת אלא הערלה הזאת העבר אותה ובטל המום
 אתה דרך לפני והיה תמים :

ד ואתנה בריתי ביני וביניך וגו' אמר רב הונא בשם רב
 קפרא ישב אברהם ודן גיידה שזה נאמר ערלה
 באילן ונאמר ערלה באדם מה ערלה שנאמר באילן מקום
 שהוא עושה פירות אף ערלה שנאמרה באדם מקום שהוא
 עושה פירות אמר לו ר' חנינא בר פוי וכי ניתנ' נ"ש לאברהם
 אתמחא לא רמז רמזה לו ואתנה בריתי ביני וביניך ואדכה
 אותך כמאר מאר ואתנה בריתי ביני וביניך במקום שהוא
 ערה ודכה ד' ישמעאל ור' עקיבא ר' ישמעאל אומר אברהם
 בתן גדול היה שנאמר נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן
 לעולם וגו' ונאמר להלן תמלתם את בשר ערלתכם
 פהיכן יור א

חזק ברית

מהיכן ימול אם ימול מן האוזן אינו כשר לחקרים מן
 חלב אינו כשר לחקרים מהיכן ימול ויהיה כשר לחקרים
 הוי אומר זו ערלת הגוף רבי עקיבה אומר ד' ערלות
 הן נאמרה ערלה באוזן הנה ערלה אונס ונאמרה ערלה
 בפה הן אני ערל שפתים ונאמרה ערלה בלב וכל בירת
 ישראל ערלי לב ונאמרה ערלה בגוף וערל זכר ונאמר
 לו התהלך לפני ויהיה תמים אם ימול מן האוזן אינו
 תמים מן הפה אינו תמים מן חלב אינו תמים ומהיכן ימול
 ויהיה תמים הוי אומר זו ערלת הגוף נגדא אומר וכן
 שמונת ימים ימול לכם כל זכר לדורותיכם אם ימול מן
 מן האוזן אינו שומע מן הפה אינו מדבר מן חלב אינו
 חושב מהיכן ימול ויהיה יכול לחשב זו ערלת הגוף
 אמר רבי תנחומא מסתבא מהדא קרא וערל זכר אינו
 ערל נקבה אלא ממקום שהוא נצבר אס' אס' נקבה
 משם מזחלים אותה
 ה ויפול אברהם על פניו וידבר אתו אלהים ויאמר
 רבי פנחס בשם רבי לוי שתי פעמים נברך
 באברהם נפילה על פניו כנגדן נטלה מלה מבניו שתי
 פעמים אחד במצרים ואחד במדבר במצרים בן משח
 ומלך במדבר בא יהושע ומלך
 ו ואני הנה בריתי אתך ר' אבא ורבי ברכיה ור' שמואל
 בר אמי הוון יתבין ומקשין מנין נוטריקון מן
 התורה שנאמר והיית לאב המון גוים לאברהם דהוה
 חסיד רי"ש ולא יקרא עוד את שמך אברהם והיה שמך
 אברהם בר קפרא אומר כל מי שהוא קורא לאברהם
 אברהם עובר בלא תעשה רבי לוי אומר בעשה ולא תעשה
 ולא

ולא יקרא עוד את שמך אברם בלית ויהיה שמך אברהם
 בעשה והרי אנשי כנסת הנדולה קראו אותו אברם
 שנאמר **החל** **הוא ה'** האלהים אשר בחרת באברם
 והוצאתו **מורכשים** ושמת שמו אברהם דילמא שניא
 היא שער שהוא אברם בחרת בו רכוותה הקורא לשרה
 שרי עובר בעשה אלא שנצטווה עליה רכוותה הקורא
 לישראל יעקב עובר בעשה תני לא שיעקר שם יעקב
 ממקומו אלא כי אם ישראל יהיה שמך ישראל עיקר
 יעקב טפילה רבי זבדא בשם רבי אחא מכל מקום שמך
 יעקב כי אם ישראל יעקב עיקר וישראל מוסף עליו :

ונתתי לך ולזרעך אחריו את ארץ מנוריק רבי יודן
 אמר חמשאם מקבלין בניך אלהותי אני אחיה
 לאלות ולפטרין ואם לאו לא אחיה להם לאלות
 אם נכנסים בניך לארץ הן מקבלין אלהותי
 אם לא ינס מקבלין אם מקיימין בניך את המילה
 לארץ ואם לאו אין נכנסין לארץ אם מקבלין
 חשבת הן נכנסין לארץ ואם לאו אין נכנסין
 ברכיה ור' חלבו בשם ר' אבין בר ר' יוסי כתיב וזה
 הדבר אשר מל יהושע דבר אמר להם יהושע ומלן אמר
 להם מה אתם סבורין שאתם נכנסין לארץ ערלים כך
 אמר הקב"ה לאברהם אבינו ונתתי לך ולזרעך אחריו
 וגו' על מנת ואתה את בריתי תשמור :

ח ואתה את בריתי תשמור ר' הונא ור' יוחנן רבי הונא
 אומר ואתה מכאן למוהל שיחא מהול ור'
 יוחנן אמר המול ימול מכאן למוהל שיחא מהול תניא
 ישראל ערל אינו מוהל קל והומר עכו"ם ערל ונמלתם

חד ברית

את אשר ערלתכם בנומי היא תלויה בנקודת מעשה צמונבד
 חסלך ובזוטוס בני של תלמי חסלך שהיו יושבין וקורין
 מספר בראשית ביון שהגיעו לפסוק הזה ונמלאתם ארץ
 אשר ערלתכם הפך זה פניו לבותל והתחיל בוכה וזה
 הפך פניו לבותל והתחיל בוכה הלבנו שניהם ונימולו
 אחר ימים היו יושבין וקורין בס' בראשית ביון שהגיע
 לפ' הזה ונמלאתם את אשר ערלתכם אמר אחד לחבירו
 אי לך אחי אמר ליה את אי לך לי לא אוי גילו את
 הדבר זה לזה פיון שהדגישה בהן אימן הלכה ויאמרה
 לאכיהן בניך עלתה נומי בבשרם וגזר הרופא שימולו
 אמר לה ימולו מח פדע לו הקב"ה א"ר פנחס בשערה
 שיצא למלחמה עשו גלו סיעה של פססון וירד מלאך
 והצילו :

פ וכן שמונת ימים ימול לבם תניא הלוקח ענין
 של גוי דבי יוחנן אמר ימול לשמונה
 חמא בר יוסי ימול לשמונה ותני שמואל בן מנחם
 שמואל לבן או לבת מכל מקום המול ימול מילה ופסוק
 מילה וציצין המול ימול מכאן לסוהל שיחא מהול המול
 ימול להביא את שנוולד מהול תני ר' שמעון בן אלעזר
 אומר לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על שנוולד מהול
 שהוא צריך להשיף ממנו דם ברית מפני שהוא ערלה
 כבושת ועל מח נחלקו על גר שנתנייה מהול שבית
 שמאי אומרים שהוא צריך להשיף ממנו דם ובית הלל
 אומרים אינו צריך ר' אלעזר בנו של רבי יוסי הגלילי
 אומר בית שמאי ובית הלל לא נחלקו על זה זה
 שהוא צריך להשיף ממנו דם ברית ועל מח נחלקו על

פי שגולד מחול וכשהל יום שמיני שלו לחיית בשבת שבת
 אמאי אומרים צריך להטיף מטנו דם ברית ובית הלל
 אומרים אינו צריך רבי יצחק בר נחמן בשם רבי הושעיה
 הלכה בדברי התלמיד בתיב ועדל ובר ר' חגי אמר ופי
 יש עדל נקבח אלא ממקום שהוא גיבר אם זכר אם נקבת
 מזהלים אותו את בריתי הפר זה המשוך תני המשוך אינו
 צריך לימול ר' יהודה אומר ימול מפני שהיא עדלה
 כבושה אמר לפני ר' יהודה והלא חדבה היו בימי בן
 במיבא לבולהן בנין תורין וסלק חה"ד המול ימול
 אפילו ר' ה' פעמים את בריתי הפר זה המשוך :

שם ויקרא רבה פ' תוריע פ' י"ד

אשה בי תוריע הה"ד אחור וקדם צדתי אמר ר' יוחנן
 אם זכה אדם נחל שני עולמות הוה והבא
 הה"ד אחור וקדם צדתי ואם לאו בא ליהן דין וחשבון
 שנאמר ותשת עלי כפכה בדבתיב בפך מעלי הרחק
 א"ר שמואל בר נחמן בשעה שברא הקב"ה אדם הראשון
 אנדרוניגוס בראו אמר ריש לקיש בשעה שנברא דו
 פרצופין נברא ונמרו ועשרה שנים גבים נב ליזכר תב
 לנקבה אתיבון ליה ויקח אחת מצלעותיו אמר להן
 ממטרוהי בדבתיב ולצלע המשכן

אמר ר' בריה דר' חלבו ור' שמואל בר נחמן בשעה
 שברא הקב"ה אדם הראשון מסוף העולם ועד
 סופו מלא כל העולם כולו בראו מן המזרח למערב
 מנין שנאמר אחור וקדם צדתי מן הצפון לדרום מנין
 שנא' ולמקצה השמים ועד קצה השמים ומנין בחללו של
 עולם

הוד ברית

עולם שנא' ותקט עלי כפיך . א"ר אלעזר אהור זה יום ראשון . וקדם זה יום האחרון . על דעתיה דר' אלעזר דכתיב תוצא הארץ נפש חיה למינה נפש חיה זה רוחו של אדם הראשון . אמר ריש לקיש אהור . זה יום האחרון וקדם זה הראשון . על דעתיה דריש לקיש דכתיב ורוח אלהים מרחפת על פני המים זהו רוחו של מלך המשיח . אם זכה אדם אומרים לו אתה קדמת לכל מעשה בראשית ואם לאו אומרים לו יתוש קדמך שלשול קדמך . א"ר ישמעאל ב"ר תנחום אהור לכל המעשים וקדם לכל העונשים . ר' יוחנן אומר אף קילוסו לא בא אלא באחרונה שנא' החיה וכל בהמה רמש וציפור כנף ואח"כ מלכי ארץ וכל לאומים . א"ר שמלאי כשם שיצירתו של אדם אחר בהמה חיה ועוף כך תורתו אחר בהמה חיה ועוף . הח"ד זאת תורת הבהמה ואח"כ אשה כי תוריע :

דבר אחר אשה כי תוריע הה"ד אשא דעי למרחוק ולפועלי אתן צדק . א"ר מאיר הלשון הזה משמש שתי לשונות לשון שירה לשון דבר . לשון שירה על שבחן של צדיקים . לשון דבר על מפלתן של רשעים . למרחוק נאמר על הרחוקין שנקרבו . אשא דעי למרחוק ולפועלי אתן צדק . א"ר נתן מחשבין לשמו של אברהם אבינו אותו שבא מרחוק הה"ד וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחוק . ואמר ר' חנינא בר פפא מחשבין אנו לשמו של הקב"ה שהיינו רחוקין וקרבתנו לו . א"ר חגי דברים שרחוקים ממנו כהלך חמש מאות שנה שהבריות ישנין על מטותיהן והקב"ה משיב רוחות ומעלה עננים ומוריד גשמים ומגדל צמחין ומנבן וסעריף שלחן

שלחן לפני כל אחד ואחד א"ר שמואל בר אידי בשכר
 אחא הפסוק הזה **אליהו** אמרו מאליו שבח ואם
 ברוך הקדש אמרו **שכתי שכתי** ר' לוי אמר תלת
 בנות שבעולם שפקיד אדם אצל חבירו ארנקי של כסף
 בחשאי ומחזיר לו ליטרא של זהב בפרהסיא אינו מחזיק
 לו טובה כך הקב"ה מפקידין לו הבריות טפה של
 לכלוכית בחשאי וחקב"ה מחזיר להם נפשות משובחות
 שלימות בפרהסיא ואין זה שבח חיי אשא דעי למרחוק
 ולפועלי אתן צדק ר' לוי אמר אוחרי בנוהג שבעולם
 אדם תבוש בכית האסורין ואין כל בריה משגחת עליו
 בא אחד והדליק לו שם נר אינו מחזיק לו טובה כך
 הקב"ה הולד שריו במעי אמו ומאיר לו שם נר הויא
 שאיזכ אומר בהלו נדו עלי ראשי אין זה שבח הוי
 ולפועלי אתן צדק ר' לוי אמר אוחרי בנוהג שבעולם
 אדם תבוש בכית האסורין ואין כד בריה משגחת עליו
 בא אחד והתירו והוציאו משם אינו מחזיק לו טובה
 כך הולד שריו במעי אמו ובא הקדוש ברוך הוא ותתיר
 והוציאו משם :

דבר אחר אשה כי תודיע וילדה זכר הה"ד חיים וחסד
 עשית עמדי ופקודתך שמרה רחמי ר' אבא בר
 כהנא אמר תלת בנוהג שבעולם אם נוטל אדם ארנקי
 של מעות מצות הפה למטה אין המעות מתפורות והולד
 שריו במעי אמו והקב"ה משמרו שלא יפול וימות אין זה
 שבח הוי חיים וחסד עשית עמדי ר' אבא בר כהנא אמר
 אחרי בנוהג שבעולם בהמה זו מהלכת רבוצה והולד נתון
 בתוך מעיה כמין שק והאשה זו מתלכט וקופרת והולד
 נתון

דוד בריה

נתן בתוך מעיה וחקב"ה משמר של יסל ומות חו
 חיים וחסד עשית עמדי ד' אבא כהנא אמר יהוה
 בנהג שבועים בהמה זו רדיה במקום לחמה והולד יונק
 במקום כשתה והאשה זו רדיה במקום נאה והולד יונק
 במקום כצודה ואין זה חיים וחסד: הווי חיים וחסד עשית
 עמדי אמר ר"א אם ישהה אדם בחמין שעה אחת אינו
 מת ומעיה של אשה מרחיקת והולד נתן בתוך מעיה
 וחקב"ה משמר של אשה עשה שפיר: ושל אשה עשה שליו:
 ושל אשה עשה סגול: ואין זה חיים וחסד: הווי חיים וחסד
 עשית עמדי א"ר תחליפא קסריא עם אכל אדם פרוסה
 אחר פרוסה לא שניה דוחה את הראשונה: והאשה הווי
 במה מאכל היא אוכלת וכמה פסקה היא שותה ואינו
 דוחה הולד אין זה חיים וחסד א"ר שימך מעיה של אשה
 עשית קנין קנין פיקין פיקין: חבילין חבילין: בשעת
 שתיא יושבת על המשבר אינה משליכתו בבית אחת:
 במתלא אמר אשתרי חד אבל אשתרי תרין חבילין: אמר
 ר' מאיר כל תשעה חדשים שאין האשה רואה דם בדין
 הוא שתהא רואה מה הקב"ה עושה מסלקו למעלה
 צדיקה ועושהו חלב כרי שיצא הולד ויחזה לו מזון
 לאכול וביותר אם היה זכר שנאמר אשה כי תזדע וילדה

זכר:

דבר אחד אשר כי תזדע תה"ד וימך בדלתים ים
 בניהו מרחם יצא: ר' אליעזר ור' יהושע ורבי
 עקיבא ר' אליעזר אומר כשם שיש דלתות לבית כך יש
 דלתות לאשה תה"ד כי לא סגור דלתי במני ור' יהושע
 אומר כשם שיש מפתחות לבית כך לאשה תה"ד וישמע
 אליה

אליה אלהים ויפתח את רחמיה ר' עקיבא אומר כשם
 שיש צידים בבירה יש צידים לאשה הה"ד ותכרע
 ותלד כי נהפכו ציריה בניהו מרחם יצא על ידי
 שמתנאה לצאת בשומי ענן לבושו זה השפיר וערפל
 חתולתו זה חשליא ואשכור עליו חוקי אלו שלשה חדשים
 הראשונים ואשים בריח ודלתים לוג' חדשים האמצעיים
 ואומר עד פה תבא ולא תוסיף אלו ג' חדשים האחרונים
 ופה ישית בגאון גליך ר' איבו אמר בעון גלליך לפי
 שהולך הזה כשהוא יוצא יוצא מלא גללין וכל מיני
 פירותין והכל מחבקין אותו ומנשקין אותו וביותר אם
 הוא זכר הה"ד אשה כי תזריע וילדה זכר :

דבר אחר אשה כי תזריע הה"ד הן בעון חוללתי ר'
 אחא אמר אפילו אם יהיה חסיד שבחסידים אי
 אפשר שלא יהיה לו צד אחד מעון אמר דוד לפני
 הקב"ה רבון העולם כלום נתכוון אבא ישי להעמידני
 וחלא לא נתכוון אלא להנאתו תדע שהוא כן שמאחר
 שעשו צרכיהן זה הופך פניו לכאן וזו הופכת פניה לכאן
 ואתה מכנים כל טפה וטפה שיש בו והוא שרוד אומר כי
 אבי ואמי עובדי ויה' יאספני ובחטא יחמתני אמי אמר ר'
 חייא בר אבא אין אשה קולטת אלא אחר נדתה ובסמוך
 וביותר אם היה זכר הה"ד אשה כי תזריע וילדה זכר :
 דבר אחר אשה כי תזריע הה"ד ארחי ורבעי זרית וכל
 דרכי הסכנתה ר' יוחנן וריש לקיש ורשב"ל ר"י
 אמר אין הקב"ה צר את האדם אלא מטפה של לבנות
 ור"י אמר זרית כאדם שזורה ונותן תבן בפני עצמו עד
 שמעמיד חדנן על בוריו ר"ש בן לקיש אמר אף אינו
 מאבד

הוד ברית :

שומר את הטפה ולא חזרה טפה למחשבתה לעצמות
מטפה לגידים וביתר אם היה זכר אשה פיה חורץ
וילדה זכר

דבר אהב משה כי תודיע חה"ר תן חלק לשבעה וגם
לשמונה : תן חלק לו' אלו ו' ימי נדה וגם לשמונה
אלו ה' ימי המילה : אמר הקב"ה אם שמרת ימי נדה אני
נותן לך בן ואתה מלו' לח' ימים חוי וביום השמיני ימול
בשר ערלתו : תנא צורת הולד כיצד תחלת ברייתו דומה
לרשון : ב' עיניו כב' טיפין של זבוב : ושתי חוטמיו כב'
טיפין של זבוב : ושתי אזניו כשתי טיפין של זבוב : ושתי
זרועותיו כשתי חוטין של זהורית : פיו דומה לשעורה
נזיתו כעדשה : ושאר איבריו מצומצמין בו כגולם יעלין
הוא אומר גלמי ראו עיניך : ואם היתה נקבת סדוקה
שעודה לארכה נתוח ידיה ורגליה אין בה : כיצד הולד
שדיו במעי אמו מקופל ומונח כפנקס ראשו מונח לו בין
צרכיו שתי ידיה על שני צדעיו : שני עקביו על שני ענבותיו :
פיו סתום טבורו פתוח ואוכל ממה שאמו אוכלת ושותה
ממה שאמו שותה : ואינו מוציא דעי שטא יהרוג את אמו
יצא לאויר העולם נפתח הסתום ונסתם הפתוח בית שטא
ובית הלל : בית שטאי אומרים לא כשם שיצירת הולד
בעולם הזה כך יצירתו לעולם הבא : בעולם הזה מתחיל
בעור ובבשר וגומר בגידים ועצמות אבל לעתיד לבא
מתחיל בגידים ועצמות וגומר בעור שכן כתיב בסתי חזקא
זראיתי וחנה עליהם גידים ובשר עליהם ויקרם עליהם עור
מלמעלה ורוח אין בהם : אמר רבי תנא בר אבא ר' זון
פרשת יחזקאל ר' איה : למה : מתי חזקא דגמין לשי שנכנס

למרחץ

למרחץ זה שששן חתך לבש ראשון בית הלל אומרים
 כשם שיצירתם בעולם הזה כך יצירתו בעולם
 הבא בעוה"ז בעוה"ב וכו' ונוטף בנדיים ועצמות
 ולעתיד לבא כטו בן שכן איוב אמר וכו' נא קפא חונך
 עשיתני הלא כחלב תחילני התכתני אינו אומר לא תחילני
 ובגבנה תקפיאני הקפאתני אינו אומר אלא תקפיאני
 עור ופער חלמישני הלבשתני אינו אומר אלא תלבישני
 ובעצמות ונידים תסוככני סככתני אינו אומר לא תסוככני
 הוי חיים והסד עשית עמדי אם של אשה מלא דם עומד
 ומטנו יוצא למקור נדחה וברצונו של הקב"ה חולכת
 טפה של לבנות ונופלת לתוכו מיד הולד נוצר משל
 לחלב שנתן בקערה אם נותן לתוכו ססו נקפא ועומד ואם
 לאו הולך דופף לשני צידין זה צד דמותו של זה זה
 צד דמותו של זה לעולם הנקבה מן האיש והזכר מן
 האשה הזכר מן האשה מנין שנאמר ואשתו היהודיה
 ילדה את ירד וכתוב ופילנשו ושמה ראומה ותלד גם היא
 וגי' הה"ד אשה כיו תודיע וילדה זכר ונקבה מן האיש
 שנא' ובחואל ילד את רבקה ואת דינה בתור ושם בת
 אשר סרח א"ר אבין לית ספר דסספר לגרמית משל
 לב' שנכנסו למרחץ זה שמויע ראשון יצא ראשון אמר
 ר' אבהו טובה גדולה שעשה הקב"ה עם אשה זו בעה"ז
 שלא התחיל בצורת הולד בנדיים ועצמות שאלו התחיל
 בן היה כבקיץ כריסה ויוצא לפי שבעוה"ז אשה יולדת
 בצער לישת לבא מה כתיב בטרם תחיל ילדה בטרם
 כל לח וחמליטה זכר בילא'ו

הוד ברית

זוהר לך לך רף צ"ב ע"

ויהי אפרס בן תשעים שנה וכו'. **חזן** יצחק פתח ופמך כלם
 נדיקים לעולם ירשו ארץ וכו'. **חזן** אינון ישראל מכל
 שאר עמין דקב"ה קרא לון נדיקים דתניא מאה ועשרין (ד"ה ל"ג
 וחמס) ותמניא אלפי מארי דגדפין דאזלין וטאסין כל עלמא
 ושמעין קלא ואחרין ליה להקדוש קלא כמה דתנינן לית לך מלה
 בעלמא דלית לה קלא ואזלא וטאסא ברקיעא ואחרין לה מארי
 דגדפין וסלקין מהוא קלא (ד"ה למאריהון דאחרין כ"א דמרין)
 ודיינין לה הן לטב הן לביש דכתיב כי עוף השמים יוליך את הקול
 וכו'. אימתי דיינין להקדוש קלא. רבי חייא אמר בשעתא דבר נש
 שכיב וכאים וכשמתיה נפקת מניה והיא אסהיד' ביה כבר נש וכדין
 דיינין לההוא קלא ה"ד משוככת חיקך שמור פתחי פיק מאי
 טעמא משום דהיא אסהידת כבר נש. רבי יהודה אמר כל מה דבר
 נש עביר בכל יומא נשמתיה אסהידת ביה כבר נש בליליא. תאכא
 אמר רבי אלעזר בתחלת שעתא קמיינתא בליליא כד נשף ימא
 ועאל שמשא מארי דמפתח דממכן על שמשא עאל בתריסר תרעין
 דפתיחן ביממא בתר דעאל בכלהו כל אינון תרעין סתימין (כ"א
 פתיחין) כמוזא קאים ושרי לאכרזא קאים מאן דקאים ואחיד לאינון
 מפתחן בתר דסוים כמוזא כל אינון נטורי עלמא מתכנשין וסלקין
 לית מאן דפתח (פימא) פטרא כלל משתככיין כדין דיינין דלתתא
 מתערין ואזלין ושאטין בעלמא וסיקרא שארי לאסהידא ומארי דיבבא
 תקעין וסיללן תקעין תנינות כדין מתערי שינתא ומומרין קמי
 מאריהון כמה מארי תריסין קיימי בקיומיהו ואתערין דיינין
 בעלמא כדין כמי נשא ניימין וכשמתא נפקת ואסהידת סהדותא
 ואתחייבת כדינא וקב"ה עביר חסד כבר נש וכשמתא תכת לאתרה.
 בעלמא ליליא כד נטורין מתערין סטרא דנפון **אתער** ברוחא קס
 בקיימיה שרביטא דבסטור דרום ובטס בההוא רוחא **וסלקא** אתבסם
 כדין אתער קב"ה בגמוסוי לאסתעשעא עם נדיקיא **בשעתא** דערין
 בההוא

בזה יאמר שבתא וכלה חולותיה כבר נש דקאים לאשתעשע באוריתא
 דהא קב"ה וכל כחיה דערין כלבו צייתין לקליה הה"ד
 היסכת בגנים חביתין וזלך השמיעני ולא עוד אלא
 דקב"ה משק עליה חד חסד דהא ד"ד למחוי (ר"ה ל"ג תר"ד) חסד
 בעלמא דהא עלאין ותתאין כטרין ליה הה"ד יוחס יכח
 וכלילה שירה עמי. א"ר חוקיה כל מאן דאשתדל בהאי שעתא
 ודאי אית ליה חולקא תדיר בעלמא דאתי. א"ר יוסי מאי טעמא
 תדיר א"ל הכי אוליפנא דכל פלגות ליליא כד קב"ה אתער בגתא
 דערין בל איכון כטיען דגתא אשתקין יתיר מההוא נחלא דאקרי
 נחל קדומים נחל עדנים דלא פסקן מימיו לעלמין כביכול ההוא
 דקאים ואשתדל באוריתא כאילו ההוא נחלא אתרק על רישים
 ואשקי ליה בגו איכון כטיען דגתא דערין. (אמר ר' יוסי) ולא עוד
 אלא הויל וכלהו דיקויא דכבו גתא דערין צייתין ליה חולקא
 שויין ליה בההוא שקין דנחלא. אשתכח דאית ליה חולקא תדיר
 בעלמא דאתי. רבי אבא הוה אתי מטבריה לבי טרוביא דחמי
 ורבי יעקב ברין הוה עמיה. אערעו בכפר טרשא. כד בעו
 למשכב אחר רבי אבא למריה דביתא אית סכא תרכנולי א"ל
 מאריה דביתא אחאי. א"ל בגין דקאימנא בפלגות ליליא חמא.
 א"ל לא אצטריך דהא סימנא לי בביתא דהדין טיקלא דקמי ערסאי
 חליכא ליה חייל ונטיף טיף סיף בפלגות ליליא חמא אתרקו כללו
 חיל ואתגלגל האי קיטפא ונהים ואשתמע קליה בכל ביתא וכדין
 הוא פלגות ליליא חמא. וחד סכא הוה לי דהוה קס בכל פלגות
 ליליא ואשתדל באורייתא ובבני כך עבד האי. אמר רבי אבא
 בריך דחמנא דשדרכי סכא. בפלגות ליליא נהים ההוא גלגל
 דקיטפא. חמו רבי אבא ורבי יעקב שמעו לההוא גברא דהוה
 יתיב בשולן. סא ותרגו כנו עמיה וסוה אמר. בתיב חצות ליל
 אקוס להו. גל משפטי דרקך מאי קא חמא דוד דאיהו אמר
 חצות ליל. חצות לילא חצות לילא ודאי לקב"ה אמר
 הכי וכי. חמי. חין. דהא חצות לילא חמא קב"ה

הוד בריית

אשתכח ואיפתא דיליה וכדון היה שעתא דע"ל לבנתא דערן
לאשתעשעא עם דריקיא . אחר רבי אבא לרבנן עקב ודאי נסתתף
בשכינתא ונתחבר כחדא קריבנא ~~ותיב~~ ~~ותיב~~ ~~ותיב~~ ליה אימא חלה
דפומך דשפיר קאמרת . מנא לך האי . אחר לון חלה דא אולפנא
חפכא . ותו הוה אחר דתחלת שעתא קמיתא דליליא כל דיכין
דלתתא מתערין ואולין ושאטין בעלמא בפלגות ליליא מחש קכ"ה
אתער בבנתא דערן ודיכין דלתתא לא משתכחן וכל נימוסין
דלעיל כליליא לא אשתכחו אלא בפלגו' ליליא מחש מכלן מאברהם
דכתיב ויחלק עליהם לילה . במצרים ויהי בחצי הלילה ובאתרין
מביאין באוריתא חכי אשתכח . ודור הוה ידע . (ומה) ומנא הוה
ידע אלא הכי אחר סבא דמלכותא דיליה בהאי (ליליא) תליא ועל
דא קאים בההיא שעתא ואמר שירתא ולהכי קרייה לקב"ה חנות
לילה מחש אקום להודות לך וגו' דהא כל דיכין תליין מהכא ודיכין
דמלכותא מהכא משתכחין וההיא שעתא אתקטיר בה דור וקם
ואמר שירתא . אתא רבי אבא ונשקיה אחר ליה ודאי הכי הוא בריך
רחמנא דשדרני חבא . תא סזי לילה דינא בכל אתר והא אוקימנא
אלי והכי קוא ודאי והא אתער קמי דרבי שמעון . אחר ההוא יכוסא
בריה דההוא גברא אי הכי אמאי כתיב חנות לילה . א"ל הא
אתמר בפלגית ליליא מלכותא דשמייא אתערת אחר חבא שמענא
סלה . אחר ליה רבי אבא אימא ברי טב דהא חלה דפומך קלא
דבזינא להוי . אחר חבא שמענא דהא לילה דינא דמלכותא איהו
ובכל אתר דינא הוא והאי דקאמר חנות בגין דינא בתיב גווי
(פני) בדינא וחסד וודאי פלגותא קדמיתא דינא הוא דהא פלגותא
אחרא כהירן אנפיהא בסטרא דחסד ועל דא חנות לילה כתיב ודאי .
קם רבי אבא נשוי ידוי כרישיה וברכיה אחר ודאי חסיבנא דחכמתא
לא אשתכח בר דאיכון זכאי דזכו בה . השתא קמנא דאפילו יכוין
בדרא דר"ס זכו לחכמתא עלאה . זכאם אנת דכי שמעון . ווי
לדרא דאנת תסתלק מניה . יתבו עד כפרא ~~אשתכח~~ באוריתא .
פתח רבי אבא ואמר ועמך כלס דריקים וגו' . חלה דא אוקמוס

חור ברית

וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־קוֹלֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
 אֲחֵרָא וְלֹא־מִשְׁקֵר בְּשֵׁמִי דְמַלְכָּא בְּדָל מֵאֵן דְּמִשְׁקֵר בְּהָא כְּמֵאֵן
 דְּמִשְׁקֵר בְּשֵׁמִי דְּקַב"ה דְּכִתְיָבִיבִי כִּי בְנִים וְרִים יִלְדוּ - תו
 אֲמַר רַבִּי אֲבָא בְּזִמְנָא דְּפֶר נֶשׁ חֲסִידָא בְּרִיתָא לְאַעֲלִיָּה לְחַאי בְּרִית קָרִי
 קַב"ה לְפַמְלִיָּא דִּילִישׁ וְאַחַר חֲמוּ מֵאִי בְרִיָּה עֲבָדִית בַּעֲלָמָא בִּים
 שְׁעֵתָא אֲזִדְמָן (גִּים) אֲלִישׁוּ וּטְאָם עֲלָמָא בְּד' טְאָסִין וְאֲזִדְמָן תַּמָּן וְעַל
 דָּא תְּנִיכֵן דְּבַעֲי בִּר נֶשׁ לְתַקְנָא כְּרִסְיָא אֲחֵרָא לִיקְרָא דִּילִישׁ וְיִמְמָא
 דָּא כְּרִסְיָא דְּאֲלִישׁוּ וְאִי לָאו לֹא שְׂרִי תַּמָּן וְהוּא סְלִיק וְאַסְסִיד קָמִי
 קַב"ה - תָּא חֲזִי בְּקִדְמִיתָא כְּתִיב מַה לָּךְ פֶּה אֲלִישׁוּ וְגו' - וְכִתְיָב
 קִנָּא קִנְאִתִּי לֵה' כִּי עֲזָבוּ בְּרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו' - א"ל חִיִּךְ בְּכָל
 אֲתֵר דְּהֵאִי דְּשִׁימָא קְדִישָׁא יִרְשָׁמוּן לִיה בְּנֵי בְּבִשְׁרֵהוֹן אֶכֶת תִּזְדָּמָן
 תַּמָּן וְפֻמָּא דְּאַסְסִיד דִּישְׂרָאֵל עֲזָבוּ הוּא יִסְהִיד דִּישְׂרָאֵל מְקִימִין
 שְׂרִי קִימָא - וְהָא תְּנִיכֵן עַל מַה אֲתַעֲנֶשׂ אֲלִישׁוּ קָמִי קַב"ה עַל
 דְּאַחַר דְּלִטּוּרָא עַל בְּנֵי - אֲדִסְכִּי הוּא אֲתִי כְּהוּרָא דִּיּוּמָא וְהוּא אֲחֵרִי
 מִלִּי דְּאֲזִרִיתָא - קָמוּ לְמִיּוֹל - א"ל הֵהוּא גְּבַרָא בְּמַה דְּעַסְקִיתוּ
 בְּהֵאִי לִילִיא אֲשִׁלְמוּ אֲמַרוּ מֵאִי הוּא א"ל דְּתַחֲמוּן לְמַחַר אֲנַפּוּ
 דְּמַרְיָה דְּקִימָא דְּהָא דְּבִיתָאִי בַּעֲלָת בְּפֻתָא דָּא מְכִיבֵי וְגו' קִימָא
 דְּבָרִי דְּאֲתִינִילִיד לִי לְמַחַר לִיהוּי הִלּוּלָא דִּילִישׁ - אֲמַר רַבִּי אֲבָא הָאִי
 בַּעֲלָתָא דְּמַכּוּזָא אִישׁוּ וְלִמְחָתִי אִפִּי שְׂכִינְתָּא כִּיתִיב - אֲזִרְיָכוּ כָּל הַהוּא
 יוּמָא - בְּהַהוּא לִילִיא כִּנֶּשׁ הַהוּא גְּבַרָא כָּל אִיכּוֹן רַחֲמֵי וְכָל הַהוּא
 לִילִיא אֲשַׁתְּדִלוּ בְּאֲזִרִיתָא וְלֹא הוּא מֵאֵן דְּנָאִים אֲמַר לְהוּ הַהוּא
 גְּבַרָא בְּמַשּׁוּ מְכִיבֵי כָּל חַד וְחַד לִימָא מְלֵס מִדְּתָא דְּאֲזִרִיתָא :
פִּתְחָא (ר' אֲבָי) וְאַחַר בְּפֻרְע פִּרְעוֹת כִּישְׁרָא בְּהַתְּכַרְב עִם
 בְּרַחֲמֵי יו' - מֵאִי קָא חֲמוּ דְּבוּרָה וְכִרְק דְּפִתְחוּ בְּהָא
 קִרְא - אֲלֹא חֲכִי תְּנִיכֵן לִית עֲלָמָא מִתְקִימָא אֲלֹא עַל הָאִי בְּרִית
 דְּכִתְיָב אִם לֹא בְּרִיתִי יוּמָס לִילָה וְגו' דְּהָא שְׁמִיָּא וְאַרְעָא - עַל דָּא
 קִימִין בְּנֵין כַּךְ כָּל זִמְנָא דִּישְׂרָאֵל מְקִימִין הָאִי בְּרִית כְּמוֹסִי שְׁמִיָּא
 וְאַרְעָא קִימִין בְּקִיּוּמֵיהוּ וְכָל זִמְנָא דְּח' יִשְׂרָאֵל מְבַטְלִין הָאִי בְּרִית
 שְׁמִיָּא וְאַרְעָא לֹא מִתְקִימִין וְכִרְכָּאן לֹא מִשְׁתַּכְחִין בַּעֲלָמָא - ת"ח לֹא

שלישיו שאר עתין על ישראל אלא כד בסילו מנייהו קיימא דא . וכו' .
 בסילו מנייהו דלא אתפרעו ולא אתגליין ועל דא כתיב ויעזבו כלי
 ישראל את "ונו' ויתכור אותם ביד סיסרא ויעזבו את " ממס .
 עד דאתת דבורס ואתגדפת לכל ישראל במלה דא כדין אתכנעו
 שנאיהון תחותייהו והיינו דתנינן דאמר קב"ה ליהושע ופי ישראל
 אסימין חילון ולא אתפרעו ולא אתגלייה ולא קיימין קיימא דיני
 ואת בעי לאעלא להו לארעא ולאכנעא שנאיהון . שוב מול את
 כני ישראל שנית . ועד דאתפרעו ואתגלייה האי ברית לא עאלו
 לארעא ולא אתכנעו שנאיהון . אוק הכא כיון דאתגדפין ישראל
 בהאי את אתכנעו שנאיהון תחותייהו וכדכאן אתחזרו לעלמא
 סה"ד בפרוש פרעות כישראל בהתגדב פס ברכו " :

קס

אחרא ופתח ואמר ויהי בדרך במלון ויפגשוהו " ויבקש
 המיתו למאן למסא . אמר ליה קב"ה וכי את איל לאפקא
 ית ישראל ממזרים ולאכנעא מלכא דפ ושליטא ואת אנשיית . מכך
 קיימא . דברך לא אתגזר מיד ויבקש המיתו . תאנא נחת בברזא
 בשלהובא דאשא לאוקדיה ואתרמיו חד חיוא מתוקרא לשאפא ליה
 בגויה אחאי חיוא אמר ליה קב"ה את איל לקטלא חיוא דברבא
 ותיקפא וכך לא אתגזר מיד אתרמיו לחד חיוא לקטלא ליה עד
 דחמת כפורה וגזרת לברה ואשתיה סה"ד ותקא כפורה נור . סהו
 נור אלא אסוותא ומאי אסוותא דכתיב ותכלית את ערלת ככה
 דנכנא פה דוח קדשא

קס

אחרא ואמר ויאמר יוסף אל אחיו גשו לא אלי ויגשו ויאמר
 וכו' . וכי אחאי קרי להו והא קריבין סו גביה לא בשעתא
 דאמר לון אחי יוסף אחיכם תוהו דחמו ליה במלכו עלאה אמר
 יוסף מלכו דא בבין דא רוחמא ליה גשו לא אלי ויגשו דאחוי להו
 האי קיימא דמילה אמר דא ברמת לי מלכו דא פנין דנפריה למ
 מכאן אוליפנא מאן דכסיר להאי את קיימא מלכו אתגזרת ליה .
 פנלן מכעו דכתיב הי " שכני עד סבקר דהוה מקטרג ליה יצריה
 עד דאומי אומאס ונפיר להאי ברית בבין כך וכה דנפקו מניח

מלכין

יב א

מלכין מלכין על כל שאר מלכין ומלכא השליח דאת קריב כמלכא
דקב"ה:

פתח אידך ואמר כתוב את תלמודי עלי מחנה ג'ו' הכי תלמוד
בזאת הכי בוסה חסדו בואת דא את קיימא דואילא
תדיר בלד בר נש ואתרמיא ללעילא ובבזיר כף אתמר בואת כמלכא
לכתיב ואת אותה הלית ואת בריתי ואלא בחד דרגא ואתאכל
זה ואת בחד דרגא אינון ולא מתפרשץ ואי תימא אי הכי הא שאר
בני עלמא הכי אמאי דוד בלחודיו ולא אתרא אלף צפין דאחידא
ביה ואתרמיא ביה והיא כתר דמלכותא תא לאף בנין דהאי ואת
לא נטר ליה דוד מלכא כדקא חזי מלכותא אתפדי מניה כל ההוא
זמנא והכי אוליפנ' האי ואת אתרמיא במלכות דלעילא ואתרמיא
בירושלם קרתא קדישא בההיא שעתא דדוד עבר עליה נפק קלא
ואמר דוד כמה דאתקטרת תסתרי לך טרדין מירושלם ומלכותא
אתפדי מינך מנ"ל דכתיב הנני מקים עליך רעם מביתך מביתך
דיוקא וסבי הוה כמה דעבר ביה אתענש ומה דוד מלכא הכי שאר
בני עלמא עאכ"ו :

פתח אידך ואמר לולי יי' עזרתה לי כמעט שכנח דומה נפשי
תלכא כמה זכאן ישראל דלא כחתי לביהנס כשאר עמינן
עע"ז ולא אתמסרון בידיו דדומה (אלא) ביהאי את דהכי תלכא
בשעתא דבר נש נפיק מעלמא כמה חבילי (מלאכי חבלה) סהירין
אתפקדן עליה וקפין עיכא וחמאן האי את דהוא קיימא דקודשא
אתפרשן מניה ולא אתייהוב בידיו דדומה לנחמא לביהנס דכל מאן
דאתמסר בידיו כחית לביהנס ודאי ומהאי את דחלין עלאין ותתאין
ודיבין ביטין לא שלטין ביה כבר נש אי איהו וכי לנטורי ליה להאי
את בנין דהוא אתאחיד בשמא דקב"ה כיון דדוד מלכא לא נטר
את קיימא דא כדקא חזי אתפדי מניה מלכותא ואתטריד מירושלם
מיד דחיל דסבר דייחתון ליה מיד וימסרון ליה בידיו דדומה ויחזי
בההוא עלמא עד דאתכשר ביה דכתיב גם יי' העביר חטאתך לא
תמות ביה שעתא פתח ואמר לולי יי' עזרתה לי כמעט שכנח

חוד ברית

דא פלעגותא דכלא תכשרי ממש מהאי את ממש ועל דא זכאין אינון
 ארש קרישין ראחידן ביה כקכ"ה זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא
 ראיתי עלייהו כתי' ואתם סדבקי' ביי' וכו' בגין כך חייס כלכם היום.
 אמר ר' אבא ומה בכל כך אתון חכימין ואתון יתכין הכא אמרו ליה אי
 צפורא יתפקרו מאתרייהו לא ידעין לאן טאפן הה"ר פפפור כורד'
 מוקנה כן איש כורד ממקומו ואתרא דא זכי לן לאוריתא וסאי אורמא
 דילן בכל ליליא פלגות' כיימין ופלגות' אכן עסקין באורית' יוכר אכן
 קיימין בנפרא ריחי חקלא ופחרי מיא נהרין לן אוריתא ואת' יישבת
 בלבן. ואתר דא הא דיינוה לעילא ומנא חדא. וכמה סרכי תריסין
 אסתלקו בההוא דינא על עונשא דאוריתא וכדין אשתדלותא
 דילן ימא וליילא באוריתא הוא ואתרא דא קא מסייע לן ומאן
 דאתפרש מכאן כמאן דאתפרש מחיי עלמא. זקיף ידוי רבי אבא
 וברייך לון. יתבו עף דנקר ימא. בתר דנהר ימא אמרו לאינון
 דרדקי דקמיייהו פוקו וחמו אי נהר ימא וכל חד לימא מלה חדתא
 דאוריתא להאי גברא רבא נפקו וחמו דנקר ימא. אמר חד מנייהו
 זמין האי ימא אשא מלעילא. אמר אחרא ובהך ביתא. אמר אחרא
 חד סבא קבא דזמין האי ימא לאתוקר' כנורא דא א"ר אבא דחמנא
 לישזבן. תווה ולא יכיל למללא אמר קוטר דהודמנא בארשא
 אתפסת וכך הוה דההוא יוגא חמו חכרייה אפי. שכינתא ואסתחדו
 באשא. ורבי אבא אתלהיטו אנפוי כנורא מחרוותא דאוריתא
 תנא קל הקוא ימא לא נפקו בלהו חכיתא וביתא אתקטר בקיטרא
 והו חדתאן מלי בגוייהו כאלו קבלו הקוא ימא אוריתא מטורא
 דסיני בתר דאסתלקו לא הוו ידעי אי הוא ימא ואי הוא ליליא.
 אמר רבי אבא כעור דאנן קיימין לימא כל חד מינון מלה חדתא
 דחכמתא לאקשרא טיבו למאריה דביתא מריה דהלולא.

פירוש חד ואמר אשרי תבחר ותקרב ישכון חנניך וגו'. בקדמיתא
 חנניך לבתר כיתך ולבתר היכלך. דא פנימאה סן
 דא ודא לעילא (כ"א לבו) מן דא. ישכון חנניך בקדמיתא כר"א
 והיה הנשאה ציין והנותר בירושלם קדוש יאמר לו. נשבעה בטוב

כיתוך לבתר כר"א בחממה יבנה בית . החממה יבנה בית לא כתב
ראי כתיב הכי הוא משמע דחממה בית אקרי , אלא כתיב בחממה
יבנה בית היינו דכתיב ונפר יונא מעדן להסקות את סגן וגו' .
קדוש היכלך לבפד דא הוא שלמו דכלא דהכי תנינן מהו היכל .
כלומר הו' כל האוי והאי . וכלא אשתלים כחדא . רישא דקרא תס
פוכת דכתיב אשרי תבחר ותקרב ישכון חזריך . האי מאן דאקריב
בריה קרבנא קמי קב"ה דעזא דקב"ה בההוא קרבנא ואתרעבי
ביה וקריב ליה וסוי מדווייה בתרין אדרין ואחיד להאי ולהאי דאינון
תרין אתקשרו כחדא דכתיב ישכון חזריך . חזריך ודאי תרי .
בגיני כך חסידי קדמאי פבאן דהכא כד מקריבין בגייהו לקרבנא
דא . פתחי ואמרי אשרי תבחר ותקרב ישכון חזריך אינון דקיימי
עלייהו אמרי נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך . לבתר מברך אשר
קב"ה להכניסו בבריתו של אברהם אבינו . ואינון דקיימי עלייהו
אמרי כשם שהכנסתו לברית וכו' . ותנינן בקדמיתא לבגי כר
גש דחמין עליה ולבתר על אחרא דכתיב וכפר בערו בקדמיתא
ולבתר וכעד כל קהל ישראל . ואנן אורחא דא נקטינן והכי שפיר
וחוי לקראן . אמר רבי אבא ודאי כך הוא ויאות מלה וסאן דלא
אמר הכי אפוק גרמיה מפשרה חפית דומין קב"ה למעבד לנדיקיא
בעלמא דאתי וכלהו מתקשרן בהאי . ובגיני כך עשרה חלי
דמהימנותא אית בהאי קרא אשרי תבחר ותקרב וגו' . וכל מלה
ומלה חד חושא אתעביד מניה וכאה חולקיכון בעלמא דא ובעלמא
דאתי דהא אוריתא מתקשרא בלבויו כאלו קיימיתו בגופיין
פטורא דסיני כשעתא דאתיחבת אוריתא לישראל :

פתח אידך ואמר מוכח ארמה תעשה לי וזבחת עליו את
עולותיך ואת שלמיך וגו' . תאמא כל מאן דקריב בריה
לקרבנא דא כאלו אקריב כל קרבנן דעלמא לקמיה דקב"ה וכאילו
בני מדבחא שלימתא קמיה בגיני כך בעי לסדרא מדבחא במאמא
חד חלייתא ארעא למגור עליה האי קטמא קדושא ואתקשיב קמי
קב"ה כאילו אדבח עליה עלוון וקרבנין פאגא ונורי וניחא ליה

דהוא בן תשעים שנה ותשע שנים וזמן קרוב הוא דינפוק מניה
 ודעא קדישא להו הוא קדישא בקדמיתא ולכתר דינפוק מניה ודעא
 קדישא בבין כך מני יומיו בהאי ולא ככל הכי ומני קדמיתא - תו
 תשעים שנה דכל קדמאי לא הוו שנים אלא בחד שנה דלא הוו
 יומיו יומין דמניא להאי שנים איכון ולא שנה :
ויאמר אליו אני אל שדי מאי משמע דער השתא לא קאמר
 אני אל שדי לא הכי תאכא עבד קב"ה כתרין תתאין
 דלא קדישין לתתא וכל איכון דלא אתגורו יסתאבון בהון ודשימין
 בהון ומאי רישומא אית בהון דאתחיו בהו שין דל"ת ולא יתיר
 ובבין כך אסתאבון בהו ואהדבקון בהו - בתר דאתגורו נפקין
 מאלין ועאלין בנדרתו דשכינתא ואתגליא בהו יו"ד רשומא קדישא
 את קיימא שלים ואתרשים בהו שדי ואסתלים בקחמא שלים ועל דא
 כתיב בהאי אני אל שדי התהלך לפני והיה תמים שלים דהשתא
 את חסר ברשימא דשין ודל"ת גזר ברחק והווי שלים ברשימא דיו"ד
 ומאן דאיהו ברשימא דא אתחיו לאתברכא בשמא דא דכתיב ואלי
 שדי יברך אותך מהו אל שדי ההוא דברכאן נפקן מניה הוא דשלים
 על כל כתרין תתאין וכלא מרחלותיה דחלין ויודעזעין בניי כך
 מאן דאתגור כל איכון דלא קדישין אתרחקן מניה ולא שלסין סיה
 ולא עיז לא דלא כחית לביהכס דכתיב וערך כלם צדיקים וכו' (כל
 איכון דאתגורו אקרון צדיקין ובנ"כ לעולם ירשו ארץ דלא ירית
 האי ארץ אלא ההוא דאקרי צדיק אוקף הכא וערך כלם צדיקים
 לעולם ירשו ארץ וכו') אמר ר' אבא זכאין אתון בעלמא דין ובעלמא
 דאתי זכאה חולקי דאתיכא למשמע חלין אלין מסומיכון כלכו
 קדישין כלכו בני אלהא קדישא עליוכו כתיב זה יאמר לוי אני וזה
 יקרא בשם יעקב וזה יכתוב ירו לוי ובשם ישראל יכנה - כל חד
 מנכון אחיד ואתקשר במלכא קדישא עלאה ואתון דברבין ממנן
 תריסין מההיא ארץ דאקרי ארץ החיים דברבנוהי אכלין ממנא
 דטלא קדישא :

פתח

אידך ואמר אשריך ארץ שמלכך בן חורין ושריך בעת
 יאכלו - וכתיב אי לך ארץ שמלכך נער ושריך בבקר
 יאכלו הכי קראי קשיין אהדדי ולא קשיין - האי דבתיב אשריך ארץ
 דא ארץ דלעילא דשלט על כל אינון חייין דלעילא ובניני כך אקרי
 ארץ החיים ועלה כתי' ארץ אשר יי' אלהיך דורש אותה תמיד וכתיב
 ארץ אשר לא במסכבות תאכל בה לחם לא תחסר כל בה - לא תחסר
 כל בה דייקא וכל כך למה משום דכתיב שמלכך בן חורין דא קב"ה
 כד"א בני בכורי ישראל בן חורין מהו בן חורין כד"א יוכל היא
 קדש תהיה לכם וכתיב וקראתם דרור בארץ דהא כל חירו מיוכלא
 קא אתי בניני כך בן חורין ואי תימא בן חורין ולא כתיב בן חירות
 הכי הוא ודאי בן חירות מכבי ליה - אלא במתניתא סתימאה דילן
 תנינא כד מתחברן יוד בה"א כדיון כתיב ונח יוצא מעדן להשקות
 את הגן ולא תימא כד מתחברן אלא מתחברן ודאי ובניני כך בן
 חורין כתיב ועל דא אשריך ארץ שמלכך בן חורין ושריך בעת יאכלו
 במדוותא בשלימו ברעוא אי לך ארץ שמלכך נער האי ארץ דלתתא
 דתניא כל שאר ארעי דשאר עמין עשו אתיהיכו לרבדין תריסין
 דממכן עלייהו ועילא מכלהו ההוא דכתיב ביה נער הייתי גם
 זקנתי ותאכל האי קרא שרש"ע אמרו ועל דא כתיב אי לך ארץ
 שמלכך נער - ווי לעלמא דמסטרא דא ינקא וכד ישראל בגלותא
 ינקין במאן דינקי מרשותא אחרא ושריך בבקר יאכלו ולא בכולי
 יומא - בבקר ולא בזמנא אחרא דיומא דתניא בשעתא דחמה זורחת
 ואתיין וסגדין ליה לשמשא רובא תלי בעלמא בשעתא דמנחה
 רובא תליא בעלמא - מאן גרים האי משום דמלכך נער ההוא
 דאקרי נער - ואתון וכאי קשוט קרישי עליוני בני מלכא קדישא
 לא ינקין מהאי סטרא אלא מההוא אתר קדישא דלעילא - עליוני
 כתיב ואתם הדבקים ביי' אלהיכם חיים כלכם היום :

פתח

דכי אבא ואמר אשריך כא לידידי שירת דודי לכרמו וכו'
 ויעזקהו ויסקלהו וכו' הכי קראי אית לאסתכלא בחו -
 אמאי כתיב שירת תפחה מבעי ליה - לידידי לדודי מבעי ליה

כִּי אֵלֶּה דְּכָתִיב שִׁירַת דְּרִי. כִּדָּם הִיָּה לִירִידִי בְּחָרָן בֶּן שָׁמֹן. אֲסִתְכַלְכֵּל
 יִבְכֵּל אֲוִרִיתָא וְלֹא אֲסִתְכַחֵל אֲתֵרָא דְאֲקָרִי קָרָן בֶּן שָׁמֹן. אֲלֵא הֵנִי
 יִקְרָאִי הָא אֲוִקְמוֹה חֲכִירִיָּא בְּכִמָּה גּוּפִין וְכִלְהוּ שְׁפִיר וְהִכִּי הוּא.
 אֲבָל אֲשִׁירָה בֵּל לִירִידִי דֵּא יִנְחָק דְּהוּא יִרִיד וְאֲקָרִי יִרִיד עַד לֹא
 יַעֲזֹק לַעֲלֹמָא. אֲמָאִי יִרִיד דְּתַנִּינִן דְּחִימוֹ סָבִי הוּא לִיה לִקֵּב הָא בִּיה
 דְּלֹא אֲתַנְבִּיד עַד דְּלֹא אֲתַנְגֹּר אֲבִרְהֵם אֲבוֹה וְאֲקָרִי שְׁלִים וְאֲתוּסָף
 לִיה ה"א לֹא שְׁלֹמֹתָא וְכֵן לְשִׁירָה הָאִי ה"א אֲתִיִּיבִית לָהּ. הִכָּא אִית
 לֹא אֲסִתְכַלְכֵּל ה"א לְשִׁירָה שְׁפִיר אֲבָל לֹא אֲבִרְהֵם אֲמָאִי ה"א וְלֹא יוֹד י'
 חֲכִיעִי לִיה דְּהָא הוּא דְּכֵר הוּא אֲלֵא רִזָּא עֲלֵאָה (הוּא ד"ה הוּא) סְתִים
 בְּגוּן אֲבִרְהֵם סְלִין לְעִילָא וְכִטִּיל רִזָּא מוֹה"א עֲלֵאָה דְּאִיהוּ עֲלֵמָא
 דְּדִכּוּרָא יֵה"א עֲלֵאָה וְה"א תִּתְּלָה הָאִי תִּלִּיא בְּדִכּוּרָא וְהָאִי בְּנוֹקְבָא
 וְדָאִי. וְכֵן כִּי אֲבִרְהֵם סְלִין בְּה"א דְּעִילָא וְשִׁירָה נְחִתָּא בְּה"א
 דְּלִתְתָּא. תוֹ דְּכָתִיב כֵּה יֵהִיה זֶרַעַךְ וְתִכָּל זֶרַעַךְ וְזֶרַעַךְ מִמֶּשׁ דְּהוּא
 שְׂאִירִי לְמִיעֵל בְּהָאִי קִיִּים וְחָן דְּשִׂאִירִי לְמִיעֵל בְּהָאִי קִיִּים עָלִי.
 וְכִנְיִי כֵךְ גִּיּוּרָא דְּאֲתַנְגֹּר בִּר דְּרִק אֲקָרִי בְּגִין דְּלֹא אֲתָא חֲבֻזָּא
 אֲקִישָׁא דְּאֲתַנְגֹּר וְעַל דָּא חָן דְּעַל בְּהָאִי שְׁתִּים כְּהָאִי אֲבִרְהֵם בְּגִין
 כֵךְ כְּתִיב בִּיה כֵּה יֵהִיה זֶרַעַךְ וְזֶרַעַךְ מִמֶּשׁ. וְאֲתַמְסֵר לִיה ה"א וְאִי
 לֹא דְּאֲתַמְסֵר ה"א לְשִׁירָה הוּא לִיה לֹא אֲבִרְהֵם לֹא לִירִיד לִתְתָּא כִּמָּה
 דְּהָאִי כ"ה אֲוִלִידִת לִתְתָּא בְּתֵר דְּאֲתַמְסֵרִת ה"א לְשִׁירָה אֲתַחֲכֵרוּ
 חֲרִין הָאִי כְּחֵדָא וְאֲוִלִידוֹ לְעִילָא וְחָאִי דְּנִפְתָּק מִנִּיהוּ הוּא יוֹד בְּגִינִי
 כֵךְ יוֹד אֵת רִישָׁא דְּיִנְחָק דְּכֵר. מִכָּאן שְׂאִירִי דְּכּוּרָא לֹא תִפְשֹׁטָא וְעַל
 דָּא כְּתִיב כִּי בִינְחָק יִקְרָא לָךְ זֶרַע בִּינְחָק וְלֹא כֵךְ. יִנְחָק אֲוִלִיד
 לְעִילָא דְּכָתִיב תִּתֵּן אֲחֵת לִיעֲקֹב. יַעֲקֹב חֲשֵׁלִים כֵּלָא. וְאִי תִימָא
 וְכִי אֲבִרְהֵם כְּהָאִי אֲתַחֲחִיד וְלֹא יִתִּיר וְהָא כְּתִיב חֲסִיד לֹא אֲבִרְהֵם אֲלֵא
 אֲוִלְקָא דְּלִיָּה כֵךְ הוּא בְּגִין דְּעִבִיד חֲסִיד עִם בְּגִי עֲלֵמָא אֲבָל לֹא לִירִידָא
 חֲסִיד אֲחִיר וְהִכָּא שְׂרִיא. וְעַל דָּא לֹא אֲתַנְגֹּר אֲבִרְהֵם אֲלֵא כֵךְ
 תִּשְׁבִּים וְתִשְׁעֵי שָׁכָה וְרִזָּא דְּחִלָּה הָא אֲתִירֵעַ. וְאֲוִקְמוֹה בְּחִתְלִיתָא
 דְּיִלָן. וְכֵנִין כֵךְ יִנְחָק דְּיֵלָא קִישָׁא כְּפִין לֹא חֲחִידָא לְחֻלְקִיה וְלֹא לִירִידָא
 חֲשִׁר אֲקָרִי וְעַל דָּא יַעֲקֹב אֲשֵׁלִים כֵּלָא מְהָאִי שְׁפִירָא וְהָאִי סְטֵרָא

הוד ברית

מסטרא דאחידו אברהם וינחק לחולקיהון לעילא הוא שלימותא
מסטרא דאקיהיב להו לאולדא מתתא לעילא הוא שלימותא ועל דא
בתיב ישראל אשר כך אתפאר. ביה אתאחידו בוונין מעילא ומתתא
ועל דא בתיב הכא שירה דכתיב אשירה כל לירידי שירה ודאי דהא
אקרי לאולדא דכר דהא אקרי יריד עד לא יפוק לעלמא . ואית
דאמרי (יה) אשירה כל לירידי דא אברהם כד"א מה לירידי בתי
ואברהם ירית ירותא דחסכת חולקא דא אכל (על) מה דאמנא דדא
ינחק הכי הוא . שירת דודי לברמו דא קב"ה דאקרי דודי דכתיב
דודי נח ואדום . ירידי אחיד ברודי דכר ומניה אתנטע כרם דכתיב
כרם היה לירידי בקרן . בן שמן מאי בקרן בן שמן אלא כמה נפית
חאי כרם וכמה אתנטע חור ואמר בקרן מאי קרן דכתיב בקרן
היובל בקרן היובל שארי . והאי קרן אתאחיד כההוא דכר דאקרי
בן שמן מהו בן שמן כד"א בן חורין ותריוויהו חד מלה שמן דמתמן
בגיד משחא ורכו לאדלקא בוציכין וכבין כך בן שמן ודא שמן ורכו
בגיד וכפיק ואדליק בוציכין עד דנטיל ליה וכניש ליה האי קרן ודא
אקרי קרן היובל בגין כך לית משיחותא דמלכותא לא בקרן ועל
דא אתמסך מלכותא דרוד דאתמסך בקרן ואתאחיד ביה . ויעזקהו
(ויסקלהו) כהאי עזקא דאסתחר לכל סטרי . ויסקלהו דאערי
מניה ומחולקיה כל אינון דכרבין כל אינון תריסין כל אינון כתרין
תתאין והוא נסיב ליה להאי (היו) כרם לחולקיה דכתיב כי חלק יי
עמו יעקב חבל נחלתו . ויטעו שורק כמה דאת אמר ואנכי
נטעתיך שורק כלה זרע אמת כל"ה כתיב"ה א מכאן שארי אברהם
לאולדא לעילא ומהאי נפק זרע אמת כלה זרע אמת ודאי חיינו
דכתיב כה יהיה זרעך וכלא חד מלה . זכאה חולקיהון דישאל
דירתו ירותא קדישא דא. סיפיה דקרא ויכן מגדל בתוכו מהו מגדל
כד"א מגדל עז שם יי' בו ירח דריק ונשגב . בו ירוץ דריק ודאי
וגם יקב הנב בו דא תרעא דנ"ק ד"א פחחו לי שצרי דרק . מאי
משמע דכל בר ישראל דאתגז עיל בתרוויהו וזכי לתרוויהו ומאן
דקריב כריה לקרבנא דא עיינ ליה בשמא קדישא ועל את דא

מתקיימין שמיא וארעא דכתיב אם לא בריתי יומם ולילה חקות
 שמים וארץ לא שמתי . והאי מאריה דהלולא דא זכא לכלא למחוי
 קב"ס אנפין באנפין כהאי יומא . וכאח חולקנא דזבינא להאי
 יומא וזכא חולקך עמא והאי ברא דאתייליד לך קרינא עליה כל
 הנקרא בשמי וגו' יצרתיו אף עשיתיו . וכתיב וכל בניך למודי וגו'
 וגו' . אוופוה לרבי אבא תלת מילין . אמרו ליה האי מאריה דהלולא
 אושפיזך וכה לכולי האי . בגין דקיים קיימא דמזנה אמר מאי היא
 אמר ההוא גברא דביתאי אתת אחי הוות ומית בלא בנין וכסיבנא
 לה ודא הוא ברא קדמא דהוה לי מנה וקרינא ליה בשאח דאחי
 דאתפטור . אמר ליה מכאן ולהלאה קרי ליה אידי והיינו אידי בר
 יעקב בריך לון רבי אבא ואזיל לארמיה . כד אתא סדר מלן קמיה
 דרבי אלעזר ודחיל למימר לרבי שמעון . יומא חד הוה קמיה דר'
 שמעון . ואמר רבי שמעון מאי דכתיב ויפול חברהם על פניו וידבר
 אתו אלהים לאמר אבני הנה בריתי אתך . משמע דער דלא אתגור
 הוה כפיל על אנפיו ומליל עמיה בתר דאתגור קאים בקיומיה ולא
 דחיל . אבני הנה בריתי אתך דאשהח גרמיה גויר . אמר ליה רבי
 אבא אי ביחא קמיה דמר דלימא קמיה מאיכון מלי מעליית דשמעון
 כהאי . אמר ליה אימא . אמר ליה דחילנא דלא יתענשו על ידאי .
 אמר ליה ח"ו משמעה רעה לא ירא נכון לבו בטוח ביי' . סח ליה
 עובדא וסדר קמיה כל איכון מלן . אמר ליה וכי כל הני מלי
 מעלייתא הוו טמירין בכך ולא אחרת להו . גוורנא עלך דכל
 תלתין יומין אלן תלבי ותנשי . ולא כתיב אל תמנע טוב מכעליו
 בהיות לא ידך לעשות . וכך הוה . אמר גוורנא דבאורייתא דא
 יבולן לבבל יבולן בבבל כינו חבריאי . חלש דעתיה דרבי אבא .
 יומא חד סמא ליה רבי שמעון אמר ליה טופסרא דלכך באנפך
 שכיח . אמר ליה לא על דירי הוא אלא על דידכו . אמר ליה ח"ו
 דאתענשו ח"ל בגין דמלן אתבליין בינייהו כל כך . יבולן כינו
 חבריאי ולפון חיוון ארמין (ואתבסין) ואתבסין מלן בגווייהו דה
 מלן לא אתבליין אלא בינא דהא קב"ס אסתכים עמא ועל ידא

הוה ברות

אמר ר' יוחנן אמר ר' יוחנן בתיב לו וכתב בכתב ידו
 וכתב בכתב ידו. קול וכתב על כתיב וכתב לו וכתב בכתב ידו
 וכתב בכתב ידו. וכתב בכתב ידו. וכתב בכתב ידו. וכתב בכתב ידו.

ואחר בכתב ידו וכתב בכתב ידו

רבותו

אל עולם יהי ר' יוחנן תלמידו של ר' יוחנן
 למדנו בכתב ידו הקדוש ברוך הוא וכתב בכתב ידו
 באלו בענין בבל הכותב וכתב לו בכתב ידו כלל
 מקומו לכתב וכתב בכתב ידו לכתב וכתב בכתב ידו
 וכתב לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו
 לכתב תורתו וכתב לו כל כי כתב הקדוש ברוך הוא
 בין הקלפיו דיו בלע וכתב לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו
 לכתב ולכתב וכתב לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו
 כתב לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו
 וכתב לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו
 לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו
 לפיכך וכתב לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו וכתב לו
 לנו אלהינו ורוח כבוד חיים בקרבנו אלהינו ואלהינו וכתב לו
 רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרכים לנו שמה עלינו וכתב לו
 בלל אבות ששאו רצונם בכתב ידו וכתב לו וכתב לו וכתב לו
 על מקומו הראו בכינוי שמתנו בתקונו וחשב בהניס וכתב לו
 ולוים בדוכנס לשירם ולזמרים וסם בעלה ונראה ונשתחוו לפיכך
 אמן כן יהי רצון ויהיו לרבון וגו' :

ואומרם קדוש

מירדע לבניה אשר יש נוהגים לעשות משמרה
שניה שילמדו כל הלילה בפית חילוד החי ומה
טוב ומה נעים מנהג זה כי הוא עזר וסיוע להמשיך
קדושה לילד שיהיה שומר הברית וממלאה רווחא
שניה ירא ה' בכל עניניו בס"ד :

מבאן מו"רעא האשן עוה"ת הא"מ מנהג מקום הוא פיר
חלימוד לשמרה זו ואתה קדוש תבדח ותקרב ללמוד
ממאמרים אלו לפי העת והזמן :

קודם הצות תחילה וראש יאמרו גסס יתה וכו' כנ"ל
ואת"כ גסס יתגו צדקת ה' מאמרי הזהר
בח"א בסוד היסוד והנס מסודרים באורך בכ' צמח צדיק וזה
מקום כינף הא"ת. מקאן של מאמרי הזהר :

פ' בראשית דף ב' סע"א ה"א היה אצל וכו' עד קראן
להוא אתר דוך דחמרי : דף ו' ע"א
ה' ח' ע"א פתח ר"ש ואתה השמים וכו' עד כי טוב ה' : דף ט'
ע"א

דף כ"ט ע"א בראשית תגינן וכו' עהבאן סתמא דחילין : דף ל'
ע"א
דף ל"ב ע"א רש"א על ברית. עלמא אתכרי וכו' עד יסיה ה'
אחר ושמו אחד : דף ל"ד ע"א

דף מ' ע"ב ויכל אלהים ביום השביעי וכו' עד אשרי העם שם'
אלהיו : דף ת"ח ע"ב

נח דף כ"ט ע"ב אלה תולדת נח וכו' עד ויולד נח שלשה
בנים : דף ס' ע"ב

דף ס"ז ע"ב והקיותי את בריתי וכו' עד רוא דאורחיו
דארטא

הוד ברית

ראועא : דף ס"ז ע"א
 דף ע"א ע"ב ויאמר אלהים לנח וכו' עד ומנער כף : דף ע"ב
 ע"ב
 תולדות דף קמ"א ע"א ויעתק משם וכו' עד והא אוקמוה :
 שם ע"ב
 ויצא דף קמ"ט ע"א ויחלוס וכו' פתח ואמר וכו' עד ורחל
 באה עם הנאן : דף קכ"ב ע"א
 דף קכ"ג ע"ב ויאמר אעבדך שבע שנים וכו' עד כולא מתתקן
 כחדא : דף קכ"ד ע"א
 דף קכ"ד ע"ב הפעם אודה וכו' עד ביחודא חד : דף קכ"ה ע"ב
 דף קס"ב ע"א ר' יוסא ווטא הוה שכיח וכו' עד אשריך ישראל
 וכו' : דף קס"ג ע"א
 דף קס"ד ע"א פתח ר' ינחק ואמר וכו' עד ועמך כולם נדריקים
 וכו' : שם ע"ב
 מקץ דף קנ"ז ע"ב ר' ינחק אחר תא חזי וכו' עד בחולא
 ואוקמוה : דף קנ"ח ע"א
 ריגש דף ר"ה ע"א ויגש אלני יהודה וכו' עד מתתן אתכרבא :
 דף ר"ו ע"ב
 ויחי דף רכ"ט ע"א המלאך הגואל אותי וכו' ר' חינא פתח
 וכו' עד אנהיג לכל עלמא : דף רל"ב ע"א
 דף רמ"ע ע"א פתח ואמר מהאוכל יצא מאכל וכו' עד כי עם
 קדוש אתה וכו' : דף רמ"ב ע"א
 דף רפ"ד ע"ב בר גרוד יגורנו וכו' עד אשר כבדכתי הירך
 אותם : דף רמ"ח ת"ב
 ואחר חצות שבת יתנו לשיר בקול זמרה ס' תהלים
 כלו (והברכתתי צמ"א דתהלים יכול
 לקרא אף לפי דברי הרב) ואח"כ לשי משך הזמן ילמדו במאמרי
 הזהר ח"ב וח"ג בבוד היסוד כפתוב בס' צמח צדיק וזה סדרן
 לחושבותם ומקומן כס' הזהר :

בשלה דף כ"ה סע"כ ה' איש מלחמה וכו' עד והתקדשת
וודעתיו וכו' : דף כ"ו ע"א

דף כ"ז סע"א ראו כי ה' נתן לכם וכו' עד אוקימנא מילי : סס

משפטים דף ק"ד רע"ב וכו' אחת מרישא ועד סופא וכו'
עד עלה עד דף ק"ה ע"ב

דף ק"ט ע"ב פתח ואלה ה' (בסוד המספיל לפי)
הרב ואלה שהוא : דף ק"ט ע"ב
חולקיה ואחסנתיה : דף ק"ט ע"ב

דף קט"ו ע"א דעיא מסימנ' פתח דף וכו' עד ראשתמא
בתנא וכו' : דף קט"ו ע"א

דף קכ"ב ע"ב תניא ברוח דליון וכו' עד ישבו ישרים את פגיון :
דף קכ"ג ע"ב

תרומה דף קל"א ע"א ת"ח החזא קדמא וכו' עד דקל"ח ע"ב
אשרי העם שה' אלהיו : דף קל"ח ע"ב

דף קצ"ו ע"ב ספרא דגמ' וכו' : עד סוף הפרשה
ויקרא דף ה' ע"א אדם כי יקריב וכו' עד ואינון דלא כשרן :
סס ע"ב

דף ו' ע"ב תו פתח ואמר הנה מה טוב וכו' עד אשר כך אתפאר :
דף ו' ע"ב

דף ט' ע"ב תו פתח ואמר ברוך ה' חזיון וכו' עד וראו אפי'
כבודי : דף י"א ע"ב

דף י"ב ע"ב ר' חזקיה הוה יתיב : עד יברך את עמו בשלוש :
דף י"ג ע"א

דף י"ז ע"א ר' אבא הוה יתיב וכו' אמר ר"ח וכו' עד בתר על כל
אתיוון : דף י"ז ע"א

דף ל' ע"ב וזה קרבן אפרין וכו' עד דברתי ועטיתי : דף
ל"ב ע"ב

דף ל"ד ע"א קח את אפרין וכו' עד את בל הארץ אמן ואמן : דף
ל"ה ע"ב

חור ברית

ל"ה ע"א

אחרי דף כ"ו ע"כ ויאמרה אל משה דבר אל אהרן וכו' עד

בדכאן לעילא ומתא : דף כ"ח ע"א

דף כ"ט ע"כ תכיא א"ר יוסי ומנא חדא וכו' עד ורב עלום בנין :

דף ס"ב ע"א

דף ס"ד ע"כ וינא אל המתב וכו' עד אשרי העם סככה לו וכו' :

דף ס"ז ע"א

דף ס"ח ע"כ רבי אבא עתה עתה קטנה וכו' עד את לפשותיכם :

דף ס"ט ע"כ

דף ע"א ע"כ כמפשה ארין מצרים וכו' עד שמה קדישא לרקא

חזי : דף ע"ב ע"כ

אמור דף נ"א ע"א רבי חייל עתה וכו' עד זאתם הדבקים וכו' :

דף נ"ב ע"א

בחר דף ק"ו ע"כ ובי תאמרו וכו' עד והא אתמר : דף ק"ז

ע"א

בחוקתי דף קט"ז ע"א ר' חייל וכו' יוסי הוה אולי באורחא וכו' :

ע"ס הפדטה :

במדבר דף ק"ט ע"כ וכסע אהל מועד וכו' עד אשר כן

אתפאר : דף ק"ך ע"כ

נשא דף קמ"א ע"כ כר אתברי פרנופא דדישא וכו' עד סוף

האדרא :

בהעלותך דף ק"ן ע"א ר' ינחם פתח וכו' עד ואתאחיר ביה

בכל כותין : דף קכ"א ע"א

שלח לך דף קס"ג ע"א פתח ר' אילאי עד ועל דא חרי משיח :

דף קס"ו ע"א

דף קע"ד ע"כ בר"מ צינית פקודא דא וכו' ע"ס הפדטה :

חקת דף קפ"א ע"א פתח ר"ש ואמר האשלח מפייכים וכו' :

עד וורקתי עליכם וכו' : שם סוף העמוד

בלק דף ר"ג ע"א אשורא וכו' צונא וכו' עד אתא רבי אבא

ונסקים

ונשקיה וכו' : דף ר"ד ע"ב
 דף ר"ב ע"ב אראנו ולא עתה וכו' ע"ס הפרשה :
 פנחס דף ר"ג ע"ב רבי יהודה פתח וכו' עד משאר בני
 עלמא : דף ר"ד ע"א
 דף ר"ד ע"ב פנחס בן אלעזר וכו' ורעיא מהימנא . עד שנפרד
 מקין : דף ר"ו ע"ב
 דף ר"ד ע"א פנחס בן אלעזר וכו' עד דאיהו ברית . שם ע"ב
 דף ר"ח ע"ב ר"מ פתח ואמר לא הכיט און וכו' עד לקבל שכר
 ספירן . דף ר"ח ע"א
 דף ר"ח ע"ב ר"מ פקודא קדמא וכו' עד ה' ווקף כפ ופס .
 דף ר"ז ע"ב
 ואתחנן דף ר"ס ע"ב ר' אבא הוה אתי עד ועמך כולם
 נדיקים וכו' . דף ר"ס ע"א
 דף ר"ס ע"ב פתח ר' אלעזר וכו' ע"ס הפ' .
 עקב דף ר"ע ע"ב והיה עקב וכו' פקודא וכו' עד דאיהו
 לחם המוציא . דף ע"ב ע"א
 תצא דף ר"ע ע"א ביומו תתן שכרו וכו' עד הלכה למשה
 מסיני . דף ר"ע ע"ב
 וילך דף ר"פ ע"א וענתה השירה וכו' ע"ס הפ' .
 דף ר"ז ע"א מהכא אוליפנא דבר בלחודוי עד
 ר"ח ע"א אז תתענג עלה .

ובהעלות השחר יזמרו כיוט ידיר נפטי . ופיוט יגלה כבוד מלכותך .

ויאמרו קריש דרבנן

ת"ו של ב"ע

תעלה

א יד

תעלה בעידנא

בערי איטליא האי מנהגא דהליל"א כאשר ב"מ
יש חירה בתוך ביתם • מקבצים עשרה אנשים
שיהיו בתענית (וטבילה) ות"ת ותעל שיעתם • על
כן רחש לבי הסדר דבר דברי תורה אשר יקראו
אותם :

קודם הלימוד יפטירו בשפה בכונה ולב נשבר

לישם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בדחילו ורחימו ורחימו
ודחילו ליחדא שם דה"ה ב"ה ביחדא שלים כסם כל ישראל.
תנה אנחנו כאים לקבוע למודנו היום כתורתך הקדושה לזכות
פכ"פ • ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שזכו
תורתך הקדושה תתמלא : : : רחמים על פכ"פ ותתפאהו
רפואה שלימה ותבטל מפלגיו כל גזרות קשות ורעות ותבריאנהו
ותחלימהו ותקיים בו מוקרא שכתוב ה' יסעדרנו על ערש דיו כל
משכבו הפכת בחוליו "קבל" רכת "עמך" שנבנו "מהרנו" "נורא
אתה ה' לא תבלא רחמיק כי אל מלך רופא רחמן וכאמן אתה ברוך
"רופא" "חולי" "עמו" "ישראל" (יכוין ר"ח ביהמ"ד רפ"ח לברך רפ"ח
ביצוות) ויהי כועס וכו' :

תורה

פרשת בשלה

ויסע משה את ישראל מים-בוך ויצאו אל-מדבר
עזר וירכו שלשת-ימים במדבר ולא מצאו
מים : ויצאו כרתה ולא יכלו לשתת מים מפנה כי
מרים

מרים הם על-כן קרא-שמה מרה: וילנו העם ער-
 משה לאמר מה-נשתה: ויצעק אליהוה ויורהו
 יהוה עץ וישלך אליהמים וימתקו המים שם שם
 לו חק ומשפט ושם נסהו: ויאמר אם-שמוע תשמע
 לקולי יהוה אלהיך והישר בעיניו תעשה והאזנת
 למצותיו ושמרת כל-חקיו כל-המחלה אשר-עמתי
 במצרים לא-אשים עליך כי אני יהוה רפאך:

פרשת בהוקותי

אם-בחקתי תלכו ואת-מצותי תשמרו ועשיתם
 אתם: ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ
 יכולה ועץ השרה יתן פרו: והשיג לכם דיש את-
 בציר ובציר ישיג את-זרע ואכלתם לחמכם לשבע
 וישבתם לבטח בארצכם: ונתתי שלום בארץ
 ושכבתם ואין מחריר והשכבתי חיה רעה מן-הארץ
 וחרב לא-תעבר בארצכם: ורדפתם את-איביכם
 ונפלו לפניכם לחרב: ורדפו מכם חמשה מאה
 ומאה מכם רכבה ירדפו ונפלו איביכם לפניכם
 לחרב: ופניתי אליכם והפריתי אתכם והרביתני
 אתכם והקימותי את-בריתי אתכם: ואכלתם יין
 נושן וישן מפני חרש תוציאו: ונתתי משכני
 בתוכם ולא-תגער נפשי אתכם: והתהלכתי
 בתוכם והייתי לכם לאלהים ואתם תהיו לי לעם:
 אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ

מצרים

הוד ברית

מצרים מהית להם עבדים ואשכנז מטת עלבם
ואולך אתכם קוממיות :

פרשת נשא

וידבר יהוה אל-משה לאמר : דבר אל-אהרן
ואל-בניו לאמר כה תברכו את-בני
ישראל אמור להם : יברכה יהוה וישמרך : יאר
יהוה פניו אליך ויחנך : ישא יהוה פניו אליך
וישם לך שלום : ושמו את-שמי על-בני ישראל
ואני אברכם :

גביאים

ושעיה סימן ט

העם ההלכים בחשך ראו אור גדול יושבי בארץ
צלמות אור נגה עליהם : הרבית הגוי לא
הגדלת השמחה שמחו לפניך בשמחת בקציר
כאשר יגילו בחלקם שלל : כי את-על סבל ואת
מטה שבט הנגיש בו ההתת ביום מדין : כי
כל-סאון טואן ברעש ושמלה מגוללה בדמים והיתה
לשרפה מאכלת אש : כהילד ילד-לנו בן נתן-לנו
ותהי המישרה על-שכמו ויקרא שמו פלא יועץ אל
גביר אבי-עד ישר-שלום : למרבה המישרה ולשלום
איווןך על-כסא דוד ועל-ממלכתו להכין אתה
ולסערה במשפט ובצדקה מעתה ועד-עולם
קנאת

קנאת יהוה צבאות תעשה זאת :

שם ס"ט ל"ח

מכתב לחזקיהו מלך יהודה בחלתו ויחי מחליו:
 אני אמרתי בדמי ימי אלכר בשערי
 שאול פקדתי יתר שנותי : אמרתי לא-אראה יהוה
 בארץ החיים לא-אפיט אדם עוד עם-יושבי
 חדרל : דורי נסע ונגלה מני כאהל רעי קברתי בארג
 חיי מדלה יבצעני מיום עד-לילה השלימני : שויתי
 עד-בקר כארי כן ישבר כל-עצמותי מיום עד-לילה
 השלימני : כסוס עגור כן אצפצף אהנה ביונה דלו
 עיני למרום אדני עשקהלי ערבני : מה-אדבר
 ואמר-לי והוא עשה אדדה כל-שנותי על מר נפשי :
 אדני עליהם יחיו ולכל-בהן חיי רותי ותחלימני
 והחייני :

שם ס"ס ס"ה

ובנו בתים וישבו ונטעו כרמים ואכלו פרים: לא
 יבנו ואחר ישב לא ישעו ואחר יאכל כי-
 כימי העין ימי עמי ומעשה ידיהם יבלו בחירי-לא
 יגיעו לדיק ולא ילדו לבהלה כי זרע ברוכי יהוה
 הפה וצאצאיהם אתם : והיה טרם יקראו ואני אענה
 עוד הם מדברים ואני אשמע :

הוד ברית כתובים

תהלים כל חמשה ספרים ואחר ספר חמישי יאמר התפלה אשר בס'
תהלים ויוסיף גוסס זה :

ותשלח רפואה אלימה לכל חולי עמך ישראל וכפרט לפכ"פ
אל כל רפא נא לו ותכטל מעליו ומכל עמך
ישראל כל נזירות קשות ורעות . ותבריאם ותחלימם . ותתן לו
חיים ארוכים חיים של שלום . חיים של טובה . חיים של ברכה .
חיים של חילון עצמות . אורך ימים ושנות חיים ושלום תוסיף לו
לכבודתך וליראתך . ותפתח לו שערי "חיים טובים" . שצרי "סמיכה
שערי" דרור . שערי "אומץ" . שצרי "לב טהור" . ותקיים בו מקרא
שכתוב ה' יסעדנו על ערש דוי כל משכבו הפכת בחוליו . כי עמך
מקור חיים באורך נראה אור . ותקרא לשכויים דרור וגו' :

ואחר כן יפצירו בשפה ברורה בתחינת . מזמור יענך י"ב פעמים ע"פ
מנהגי התפלת החולה כמו שנרפס זה לפניו בפסוק ליאיר ומפני רב
שנתחדש בה הורגו להרפיה בס"ר :

למנצח מזמור לדרור : יענה יהוה (ביקוד הכילוני נא
מיד אחי) ביום צרה (ר"ת גי') יבק גי' כסות
(י"ב) ישנבה שם אלהי יעקב : ישלח עזרה מקדש
ומציון יסערה : יזכר כל מנחתיה ועולתה ידישנה
סלה : יתן לה כלבבה וכל עצתה ימלא : נרננה
בישועתה ובשם אלהינו נדגל ימלא יהוה (ביקוד
מיד עסו בני ירה) כל משאלותיה : עתה ידעת כי
הושיע יהוה (ביקוד אכני איתו פן יכא) משיחו וענהו מישימי
קדרשו בגבורות ישע (ר"ת יבק) ימינו : אלה
גרב

בָּרַכְבּ וְאַלֶּה בְּסוּפִים וְאַנְחֵנוּ בְּשֵׁם יְהוָה (כִּי קוֹדֶשׁוֹ)
 פְּלוֹס אִימָתָה וּפְחָד) אֱלֹהֵינוּ נִזְכִּיר : הֵמָּה פָּרְעוּ
 וְנַפְּלוּ וְאַנְחֵנוּ קָטְנוּ וְנִתְעוֹדַד (נִי יִבַּק : יְהוָה (נִי יִי)
 נִגְדוֹל וְרוֹמֵם יִדְמוּ בָּאֵנוּ) הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ צִיּוֹן
 קְרֹאֵנוּ (יִי יִבַּק :

הפלה על חולה שסדרתי יסודתה בהררי קרש

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלֶּהי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתִּתְמַלֵּא
 רַחֲמִים עָלַי : פַּכ"פּ וַיִּכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כַּעֲסֶיךָ
 וּבִזְכוֹת מִזְמוֹרֶיךָ שֶׁקְרִינוּ לְפָנֶיךָ וְשִׁמּוֹת הַקֹּדֶשׁ בְּנִקְדוּתֵיכֶם תַּעֲבֹה
 עֲתִירְתֵנוּ כַּעַס שַׁעֲנִית לִיעֲקֹב אֵע"ה כְּדִכְתִּיב לֹאֵל הַעֲוֹנָה אוֹתִי
 בַּיּוֹם צִרְתִּי אֲלֶיךָ נִקְרָא אֱהִיָּה יְהוָה אֲדֹנִי יַעֲנֵנוּ
 בַּיּוֹם קְרֹאֵנוּ וְתִבְטֹל מַעַל
 פַּכ"פּ כָּל גִּזְרוֹת קִשּׁוֹת וְרַעוֹת אֲכֹל מֶלֶךְ רַחוּם וְחַנוּן הִתְמַלֵּא
 רַחֲמִים עָלַי פַּכ"פּ הַחוּטֹל עַל עֵרֶשׁ דָּוִי וְתִרְפָּאֵהוּ רַפּוּאָה שְׁלִימָה כִּי
 אֲתָה בְּרַחֲמֶיךָ רֹפֵא "חֹלִי "עֲמֹךְ "יִשְׂרָאֵל (ר"ת רַפ"ח לְמַתָּק
 וְלִהְיוֹת רַפ"ח כִּינּוּזִין) וְתִקְיִים כּוֹ מִקְרָא שְׂכֵתוֹב ה' יַסְעֲדֵנוּ עַל
 עֵרֶשׁ דָּוִי כָּל מַשְׁכְּבוֹ הַפֶּכֶת בְּחֹלִיו (יִכּוּן כִּי עֵרֶשׁ יִהְיֶה עֲשֶׂר דָּוִי
 יו"ר) וְלִמְעַן זִכּוֹת אֲבֵרָהֶם אֲחוּז בַּחֲסֵד יִצְחָק כְּאֹזֶר בְּנִכּוּרָה יַעֲקֹב
 אֲחוּז בְּתַפְאֶרֶת מִשָּׁה אֲחוּז בְּנִצָּח אֶהְרֹן בַּחֲסֵד תִּרְפָּאֵהוּ רַפּוּאָה שְׁלֵמָה
 וְתִצֵּל מִמּוֹת כַּפְּסוֹ וּבִכַּח שָׁנִים וְעֶשְׂרִים אוֹתִיּוֹת תוֹרֶתְךָ הַקְדוּשָׁה
 שֶׁקִּבְּלָנוּ בְּהַר סִינִי תַּפְתַּח לַפַּכ"פּ שְׁעֵרֵי אֲרוֹכָה וּמִרְפָּא שְׁעֵרֵי
 בְּרִיאֹת שְׁעֵרֵי גִילָה שְׁעֵרֵי דְרוֹר שְׁעֵרֵי הוֹד וְהִדֵּר שְׁעֵרֵי זִכּוֹת אֲבוֹת
 שְׁעֵרֵי חֲמָלָה שְׁעֵרֵי טוֹבָה שְׁעֵרֵי יְשׁוּעָה שְׁעֵרֵי כִפְרָה שְׁעֵרֵי לֵב טָהוֹר
 שְׁעֵרֵי מַחִילָה שְׁעֵרֵי נְעִימוֹת שְׁעֵרֵי סְמִיכָה שְׁעֵרֵי עֲזָרָה שְׁעֵרֵי פִדּוּת
 שְׁעֵרֵי צְדָקָה שְׁעֵרֵי קוֹמָמִיּוֹת שְׁעֵרֵי רַפּוּאָה שְׁלִימָה שְׁעֵרֵי שִׂמְחָה שְׁעֵרֵי
 תְּשׁוּעָה וְכָל צְרָקוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה הוּא וּבְנֵי בֵיתוֹ יִזְכְּרוּ לְפָנֶי כַּסָּא
 רַחֲמֶיךָ לְהַמְלִיךְ טוֹב בַּעֲדוֹ וְאֵל תִּתְּנָהוּ בְּכַפֵּשׁ אוֹיְבָיו ה' יִשְׁמְרֵהוּ
 וַיַּחֲיֵהוּ לְאֹדֶךְ יָמִים וְשָׁנוֹת חַיִּים וְשָׁלוֹם :

הוד ברית

יהי רצון מלפניך השם הקדוש **אדירה** אשר **אדירה** **אדירה**
 אשר הוא יסוד הכל ועיקר
 ועצם הכל (יכוין כ"ש בוד' אותיות
 היה חיה ויהיה

אדיר **הא** **יוד** **הא** וכחו גדול פשוט או מורכב לכל דבר
 וסודו ששוא סוד היסוד) שתשלח
 רפואה שלמה לחולה הזה פב"פ ותעמידהו על עמדו ויחזי תחליו
 ויירענו כי אין לנו כדאים להתפלל לפניך על עצמנו וכל שכן על
 אחרים אמנם שמנו רחמיך נגד עינינו כי רחום אתה ואתה שומע
 תפלת כל פה לכן בבשת פנים אתאנו לבקש רחמים על פב"פ
 החולה הזה אל כל רפא כל לו ותבריאהו ותחלימהו ותחוקהו
 ותאמנהו ותמלא משאלות לבו לטובה עשה למען שמך עשה למען
 יחינך עשה למען תורתך עשה למען קדושתך יהיו לרצון אמרי כי
 והגיון לבי לפניך ה' כורי וגואלי

ושוב ילמדי **משנה** בנעימה ויהי מחליו חיים על האדמה : **מסכת**
***חולין *יוםא *ידיים *מנחות (ר"ח חיים) :**

מסכת חולין

פרק א הכל שוחטין ושחיטתן כשרה : חוץ מחדש שומא
 וקטן שמא יקלקלו בשחיטתן : וכלן ששחטו
 ואחרין רואין אותן שחיטתן כשרה : שחיטת נכרי נבלה
 ומטמא במשא השוחט בלילה : וכן הפומא ששחט
 שחיטתו כשרה : השוחט בשבת וביום הקפורים : אף על
 פי שמחליב בגפשו : שחיטתו כשרה : ב השוחט במנזל
 יד : בצר ובקנה שחיטתו כשרה : הכל שוחטין ולעולם
 שוחטין ובכל שוחטין : חוץ ממנזל קציר והמגירה והשנים
 והצפורן מפני שהם חונקין : השוחט במנזל קציר בדרך
 הליכתה

הליכתה בית שפאי פוסלין ובית חלל פכשירין ואם
חלליקו שניה תרי היא כספין : ג השוחט מתוך הטבעת
ושיר בה מלא החוט על פני כלהו שחיטתו פשרה רבי
יוסי בר יוחנן אומר מלא החוט על פני רופה : ד השוחט
מן הצדדין שחיטתו פשרה המולק מן הצדדין מליקתו
פסולה השוחט מן העורף שחיטתו פסולה המולק מן
העורף מליקתו פשרה השוחט מן הצואר שחיטתו
פשרה המולק מן הצואר מליקתו פסולה שקל העורף
כשר למליקה וכל הצואר כשר לשחיטה נמצא כשר
בשחיטת פסול במליקה כשר במליקה פסול בשחיטה :
ה כשר בתורין פסול בבני יונה כשר בבני יונה פסול
בתורין תחלת הציהוב בזה ובוה פסול : ו כשר בפרה
פסול בעגלה כשר בעגלה פסול בפרה כשר בפחנים
פסול בלויים כשר בלויים פסול בפחנים טהור בכלי
חדש טמא בכל הכלים טהור בכל הכלים טמא בכלי
חדש טהור בכלי עץ טמא בכלי מתכות טהור בכלי
מתכות טמא בכלי עץ החיב בשקדים המרים פטור
במתוקים החיב במתוקים פטור במרים : ז התסד עד
שלא החמיץ אינו נקח בכסף מעשר ופוסל את המקוה
משהחמיץ נקח בכסף מעשר ואינו פוסל את המקוה
האחין השותפים כשחיבין בקלבון פטורין מפעשר בהמה
כשחיבין בפעשר בהמה פטורין מן הקלבון כל מקום
שיש סכר אין קנס וכל מקום שיש קנס אין סכר כל
מקום שיש סיאון אין חליצה וכל מקום שיש חליצה אין
סיאון כל מקום שיש תקיעה אין הברלה וכל מקום
שיש הברלה אין תקיעה יום טוב שחל להיות בערב שבת
תוקעין

חוד ברית

תוקעין ולא מבדילין פסוצאי שבת מפדילין ולא תוקעין
 פיצד מבדילין המבדיל בין קדש לקדש רבי יוסה
 אומר בין קדש חסור לקדש הקל
פרק ב השוחט אחד בעוף ושנים בבהמה שחיטתו
 כשרה וחובו של אחד כמותו רבי יהודה
 אומר עד שישחוט את תורדין חצי אחד בעוף ואחד ונתם
 בבהמה שחיטתו פסולה יוב אחד בעוף ויוב שנים
 בבהמה שחיטתו כשרה ב השוחט שני ראשין כאחד
 שחיטתו כשרה שנים אחזין בסכין ושוחטין אפילו אחת
 למעלה ואחד למטה שחיטתן כשרה ג התיו את הראש
 בבת אחת פסולה היה שוחט ונתתו את הראש בפרו
 אחת אם יש בסכין מלא צואר כשרה היה שוחט ונתתו
 שני ראשין בבת אחת אם יש בסכין מלא צואר אחד
 כשרה כמה דברים אמורים בזמן שהחליף ולא הביא
 או הביא ולא החליף אבל אם הוליד וחביא אפילו כל
 שהוא אפילו באיזמל כשרה נפלה סכין ושחטה אף
 על פי ששחטה כדרכה פסולה שנאמר וזבחת ואכלת
 מה שאתה זובח אתה אוכל נפלה סכין והגביהה נפלה
 כליו והגביהן השחיתו את הסכין ועף ובא חבירו ושחט
 אם שהח כדי שחטה פסולה רבי שמעון אומר אם שהח
 כדי בקור ד שחט את הושט ופסק את הנדבית או
 שחט את הנדבית ופסק את הושט או ששחט אחד מרין
 והמתין לה עד שמתה או שהחליף את הסכין נתם השני
 ופסקו רבי ישבב אומר נבלה רבי עקיבא אומר טריפה
 כלל אמר רבי ישבב משום רבי יהושע כל שנפסלה
 ששחיטתה נבלה כל ששחיטתה כראוי ודבר אחד נכנס
 לה

להפסול פסוק זה וזוירה לו רבי עקיבא : ה השוחט
 בהמה היה יעקב ולא יצא מהן דם כשרים . תאכלים
 בידים מסובות . לפי שלא הוכשרו בדם . רבי שמעון
 אומר הוכשרו בשחיטה : ו השוחט המסוכנת רבין (שמעון
 בן) גמליאל אומר עד שתפרכם ביד וברגל . רבי אליעזר
 אומר היה אם זנקו . אמר רבי שמעון (אף) השוחט בלילה
 ולמחר השכים . ומצא כתלים מלאים דם כשרה . שונקה
 וכמה רבי אליעזר . וחכמים אומרים עד שתפרכם ביד
 או ברגל . או עד שתכשכש בזנבה . אחר בהמה דקה
 ואחר בהמה נפה . בהמה דקה שפטה ירה ולא התירה
 פסולה . שאינה אלא הוצאת נפש בלבד . במה דברים
 אמורים שהיתה בחוקת מסכת . אבל אם היתה בחוקת
 בריאה . אפילו אין בה אחר מכל השימנים הללו כשרה :
 ו השוחט לנכרי שחיטתו כשרה . ורבי אליעזר פוסל .
 אמר רבי אליעזר אפילו שחטה שאכל הנכרי מהצד
 כבד שלה פסולה . שמתם מחשבת נכרי לעבודת אלילים
 אמר רבי יוסי קל וחומר הרברים ומה במקום שהמתסבה
 פוסלת במוקדשין . אין הכל הולך אלא אחר העובר .
 מקום שאין מחשבת פוסלת בחולין . אינו דין שלא יהיה
 הכל הולך (אלא) אחר השוחט : ה השוחט לשם הרים .
 לשם גבעות . לשם ימים לשם נהרות . לשם מדברות .
 שחיטתו פסולה . שנים או חזין בסבין ושוחטין אחד לשם
 אחד מכל אלו . ואחד לשם דבר בשר . שחיטתו פסולה :
 ט אין שוחטין לא לתוך ימים . ולא להוך נהרות . ולא
 לתוך בלים . אבל שוחט הוא לתוך עונה של מים .
 ופסלה על גבי כלים . אין שוחטין לנומא כל עקר אבל
 עושה

תעלה בעידנא

עושה נוסא בחור ביתו בשביל שיכנס הדם לתוכה
 ובשוק לא יעשה כן שלא יחקה את האפיקורוסים
 השוחט לשם עולה לשם שלמים לשם אשם חלוי
 לשם פסח לשם תודה שחיטתו פסולה ורבי שמעון
 מכשיר שנים אוהוין בספין ושוחטין אחד לשם אחד
 מפל אלו ואחד לשם דבר פשר שחיטתו פסולה השוחט
 לשם תשאת לשם אשם ודאי לשם בכור לשם פער
 לשם תמורה שחיטתו כשרה זה הפלל כל דבר שגדר
 נגד השוחט לשמו פסול ושאינו נדר ונגד השוחט
 לשמו פשר :

פרק ג אלו טרפות בבהמה נקובת תישט ומסוקת
 הנדגרת נקב קרום של מוח נקב הלב לבית
 חללו נשברה השדרה ונפסק החוט שלה נטלה הקבר
 ולא נשתיר הימנו כלום הריאה שנקבה או שחסרה
 רבי שמעון אומר עד שתנקב לבית הספונות נקבה
 הקבה נקברה הקרה נקבו הדקין הכרס הפנימית
 שנקבה או שנקרע רוב החיצונה רבי יהודה אומר
 הגדולה טפח והקטנה ברובה הסמס ובית הכוסות
 שנקבו לחוץ נפלה מן הנג ונשתכרו רוב צלעותיה
 ודרוסת הואב רבי יהודה אומר דרוסת הואב בדרקה
 ודרוסת הארי בנפה דרוסת חגין בעוף הרק ודרוסת
 הנס בעוף הנס זה הפלל כל שאין פטוה חיה טרפה
 ב ואלו כשרות בבהמה נקבה הנדגרת או שנקברה
 עד כמה תחסר רבן שמעון בן גמליאל אומר עד באיסור
 האיטלקי נפחתה חלגולת ולא נקב קרום של מוח
 נקב הלב ולא לבית חללו נשברה השדרה ולא נפסק
 החוט

חחוש שלה • נטלה הכבד ונשתיר זעמנה כזית • המסח
 זכית הפוסות שאינן זה לתוך זה • נטל המסחול • נטלו
 חבליות • נטל לחי התחתון • נטלה האם שלה • וחרותה
 בירי שמים • הנלדה רבי מאיר מכשיר וחכמים פוסלין •
 נ ואלו טריפות בעוף • נקובת הושט • ופסוקת הנרגרת •
 הכתה חולדה על ראשה מקום שעושה אותה טריפה •
 נקב הקירקבן • נקבו הרקין • נפלה לאור ונתפרו בני
 מעיה אם ירוקים פסולה • אם אדומים בשרה • דרסה
 וטרפה בכותל או שרצתהו בחמה ומפרכסת • ושהתה
 מעת לעת ושחטה בשרה • ד ואלו בשרות בעוף • נקב
 הנרגרת או שנסדקה • הכתה חולדה על ראשה מקום
 שאינו עושה אותה טריפה • נקב הופק • רבי אומר אפילו
 גמל • יצאו בני מעיה ולא ניקבו • נשתברו גפיה • נשתברו
 רגליה • נטרטו כנפיה • רבי יהודה אומר אם נטלה הנוצה
 פסולה • ה אהמת הרם • והמעושנת • והמצוננת • ושאכלה
 הרדופני • ושאכלה צואת הרנגולים • או ששתה מים
 הרעיש • בשרה • אכלה סם המות • או שהבישה נחש
 כותרת משום טריפה • ואסורה משום סכנת גפשותו סימני
 בהמה וחיה נאמרו מן התורה • וסימני העוף לא נאמרו •
 אבל אמרו חכמים כל עוף הדורס טמא • כל שיש לו
 אצבע יחידה וזפק • וקירקבן נקלף טהור • רבי אליעזר
 בר צדוק אומר כל עוף החולק את רגליו טמא • ובהגבים
 כל שיש לו ארבע רגלים • יארבע כנפים • וקרוסולים •
 ובהגבים חופות את רובו • רבי יוסי אומר ושמו חגב ובהגבים
 כל שיש לו סנפיר וקשקשת • רבי יהודה אומר שני
 קשקשין וסנפיר אחד • אלו הן קשקשין הקבועין בו •
 וסנפירין

וּמִלְפָּנֵי הַפָּנִיּוֹת בְּחֵן
 בְּיָמֵי ד' בְּחֵן הַמִּקְשָׁה לִילָד וְהוֹצִיא הָעוֹבֵר אֶת יָדוֹ
 הַחֲדִידָה מִתּוֹךְ (בְּאֵכִילָה) הוֹצִיא רֹאשׁוֹ אֵף עַל
 פִּי שֶׁחֲדִידוֹ הָרִי זֶה לִילָד חֶמֶךְ מִן הָעוֹבֵר שְׂבַמְעִיהָ
 מוֹתֵר בְּאֵכִילָה מִן הַמַּחֲזִיל וּמִן הַכְּלִיזָה אִסּוּר בְּאֵכִילָה
 זֶה הַכְּלִל כֹּל דָּבָר שֶׁהִיא נֹפֶה אִסּוּר דְּשִׁאינָה נֹפֶה מוֹתֵר
 כִּי הַמַּכְרֵת הַמִּקְשָׁה לִילָד מַחֲמֵךְ אֶבֶר אֶבֶר וּפְשָׁלִיף
 לְכַלְבִּים יָצָא רוֹכֵב הָרִי זֶה יִקְבֹּר וְנִפְטָרָה מִן הַכְּבוֹדָה
 ג' בְּהֵמָה שְׂמַת עוֹבְדָה בְּתוֹךְ מַעִיָּה וְהוֹשִׁיט הָרוּעָה אֶת
 יָדוֹ וְנִגַּע בּוֹ בֵּין בְּהֵמָה טְמֵאָה בֵּין בְּהֵמָה טְהוֹרָה טְהוֹר
 דְּבִי יוֹסִי הַגִּלְגָּלִי אוֹמֵר בְּטֵמֵאָה טְמֵא בְּטְהוֹרָה טְהוֹר וְכֵן
 הָאִשָּׁה שְׂמַת וְלָדָה בְּתוֹךְ מַעִיָּה וְהוֹשִׁיטָה חֵיהָ אֶת יָדָהּ
 וְנִגַּעָה בּוֹ הַחֵיהָ טְמֵאָה טְמֵאָה שְׂבַעָה וְהָאִשָּׁה טְהוֹרָה
 עַד שֶׁיָּצָא הוֹלֵךְ ד' בְּהֵמָה הַמִּקְשָׁה לִילָד וְהוֹצִיאָה
 הָעוֹבֵר אֶת יָדוֹ וְחִתְכָּהּ וְאַחֵר כֵּךְ שָׁחַט אֶת אִמּוֹ הַבָּשָׂר
 טְהוֹר שָׁחַט אֶת אִמּוֹ וְאַחֵר כֵּךְ חִתְכָּהּ הַבָּשָׂר מִנֶּעַן בְּלֵילָה
 דְּבִרְי רַבִּי מֵאִיר וְחֻכְמִים אוֹמְרִים מִנֶּעַן טְרֵפָה שְׁחִטָּה
 מִה מִצִּיתוֹ בְּטְרִיפָה שְׁחִיטָתָה מְטַהֲרָתָה אֵף שְׁחִיטָתָה
 בְּהֵמָה תְּטַהֵר אֶת הָאֶבֶר אוֹמֵר לְהֵם דְּבִי מֵאִיר לֹא אִם
 טְהוֹרָה שְׁחִיטָה טְרִיפָה אוֹתָהּ דָּבָר שֶׁהוּא נֹפֶה תְּטַהֵר
 אֶת הָאֶבֶר דָּבָר שֶׁאִינוֹ נֹפֶה מִנִּין לְטְרֵפָה שְׁחִיטָתָה
 מְטַהֲרָתָה בְּהֵמָה טְמֵאָה אִסּוּרָה בְּאֵכִילָה וְטְרֵפָה אִסּוּרָה
 בְּאֵכִילָה מִה בְּהֵמָה טְמֵאָה אֵין שְׁחִיטָתָה מְטַהֲרָתָה אֵף
 טְרֵפָה לֹא תְטַהֲרֶנָּה שְׁחִיטָתָה אוֹמְרוֹ לֹא אִם אִמְרָתָה
 בְּהֵמָה טְמֵאָה שְׁלֹא הִיטָה לָהּ שַׁעַת הַבּוֹשֵׁר אוֹמֵר
 בְּטְרֵפָה שְׁחִיטָתָה לָהּ שַׁעַת הַבּוֹשֵׁר טוֹל לָךְ מִה שֶׁהִבֵּאתָ
 הָרִי

חרי-אנגלהם מרמה מן-חבטן מנין לא את אמרת בבהמה
 טמאה שכן אין במינה שחיטה האמר במדרש שיש
 במנה שחיטה בן שמונה חי אין שחיטתו מטהרתו
 לפי שאין במינו שחיטה זה השוחט את הבהמה ומצא
 בה בן שמונה חי או סת או בן תשעה סת קורעו ומוציאו
 את המזל מצא בה בן תשעה חי מענין שחיטה וחיה
 משום אותו ואת בנו הברי רבי מאיר וחכמים אומרים
 שחיטת אמו מטהרתו רבי שמעון שזרי אומר אפילו
 בן תשע שנים וחורש בשרה שחיטת אמו מטהרתו
 קרעה ומצא בה בן תשעה חי מענין שחיטה לפי שלא
 נשחטה אמו ובהמה שנתחכו רגליה מן הארכובות
 ולמטה בשרה מן הארכובה ולמעלה פסולה וכן שנפל
 צומת הידין נשבר העצם אם רוב הפשר קים שחיטתו
 מטהרתו ואם אין רוב הפשר קים אין שחיטתו מטהרתו
 השוחט את הבהמה ומצא בה שליו נפש היפרה
 האכלנה ואינה מטמאה לא טומאת אובלין ולא טומאת
 נפשות חיים עליה מטמאה טומאת אובלין אבל לא
 טומאת נבלות שליו שיהיה מקצתה אסורה באכילה
 מיטן ולד באשה וסימן ולד בבהמה המבשרת שהפילה
 שליו ישליכנה לכלבים ובמקדשין תקבר ואין קוברין
 אותה בפרשת דרכים ואין חולין אותה באילן מפני
 דמכא האמורי

פירק ד' אותו ואת בנו נוחן בארץ ומחצה לארץ בפני
 הבית ושלא בפני הבית בחולין ובמקדשין
 כמצי השוחט אותו ואת בנו חולין בחוץ שניהם בשרים
 והשני טעם את הארבעים קדשים בחוץ הראשון חיה

תעלה בעידנא

פרת • ושניהם פסולים • ושניהם סופגין את הארבעים •
 חולין בפנים שניהם פסולים • והשני סופג את הארבעים •
 קדשים בפנים הראשון כשר ופטור • והשני סופג את
 הארבעים ופסול • ב חולין וקדשים בחוץ • הראשון
 כשר ופטור • והשני סופג את הארבעים ופסול • קדשים
 וחולין בחוץ • הראשון חיב ברת ופסול • והשני כשר
 ושניהם סופגין את הארבעים • חולין וקדשים בפנים
 שניהם פסולים • והשני סופג את הארבעים קדשים וחולין
 בפנים • הראשון כשר ופטור • והשני סופג את הארבעים
 ופסול • חולין בחוץ ובפנים • הראשון כשר ופטור • והשני
 סופג את הארבעים ופסול • קדשים בחוץ ובפנים • הראשון
 חיב ברת • (ושניהם פסולים) ושניהם סופגין את הארבעים
 חולין בפנים ובחוץ הראשון פסול ופטור • והשני סופג את
 הארבעים וכשר • קדשים בפנים ובחוץ • הראשון כשר
 ופטור • והשני סופג את הארבעים ופסול • השוחט ונמצא
 טרפה • השוחט לעבודת אלילים • השוחט פרת חטאת
 ושור חנסקל • ועגלה ערופה • רבי שמעון פוטר • וחכמים
 מחיבין • השוחט ונתנבלה בידו • והנזחר • והמעקר פטור
 משום אותו ואת בנו • שנים שלקחו פרה ובנה • אי זה
 שלקח ראשון ישחט ראשון • ואם קדם השני זכה • שחט
 פרה ואחר כך שני בניה • סופג שמונים • שחט שני בניה
 ואחר כך שחטה • סופג ארבעים • שחטה ואת בתה • ואת
 בת בתה • סופג שמונים • שחטה ואת בת בתה • ואחר כך
 שחט את בתה • סופג את הארבעים • סומכוס אומר משום
 רבי מאיר סופג שמונים • בארבעה פרקים בשנה המוכר
 בהמה לחבירו • צריך להודיעו • אמה מכרתי לשחוט •

בתה

בַּחֲהֵא מִכְרָתִי לַשְּׁחֻטִּי וְאֵלֹהֵי הָעֶרֶב יוֹם טוֹב הָאֲחֵרֹן שֶׁל
 חֹג וְעֶרֶב יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח וְעֶרֶב עֲצֵרֶת וְעֶרֶב
 רֵאשׁ הַשָּׁנָה וּכְדִבְרֵי ר' יוֹסִי הַגָּלִילִי אֵף עֶרֶב יוֹם הַכַּפּוּרִים
 בְּגָלִיל אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אֵימָתִי בְּזֶמֶן שֶׁאֵין לוֹ רֵיוַח אֲכַל
 יֵשׁ לוֹ רֵיוַח אֵינִי צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ וּמִדֵּה רַבִּי יְהוּדָה בְּמוֹכֵר
 אֶת הָאֵם לַחֲתָן וְאֶת הַבֵּת לַכֹּלֶה שְׁצָרִיךְ לְהוֹדִיעַ בִּידוּעַ
 שְׁשֵׁנִיחָם שׁוֹחֲטִין בְּיוֹם אֶחָד : ד' בְּאַרְבַּעַה פְּרָקִים אֵלֶּי
 מִשְׁחִיטִין אֶת הַטֶּבַח בְּעַל בְּרָחוּ אֶפִּילוּ שׁוֹר שׁוֹה אֶלֶף
 דִּינָרִין וְאֵין לוֹ לְלוֹקַח אֶלָּא דִּינָר כּוֹפִין אוֹתוֹ לַשְּׁחֻטִּי
 לְפִיכָךְ אִם מֵת מֵת לְלוֹקַח אֲבָל בְּשֵׁאר יְמֹת הַשָּׁנָה אֵינִי
 כֵּן לְפִיכָךְ אִם מֵת מֵת לְמוֹכֵר : ה' יוֹם אֶחָד הָאָמֹר
 בְּאוֹתוֹ וְאֶת בְּנֵי הַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחֵר הַלֵּילָה אֶת זֶה דְּרַשׁ
 (רַבִּי שְׁמַעְיֹן) בֶּן זֹמַא נֶאֱמַר בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית יוֹם אֶחָד
 וְנֶאֱמַר בְּאוֹתוֹ וְאֶת בְּנֵי יוֹם אֶחָד מֵהַ יוֹם אֶחָד הָאָמֹר
 בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית הַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחֵר הַלֵּילָה אֵף יוֹם אֶחָד
 הָאָמֹר בְּאוֹתוֹ וְאֶת בְּנֵי הַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחֵר הַלֵּילָה :
 פֶּרֶק ו' כִּסּוּי הָדָם נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבַחוּצָה לָאָרֶץ בְּפָנֵי
 הַבַּיִת וְשֶׁלֹּא בְּפָנֵי הַבַּיִת בַּחוּלִין אֲכָל לֹא
 בְּמוֹקֵדֶשִׁין וְנוֹהֵג בַּחֲהֵא וּבְעוֹף בְּמוֹמֵן וּבְשֵׁאֵינוֹ מוֹמֵן
 וְנוֹהֵג בְּכּוּי מִפְּנֵי שֶׁהוּא סֶפֶק וְאֵין שׁוֹחֲטִין אוֹתוֹ בְּיוֹם
 טוֹב וְאִם עָחָטוֹ אֵין מְכַסִּין אֶת דָּמּוֹ : ב' הַשְּׁחֻטִּי וְנִמְצָא
 מִדְּפָה וְהַשְּׁחֻטִּי לְעֹבֶדֶת אֱלֹהִים הַשְּׁחֻטִּי הוֹלִין בְּפָנִים
 וְקִדְשִׁים בַּחוּץ חֵיהָ וְעוֹף הַנְּסֻקָּלִים רַבִּי מֵאִיר מַחִיב
 וְחֻכְמִים פּוֹטְרִין הַשְּׁחֻטִּי וְנִתְנַבֵּל בִּירוֹ הַנּוֹחֵר וְהַמַּעֲקָר
 פְּטוֹר מִלִּכְמוֹת : ג' חֵרֶשׁ שׁוֹטֵה וְקָטָן שֶׁשְּׁחָטוֹ וְאַחֲרָיו
 דֹּאֵין אוֹתָם תִּבְיָן לִכְמוֹת בִּיגֵן לְבִין עֲצֻמָּן פְּטוֹרִין מִלִּכְמוֹת
 וְכֵן

תעלה בעידנא

וכן לענין אותו ואת בנו ששחטו ואחרים רואין אותו
 אסור לשחוט אחריהם. בינן לבין עצמן דבי מאיר מתיר
 לשחוט אחריהן וחכמים אוסרים. ומורים שאם שחטו
 שאינן סופגים את הארבעים: ד שחט מאה חיות במקום
 אחד. כפוי אחד לכלן. מאה עופות במקום אחד. כפוי
 אחד לכלן. היה ועוף במקום אחד. כפוי אחד לכלן רבי
 יהודה אומר שחט חיה יכסנה. ואחר כך ישחוט את
 העוף. שחט ולא כסה וראוהו אחד. חייב לכסות. כסוהו
 ונתגלה פטור מלכסות. כסוהו הדות. חייב לכסות. ה דם
 שנתערב במים. אם יש בו מראה דם. חייב לכסות.
 נתערב ביין. רואין אותו כאלו הוא מים. נתערב בדם
 הבהמה או בדם ההיה. רואין אותו כאלו הוא מים. רבי
 יהודה אומר אין דם מבטל דם. (דם) הנזה ושעל הפסין
 חייב לכסות. אמר רבי יהודה אימתי בזמן שאין שם דם
 אלא הוא. אבל יש שם דם שלא הוא. פטור מלכסות. ו
 כמה מכסין וכמה אין מכסין. מכסין ביכל הדק. ובחול
 הדק. ובסיד ובחרסית ובלבנה ובמנופה שבתשה. אבל
 אין מכסין לא בזבל הנס. ולא בחול הנס. ולא בלבנה
 ולא במנופה. שלא כתשה. ולא יכפה עליו את הכלי
 כלל. אמר רבן שמעון בן גמליאל דבר שפגול צמחין
 מכסין בו. ושאינו מנהל צמחים אין מכסין בו.
 פרק ז גיד הנשה נוהג בארץ ובחוצה לארץ. בפני
 הבית ושלא בפני הבית. בחולין ובמוקדשים.
 ונוהג בבהמה ובחיה. בדרך של ימין ובדרך של שמאל.
 ואינו נוהג בעוף. מפני שאין לו כף. ונוהג בשליל. רבי
 יהודה אומר אינו נוהג בשליל. וחלבו מותר. אין הטבחין
 נאמנין

באמנן על גיד הנשה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים
 נאמנן עליו ועל החלב : ב שולח אדם לנכרי ירך
 שניד הנשה בתוכה מפני שמקומן נכר : הנוטל גיד
 הנשה צריך שיטול את כולו : רבי יהודה אומר כדי לקיים
 בו מצות נטילה : ג האוכל מגיד הנשה בזית סופג
 ארבעים : אכלו ואין בו כזית חיב : אכל מזה כזית ומה
 כזית סופג שמונים : רבי יהודה אומר אינו סופג אלא
 ארבעים : ד ירך שנתבשל בה גיד הנשה : אם יש בה
 בנותן טעם הרי זו אסורה : כיצד משערין אותה : ככשר
 בלפת : ה גיד הנשה שנתבשל עם הגידים בזמן שמכירו
 בנותן טעם : ואם אינו מכירו כלן אסורין : והרוטב בנותן
 טעם : וכן חתיכה של נבילה וכן חתיכה של דג טמא
 שנתבשלו עם החתיכות בזמן שמכירין בנותן טעם : ואם
 לאו כלן אסורות : והרוטב בנותן טעם : ו נזהג בטהורה
 ואינו נזהג בטמאה : רבי יהודה אומר אף בשמאה : אמר
 רבי יהודה והלא מבני יעקב נאמר גיד הנשה : ועדין
 פהמה טמאה מותרת להן : אמרו לו בסניי נאמר : אלא
 שנכתב בטהומין :

פרק ח כל הפשר אסור לבשל בחלב חוץ טבשר דגים
 וחגבים : ואסור להעלותו עם הנבינה על
 השלחן : חוץ מבשר דגים וחגבים : הנזדר מן הפשר מותר
 בכשר דגים וחגבים : העוף עולה עם הנבינה על השלחן
 ואינו נאכל : דברי בית שמאי : ובית הלל אומרים : לא
 עולה ולא נאכל : אמר רבי יוסי זו מקולי בית שמאי
 וסחומרי בית הלל : באיזה שלחן אמרו בשלחן שאוכל
 עליו : אבל בשלחן שסודר עליו את התבשיל : נותן זה
 בצד

תעלה בעידנא

בצד וח ואינו חושש: ב צורר אדם בשר וגבינה במטפחת
אחד ובלבד שלא יהו נוגעין זה בזה רבן שמעון בן
בטליאל אומר אף שני אכסנאין אוכלין על שלחן אחד
זה בשר וזה גבינה ואין חוששין: ג טפת חלב שנפלה
על החתיכה אם יש בה בנותן טעם באותה חתיכה
(אסורה) ניער את הקדרה אם יש בה בנותן טעם באותה
קדרה (אסורה) כחל קורעו ומוציא את חלבו לא קרעו
אינו עובר עליו חלב קורעו ומוציא את דמו לא קרעו
אינו עובר עליו המעלה את העוף עם הנבנה על
השלחן אינו עובר בלא תעשה: ד בשר בהמה טהורה
בחלב בהמה טהורה אסור לבשל ואסור בהנאה בשר
בהמה טהורה בחלב בהמה טמאה בשר בהמה טמאה
בחלב בהמה טהורה מתר לבשל ומתר בהנאה רבי
עקיבא אומר היה ועוף אינן מן התורה שנאמר לא
תבשל גדי בחלב אמו שלש פעמים פרט לחיה ולעוף
ולבהמה טמאה רבי יוסי הלילי אומר נאמר לא תאכלו
כל נבלה ונאמר לא תבשל גדי בחלב אמו את שאסור
משום נבלה אסור לבשל בחלב עוף שאסור משום נבלה
יכול יהא אסור לבשל בחלב תלמוד לומר בחלב אמו
יצא עוף שאין לו חלב אם: ה קיבת נכרי ושל נבלה
הרי זו אסורה המעמיד בעורה של קבה בשרה אם יש
בה בנותן טעם הרי זו אסורה כשרה שינקת מן הטרפה
קבתה אסורה וטרפה שינקת מן הכשרה קבתה מותרת
מפני שכנוס במעיה: ו חומר בחלב מברם וחומר בדם
מברלב חומר בחלב שהחלב מועלין בו וחביבין עליו
משום פניל ונותר וטמא מה שאין בן ברם וחומר בדם
שהדם

שהדס נזהג בבהמה וחיה ועוף בין טמאים ובין טהורים
והחלב אינו נזהג אלא בבהמה טהורה בלבד :

פרק ט העור והרוטב והקיפה והאלל והעצמות והגידים
והקרנים והשלפים : מצטרפין לטמא טומאת
אוכלים אבל לא טומאת נבלות : ביוצא בו השוחט בהמה
טמאה רגכרי : והיית מפרכסת מטמאה טומאת
אוכלין אבל לא טומאת נבלות עד שהטות או עד שיהיו
את ראשה רבה לטמא טומאת אוכלין ממה שרבה לטמא
טומאת נבלות : רבי יהודה אומר האלל המכונס : אם יש
בו כזית במקום אחד חייב עליו : ב אלו שעורזתיהן
בבשרן עור האדם : עור חזיר של ישוב : רבי יוסי אומר
אף עור חזיר הכר : עור חטוטרות של גמל הרבה : ועור
הראש של עגל הבר : ועור הפרסות : ועור בית הכבש
ועור השליל : ועור שתחת האליה : ועור האנקה והבת
והלטאה והחומט : רבי יהודה אומר הלטאה כחולדה :
וכלן שעבדן או שהלך בהן כרי עבודה טהורין חוץ מעור
האדם : רבי יוחנן בן נורי אומר שמונה שרצים יש להן
עורות : ג המפשיט בבהמה ובחיה בטהורה ובטמאה :
ברקה ובנסה : לשטיח כרי אחיזה ולחמת עד שיפשיט
את החיה : המרגיל בלו חבור לטומאה : לטמא ולטמא
עור שעל הצואר רבי יוחנן בן נורי אומר אינו חבור :
וחבטים אומרים חבור עד שיפשיט את בלו : ד עור
שיש עליו כזית בשר : חנונע כזיב היוצא מפניו ובשערה
שכנגדו טמא היו עליו כשני חצאי זיתים : מטמאין במשא
ולא במגע : הכרי רבי ישמעאל : רבי עקיבא אומר לא
במגע ולא במשא : ובזרה רבי עקיבא בשני חצאי זיתים
שתחבן

תעלה בעידנא

שתחבן בקיסם והסיטן שהוא טמא ומפני מה ר' עקיבא
 מטהר בעור מפני שהעור מבטלן: ה קולית המת
 זקולית המוקדשים הנוגע בהן בין סתומים בין נקובים
 טמא קולית נבלה וקולית השרץ הנוגע בהן סתומים
 טהורים נקובים כל שהוא מטמאים בפגע מניין שאם
 במשא תלמוד לומר הנוגע והנושא את שבא לכלל
 מנע בא לכלל משא לא בא לכלל מנע לא בא לכלל
 משא: ו ביצת השרץ המרוקמת טהורה נקבה כל
 שהוא טמאה עכבר שחציו בשר והציו אדמה הנוגע
 בבשר טמא באדמה טהור רבי יהודה אומר אף הנוגע
 באדמה שבנגד הבשר טמא: ו האבר והבשר המדולדלין
 בבהמה מטמאין טומאת אוכלין במקומן וצריכין הבשר
 נשחטה הבהמה הוכשרו בדמיה דברי רבי מאיר רבי
 שמעון אומר לא הוכשרו מטה הבהמה הבשר צריך
 הכשר האבר מצמא משום אבר מן החי ואינו מטמא
 משום אבר נבלה דברי רבי מאיר ורבי שמעון מטהר:
 ה האבר והבשר המדולדלין באדם טהורין: מת
 האדם הכשר טהור האבר מטמא משום אבר מן החי
 ואינו מטמא משום אבר מן המת דברי רבי מאיר ורבי
 שמעון מטהר:

פרק י הורוע וחלחלים והקבה גזעין בארץ ובחוצה
 לארץ בפני הבית ושל אפני הבית בחולין
 אבל לא במקדשין שתייה בדין וטה אס החולין שאינן
 ריבין בחיה ושוק חייבים במתנות קדשים שתיבין בחיה
 ושוק אינו דין שתיבין במתנות תלמוד לומר זאתן אותם
 לאהרן הכהן ולבניו לחק עולם אין לה אלא מה שאמר
 בענין

בענין : ב כל הקדשים שקדם מום קבוע להקדשן ונפרדו
 חיבין בבכורה ובמתנות . ויוצאין לחולין להגזו ולהעבד
 ולדון וחלבן מותר לאחר פדיונן . והשוחטין בחוץ פטור .
 ואין עושין תמורה . ואם מתו יפרו . חוץ מן הבכור ומן
 הפעשר . כל שקדם הקדשן את מומן . או מום עובר
 להקדשן . ולאחר מכאן נולד להם מום קבוע ונפרדו .
 פטורין מן הבכורה ומן המתנות . ואינן יוצאין לחולין
 להגזו ולהעבד . ולדון וחלבן אסור . לאחר פדיונן והשוחטין
 בחוץ חיב . ועושין תמורה ואם מתו יקברו . ג בכור
 שנתערב במאה . בימן שמאה שוחטין את כלן . פוטרינן
 את כלן . אחד שוחט את כלן פוטרינן לו אחד . השוחט
 לכהן ולזכרי פטור מן המתנות . והמשתתף עמהן צריך
 שידשום . ואם אמר חוץ מן המתנות פטור מן המתנות .
 אמר מכור לי בני מעיה של פרה . והיו בהן מתנות
 נותנן לכהן . ואינו מנכה לו מן הדמים . לקח הימנו
 במשקל . נותנן לכהן ומנכה לו מן הדמים . ד גר שנתגר
 וחתמה לו פרה . גשחטה עד שלא נתגר פטור . משנתגר
 חיב . ואם שפק פטור . שהמוציא מחבירו עליו הראיה .
 איזהו הזרוע מן הפרק של ארביכה . עד כף של יד .
 והוא של נזיר . וכנגדו בגל שוק . רבי יהודה אוסר שוק
 מן הפרק של ארביכה עד סוכך של רגל . איזהו לחי מן
 הפרק של לחי . עד פיקה של גרגרת .
 פרק יא ראשית הגז . נוהג בארץ ובחוץ לארץ . בפני
 הבית ושלא בפני הבית . בחולין אבל לא
 במוקדשין . חומר בזרוע ובלחיים ובקיבה מראשית הגז
 שהזרוע והלחיים והקיבה . נוהגים בבקר ובצאן במרבה
 ובמיעוט

תעלה בעירנא

במעט וראשית הנו אינו נוהג אלא ברחלות ואינו נוהג
 אלא במרבה : ב וכמה הוא מרבה בית שפאי אומרים
 שתי רחלות שנאמר יחיה איש עגלת בקר ושתי צאן
 ובית הלל אומרים חמש שנאמר חמש צאן עשויות רבי
 דוסא בן הרכינס אומר חמש רחלות גזוזות סנה (מנה)
 ופרס חיבות בראשית הנו וחכמים אומרים חמש רחלות
 גזוזות כל שהן וכמה הוא נותן לו משקל חמש סלעים
 ביהודה שהן עשר סלעים בגליל מלובן ולא צואי כדי
 לעשות מסנו בגר קטן שנאמר תתן לו שיחא בו כדי
 פתנה לא הספיק לתנו לו עד שצבעו פטור לבנו ולא
 צבעו חיב הלוקח נו צאנו של נכרי פטור מראשית הנו
 הלוקח נו צאנו של חבירו אם שיר המוכר (המוכר)
 חיב לא שיר הלוקח חיב היו לו שני מינים שחופות
 ולבנות סכר לו שחופות אבל לא לבנות זכרים אבל
 לא נקבות זה נותן לעצמו וזה נותן לעצמו :

פרק יב שלוח הקן נוהג בארץ ובהוצה לארץ בפני
 הבית וטלא בפני הבית בחולין אבל לא
 במוקדשין חומר בכסוי הדם משלוח הקן שכסוי הדם
 נוהג בחיה ובעוף במזומן ובשאינו מזומן שלוח הקן
 אינו נוהג אלא בעוף ואינו נוהג אלא בשאינו מזומן
 אינהו שאינו מזומן כגון אווזין ותרנגולים שקננו בפרדס
 אבל אם קננו בבית ובן יוני הרדסיאות פטור מלשלח
 עוף טמא פטור מלשלח ב עוף טמא רובץ על ביצי עוף
 טהור וטהור רובץ על ביצי עוף טמא פטור מלשלח
 קורא זכר רבי אליעזר מחיב וחכמים פטורין ג היתה
 מעופפת בזמן שבנפיה גזעות בקן חיב לשלח אין
 כנפיה

מנפיק נונעות פקן פטור מלשלח אין שם אלא אפרוח
 אחר או ביצח אחת חיב לשלח שנאמר הן קן מכל
 פקוס היו שם אפרוחין מפריחין או בצים מוזרות פטור
 מלשלח שנאמר והאם רובצת על האפרוחים או על
 הביצים מה אפרוחין בני קימא אף ביצים בני קימא
 יצאו מוזרות ומה הביצים צריכין לאמן אף האפרוחים
 צריכין לאמן יצאו מפריחין שלחה וחזרה שלחה וחזרה
 אפילו ארבעה וחמשה פעמים חיב שנאמר שלח תשלח
 אמר הריני נוטל את האם ומשלח את הבנים חיב לשלח
 שנאמר שלח תשלח את האם נוטל הבנים והחזיר לקן
 ואחר כך חזרה האם עליהם פטור מלשלח דהנוטל
 אם על חבנים רבי יהודה אומר לוקה ואינו משלח
 וחכמים אומרים משלח ואינו לוקה זה הכלל כל מצות
 לא תעשה שיש בה קום עשה אין לוקין עליה : ה לא
 ישול אדם אם על בנים אפילו לטהר את המצורע ומה
 אם מצוה קלה שהיא באיסור אמרה תורה למען ייטב
 לך ותארכת ימים קל וחומר על מצות חמורות
 שבתורה : סליק

מסכת יומא

מרק א שבעת ימים קורם יום הכפורים מפרישין כהן
 גדול מביתו ללשכת פלהדרין ומתקניין לו
 כהן אחר תחתיו שמא יארע בו פסול רבי יהודה אומר
 אף אשה אחרת מתקניין לו שמא תמות אשתו שנאמר
 יכפר בעדו ובער ביתו ביתו זו אשתו אמרו לו אם כן
 אין א

תעלה בעידנא

אין להכיר סוף : ב כל שבעת הימים הוא זורק את הדם
ומקטיר את הקטורת ומשיב את הנרות : ומקריב את
חראש ואת הרגל ושאר כל הימים אם רצה להקריב
מקריב : שבהן גדול כקריב חלק בראש : ונוטל חלק
בראש : ג ספרו לו זקנים מוקני בית דין : וקורין לפניו
בסדר היום : ואומרים לו אישי כהן גדול : קרא אחיה
בפיך : שמא שכחת : או שמא לא למדת : ערב יום
הכפורים שחרית מעמידין אותו בשער המזרח ומעבירין
לפניו פרים ואלים וכבשים : כדי שיהא מכיר ורגיל
בעבודה : ד כל שבעת הימים לא היו סונעין ממנו
מאכל ומשתה : ערב יום הכפורים עם חשיכה : לא היו
מניחים אותו לאכול הרבה : מפני שהמאכל מביא את
חשינה : ה ספרוהו זקני בית דין לזקני כהונה והעלוהו
לעליית בית אבטינס : והשביעוהו ונפטרו והלכו להם :
ואומרים לו : אישי כהן גדול אנו שלוחי בית דין : ואחיה
שלוחינו ושלוחי בית דין : משביעין אנו עליך במי ששכן
את שמו בבית הזה : שלא תשנה דבר מכל מה שאמרנו
לך : הוא פורש ובוכה : והן פורשים ובוכים : ו אם היה
הכם דורש : ואם לאו : תלמידי חכמים דורשין לפניו :
אם רגיל לקרות קורא : ואם לאו קורין לפניו : ובמה
קורין לפניו : באיוב ובעזרא ובדברי הימים : זכריה בן
קבוטל אומר בעמים הרבה קריתי לפניו בדניאל : ז בקש
להתנמנם : פרחי כהונה מכין לפניו באצבע צדקה
ואומרים לו אישי כהן גדול עמוד והפגא אתה על הרצפה :
ומעסיקין אותו עד שיגיע זמן השחיטה : ה בכל יום
תורמין את המזבח בקריאת הגבר או סמוך לו : בין

לפניו בין לאחריו • וביום הכפורים מנחת • וברגלים
מאשמורת הראשונה • ולא היתה קריאת הגבר מנעת •
עד שהיתה עזרה מלאה מישראל :

פרק ב בראשונה כל מי שרוצה לתרום את המזבח
חורם • ובזמן שהן מרבין • רצון ועולים בכבש
וכל הקורם את חבריו לתוך ארבע אמות זכה • אם היו
שנים שוין הממנה אומר להן הצביעו • ומה הן מוציאים
אחת או שתי • ואין מוציאים הנודל במקדש • ב פעשה
שהיו שנים שוין ורצין ועולין בכבש • ודחף אחד מהן את
חברו • ונפל וגשברה רגלו • וכיון שראו בית דין שבאין
לידי סכנה • התקינו שלא יהו תורמין את המזבח אלא
בפנים ארבעה פסות היו שם וזה פנים הראשון • ג הפנים
השני • מי שוחט • מי זורק • מי מרשן מזבח הפנימי • ומי
מרשן את המנורה • ומי מעלה אכרים בכבש • הראש
והרגל ושתי הידים • העוקץ והרגל • החזה והגרה • ושתי
הדפנות • והקרבים • וחסולת • והתביתין והזין • שלשה
עשר כהנים וזבים בו • אחר בן עזאי לפני רבי עקיבא
משוב רבי יהושע • דרך הלכו היה קרבן ד הפנים השלישי
חדשים לקמורת בואו והפיסו • והרביעי חדשים עם ושנים
מי מעלה איברים מן הכבש למזבח • ה תמיד קרב
בתשעה • בעשרה • באחד עשר • בשנים עשר • לא פחות
ולא יותר • כיצד • עצמו בתשעה • בחג ביד אחד צלוחית
של מים הרי כאן עשרה • בין הערבים באחד עשר • הוא
עצמו בתשעה • ושנים בידים שני גזיר • עצים • בשבת
באחד עשר • הוא עצמו בתשעה • ושנים בידים שני בויכי
לבונה של לחם הפנים • ובשבת שבתוך הקנ ביד אחד
צלוחית

חֶלֶלָה בַּעֲדֵינָא

צְלוּחִית שֶׁל טִים : ו אֵיל קָרֵב בְּאַחַד עֶשֶׂר הַבָּשָׂר בַּחֲמִשָּׁה
הַקָּרְבִּים וְהַסּוֹלֶת וְהַיֵּין : בְּשָׁנִים שְׁנַיִם : ז פֶּר קָרֵב בְּעֶשְׂרִים
וְאַרְבָּעָה : הָרֹאֵשׁ וְהַרְגֵּל : הָרֹאֵשׁ בְּאַחַד : וְהַרְגֵּל בְּשָׁנִים
הָעוֹקֵץ וְהַרְגֵּל : הָעוֹקֵץ בְּשָׁנִים : וְהַרְגֵּל בְּשָׁנִים : ח הַחֹהֶה
וְהַגֵּרָה : הַחֹהֶה בְּאַחַד : וְהַגֵּרָה בְּשִׁלְשָׁה : שְׁתֵּי יָדַיִם בְּשָׁנִים
וְשְׁתֵּי דַפְנוֹת בְּשָׁנִים : הַקָּרְבִּים וְהַסּוֹלֶת : וְהַיֵּין : בְּשִׁלְשָׁה
שִׁלְשָׁה : בְּמֵה דְבָרִים אֲמֹרִים בְּקִרְבָּנוֹת צָבוּד : אֲכָל
בְּקִרְבָּנוֹת חִיחִיד : אִם רָצָה לְהַקְרִיב סָקְרִיב : הַפֶּשֶׁטָן
וְנִתְחַן שֶׁל אֱלוֹ וְאֱלוֹ שׁוּיָן :

פֶּרֶק ג אָמַר לָהֶם הַמַּמּוֹנָה : צֹאוּ וּרְאוּ אִם הִנֵּיעַ זִמָּן
הַשְּׁחִיטָה : אִם הִנֵּיעַ : הָרֹאֵשׁ אֲמַר בְּרָקָא
מִתְחִילָא בֶן שְׁמוּאֵל אֲמַר הָאִיר פָּנֵי כָל הַמּוֹרֶחַ : עַד
שְׁבַחְבְּרוּן : וְהוּא אֲמַר חֵן : ב וְלִפְתָּה הוֹעֲרֶכּוּ לִכְךָ שְׁפַעֵם
אַחַת עָלֶיהָ מֵאוֹר הַלְּבָנָה : וְדַמּוּ שֶׁהָאִיר הַמּוֹרֶחַ : וְשִׁחְטוּ
אֶת הַתְּמִיד : וְהוֹצִיאֻהוּ לְבֵית הַשְּׂרִיפָה הוֹרִידוּ בַּחֲזָן גְּדוֹל
לְבֵית הַטְּבִילָה : זח הַפֶּלֶל הִיָּה בְּמִקְדָּשׁ : כָּל הַמִּיֶּסֶד אֶת
רַגְלָיו טָעוּן טְבִילָה : וְכָל הַמִּטְוִיל מִיָּם טָעוּן קִדּוּשׁ יָדַיִם
וְרַגְלָיִם : ג אֵין אָדָם נִכְנָס לַעֲזוּרָה לַעֲבוּדָה אֲפִילוּ טְהוֹר
עַד שִׁיטְבוֹל : חֲמֵשׁ טְבִילוֹת וְעֶשְׂרֵה קִדּוּשִׁין : טוֹבֵל בַּחֲזָן
גְּדוֹל וּמִקְדָּשׁ בּוֹ כּוּיִם : וְכֵלָן בְּקִדָּשׁ עַל בֵּית חֲפָרוֹת חוּץ
מִזֶּה בְּלִבְד : ד פָּרְסוּ סָדִין שֶׁל כּוּץ בִּינוּ לְבֵין הָעַם פֶּשֶׁטָן
יָרֵד וְטָמֵל : עָלָה וְנִסְתַּפֵּן : הִבִּיאוּ לוֹ בְּגָדִי זָהָב וְלִבָּשׁ
וְכִרְשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו : הִבִּיאוּ לוֹ אֶת הַתְּמִיד : קָרְצוּ : וּמִירֶק
אַחֵר שֶׁרִיָּעָה עַל יָדָיו : קָבַל אֶת הַדָּם וּדְקָו נִכְנָס לַהֲקָטִיד
קְטוֹרֶת שֶׁל שַׁחַד וְלִרְטִיב אֶת הַנְּרוֹת וְלַהֲקָרִיב אֶת הָרֹאֵשׁ
וְאֶת הָאֵיבָרִים : וְאֶת הַחֲבֵתִין : וְאֶת הַיֵּין : ה קְטוֹרֶת שֶׁל
שַׁחַד

שחר. היתה קריבה בין דם לאיברים. של בין הערבים.
בין איברים לנפכים. אם היה כהן גדול זקן או איסטנים
מחמין לו חמין. ומטילין לתוך הצונן. כדי שתפוג צנתן.
ו הביאוהו לבית הפרה. ובקדש היתה. פרסו סדין של
בזבז בינו לבין העם. קדש ידיו ורגליו ופשט. רבי מאיר
אומר פשט קדש ידיו ורגליו. ידר ומבל. עלה ונסתפג
הביאו לו בגדי לבן. לבש וקדש ידיו ורגליו. : בשחר
היה לובש פלוסין של שנים עשר מנה. ובין הערבים
הנדונין של שמונה מאות זוז. דברי רבי מאיר. וחכמים
אומרים בשחר היה לובש של שמונה עשר מנה. ובין
הערבים של שנים עשר מנה. הכל שלשים מנה. אלו
משל צבור. ואם רצה להוסיף מוסיף משלו. : ח בא לו
אצל פרו. ופרו היה עומד בין האולם ולמזבח. ראשו
לדרום. ופניו למערב. ויהבן עומד במדרה. ופניו למערב
וסומך שתי ידיו עליו ומתורה. וכך הית אומר. אנא
השם. עויתי פשעתי חטאתי לפניך אני וביתי. אנא השם
פטר נא לעונות ולפשעים ולחטאים. שעויתי ופשעתי
ושחטאתי לפניך אני וביתי. ככתוב בתורת משה עברה.
כי ביום הזה יכפר עליכם וגומר. והן ענין אחריו. ברוך
שם כבוד מלכותו לעולם ועד. : ט בא לו למזרח העזרה
לצפון המזבח. הסגן מימנו וראש בית אב משמאלו ושם
שני שעירים. וקלפי היתה שם. ובה שני גזלור. של
אשכדוע היו. ועשאן פן גמלא של זהב. והיו מזבירין
אותו לשבח. : בן קטין עשה שנים עשר דר לכיור. שלא
היו לו אלא שנים. ואף הוא עשה מזבני לכיור. שלא
יהיו מימיו נפסלין בלינה. מונבו המלך עשה כל ידור
הכלים

תעלה בעידנא

חבליים של יום אכפורים של זחם · חילני אמו · עשתה
גברתה של זחם על פתחו של היכל · וזחם היא עשתה
טבלא של זחם שפרשת מוטרה כתובה עליה · נקנו
געשו נסים לדלתות · והיו מוכידין אותו לשבח · יא ואלו
לגנאי של בית גרמו לא רצו ללמד על מעשה לחם
הפנים · של בית אבטינס לא רצו ללמד על מעשה
הקטורת · חגרום בן לוי תיח יודע פרק בשיר ולא רצה
ללמד · בן קמצר לא רצה ללמד על מעשה הקטב · על
קראשונים נאמר זכר צדיק לברכה · ועל אלו נאמר ושם
רשעים ירקב ·

פרק ד טרף בקלפי · וחעלה שני גורלות · אחד כתוב
עליו לשם ואחד כתוב עליו לעזאזל · חסנן בימינו
ראש בית אב משמאלו · אם של שם עלה בימינו · חסנן
אומר לו אישי כהן גדול הנבה ימינך · ואם של שם עלה
בשמאלו · ראש בית אב אומר לו אישי כהן גדול הנבה
שמאלך · נתנן על שני חשעירים ואומר לוי חטאת רבו
ישמעאל אומר לא היה צריך לומר חטאת · אלא לוי ·
זה ענין אהדיו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ·
כ קשר לשון של זהרית בראש שעיר המשתלח וזה עמידו
כנגד בית שלוחו ולנשחט כנגד בית שחיטתו בא לו אצל
פרו שניה · וסומך שתי ידיו עליו ומתורה · וכך היה
אומר אנא השם · עייתי פשעתי חטאתי לפניך אני וביתי
ובני אהרן עם קדושיך · אנא השם בפר גא לעונות
ולפשעים ולחטאים · שעיתי ושפסעתי ושחטאתי לפניך
אני וביתי ובני אהרן עם קדושיך · בכתוב בתורת משה
עברך · כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל
חטאתיכם

חשאתיכם לפני יי המטהריו וחקן עוננין אתריו בדרך שם
כבוד מלכותו לעולם ועד : ו שחטו וקבל במזרק את
דמו ונתתו למי שהוא סמדם בו על הרובד הרביעי
שבהיכל כדי שלא יקרוש נטל את המחתה ועלה לראש
המזבח ופנה נחלים אילך ואילך וחזתה (מן המעופלות
הפנימיות) ויחד וחזיתתה על הרובד הרביעי שבעורה :
ד בכל יום היה חזתה בשל כסף ומערה בתוך של
זחב והיום חזתה בשל זהב ובה היה מכנים בכל יום
חזתה בשל ארבעה קבין ומערה בתוך של שלשה קבין
והיום חזתה בשל שלשה קבין ובה היה מכנים רבי
יוסי אומר בכל יום חזתה בשל סאה ומערה בתוך של
שלשה קבין והיום חזתה בשל שלשה קבין ובה היה
מכנים בכל יום חזתה כבדה והיום קלה בכל יום
היתה ידה קצרה והיום ארוכה בכל יום היה זהבה
ידוק והיום אדום רבדי רבי מנחם בכל יום מקריב צדס
בשחרית ופרס בין הערבים והיום מוסיף מלא חפניו
בכל יום היתה דקה והיום דקה מן הדקה : ה בכל יום
כחנים עולין במזרחו של כבש ויורדים במערבו והיום
(בהן גדול) עולה באמצע ויורד באמצע רבי יהודה אומר
לעולם בהן גדול עולה באמצע ויורד באמצע בכל יום
בהן גדול מקדש ידיו ורגליו מן חכיו והיום מן הקתון
של זחב רבי יהודה אומר לעולם בהן גדול מקדש ידיו
ורגליו מן הקתון של זחב : ו בכל יום היו שם ארבע
מערכות והיום חמש רבדי רבי מאיר רבי יוסי אומר
בכל יום שלש והיום ארבע רבי יהודה אומר בכל יום
שמים והיום שלש :

תעלה בעידנא

פרק ה' הוציאו לו את הכף ואת המחתה וחפץ מלא
 חפניו ונתן לתוך הכף הנרדל לפי גדרו
 והקמין לפי קטנו וכך היתה מדהו נטל את המחתה
 בימינו ואת הכף בשמאלו היה מהלך בתיכל עד שמגיע
 לבין שתי הפרוכות הסבירות בין הקדש ובין קדש
 הקדשים וביניהן אמה רבי יוסי אומר לא היתה שם
 אלא פרוכת אחת בלבד שנאמר והבדילה הפרוכת לכם
 בין הקדש ובין קדש הקדשים החיצונה היתה פרופה
 מן הדרום והפנימית מן הצפון מהלך ביניהן עד שמגיע
 לצפון הגיע לצפון הופך פניו לדרום מהלך לשמאלו
 עם הפרוכת עד שהוא מגיע לארון הגיע לארון נותן
 את המחתה בין שני הברדים צבר את הקטורת על גבי
 נחלים ונתמלא כל הבית כלו עשן יצא וכא לו בדרך
 בית כניסתו ומתפלל תפלה קצרה בבית החיצון ולא
 היה סגור בתפלתו שלא להבעית את ישראל כמשנצל
 חארוז אבן היתה שם סימנות נביאים ראשונים ושתיה
 היתה נקראת גבוהה מן הארץ שלש אצבעות ועליה
 היה נותן נטל את הדם ספי שהיה ממדס בו נכנס
 למקום שנכנס ועמד במקום שעמד והוא ממנו אחת
 למעלה ושבע למטה ולא היה מתכוין להזות לא
 למעלה ולא למטה אלא כמצליף וכך היה מונה
 אחת אחת ואחת אחת ושמים אחת ושש אחת וארבע
 אחת וחמש אחת ושש אחת ושבע יצא והניחו על כן
 תוהב שהיה בתיכל ד הביאו לו את השעיר שחטו
 וקבל במזרק את דמו נכנס למקום שנכנס ועמד במקום
 שעמד והוא ממנו אחת למעלה ושבע למטה ולא היה
 מתכוין

מתכוין להוות לא למעלה ולא למטה · אלא כמצליף ·
 וכך היה מונה · אחת · אחת ואחת · אחת ושתיים · וכולי ·
 יצא והניחו על כן השני שהיה בהיכל · רבי יהודה אומר
 לא היה שם אלא בן אחד בלבד · נטל דם הפר · והניח
 דם השעיר · והזה מסנו על הפרוכת שבנגד הארון
 מבחוץ · אחת למעלה ושבע למטה · ולא היה מתכוין
 וכולי · וכך היה מונה וכולי · נטל דם השעיר · והניח דם
 הפר · והזה מסנו על הפרוכת שבנגד הארון מבחוץ אחת
 למעלה ושבע למטה וכולי · עירך דם הפר לתוך דם
 השעיר · ונתן את המלא בריקן · ה ויצא אל המזבח אשר
 לפני יי · זה מזבח הזהב התחיל מחטא ויירד · מהיכן הוא
 מתחיל · מקרן סודרית צפונית · צפונית מערבית מערבית
 דרוםית · דרוםית מזרחית · מקום שהוא מתחיל בחטאת
 על מזבח החיצון · משם היה נזר על מזבח הפנימי רבי
 אליעזר אומר במקומו היה עומד וסחטא · ועל כלן היה
 נותן מלמטה למעלה · חוץ מזו שחיתח לפניו · שעליה
 היה נותן מלמעלה למטה · ו · הזה על טהרו של מזבח
 שבע פעמים ושירי הדם היה שופך על יסוד מערבי של
 מזבח החיצון · ושל מזבח החיצון היה שופך על יסוד
 דרומי · אלו ואלו מתערבין באמה ויצאין לנחל קדרון ·
 ונמכרין לגננין לזבל · ומועלין בהן · ו · כל מעשה יום
 חכפודים האמור על הפר · אם הקדים מעשה לחבירו
 לא עשה כלום · הקדים דם השעיר לדם הפר וחזור וזה
 מדם השעיר לאחר דם הפר · ואם עד שלא גמר את
 המהנות שכפנים נשפך הדם · יביא דם אחר וחזור וזה
 בתחלה סכפנים · וכן בהיכל · וכן במזבח הזהב · שכלן

תעלה בעידנא

בפרח בפני עצמן · רכי אלעזר ורבי שמעון אומרים ·
מפיקים שפסק משם הוא מתחיל :

פרק ו' שני שעירי יום הכפורים · מצותן שיהיו שניהן
שוין במראה ובקומה: וכדמים · ולקחתן באחד
ואף על פי שאינן שוין בשרין · לקח אחד היום ואחד
למחר בשרין · מת אחד מהן · אם עד שלא הגדיל מת ·
יקח זוג לשני · ואם משהגדיל מת · יביא זוג אחר ויגדיל
עליהם בתחלה · ויאמר אם של שם מת · זה שעלה עליו
הגדיל לשם יתקום תחתיו ואם של עזאזל מת · זה שעלה
עליו הגדיל לעזאזל · יתקום תחתיו · והשני ירעה עד
שיסבה ויפלו דמיו לנגדכה · שאין חטאת צבור
מתה · רבי יהודה אומר תמות · ועזר אמר רבי יהודה
נשפך הדם · ימות המשתלח · מת המשתלח · ישפך הדם:
ב בא לו אצל שער המשתלח · וסומך שתי ידיו עליו
ומתנה · וכך היה אומר אגא השם · עוו פשעו חטאו
לפניך עמך בית ישראל · אגא בשם · בפר נא לעונות
ולפשעים ורהטאים · שעוו ושפסעו ושהטאו לפניך עמך
בית ישראל · בכתוב בתורת משה עכרך לאמר · כי ביום
הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יי
תטהרו והכהנים והעם העומדים בעזרה: כשהיו שומעים
שם הכפורה · שהוא יוצא מפי כהן גדול · היו כורעים
ומשתחווים ונופלים על פניהם ואומרים ברוך שם כבוד
מלכותו לעולם ועד · ג מסרו למי שהיה מוליכו · הכל
בשרין להוליכו · אלא שעשו הכהנים (גדולים) קבע ולא
היו מניחין את ישראל להוליכו · אמר רבי יוסי מעשה
והוליכו ערסלא מצפורי וישראל היה · ד וכבש עשו לו
מפני

מפני הבבלים שהיו מתלשים בשערו ואומרים לו טול
וצא טול וצא מיקירי ירושלים היו מלוין אותו עד סכה
הראשונה עשר סכות מירושלים ועד צוק תשעים רום
שבעה ומחצה לכל מיל ה על כל סכה וסכה אומרים
לו הרי מזון והרי מים ומלוין אותו מסכה לסכה חוץ
מאחרונה שבהן שאינו מגיע עמו לצוק אלא עומד
מרהוק ורואה את מעשיו ומה היה עושה חולק לשון
של זהורית חציו קשור בסלע וחציו קשור בין שתי
קרניו ורחפו לאהוריו והוא מתגלגל ויורד ולא היה
מגיע לחצי ההר עד שנעשה אברים אברים בא וישב
לו תחת סכה אחרונה עד שתחשך ומאימתי מטמא
בגדים משיצא חוץ לחומת ירושלים רבי שמעון אומר
משעת רחיתו לצוק ו בא לו אצל פר ושעיר הנשרפין
קדעו והוציא את אטוריהן נתנן במגס והקטירם על
גבי המזבח קלעו במקלעות והוציאו לבית השריפה
ומאימתי מטמאין בגדים משיצאו חוץ לחומת העזרה
רבי שמעון אומר משיצית האור ברבן ח אסרו לו לכהן
גדול הגיע שעיר למדבר ופניו היו יודעין שהגיע שעיר
למדבר דרכיות היו עושין ומניפין בסודרין ויודעין
שהגיע שעיר למדבר אמר רבי יהודה והלא סימן גדול
היה להם מירושלים ועד בית חרדו שלשה מילין
הולכין מיל וחורדין מיל ושוהין כדי מיל ויודעין שהגיע
שעיר למדבר

תעלה בעידנא בר"תא

ומשנה לפי תי"ט היא

רבי ישמעאל אומר והלא סימן אחד היה להם לשון של זהירות היה קשור על פתחו של היכל וכשהגיע שער למדבר היה הלשון מלבין שנאמר אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו :

פרק ז בא לו כהן גדול לקרות אם רצה לקרות בבגדיו ביוץ קורא ואם לא קורא באצטלית לבן משל

כהן הכנסת נוטל ספר תורה ונותנו לראש הכנסת וראש הכנסת נותנו לסגן והסגן נותנו לכהן גדול וכהן גדול עומד ומקבל (וקורא עומד) וקורא אחרי מות ואך בעשור וגולל ספר תורה ומניחו בחיקו ואומר יותר מסה שקראתי לפניכם כתוב כאן ובעשור שבחומש הפקודים קורא על פה ומברך עליה שמונה ברכות על התורה ועל העבודה ועל ההודאה ועל מחילת העון ועל המקדש (בפני עצמו) ועל ישראל (בפני עצמן) ועל הכהנים (בפני עצמן) ועל שאר התפלה : ב הרואה כהן גדול כשהוא קורא אינו רואה פר ושעיר הנשרפין והרואה פר ושעיר הנשרפין אינו רואה כהן גדול כשהוא קורא לא מפני שאינו רשאי אלא שהיתה דרך רחוקה ומלאכת שניהן שוה כאחת : ג אם בבגדיו ביוץ קורא קדש ידיו ורגליו פשט ירד וטבל עלה ונסתפג הביאו לו בגדי זהב ולבש וקדש ידיו ורגליו ויצא ועשה את אילו ואת איל העם ואת שבעת כבשים תמימים (בני שנה) דברי רבי אליעזר רבי עקיבא אומר עם תמיד של

של שחר היו קרובין . ופר העלה ושעיר חנעשה בחין
 היו קרובין עם חסיד של בין הערבים : ד קדש ידיו
 ורגליו . ופשט . וירד וטבל . ועלה וגסתפג . הביאו לו
 בגדי לבן ולבש . וקדש ידיו ורגליו . נכנס להוציא ארת
 הכף ואת חסחתה . קדש ידיו ורגליו ופשט . וירד וטבל .
 עלה וגסתפג . הביאו לו בגדי זהב ולבש . וקדש ידיו
 ורגליו . ונכנס להקטיר קטורת של בין הערבים ולהטיב
 את הנרות . וקדש ידיו ורגליו . ופשט . הביאו לו בגדי
 עצמו ולבש . ומלוין אותו עד ביתו . ויום טוב היה עושה
 לאותביו בשעה שיצא בשלום מן הקדש : ה כהן גדול
 משמש בשמנה כלים . וההדיוט בארבעה . בכתונת
 ומכנסים . ומצנפת . ואבנט . מוסיף עליו כהן גדול חשן .
 ואפוד . ומעיל . וציץ . באלו נשאלין באורים ותומים .
 ואין נשאלין בהן להדיוט . אלא למלך ולבית דין ולמי
 שהצבור צריך בו :

פרק ח יום הכפורים אסור באכילה ובשתיה וברחיצת
 ובסיכה . ובנעילת הסנדל . ובחשיש המטה .
 והמלך והכלה ירחצו את פניהם . והחיה תנעול את הסנדל
 דברי רבי אליעזר . וחכמים אוסרין : ב האוכל ככותכת
 הנסה . כמות וכנרעינתה . והשותה מלא לתמיו . חיב .
 כל האוכלין מצטרפין לבכורהבת . וכל המשקין מצטרפין
 למלא לוגמיו האוכל ושתה אין מצטרפין : ג אכל ושתה
 בהעלם אחד . אינו חיב . אלא חטאת אחת . אכל ועשה
 מלאכה . חיב שתי חטאות . אכל אוכלין שאינן ראויין
 לאכילה . ושתה משקין שאינן ראויין לשתיה . ושתה ציר
 או מדיס פטור : ד החינוקות אין מעניין אותן ביום
 הכפורים

תעלה בעידנא

הכפורים. אבל מחנכין אותם. לפני שנה ולפני שנתיים.
בשכיר שיהיו רגילין במצות: ה עוברת שהריחרה.
מאכילין אותה עד שתשיב נפשה. חולה מאכילין אותו
על פי בקיאי. ואם אין שם בקיאי מאכילין אותו על
פי עצמו. עד שיאמר רי: ו מי שאחזו בולמוס מאכילין
אותו אפילו דברים פמאים. עד שיאורו עיניו. מי שגשכו
בלב שוטה. אין מאכילין אותו מחצר בבר שלו. ורבי
מתיא בן חרש מתיר. ועוד אמר רבי מתיא בן חרש
החושש בגרונו. מטילין סס בתוך פיו בשבת מפני שהוא
ספק נפשות. וכל ספק נפשות דוחה את השבת: ו מי
שנפלה עליו מפולת. ספק הוא שם. ספק אינו שם.
ספק חי. ספק מת. ספק נכרי. ספק ישראל. ספקחין
עליו את הנל. מצאוהו חי. ספקחין עליו ואם מת יגיהוהו.
ה חטאת ואשם ודאי. מכפרין מיתה. ויום הכפורים
מכפרין עם התשובה. תשובה מכפרת על עבירות קלות
על עשה ועל לא תעשה. ועל החמורות היא תולה עד
שיבא יום הכפורים ויכפר: ט האומר אחטא ואשוב
אחטא ואשוב. אין מספיקין בידו לעשות תשובה. אחטא
ויום הכפורים מכפר. אין יום הכפורים מכפר. עבירות
שבין אדם למקום. יום הכפורים מכפר. עבירות שבין
אדם לחבירו. אין יום הכפורים מכפר. עד שירצה חבירו
את זו דרש רבי אלעזר בן עזריה. סבל חטאתיכם לפני
י' חטאתי. עבירות שבין אדם למקום. יום הכפורים
מכפר. עבירות שבין אדם לחבירו. אין יום הכפורים
מכפר. עד שירצה את חבירו. אמר רבי עקיבא אשריכם
ישראל לפני מי אתם מטהרין. מי מטהר אתכם אביכם
שבשמים

ששמים שנאמר וירקתי עליכם מים טהורים וטהרתם
ואומר מקוה ישראל יי מה מקוה מטהר את הטמאים
אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל :

מסכת ידים

פרק א מי רביעית נותנין לידים לאחר אף לשנים
מחצית לוג לשלשה או לארבעה מלוג
לחמשה ולעשרה ולמאה רבי יוסי אומר ובלבד שלא
יפחות לאחרון שבהם מרביעית מוסיפין על השניים
ואין מוסיפין על הראשונים ב בכל הכלים נותנין לידים
אפילו בכלי גללים בכלי אבנים בכלי אדמה אין נותנין
לידים לא בדפנות חכלים ולא בשולי המחץ ולא
במנופת החבית ולא יתן לחבירו בחפניו מפני שאין
מכלאין ואין מקדשין ואין נוזין מי חטאת ואין נותנים
לידים אלא בכלי ואין מצילין בצמיד פתיל אלא כלים
שאין מצילין מיד כלי חדש אלא כלים גהמים שנפסלו
מטתית הכהמה בכלים פסולים ובקרקעות כשרים
נפל לתוכן דיו קומום וקנקנתום ונשתנו מראיהן
פסולין עשה בהם מלאכה או ששרה בהן פתו פסולין
שמעון התימני אומר אפילו נתכוון לשרות בזה ונפל
לשני כשרים ד הדית בהם את הכלים או שמיחה בהם
את המדות פסולים הדית בהם כלים מודחים או
חדשים כשרים רבי יוסי פוסל בחדשים ה המים
שהנחתים מטביל בהן את הגלוסקין פסולים וכשהוא
מדיח את ידי בהן כשרים הכל כשרים ליתן לידים
אפילו

תעלה בעידנא

אמילו חרש שומח וקטן · סניח חבית בין ברשיו ונוטל
מטה חבית על צדה ונוטל · והקוף נותן לידים · רבי יוסי
פוסל בשני אלו ·

פרק ב · נטל ידו אחת משטיפה אחת · ידו טהורה שתי
ידיו משטיפה אחת · רבי מאיר מטמא · עד
שיטול מרביעית · נפל בכר של תרומה טהור · רבי יוסי
מטמא · ב נטל את הראשונים למקום אחד ואת השניים
למקום אחר · ונפל בכר של תרומה על הראשונים טמא
ועל השנים · טהור · נטל את הראשונים · ואת השנים
למקום אחד · ונפל בכר של תרומה · טמא · נטל את
הראשונים ונמצא על ידיו קיסס או צרור · ידיו טמאות ·
שאין הפיס האחרונים מטהרין · אלא הפיס שעל גבי
חיד רבן גמליאל אומר · כל שהוא מברית הפיס טהור ·
ג הדדים מיטמאות ומיטהרות עד הפרק · כיצד · נטל את
הראשונים עד הפרק · ואת השניים חוץ לפרק וחזרו ליד
טהורה · נטל את הראשונים · ואת השניים חוץ לפרק
וחזרו ליד · טמא · נטל את הראשונים לידו אחת ונמלך
ונטל את השניים לידו טמאות · נטל את הראשונים
לשתי ידיו ונמלך ונטל את השניים לידו אחת ידו טהורת ·
נטל לידו אחת · ושפשפה בחכירתה · טמא · בראשו או
בכיתל טהורה · נוטלין ארבעה וחמשה · זה בצד זה · או
זה על גבי זה · ובלבד שירפו שיכואו בהם הפיס
ד ספק נעשה בהם מלאכה · ספק לא נעשה בהם מלאכה
ספק יש בהם כשיעור · ספק שאין בהם כשיעור · ספק
טמאים · ספק טהורים · ספקן טהור · מפני שאמרו ספק
חידים ליטמא ולטמא וליטהר טהור · ר' יוסי אומר ליטהר

כְּמִתְּחִיל יָדָיו מְחֻזְרוֹת וְלִפְנֵי שְׁנֵי כְּבָרִים מְמַאֵם
 סֶפֶק נָע: סֶפֶק לֹא נָע: הָיוּ יָדָיו מְמַאֵם: וְלִפְנֵי שְׁנֵי
 כְּבָרִים מְחֻזְרוֹת: סֶפֶק נָע: סֶפֶק לֹא נָע: הָיוּ יָדָיו אַחַת
 מְמַאֵה וְאַחַת מְחֻזְרָה: וְלִפְנֵי שְׁנֵי כְּבָרִים מְחֻזְרוֹת: נָע
 מְחֻזְרָה סֶהֱם: סֶפֶק בְּמַאֵה נָע: סֶפֶק בְּמַחֲזָרָה נָע: הָיוּ
 יָדָיו מְחֻזְרוֹת: וְלִפְנֵי שְׁנֵי כְּבָרִים אֶחָד מְמַאֵם וְאַחַד מְחֻזְרָה
 נָע בְּאַחַד מֵהֶן: סֶפֶק בְּמַמָּא נָע: סֶפֶק בְּמַחֲזָר נָע: הָיוּ
 יָדָיו אַחַת מְמַאֵה וְאַחַת מְחֻזְרָה: וְלִפְנֵי שְׁנֵי כְּבָרִים אֶחָד
 מְמַאֵם וְאַחַד מְחֻזְרָה: נָע בְּשִׁתִּיהֶן: סֶפֶק מְמַאֵה בְּמַמָּא
 מְחֻזְרָה בְּמַחֲזָרָה: אוֹ מְחֻזְרָה בְּמַמָּא וְמַמָּא בְּמַחֲזָרָה:
 הַיָּדִים בְּמִתְּחִיל שֶׁהָיוּ: וְהַכְּבָרִים בְּמִתְּחִיל שֶׁהָיוּ:

פֶּרֶק ג' הַפְּכִינִים יָדָיו לְבֵית הַמִּנְוָע: יָדָיו תְּחִלּוֹת: דְּבָרֵי
 רַבִּי עֲקִיבָא: וְחֲכָמִים אוֹמְרִים יָדָיו שְׁנִיּוֹת: כָּל
 הַמְּמַאֵם בְּנִידִים בְּשַׁעַת מַנְעוֹ: מְמַאֵם אֶת הַיָּדִים לְהִיזָרָה
 תְּחִלּוֹת: דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא וְחֲכָמִים אוֹמְרִים לְהִיזָרָה שְׁנִיּוֹת:
 אָמְרוּ לוֹ לֵר' עֲקִיבָא: חֵיכֵן מְצִינִי שֶׁהַיָּדִים תְּחִלָּה בְּכָל
 מָקוֹם: אָמַר לָהֶם זָכִי אֲפֶשֶׁר לָחֵן לְהִיזָרָה תְּחִלָּה: אֵלֶּיךָ
 אִם כֵּן נִטְמָא גּוֹפוֹ: חוּץ מִזֶּה: הָאוֹכְלִין וְהַכּוֹלִים שֶׁנִּטְמָאוּ
 בְּמַשְׁקִים: מְמַאֲנִין אֶת הַיָּדִים לְהִיזָרָה שְׁנִיּוֹת: דְּבָרֵי רַבִּי
 יְחִישֵׁעַ: וְחֲכָמִים אוֹמְרִים אֶת שֶׁנִּטְמָא בְּאֵב הַטּוֹמְאָה:
 מְמַאֵם אֶת הַיָּדִים: בּוֹלֵד הַטּוֹמְאָה אֵינוֹ מְמַאֵם אֶת הַיָּדִים:
 אָמַר רַבִּין (שִׁמְעוֹן בֶּן) גַּמְלִיאֵל מַעֲשֵׂה בְּאִשָּׁה אַחַת שִׁבְעָה
 לִפְנֵי אָבִא: אָמְרָה לוֹ נִכְנְסוּ יָדַי לְאוּרִי כְּלִי חֹרֵשׁ: אָמַר
 לָהּ בְּתִי: וּבִפְנֵי הִתְחַה טּוֹמְאָתִי: וְלֹא שִׁמְעַתִּי כִּי אָמְרָה
 לוֹ: אָמְרוּ חֲכָמִים מְכוּזָר הַדָּבָר: אֶת שֶׁנִּטְמָא בְּאֵב
 הַטּוֹמְאָה מְמַאֵם אֶת הַיָּדִים בּוֹלֵד הַטּוֹמְאָה אֵינוֹ מְמַאֵם

את פתחם : כל המהלך את דרכיה : ואת פתחם :
 להיות שניות : היה מטמא את הבתה : רבי רבי יהושע
 נתכסים אופרים אין שני עושה שני : אמר לחם והלא פתח
 קדש שנים : מטמאין את הידים : אמרו לו אין דגין דברי
 תורה מדברי סופרים : ולא דברי סופרים מדברי תורה : ולא
 דברי סופרים מדברי סופרים : גרציעות תפילין עם התפילין
 מטמאות את הידים : רבי שמעון אומר רצועות תפילין אין
 מטמאות את הידים : ד גליון שבספר שמלמעלן ושמלמטן
 שבתחלה ושכסוף : מטמא את הידים : רבי יהודה אומר
 שכסוף אינו מטמא עד שיעשה לו עמוד : ה ספר שנמסר
 ונשתיר בו שמונים וחמש אותיות : כפרשת ויהי בנסוע
 הארון מטמא את הידים : מגילה שכתוב בה שמונים
 וחמש אותיות כפרשת ויהי בנסוע הארון : מטמא את
 הידים : כל בהבי הקדש מטמאין את הידים שיר השירים
 וקהלת מטמאין את הידים רבי יהודה אומר שיר השירים
 מטמא את הידים וקהלת מחלוקת רבי יוסי אומר קהלת
 אינו מטמא את הידים : ושיר השירים מחלוקת : רבי
 שמעון אומר קהלת מקולי בית שמאי ומדומרי בית
 חלל : אמר רבי שמעון בן עזאי מקובל אני ספי שבעים
 ושנים וקן : ביום שהושיבו ארר רבי אלעזר בן עזריה
 בישיבה : ששיר השירים וקהלת מטמאין את הידים
 אמר רבי עקיבא חס ושלום לא נחלק אדם מישראל על
 שיר השירים שלא יטמא את הידים : שאין כל העולם
 כלו כדאי כיום שנמן בו שיר השירים לישראל : שכל
 הכתובים קדש : ושיר השירים קדש קדשים : ואם נחלקו
 לא נחלקו אלא על קהלת : אמר רבי יוחנן בן יהושע
 בן

בן חמיו של רבי עקיבא כדברי בן עזאי בן נחלקו
וכן נמרו :

פרק ד ב' ביום נמנו ונמרו על עריבת הרגלים שהיא
משני לוגין ועד תשעה קבין שנסדקה שחיא
טמאה מדרס שרבי עקיבא אומר עריבת הרגלים בשמה
ב' ב' ביום אמרו כל הובחים שנובחו שלא לשמן כשרים
אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה חוץ מן הפסח ומן
החטאת הפסח בזמנו והחטאת בכל זמן רבי אלעזר
אומר אף האשם הפסח בזמנו והחטאת והאשם בכל
זמן אומר רבי שמעון בן עזאי מקובלני מפי שבעים ושנים
זקן ביום שהושיבו את רבי אלעזר בן עזריה בישיבה
שכל הובחים הנאכלין שנובחו שלא לשמן כשרין אלא
שלא עלו לבעלים לשם חובה חוץ מן הפסח ומן החטאת
לא הוסיף בן עזאי אלא העולה ולא הודו לו חכמים :
ג' ב' ביום אמרו עמון ומואב מה הן בשביעית גזר רבי
טרפון מעשר עני וגזר רבי אלעזר בן עזריה מעשר שני
אמר לו רבי ישמעאל אלעזר בן עזריה עליך ראיה
ללמד שאתה מחמיר שכל הפחמיר עליו ראיה ללמד
אמר לו רבי אלעזר בן עזריה ישמעאל אחי אני לא
שניתני מפרר השנים טרפון אחי שנה ועליו ראיה
ללמד השיב רבי טרפון מצרים חוצה לארץ עמון ומואב
חוצה לארץ מה מצרים מעשר עני בשביעית אף עמון
ומואב מעשר עני בשביעית השיב רבי אלעזר בן עזריה
בכל חוצה לארץ עמון ומואב חוצה לארץ מה בכל
מעשר שני בשביעית אף עמון ומואב מעשר שני בשביעית
אמר רבי טרפון מצרים מפני שהוא קרובה עשאוה
מעשר

תעלה בעידנא

ט

מעשה פני שיתן עני ישראל נסמכים עליה בשביעית
 אף עמון ומואב שהן קרובים נעשים מעשר עני שיהיו
 עני ישראל נסמכים עליהם בשביעית אמר לו רבי אעון
 בן עזריה חרי אתה במחנן סמון ואין אתה אלא במסמס
 נפשות קובע אתה את השמים מלהוריד טל ומטר
 שנאמר היקבע אדם אלהים כי אתם קובעים אותו
 ואמרתם במה קבענוך המעשר והתרומת אמר רבי יהושע
 תניני במשיב על מדפון אחי אבל לא לענין דבריו
 מצרים מעשה חדש ובבל מעשה ישן והגדון שלפנינו
 מעשה חדש ידון מעשה חדש ממעשה חדש ואל ידון
 מעשה חדש ממעשה ישן מצרים מעשה זקנים ובבל
 מעשה נביאים והגדון שלפנינו מעשה זקנים ידון מעשה
 זקנים ממעשה זקנים ואל ידון מעשה זקנים ממעשה
 נביאים נמנו ונמדד עמון ומואב מעשרים מעשר עני
 בשביעית ובשכא רבי יוסי בן דוד מסקית אצל ר' אליעזר
 בלוד אמר לו מה תרוש חיה לכם בבית המדרש היום
 אמר לו גמנו ונמרו עמון ומואב מעשרים מעשר עני
 בשביעית בכה רבי אליעזר ואמר סוד יי ליראיו ובדיהו
 להודיעם צא ואמור להם אל תחושו למענכם מקובל
 אני מרבין יודין בן זבאי ששמע מרבו ורבו מרבו עד
 תלכו למשה מסיני שעמון ומואב מעשרים מעשר עני
 בשביעית ר' בון ביום בא יהודה גר עמיני ועמד לפניו
 בבית המדרש אמר להם מה אני לבא בקהל אמר לו
 רבן גמליאל אסור אתה אמר לו רבי יהושע מותר אתה
 אמר לו רבן גמליאל תפתח אומר לא יבא עמוני ומואבי
 בקהל יי גם דור עשירי ונמר אמר לו רבי יהושע וכי
 עמונים

עמנים ומאבים במקומן חן • כבר עלת סנחריב מלך
 אשור ובלבל את כל האמות • שנאמר ואסיד גבולות
 עמים ועתודותיהם שופתי ואוריד כביר יושבים אמר לו
 רבן גמליאל הקטב אומר ואחרי כן אשיב את שבות בני
 עמון • וכבר חזרו • אמר לו רבי יחושע הכתוב אומר
 ושבתי את שבות עמי ישראל ויהודה וערין לא שבו •
 והתירוהו לבא בקהל • ה תרגום שבעורא ושברניאל •
 מטמא את הידים • תרגום שכתבו עברית ועברית שכתבו
 תרגום • וכתב עברי אינו מטמא את הידים • לעולם אינו
 מטמא עד שיכתבנו אשורית • על העור וכדיו • ואמרים
 צדוקים קובלים אנו עליכם פרושים • שאתם אומרים
 כתבי הקדש • מטמאין את הידים ספרי המירם אינם
 מטמאין את הידים • אמר רבן יוחנן בן זכאי וכי אין לנו
 על המדושים אלא זו בלבד • והרי הם אומרים עצמות
 חמור טהורים • ועצמות יוחנן כהן גדול טמאים • אמר לו
 לפי חבתן היא טומאתן • שלא יעשה אדם עצמות אביו
 ואסו תרודות • אמר להם אף כתבי הקדש • לפי חבתן
 היא טומאתן • ספרי המירם שאינן חביבין • אין מטמאין
 את הידים • ו אומרים צדוקים קובלים אנו עליכם פרושים
 שאתם מטהרין את הנצוק • אומרים פרושים קובלין אנו
 עליכם צדוקים שאתם מטהרין את אמת המים הבארה
 טבית הקברות • אומרים צדוקים קובלין אנו עליכם
 פרושים • שאתם אומרים שורי וחמורי שחוקו חיבין •
 ועבדי ואמתי שחוקו פטורים מה אם שורי וחמורי שאיני
 חיב בהם מצות • הרי אני חיב בנזק • עבדי ואמתי שאני
 חיב בהן מצות • אינו דין שאהא חים בנזק • אמרו להם
 לא

העלה בעידנא

לא אם אמרתם בשדדי וחמורי שאין בהן דעת האמר
בעבדי ובאמתי שיש בהן דעת שאם אקניטנו ילך
גידליק גדישו של אחד ואהא חיב לשלם ח אמר
אפיקורוס גלילי קובל אני עליכם פרושים שאתם כותבין
את המושל עם משה בנט אמרו פרושים קובלין אני
עליך אפיקורוס גלילי שאתם כותבין את המושל עם
השם בדרך ולא עוד אלא שאתם כותבים את המושל
מלמעלה ואת השם מלמטה שנאמר ויאמר פרעה מי י
אשר אשמע בקולו לשלח את ישראל וכשלקה מהו
אומר יי הצדיק סליק

מסכת מנחות

פרק א כל המנחות שקמצו שלא לשמן בשדות
אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה חוץ
ממנחת חוטא ומנחת קנאות מנחת חוטא ומנחת קנאות
שקמצו שלא לשמן נתן בכלי והלך והקטיר שלא לשמן
או לשמן ושלא לשמן או שלא לשמן ולשמן פסולות
כיצד לשמן ושלא לשמן לשם מנחת חוטא ולשם מנחת
גדבה או שלא לשמן ולשמן לשם מנחת גדבה ולשם
מנחת חוטא ב אחד מנחת חוטא ואחד כל המנחות
שקמצו זר אינן טבול יום מהוסר בגדים מחוסר פסודים
שלא רהין ידים ורגלים ערל טמא יושב עומד על גבי
כלים על גבי כהמה על גבי רגלי חבירו פסול קמץ
בשמאל פסל בן בתירא אומר יחזיר ויחזור ויקמוץ בימין
קמץ ועלה בידו צרור או גרגיר מלח או קורט של
לבונה

לבית פסל. מנחם שאמרו הקומץ ויתח ויתחם פסל
 ויהיו חיתר שקטצו מכורץ. וחמר שקטצו בראשי
 אצבעותיו כיצד הוא עושה פושט את אצבעותיו על פס
 ידו. ג דבה שמנה. וחמר שמנה. חמר לבנתה פסולת
 הקומץ את המנחה לאכול שירה בחוץ או כוית משירית
 בחוץ. להקטיר קומצה בחוץ. או כוית מקומצה בחוץ.
 או להקטיר לבנתה בחוץ פסול ואין בו ברת. לאכול
 שירה למחר. או כוית משירה למחר. להקטיר קומצה
 למחר. או כוית מקומצה למחר. או להקטיר לבנתה
 למחר. פגול וחיבין עליו ברת. זה הכלל. כל הקומץ
 והנותן בכלי. והמחלך והמקטיר. לאכול דבר שדרכו
 לאכול. ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר. חוץ למקומו
 פסול ואין בו ברת. חוץ לזמנו פגול וחיבין עליו ברת.
 ובלבר שיקרב המתיר במצותו כיצד קרב המתיר
 במצותו. קמץ בשתיקה ונתן בכלי. והלך והקטיר חוץ
 לזמנו. או שקמץ חוץ לזמנו ונתן בכלי. והלך והקטיר
 בשתיקה. או שקמץ ונתן בכלי. והלך והקטיר חוץ לזמנו
 זה הוא שקרב המתיר במצותו. ד כיצד לא קרב המתיר
 במצותו. קמץ חוץ למקומו. ונתן בכלי והלך והקטיר
 חוץ לזמנו. או שקמץ חוץ לזמנו. ונתן בכלי והלך
 והקטיר חוץ למקומו. או שקמץ ונתן בכלי והלך והקטיר
 חוץ למקומו. מנחת חוטא ומנחת קנאות שקטצו שלא
 לשמן. ונתן בכלי. והלך והקטיר חוץ לזמנו. או שקמץ
 חוץ לזמנו ונתן בכלי והלך והקטיר שלא לשמן. או
 שקמץ ונתן בכלי. והלך והקטיר שלא לשמן. זה הוא
 שלא קרב המתיר במצותו. לאכול כוית בחוץ וכוית

תעלה בעידנה

למחר כדת למחר זכוית בחוץ כחצי זית בחוץ ונחצי
 זית למחר כחצי זית למחר ונחצי זית בחוץ פסול ואין
 בו כרת אמר רבי יהודה זה הכלל אם מחשבת הזמן
 קדמה למחשבת המקום פגול וחיובין עליו כרת ואם
 מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן פסול ואין בו
 כרת וחכמים אומרים זה זה פסול ואין בו כרת ולאכול
 פחצי זית ולהקטיר כחצי זית בשר שאין אכילה
 והקטרה מצטרפין :

פרק ב חקומין את המנחה לאכול שיריה או להקטיר
 קומצה למחר מודה רבי יוסי בזה שהוא פגול
 וחיובין עליו כרת להקטיר לבונה למחר רבי יוסי
 אומר פסול ואין בו כרת וחכמים אומרים פגול וחיובין
 עליו כרת אמרו לו מה שנא זו מן הזבח אמר להם
 שהזבח דמו ובשרו ואמרו אחד ולבונה אינה מן המנחה
 ב שחט שני כבשים לאכול אחד מן החלות למחר
 הקטיר שני בזיכין לאכול אחד מן הסדרים למחר רבי
 יוסי אומר אותה החלה ואותו הסדר שחשב עליו פגול
 וחיובין עליו כרת והשני פסול ואין בו כרת וחכמים
 אומרים זה זה פגול וחיובין עליו כרת נטמאת אחת מן
 החלות או אחד מן הסדרים רבי יהודה אומר שניהם
 יצאו לבית השריפה שאין קרבן צבור חלוק וחכמים
 אומרים נטמאתו והטהור יאכל נ התורה מפגלת
 את הלחם והלחם אינו מפגל את התורה כיצד השוחט
 את התורה לאכול כמנה למחר היא והלחם מפגלין
 לאכול מן הלחם למחר הלחם מפגל והתורה אינה
 מפגלת הבבשים מפגלין את הלחם והלחם אינו מפגל
 את

את הכבשים פיצר השוחט את הכבשים לאכול מהם
 למחר הם והלחם מפגליו לאכול מן הלחם למחר
 הלחם מפגל והכבשים אינם מפגליו ד הובח מפגל את
 הנסבין משקדשו בכלי דברי רבי מאיר והנסבין אינן
 מפגליו את הובח כיצד השוחט את הובח לאכול ממנו
 למחר הוא ונסביו מפגליו להקריב מן הנסבין למחר
 הנסבין מפגליו והובח אינו מפגל ה פגל בקומץ ולא
 בלבונה בלבונה ולא בקומץ רבי מאיר אומר פגול
 וחיבים עליו כרת וחכמים אומרים אין בו כרת עד
 שיפגל את כל המזבח מודים חכמים לרבי מאיר במנחת
 חטא ובטנחת קנאות שאם פגל בקומץ שהוא פגול
 וחיבין עליו כרת שתקומץ הוא המזבח שחט אחד מן
 הכבשים לאכול שתי חלות למחר הקטיר אחד מן
 הכזיבין לאכול שני סדרים למחר רבי מאיר אומר פגול
 וחיבין עליו כרת וחכמים אומרים אין פגול עד שיפגל
 את כל המזבח שחט אחד מן הכבשים לאכול ממנו
 למחר הוא פגול וחברו בשר לאכול מחברו למחר
 שניהם בשרים :

פרק ג חקומץ את המנחה לאכול דבר שאין דרכו
 לאכול להקטיר דבר שאין דרכו להקטיר בשר
 דבר אליעזר פוסל לאכול דבר שדרכו לאכול להקטיר
 דבר שדרכו להקטיר פחות טכנית בשר לאכול כחצי
 זית ולהקטיר כחצי זית בשר שאין אבילה והקטרה
 מצטרפין ב לא יצק לא כלל לא פתח לא מלח
 לא הניף לא הניש או שפתחן פתות מרובות ולא משחן
 בשרות נתערב קומצה בקומץ חברתה בטנחת כהנים

מעלה בעידנה

ג' מנחת כהן משיח : במנחת נסבין כששח : רבי יוחנן
 אומר במנחת כהן משיח : ובמנחת נסבין פכולה : שח
 בלילתה עכה : וזו בלילתה רבה : והן בולעות זו מזו :
 ג שתי מנחות שלא נקמצו : ונהערבו זו בזו : אם יכול
 לקטוף ג' צפני עצמה : וכוז בפני עצמה : כשרות : ואם
 לאו פסולות : הקומץ שנערב במנחה שלא נקמצה : לא
 יקטיר : ואם הקטיר זו שנקמצה עלתה לבעלים : וזו שלא
 נקמצה לא עלתה לבעלים : נחערב קומצה בשיריה : או
 בשיריה של חברתה : לא יקטיר : ואם הקטיר עלתה
 לבעלים : נטמא הקומץ והקריבו : הציץ מרצה : יצא
 והקריבו אין הציץ מרצה : שהציץ מרצה על הטמא ואינו
 מרצה על היוצא : ד נטמאו שיריה : נשרפו שיריה נאכה
 שיריה : כמדת רבי אליעזר בשרה : וכמדת רבי יהושע
 פסולה : שלא בכלי שרת פסולה : רבי שמעון מכשיר
 הקטיר קומצה פעמים בשרה : ה הקומץ מיעוטו מעכב
 את רובו : העשרון מעוטו מעכב את רובו : היין מעוטו
 מעכב את רובו : השמן מעוטו מעכב את רובו : הסלת
 והשמן מעכבין זה את זה : הקומץ והלבונה מעכבין זה
 את זה : ו שני שעירי יום הכפורים מעכבין זה את זה :
 שני כבשי עזרת מעכבין זה את זה שתי הלות מעכבות
 זו את זו : שני סדרים מעכבין זה את זה : שני בויכים
 מעכבין זה את זה : הסדרים והבויכים מעכבין זה את
 זה : שני מינים שבנויר : שלטה שבפרה : ארבעה
 שבתורה : ארבעה שבלולב : ארבעה שבמצודע : מעכבין
 זה את זה : שבע היות שבפרה מעכבות זו את זו : שבע
 היות של בין הברים ושעל הפרוכת ושעל מזבח הזהב
 מעכבות

מַעֲבֹת זוֹ אֵת זוֹ : וְשָׁבָה קָנִי מְנוּחָה מֵעֲבֹבִין זֶה אֵת
 זֶה שָׁבָה נְרוּתִיהָ מֵעֲבֹבִין זֶה אֵת זֶה : שְׁתֵּי פְרָשִׁיזֵי
 שְׁמֹוֹתָהּ מֵעֲבֹבֹת זוֹ אֵת זוֹ : וְאֵפִילוּ כָּתַב אֶחָד מֵעֲבֹבִין
 אַרְבָּעָה פְרָשִׁיזֵי שְׁבַתְּפִלִין מֵעֲבֹבֹת זוֹ אֵת זוֹ : וְאֵפִילוּ
 כָּתַב אֶחָד מֵעֲבֹבִין : אַרְבַּע צִיצִיזֹת מֵעֲבֹבֹת זוֹ אֵת זוֹ :
 שְׁאֵרְבַּעָתָן מִצֹּרֶה אַחַת : רַבִּי יִשְׁמַעֲלֵל אָמַר אַרְבַּעָתָן
 אַרְבַּע מִצֹּת :

פֶּרֶק ד' הַתְּכַלֵּת אֵינָה מֵעַבְבַת אֵת הַלָּבֹן : וְהַלָּבֹן אֵינוֹ
 מֵעַבֵּב אֵת הַתְּכַלֵּת תְּפִלָּה שֶׁל יָד אֵינָה מֵעַבְבַת
 שֶׁל רֹאשׁ : וְשֶׁל רֹאשׁ אֵינָה מֵעַבְבַת שֶׁל יָד הַסּוֹלֵת וְהַשְׁמֹן
 אֵינוֹ מֵעַבְבִין אֵת הַיָּנֹק : וְלֹא הַיָּנֹק מֵעַבְבִין : הַמַּתָּנוֹת שֶׁעַל
 מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן : אֵינוֹן מֵעַבְבֹת זוֹ אֵת זוֹ : כִּי הַפָּרִים וְהָאֵילִים
 וְהַבָּבָשִׁים אֵינוֹן מֵעַבְבִין זֶה אֵת זֶה : רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר אִם
 הָיוּ לָהֶם פָּרִים מְרוּבִים : וְלֹא הָיוּ לָהֶם נִסְכִּים : יָבִיאוּ פֶּרֶךְ
 אֶחָד וְנִסְכּוֹ : וְלֹא יִקְרְבוּ כָלֹן בְּלֹא נִסְכִּים : נִפְרָה וְהָאֵיל
 וְהַבָּבָשִׁים וְהַשְּׁעִיר : אֵינוֹן מֵעַבְבִין אֵת הַלֶּחֶם : וְלֹא דִלְחָם
 מֵעַבְבִין : הַלֶּחֶם מֵעַבֵּב אֵת הַבָּבָשִׁים : וְהַבָּבָשִׁים אֵינוֹן
 מֵעַבְבִין אֵת הַלֶּחֶם : דְּבַר רַבִּי עֲקִיבָא : אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן
 בֶּן נָנִס לֹא כִי : אֲלֵא הַבָּבָשִׁים מֵעַבְבִין (אֵת) הַלֶּחֶם וְהַלֶּחֶם
 אֵינוֹ מֵעַבֵּב אֵת הַבָּבָשִׁים : שֶׁבֶן מְצִינוּ כִּשְׁתֵּי יִשְׂרָאֵל
 בְּמִדְבַר אַרְבָּעִים שָׁנָה קָרְבוּ כָּבָשִׁים בְּלֹא לֶחֶם : אָף (כֹּאן)
 יִקְרְבוּ כָּבָשִׁים בְּלֹא לֶחֶם : יֹאמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן הַלֶּכֶת
 בְּדִבְרֵי בֶן נָנִס : אֲבָל אֵין הַפֶּעַם בְּדִבְרֵיו : שֶׁכֵּל הָאֱמִיר
 בְּחוֹמֵשׁ הַפְּקוּדִים : קָרַב בְּמִדְבַר : וְכֵל הָאֱמִיר בְּחוֹמֵשׁ
 בְּהַגִּים : לֹא קָרַב בְּמִדְבַר : מִשְׁבָּאוֹ לְאֶדֶן קָרְבוּ אֵלָיו וְאֵלָיו
 וּמִפְּנֵי מַה אָנִי אָמַר יִקְרְבוּ כָּבָשִׁים בְּלֹא לֶחֶם : שֶׁהַבָּבָשִׁים
 מִתִּירִין

תעלה בעידנא

פתיחין את עצמן בלא לחם (לחם) בלא כבשים אין לי
 מי יתירנו: ד' התמידין אינן מעכבין את המוספים ולא
 המוספים מעכבין את התמידים. ולא המוספין מעכבין
 זה את זה. לא הקריבו כבש בבקר יקריבו בין הערבים.
 אמר רבי שמעון איסתי בוסין שהיו אנוסין או שזגנין אבל
 אם היו מזידין ולא הקריבו כבש בבקר לא יקריבו בין
 הערבים. לא הקטירו קטרת בבקר יקטירו בין הערבים.
 אמר רבי שמעון וכלה היתח קרבה בין הערבים. שאין
 מחזקין את מופח הזהב אלא בקטורת הסמים (של בין
 הערבים) ולא מופח העולה אלא כתמיד של שחר. ולא
 את השלחן אלא בלחם הפנים בשבת. ולא את המנורה
 אלא בשבעה נרותיה בין הערבים: ה חביתי כחן גדול
 לא היו באות חצים. אלא מביא עשרון שלם וחוצהו
 ומקריב מחצה בבקר ומחצה בין הערבים. וכהן שהקריב
 מחצה בשחרית ומת. ומנו כחן אחר תחתיו. לא יביא
 חצי עשרון מביתו. ולא חצי עשרונו של ראשון. אלא
 מביא עשרון שלם וחוצהו. ומקריב מחצה ומחצה אבד.
 נמצאו שני חצים קרבין. ושני חצים אובדין. לא מנו בזה
 אחר משל מי חיתה קרבה. רבי שמעון ואומר משל
 צבור. רבי יהודה אומר משל יורשים ושלימה היתה
 קרבה:

סרק ה כל המנחות באות מצה. חוץ מחטף שבתודה
 ושתי הלחם שהן באות חמץ. רבי מאיר אומר
 שאור בודח להן טחוכן ומחמצין. רבי יהודה אומר אף
 היא אינה מן המוכחר. אלא מביא את השאור. ונותן
 לתוך המפה. וממלא את המפה. אמרו לו אף היא היתה
 חפירה

תפילה או יחידה נ ב כל המסעות עליונות בפרשת
 ומשפחן שלא יחסיצו ואם החסיצו שירה עובר בלא
 תעשה שנאמר כל המנחה אשר תקריבו ליי לא תעשה
 חמץ וחייבים על לישתה ועל עריכתה ועל אפיתתה
 ג יש טעונות שמן ולבונה שמן ולא לבונה לבונה ולא
 שמן לא שמן ולא לבונה ואלו טעונות שמן ולבונה
 מנחת הסלת והמחבת והמרחשת והחלות והרקיקין
 מנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת גוים ומנחת
 נשים ומנחת העומר מנחת מסכין טעונה שמן ואינה
 טעונה לבונה לחם הפנים טעון לבונה ואין טעון שמן
 שתי הלחם ומנחת חוטא ומנחת קנאות לא שמן ולא
 לבונה ד וחייב על השמן בפני עצמו ועל הלבונה
 בפני עצמה נתן עליה שמן פסלה לבונה ולקטנה נתן
 שמן על שירה אינו עובר בלא תעשה נתן כלי על
 גבי כלי לא פסלה ה יש טעונות הנשה ואין טעונות
 תנופה תנופה ולא הנשה הנשה ותנופה לא תנופה
 ולא הנשה אלו טעונות הנשה ואין טעונות תנופה
 (מנחת) הסלת והמחבת והמרחשת והחלות והרקיקין
 מנחת כהנים מנחת כהן משיח מנחת גוים מנחת נשים
 מנחת חוטא רבי שמעון אומר מנחת כהנים מנחת כהן
 משיח אין בהן הנשה מפני שאין (בהן) קמיצה וכל
 שאין (בהן) קמיצה אין בהן הנשה ואלו טעונות תנופה
 ואין טעונות הנשה לוג שמן של מצורע ואשמו והבפורים
 בדברי רבי אליעזר בן עזב ואמורי שלמי יחיד ויחיד
 ושוק שלהן אחר אנשים ואחד נשים בישראל אבל
 לא באחרים ושתי הלחם ושני כבשי עזרת כיצד הוא
 עושה

תעלה בעידנא

עושה נוחן שתי הלחם על גבי שני כבשים ומניח שם
 צדיו מלמטן מוליד ומביא מעלה ומוריד שנאמר אשר
 הונח ואשר הורם תנופה היתה במורח והנשה במערב
 ותנופות קורמות להנשות מנחת העומר מנחת קנאות
 טעונות תנופה והנשה לחם הפנים ומנחת נסכים לא
 תנופה ולא הנשה : ו רבי שמעון אומר שלשה מינים
 פוענים שלש מצות שתיים בכל אחד ואחד והשלישית
 אין בהן ואלו הן זבחי שלמי יחיד וזבחי שלמי צבור
 ואשם מצורע וזבחי שלמי יחיד טעונים סמיכה חיים
 ותנופה שחוטים ואין בהן תנופה חיים וזבחי שלמי צבור
 טעונים תנופה חיים ושחוטים ואין בהן סמיכה ואשם
 מצורע טעון סמיכה ותנופה חי ואין בו תנופה שחוט
 ה האומר הרי עלי במחבת לא יביא כמרחשת במרחשת
 לא יביא במחבת ומה בין מחבת למרחשת אלא
 שהמרחשת יש לה כסוי והמחבת אין לה כסוי ודברי
 רבי יוסי הנלילי רבי חנניה פון גמליאל אומר מרחשת
 עמוקה ומעשיה רחשים ומחבת צפה ומעשיה קשים
 ה האומר הרי עלי בתנור לא יביא מאפה כופח ומאפה
 דעפים ומאפה יורות הערבים רבי יהודה אומר אם
 רצה יביא מאפה כופח הרי עלי מנחת מאפה לא יביא
 מחצה חלות ומחצה רקיקין רבי שמעון מתייר מפני
 שהוא קרבן אחד :

פרק ו אלו מנחות נקמצות ושיריהן לכהנים מנחת
 הסלת והמחבת והמרחשת והחלות והרקיקין
 מנחת גוים מנחת נשים מנחת העומר מנחת חוטא ומנחת
 קנאות רבי שמעון אומר מנחת חוטא של פהנים נקמצת
 והקומין

העלה בעירונא

פ

החוקמן קרב לעצמו והשרים קרבין לעצמן : ב מנחת
 כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נמכים למנחת ואין
 בהם לכהנים בזה יפה כח המזבח מכל הכהנים שתי
 הלחם ולחם הפנים לכהנים ואין בהם למזבח ובה יפה
 כח הכהנים מכל המזבח : ג כל המנחות הנעשרות
 בכלי טעונות שלש מחנות שמן יציקה וכלילה ומתן
 שמן בכלי קודם לעשיתן והחלות (בוללן) דברי רבי
 וחכמים אומרים (סלת) החלות טעונות כלילה הרקיקין
 משיחה כיצד מושחן במין כי ושאר השמן נאכל
 לכהנים : ד כל המנחות הנעשות בכלי טעונות פתיתה
 מנחת ישראל כופל אחת לשנים ושנים לארבעה ומכריל
 מנחת כהנים כופל אחת לשנים ושנים לארבעה ואינו
 מכריל מנחת כהן המשיח (לא היה מכפלה רבי שמעון
 אומר מנחת כהנים ומנחת כהן משיח אין בהם פתיתה
 ספני שאין בהם קמיצה וכל שאין בהם קמיצה אין
 בהם פתיתה וכלן (פתיתתם) כותים : ה כל המנחות
 טעונות שלש מאות שיפה וחמש מאות בעיטה ורשיפה
 וחכמיטת בחטים רבי יוסי אומר (אף) בכצק כל המנחות
 באות עשר עשר חוץ מלחם הפנים וחביתו כהן גדול
 שהם באות שתיים עשרה דברי רבי יהודה רבי מאיר
 אומר כלן באות שתיים עשרה חוץ מחלות הורה והנזירות
 שהן באות עשר עשר : ו העומר היה בא עשרון משלשה
 סאין שתי הלחם שני עשרונים משלש סאין לחם הפנים
 עשרים וארבעה עשרונים מעשרים וארבע סאין : ז העומר
 היה מנופה בשלש עשרה נפה ושתי הלחם בשתיים
 עשרה ולחם הפנים באחת עשרה רבי שמעון אומר

תעלה בעידנה

לא היה לה קצבה • אלא סלת מנופה כל צרכה •
מביא שנאמר ולקחת סלת ואפית אותה • עד שתהיה
מנופה כל צרכה :

פרק ו' התורה היתה באר • חמש מאין ירושלמיות •
שהן שש מדבריות • שתי איפות • האיפה שלש
סאין • עשרים עשרון עשרה לחמץ • (עשרה למצה)
עשרה לחמץ עשרון לחלה • ועשרה למצה • ובמצה
שלשה מינין • חלות ודקיקים ודבוכה • נמצאו שלשה
עשרונות ושליש לכל מין • שלש חלות לעשרון • במצה
ירושלמית היו שלשים קב חמשה עשר לחמץ • וחמשה
עשר למצה • חמשה עשר לחמץ • קב וחצי לחלה וחמשה
עשר למצה • וחמשה שלשה מינין חלות ודקיקים ודבוכה
נמצאו חמשת קבין לכל מין • שתי חלות לקב • כהמלואים
היו באים במצה שבתורה • חלות ודקיקים • ודבוכה
חזירות היתה באה שתי ידות במצה שבתורה • חלות
ודקיקים ואין בה דבוכה • (נמצאו) עשרת קבים ירושלמיות
שהן ששה עשרונות ועריון ומכלן היה נוסל אחד מעשרה
תרוסה • שנאמר והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרוסה
לח' אחד שלא ישול פדום מכל קרבן שהיו כל הקרבנות
שוין • ושלל ישול מקרבן לחבירו • לכהן הזורק את דם
השלמים לו יהיה • והשאר נאכל לבעלים • ג' השוחט את
התורה בפנים ולהסמה חוץ לחומה • לא קדש הלחם • שחטה
עד שלא קדמו בתנור • ואפילו קדמו כלן חוץ מאחד מהן
לא קדש הלחם • שחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה • קדש
הלחם • שחטה ונמצאת טריפה • לא קדש הלחם • שחטה
ונמצאת בעלת מום • רבי אליעזר אומר קדש • וחכמים
אומרים

אומרים לא קדש. שחטה שלא לשמה. וכן איל המרוצח
 וכן שני כבשי עצרת ששחטן שלא לשמן. לא קדש
 הלחם. ד נסכין שקדשו בכלי. ונמצא הובח פסול אם
 יש שם זבח אחר יקרב עמו. ואם לאו יפסלו בלינת
 נדר תורה ותמורתה. והמפריש תורתו ונאבדה. והפריש
 אחרת תחתיה. אינן טעונים לחם. שנאמר והקריב על
 זבח התודה. התודה טעונה לחם ולא ולדה. ולא
 תליפתה. ולא תמורתה. טעונין לחם. ה האומר הרי עלי
 תודה. יביא היא ולחמה מן החולין. תודה מן החולין
 ולחמה מן המעשר. יביא לחמה מן החולין. תודה מן
 המעשר ולחמה מן החולין. יביא. התודה היא ולחמה
 מן המעשר. יביא. ולא יביא מחטי מעשר שני. אלא
 סמעות מעשר שני. ו ומנין לאומר הרי עלי תודה. לא
 יביא אלא מן החולין. שנאמר וזבחת פסח לוי אלהיך
 צאן ובקר. וחלא אין פסח בא אלא מן הכבשים ומן
 העוים. אם כן למה נאמר צאן ובקר. אלא להקיש כל
 הבא מן הצאן ומן הבקר לפסח. מה הפסח שהוא בא
 בחובה. אינו בא אלא מן החולין. אף כל דבר שהוא
 בא בחובה. לא יבוא אלא מן החולין. (לפיכך) האומר
 הרי עלי תודה הרי עלי שלמים. הואיל והם באים חובה
 לא יביאו אלא מן החולין. והנסכים בכל מקום. לא
 יביאו אלא מן החולין.

פרק ח כל קרבנות הצבור והיחיד. באים מן הארץ
 ומחוצה לארץ. מן החדש ומן הישן. חוץ מן
 העומר ושתי הלחם. שאינן באים אלא מן החדש ומן
 הארץ. וכלן אינן באין אלא מן המובחר. ואיזהו מובחר.

תערה בעידנא

מכנס • ומזניחה • אלפא לפלת • שניה להם חפרי
 בבקעה • כל הארצות היו כשרות • אלא מכאן ויהי
 מביאים • ב אין מביאין לא מבית הובלים ולא מבית
 השלחים • ולא מבית האילן • ואם הביא בשר • כיצד הוא
 עושה • נדה שנה ראשונה • ובשניה זרעה • קודם לפסח
 שבועים יום • והיא עושה סלת מרובה • כיצד הוא בורק •
 מנוזר מכנים את ידו לתוכה • עלה בה אבק פסולה •
 עד שינפנה ואם התליעה פסולה • ג תקועה אלפא
 לשמן • אבא שאול אומר שניה לה רגב בעבר הירדן
 כל הארצות היו כשרות • אלא מכאן היו מביאין • אין
 מביאין לא מבית הובלים ולא מבית השלחים • ולא מפה
 שנודע כיניהם • ואם הביא בשר • אין מביאין אנפיקנן
 ואם הביא פסול • אין מביאין מן הגרגרים שנשרו במים •
 ולא מן הכבושים • ולא מן השלוקין • ואם הביא פסול •
 ד שלשה זתים ובהן שלשה שלשה שכנים הוית הראשון
 מנגרנו בראש הוית • וכותש ונותן לתוך הפל רבי יהודה
 אומר סביבות הפל זה ראשון • טען בקורה רבי יהודה
 אומר באבנים • זה שני • חור וטחן וטען • זה שלישי •
 הראשון למנורה • והשאר למנחות • הוית השני מנגרנו
 בראש הגג • וכותש ונותן לתוך הפל • רבי יהודה אומר
 סביבות הפל • זה ראשון • טען בקורה • רבי יהודה אומר
 באבנים • זה שני • חור וטחן וטען • זה שלישי • הראשון
 למנורה • והשאר למנחות • הוית השלישי עומנו בחור
 הבית • עד שילקה • ומעלהו ומנגבו בראש הגג • וכותש
 ונותן לתוך הפל • רבי יהודה אומר סביבות הפל • זה
 ראשון • טען בקורה • רבי יהודה אומר באבנים • זה שני
 חור

חור וטחן וטען וח שלישי . הראשון לפנודה והשני
למנחות : ה הראשון שבראשון . אין למעלה ממנו .
השני שבראשון . והראשון שבשני שוין השלישי שבראשון
והשני שבשני . והראשון שבשלישי שוין השלישי שבשני
והשני שבשלישי שוין . השלישי שבשלישי . אין למטה
ממנו . אף המנחות היו ברין שיטענו שמן זית וך . מזה
אם המנודה שאינה לאכילה טעונה שמן זית וך המנחות
שהן לאכילה . אינו דין שיטענו שמן זית וך תלמוד לומר
וך כתית לפאור . ולא וך כתית למנחות : ו ומנין היו
מביאין את הזין . קרותים והטולים אלפא לזין . שניה להן
בית דמה ובית לבן בהר . וכפר סנא בכקעה . כל
הארצות היו פשרות . אלא מבאן היו מביאין . אין מביאין
לא מבית הובלים . ולא מבית השלחין . ולא טמה שגורע
פיניהם ואם הביא פשר . אין מביאין אליסטן ואם הביא
פשר . אין מביאין ישן דברי רבי . וחכמים מכשירין . אין
מביאין לא מחוק ולא מעושן ולא מבושל . ואם הביא
פסול . אין מביאין מן הדליות . אלא מן הדוגליות . ומן
הכרמים העבירים : ו לא היו כונסים אותו בחצבים גדולים
אלא בחביות קטנות . ואינו ממלא את החביות עד פיהם
כדי שיהא ריחו נודף . אינו מביא לא ספיה מפני הקמחין
(ולא) משוליה מפני השמרים . אלא מביא משלישה
ומאמצעה . כיצר הוא בודק . הנזכר יושב והקנה בידו .
וברק את הניר והקיש בקנה . רבי יוסי בר רבי יהודה
אומר זין שעלה בו קמחין פסול . שנאמר תמימים יחיו
לכם ומנחתם . תמימים יחיו לכם ונסביהם :

פרק ט שתי מדות של יבש היו במקדש . עשרון וחצי
עשרון

תעלה בעידנא

עשרון רבי מאיר אומר עשרון עשרון וחצי עשרון
 עשרון מה היה משמש שבו היה מודר לכל המנחות
 לא היה מודר לא בשל שלשה לפי ולא בשל שנים
 לאיל אלא מודרן עשרונות חצי עשרון מה היה משמש
 שבו היה מודר חביתי כהן גדול מחצה בבקר ומחצה
 בין הערבים ב שבע מדות של לח היו במקדש חן
 וחצי ההין ושלישית ההין ורביעית ההין לוג וחצי
 לוג ורביעית לוג רבי אלעזר בר צדוק אומר שנתות
 היו כהין עד כאן לפי עד כאן לאיל עד כאן לכבש
 רבי שמעון אומר לא היה שם הין וכי מה היה ההין
 משמש אלא מדה יתירה של לוג ומחצה היתה שם
 שבה היה מודר למנחת כהן גדול לוג ומחצה בבקר
 ולוג ומחצה בין הערבים ג רביעית מה היתה משמשת
 רביעית מים למצורע ורביעית שמן לנזיר חצי לוג מה
 היה משמש חצי לוג מים לסוטה וחצי לוג שמן לתורה
 פבלוג היה מודר לכל המנחות אפילו מנחה של ששים
 עשרון נותן לה ששים לוג רבי אליעזר בן יעקב אומר
 אפילו מנחה של ששים עשרון אין לה אלא לוגה
 שנאמר למנחת ולוג שמן ששה לפי ארבעה לאיל
 שלשה לכבש שלשה ומחצה למנורה מחצית לוג לכל
 גר ד מערבין גספי אלים בגספי פרים גספי כבשים
 בגספי כבשים של יחיד בשל צבור של היום בשל
 אמש אבל אין מערבין גספי כבשים בגספי פרים ואלים
 ואם בללן אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן ונתערבו
 בשרין אם עד שלא כלל פסל הכבש הבא עם העומר
 אף על פי שמנחתו כפולה לא היו גספיו בפולין הכל
 המדות

המדות שהיו במקדש היו נגדשות חוץ משל כהן גדול
 שהיה גרשה לתוכה מדות הלח בירוציהן קדש ומדות
 היבש בירוציהן חול רבי עקיבא אומר מדות הלח קדש
 לפיכך בירוציהן קדש ומדות היבש חול לפיכך בירוציהן
 חול רבי יוסי אומר לא משום זה אלא שהלח געבר
 והיבש אינו געבר ו כל קרבנות הצבור והיחיד טעונין
 נסכים חוץ מן הבכור והמעשר והפסח והחטאת והאשם
 אלא שחטאתו של מצורע ואשמו טעונין נסכים ו כל
 קרבנות הצבור אין בהם סמיכה חוץ מן הפז הבא על
 כל המצות ושעיר השתלח רבי שמעון אומר אף
 שעירי עבודת אלילים כל קרבנות היחיד טעונין סמיכה
 חוץ מן הבכור והמעשר והפסח והיורש סופר ומביא
 נסכים וממיר ח הכל סומכין חוץ פחרש שוטה וקטן
 וסומא ונכרי והעבד והשליח והאשה וסמיכה שירי
 מצוה על הראש בשתי ידים ובמקום שסומכין שוחטין
 ותקף לסמיכה שחיטה ט חומר בפסיכה מבתנופה
 ובתנופה מבסמיכה שאחד מניף לכל החברים ואין
 אחד סומך לכל החברים וחומר בתנופה שהתנופה
 גורמת בקרבנות היחיד ובקרבנות הצבור כתיים ובשחוטין
 בדבר שיש בו רוח חיים ובדבר שאין בו רוח חיים מה
 שאין בן בפסיכה :

פרק י רבי ישמעאל אומר העומר היה בא בשבת
 משלש סאין ובחול מחמש וחכמים אומרים
 אחד בשבת ואחד בחול משלש היה בא רבי חנניא
 סגן הכהנים אומר בשבת היה נקצר ביחיד ובמגל אחד
 ובקופה אחת ובחול בשלשה ובשלש קופות ובשלש

תעלה בעידנא

מנלות וחכמים אומרים אחד בשבת ואחד בחול בשלש
 ובשלש קופות ובשלש מנלות : ב מצות העומר לבוא
 מן הקרוב לא בכר הקרוב לירושלם מביאים אותו מכל
 מקום מעשה שבא מנגות צריפין ושתי הלחם מבקעת
 עין סוכר : ג כיצד היו עושים שלוחי בית דין יוצאין
 מערב יום טוב ועושין אותו בריכות במחבר לקרקע
 כדי שיהיה נוח לקצור וכל העידות השמוכות לשם
 מתבגרות לשם כדי שיהיה נקצר בעסק גדול : פיין
 שחשכה אומר להם בא השמש אומרים הן בא השמש
 אומרים הן מגל זו אומרים הן מגל זו אומרים הן קופה
 זו אומרים הן קופה זו אומרים הן בשבת אומר להם
 שבת זו אומרים הן שבת זו אומרים הן אקצור והם
 אומרים לו קצור אקצור והם אומרים לו קצור שלשה
 פעמים על כל דבר ודבר והם אומרים לו הן הן הן
 כל כך למה טפני הפיתוסים שהיו אומרים אין קצירת
 העומר בטוצאי יום טוב : ד קצרוהו ונתנוהו בקופות
 הביאוהו לעזרה היו טהבהבין אותו באור כדי לקיים
 בו מצות קלי דברי רבי מאיר וחכמים אומרים בקנים
 ובקליחות חובטים אותו כדי שלא יתמעך נתנוהו לאבוב
 בעזרה והרוח מנשבת בו נתנוהו בריחים של גרוסות
 והוציאו ממנו עשרון שהוא מנופה בטלש עשרה נפה
 והשאר נפדה ונאכל לכל אדם וחיב בחלה ופטור מן
 המעשרות רבי עקיבא מחיב בחלה ובמעשרות בא לו
 לעשרון ונתן שמנו ולבנתו יצק וכלל חניף והניש
 קמץ והקטיר והשאר גאבל לכהנים ה משקרב העומר
 יוצאין

יוצאין ומוצאין שוק ירושלם שהוא מלא קמח וקלי שרץ
 ברצון חכמים רבי רבי מאיר רבי יהודה אומר ברצון
 חכמים היו עושים משקרב העומר הותר החדש מיד
 והרחוקים מתרים מחצות היום ולהלן משחרב בית
 המקדש התקין רבן יוחנן בן זבאי שיהא יום הנף פלו
 אסור אמר רבי יהודה והלא מן התורה הוא אסור
 שאמר עד עצם היום הזה מפני מה הרחוקים מתרים
 מחצות היום ולהלן מפני שהן יודעין שאין בית דין
 מתעצלים בו ו העומר היה מתיר במדינה ושתי הלחם
 במקדש אין מביאין מנחות ובכורים ומנחת בהמה קודם
 לעומר ואם הביא פסול קודם לשתי הלחם לא יביא
 ואם הביא כשר ו החטים והשעורים והכוסמים
 ושכולת שועל והשיפון חיבין כחלה ומצטרפין זה עם
 זה ואסורין בחדש מלפני הפסח ומלקצור מלפני העומר
 ואם השרישו קודם לעומר מתרין ואם לאו אסורים עד
 שיבא העומר הבא ח קוצרים בבית השלחים שבעמקים
 אבל לא גורשין אנשי יריהו קוצרין ברצון חכמים
 וגורשין שלא ברצון חכמים ולא מיחו בידם חכמים
 קוצר לשחת ומאכיל לבהמה אמר רבי יהודה אימת
 בלם שהתחיל עד שלא הביא שליש רבי שמעון אומר
 אף יקצור (ויאכל) אף משהביאה שליש ט קוצרין מפני
 הנטיעות מפני בית האבל מפני (כטול) בית המדרש
 לא יעשה אותן כריכות אבל מניחים צבתים מצות
 העומר לבא מן הקמה לא מצא יביא מן העומרים
 מציתו לבא מן הלח לא מצא יביא מן היבש מצותו
 לקצור בלוי לה נקצר ביום כשר ודחה את השבת

תעלה בעירנא

פרק יא שתי הלחם נלושות אחת אחת ונאפות אחת אחת
 לחם הפנים נלוש אחד אחד ונאפה שנים שנים ובטפוס היה עושה אותן וכשהוא רדן נוהגן בטפוס כדי שלא יתקלקלו: ב אחד שתי הלחם ואחד לחם הפנים לישתן ועריכתן בחוץ ואפיתן בפנים ואינן יוחות את השבת רבי יהודה אומר כל מעשיהם בפנים תבי שמעון אומר לעולם הוי רגיל לומר שתי הלחם ולחם תפנים פשרות בעזרה וכשרות בבית פאני: ג חביתיה קהן גדול לישתן ואפיתן בפנים ורוחות את השבת טחונן והרקדן אינן יוחות את חשבת: פלל אמר רבי עקיבא פל מלאכה שאפשר לה לעשות מערב שבת אינה דוחה את השבת ושאי אפשר לה לעשות מערב שבת דוחה את השבת: ד כל המנחות יש כהן מעשה כלי בפנים ואין כהן מעשה פלי בחוץ פיצר שתי הלחם ארכן שבעה ורחבן ארבעה וקרנותיהן ארבע אצבעות לחם תפנים ארכו עשרה ורחבו חמשה וקרנותיו שבע אצבעות רבי יהודה אומר שלא תטעה וד"ר יהו"ו בן זוטא אומר ונתת על השלחן לחם פנים לפני המיד שיהיה לו פנים: ה השלחן ארכו עשרה ורחבו חמשה לחם תפנים ארכו עשרה ורחבו חמשה נותן ארכו כנגד רחבו של שלחן וכופל טפחים ומהצה מכאן וטפחים ומהצה מכאן נמצא ארכו כמלא כל רחבו של שלחן דברי רבי יהודה רבי טאיר אומר השלחן ארכו שנים עשר ורחבו ששה לחם תפנים ארכו עשרה ורחבו חמשה נותן ארכו כנגד רחבו של שלחן וכופל טפחים מכאן וטפחים מכאן וטפחים ריוה באכצע כדי שתהא הרוח

תרתי מנשבת ביניחן . אבא שאול אומר שם היו נוחות
 שני בויכי לבונה של לחם הפנים . אמרו לו והלא כבר
 נאמר . ונתת על המערכת לבונה זכה . אמר להן והלא
 כבר נאמר ועליו מטה מנשה : ו ארבעה סניפים של
 זהב היו שם מופצלין מראשיהן שהיו סומכים בהן שנים
 לסדר זה ושנים לסדר זה . ועשרים ושמונה קנים כחצי
 קנה חלול . ארבעה עשר לסדר זה . וארבעה
 עשר לסדר זה . לא סדור הקנים . ולא נטילתן
 דוחה את חשבת . אלא נכנס מערב שבת ושומטן
 ונותנן לארכו של שלחן כל הכלים שהיו במקדש . ארבע
 לארכו של בית : ו שני שולחנות היו באולם מבפנים .
 על פתח חבית . אחד של שיש . ואחד של זהב . על של
 שיש נותנים לחם הפנים בכניסתו ועל של זהב ביציאתו .
 שמעלין בקדש ולא מזרידין . ואחד של זהב מבפנים .
 שעליו לחם הפנים תמיד . ארבעה כהנים נכנסין שנים
 בידן שני סדרים . ושנים בידם שני בויכין . וארבעה
 מקדימין לפניהם . שנים לשול שני סדרים . ושנים לשול
 שני בויכים . חמכניסים עומדים בצפון ופניהם לדרום .
 חמוציאין עומדים בדרום ופניהם לצפון . אלו מושיבין
 ואלו מניחין . וטפחו של זה כנגד טפחו של זה . שנאמר
 לפני תמיד רבי יוסי אומר אפילו אלו נוטלין ואלו מניחין
 אף זו היתה תמיד . יצאו ונתנו בשלחן של זהב שהיה
 באולם . הקטירו חבויכין והחלות מתחלקות לכהנים .
 חל יום הכפורים להיות בשבת . החלות מתחלקות
 לערב . חל להיות ערב שבת . שעיר של יום הכפורים
 נאכל לערב . הבבלין אוכלין אותו כשהוא חי . מפני

תעלה בעידנא

שרעתן יפה: ח סדר את הלחם בשבת. ואת הבויכים
 לאחר שבת. והקטיר את הבויכים בשבת פסולה. ואין
 חיבין עליהן משום פגול נותר וטמא. סדר את הלחם
 ואת הבויכין בשבת. והקטיר את הבויכין לאחר שבת
 פסול. ואין חיבין עליהם משום פגול ונותר וטמא. סדר
 את הלחם ואת הבויכין לאחר שבת והקטיר את הבויכים
 בשבת (פסול) כיצד יעשה יניחנה לשבת הבאה שאפילו
 היא על השלחן ימים רבים. אין בכך כלום. ט שתי
 הלחם נאכלות אין פחות משנים. ולא יותר על שלשה.
 כיצד נאפות מערב יום טוב. ונאכלות ביום טוב לשנים
 חל יום טוב להיות אחד השבת נאכלות לשלשה. לחם
 הפנים נאכל. אין פחות מהשעה. ולא יותר על אחד
 עשר. כיצד נאפה בערב שבת ונאכל בשבת לתשעה.
 חל יום טוב להיות ערב שבת לעשרה. שני ימים טובים
 של ראש השנה. נאכל לאחר עשר. ואינו רוחה לא את
 השבת ולא את יום טוב. רבן שמעון בן גמליאל אומר
 משום רבי שמעון בן הספן רוחה את יום טוב ואינו רוחה
 את יום צום.

פרק יב המנהגות והנסכים שנעמדו עד שלא קדשו
 בבלי יש להן פדיון. כשקלשו בבלי אין להם
 פדיון. העופות והעצים והלבונה וכלי שרת. אין להם
 פדיון. שרא נאמר אלא בהמה. ב האומר הרי עלי במחבת
 והביא במרחשת. במרחשת והביא במחבת. מה שהביא
 הביא וידי הובתו לא יצא. זו להביא במחבת. והביא
 במרחשת. במרחשת והביא במחבת. הרי זו פסולה. הרי
 עלי שני עשרונים. להביא בכלי אחד. והביא בשני
 כלים

כלים בשני כלים והביא בכלי אחד מה שהביא הבית
 וירי חזבתו לא יצא אלו להביא בכלי אחד והביא בשני
 כלים בשני כלים והביא בכלי אחד הרי אלו פסולין
 הרי עלי שני עשרונים להביא בכלי אחד והביא בשני
 כלים אמרו לו בכלי אחד נדרת הקריבן בכלי אחד
 בשרים בשני כלים פסולין הרי עלי שני עשרונים
 להביא בשני כלים והביא בכלי אחד אמרו לו בשני
 כלים נדרת הקריבן בשני כלים בשרין נתנן בכלי אחד
 בשתי מנחות שנתערבו ג הרי עלי מנחת מן חשעורין
 יביא מן החטים קמח יביא סלת בלא שמן ולבינה יביא
 עמה שמן ולבונה רצי עשרון יביא עשרון שלם עשרון
 ומחצה יביא שניהם רבי שמעון פוטר שלא חתנדב
 בדרך המתנדבים ד מתנדב אחד מנחה של ששים
 עשרון ומביא בכלי אחד אם אמר הרי עלי ששים
 ואחר מביא ששים בכלי אחד ואחר בכלי אחד שכן
 צבור מביא ביום טוב הראשון של חג שחל להיות
 בשבת ששים ואחד היו ליהודי שיחא פחות מן הצבור
 אחד אמר רבי שמעון והלא אלו לפרים ואלו לבקשים
 ואינם נבללים זה עם זה אלא עד ששים יכולים להכליל
 אמרו לו ששים נבללים ששים ואחד אין נבללים אמר להן
 כל מדות חבמים בן בארבעים סאה הוא טובל בארבעים
 סאה חסר קדטוב אינו יכול לטבול בהן אין מתנדבים
 לוג שנים וחמשה אבל מתנדבים שלשה ארבעה וששה
 ומששה ולמעלה ה מתנדבים יין ואין מתנדבים שמן
 דברי רבי עקיבא רבי טרפון אומר מתנדבים שמן אמר
 רבי טרפון (מה) מצינו במין שקא חזקה וקא נדרה אף
 השמן

תעלה בעידנא

השמן בא חובת יבא גרבה . אמר (לו) רבי עקיבא לא
 אם אמרת בין שכן הוא קרב חובתו בפני עצמו . תאמר
 בשמן שאינו קרב חובתו בפני עצמו . אין שנים מתגדלים
 עשרון אחר . אבל מתגדלים עולה ושלמים ובעוף אפילו
 פרידה אחת :

פרק יג הרי עלי עשרון יבא אחד . עשרונים יבוא
 שנים . פירשתי ואני יודע מה פירשתי . יבוא
 ששים עשרון . הרי עלי מנחה . יבוא איזו שירצה . רבי
 יהודה אומר יבוא מנחת הסלת שהיא מיוחדת שבמנחות
 ב מנחה . מין המנחה יבוא אחד . מנחות . מין המנחות יבוא
 שנים . פירשתי ואני יודע מה פירשתי . יבוא חמשתן
 פירשתי מנחה של עשרונים . ואני יודע מה פירשתי
 יבוא מנחה של ששים עשרון . רבי אומר יבוא מנחות
 של עשרונים . מאחד ועד ששים . ג הרי עלי עצים . לא
 יפחות משני גזירין . לבונה לא יפחות מקומץ . חמשה
 קומצים הן . האומר הרי עלי לבונה . לא יפחות מקומץ
 המתגדל מנחה . יבוא עמה קומץ לבונה . המעלה את
 הקומץ בחוץ חוב . ושני בויכין טעונים שני קומצים .
 ד הרי עלי זהב לא יפחות מדינר זהב . כסף לא יפחות
 מדינר כסף . נחשת לא יפחות ממעה כסף . פירשתי ואני
 יודע מה פירשתי . הוא מביא עד שיאמר לא לכך
 נתכונתי . ח הרי עלי יין לא יפחות משלשה לוגין
 שמן לא יפחות מלוג . רבי אומר שלשת לוגין . פירשתי
 ואני יודע מה פירשתי . יבוא כיום המדובח . ו הרי עלי
 עולה יבוא כבש . רבי אלעזר בן עזריה אומר (או) תור
 או בן יונה . פירשתי מן הבקר ואני יודע מה פירשתי .
 וביא

יבא פר זעגל מן חבהסה ואיני יודע מה פירשתי יבא
 פר זעגל איל (ושעיר) גדי וטלה פירשתי ואיני יודע
 מה פירשתי מוסית עליהם תור ובן יונה : ו הרי עלי
 תודה ושלמים יבא בבש פירשתי מן הבקר ואיני יודע
 מה פירשתי יבא פר ופרה עגל ועגלה מן חבהסה
 ואיני יודע מה פירשתי יבא פר ופרה עגל ועגלה איל
 ורחל גדי וגדיה שעיר ושעירה טלה וטליה : ח הרי
 עלי שור יבא הוא ונסכיו במנה עגל יבא הוא ונסכיו
 בחמש איל יבא הוא ונסכיו בשתים בבש יבא הוא
 ונסכיו בסלע שור במנה יבא במנה חוץ מנסכיו עגל
 בחמש יבא בחמש חוץ מנסכיו איל בשתים יבא
 בשתים חוץ מנסכיו בבש בסלע יבא בסלע חוץ
 מנסכיו שור במנה והביא שנים במנה לא יצא אפילו
 זה במנה חסר דינר זה במנה חסר דינר שחור והביא
 לבן לבן והביא שחור גדול והביא קטן לא יצא קטן
 והביא גדול יצא רבי אומר לא יצא : ט שור זה עולה
 ונסתאב אם רצה יבא בדמיו שנים שני שורים אלו
 עולה ונסתאבו אם רצה יבא בדמיהם אחד רבי אומר
 איל זה עולה ונסתאב אם רצה יבא בדמיו בבש
 זה עולה ונסתאב אם רצה יבא בדמיו איל רבי אומר
 האומר אחד מכבשי הקדש ואחר משורי הקדש היו לו
 שנים הגדול שבהן הקדש שלשה הבינוני שבהן הקדש
 פירשתי ואיני יודע מה פירשתי או שאמר אחר לי אבא
 ואיני יודע מה הגדול שבהן הקדש : י הרי עלי עולה
 יקריבנה במקדש ואם הקריבה בבית חונו לא יצא
 שאקריבנה בבית חונו יקריבנה במקדש ואם הקריבה
 בבית

תעלה בעידנא

בבית חוני' יצא רבי שמעון אוסר אין זו עולה • הר"ר
 נזיר יגלח במקדש • ואם גלח בבית חוני' לא יצא שאגלה
 בבית חוני' יגלח במקדש • ואם גלח בבית חוני' יצא רבי
 שמעון אוסר אין זה נזיר • הכהנים ששמשו בבית חוני'
 לא ישמשו במקדש בירושלם • ואין צריך לומר לדבר
 אחר • שנאמר אך לא יעלו כהני הבמות אל מזבח •
 בירושלם כי אם אכלו מצות בתוך אחיהם • הרי הן
 כבעלי מומין חולקין ואוכלין אבל לא מקריבין • יא נאמר
 בעולת הבהמה אשה ריח ניחוח • (ובעולת העוף אשה
 ריח ניחוח) ובמנחה אשה ריח ניחוח • ללמד שהיה
 המרבה ואחד המטעים • ובלבד שיכוין אדם את דעתו
 לשמים • סליק

גמרא נדרים דף ט"ל ע"ב

תניא ביקור חולים אין לה שיעור מאי אין לה שיעור
 סבר רב יוסף למימר אין שיעור למתן שכרה
 אמר ליה אב"י וכל מצות מי יש שיעור למתן שכרן והא
 חנן הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה שאין אתה יודע מתן
 שברן של מצות • אלא אמר אב"י אפילו גדול אצל קטן
 רבא אמר אפילו מאה פעמים ביום • אמר רבי אחא בר
 חנינא כל המבקר חולה נוטל אחד מששים מצערו (נ"א
 מחוליו) אמרי ליה אם כן ליעלות שיתין ולוקמה אמר
 ליה בעישורייתא רבי רבי ובבן גילו דתניא רבי אוסר
 בת הגיוונה מנבסי אחין נוטלת עישור נכסים אמרו לו
 לרבי לדברך מי שיש לו עשר בנות ובן אין לו לבן
 במקום בנות כלום אמר להם ראשונה נוטלת עישור
 נכסים

נכסים שניה במה ששיירה שלישית במה ששיירה והודות
וחולקות בשוה . רב חלבו חלש נפק אכריו רב כהנא
רב חלבו באיש לא א בא דקא אתי אמר להו לא כך היה
מעשרה בתלמיד אחד מתלמידי רבי עקיבא שחלה לא
נכנסו חכמים לבקרו ונכנס רבי עקיבא לבקרו ובשביל
שביבר וריבץ לפניו חיה אמר לו רבי החייתני יצא רבי
עקיבא ודרש כל מי שאין מבקר חולים באלו שופך
דמים . כי אתא רב דימי אמר כל המבקר את החולה
גורם לו שיחיה וכל שאינו מבקר את החולה גורם לו
שימות מאי גרמא איריטא כל המבקר את החולה מבקש
עליו רחמים שיחיה וכל שאין מבקר את החולה מבקש
עליו רחמים שימות שימות סלקא דעתך אלא כל שאין
מבקר חולה אין מבקש עליו רחמים לא שיחיה ולא
שימות . רבא יומא קדמא דחליש אמר להון לא תגלו
לאיניש דלא ליתרע מזליה מבאן ואילך אמר להון פוקו
ואכדיו בשוקא דכל דסני לי ליחדי לי וכתוב בנפול
אויבך אל תשטח וגו' ודרחים לי ליבעי עלי דהמי . אמר
רב כל המבקר את החולה ניצול מדינה של גיהנם
שנאמר אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטתו ה' אין
דל אלא חולה שנאמר מרלה יבצעני אי נמי מן הדין
קרא מדוע אתה ככה דל בן המלך בבקר בבקר וגו' אין
רעה אלא גהינם שנא' כל פעל ה' למענהו וגם רשע
ליום רעה ואם ביקר מה שכרו מה שכרו כדאמר ניצול
מדינה של גהינם אלא מה שכרו בעולם הזה ה' ישמרתו
ויהייה ואושר בארץ ו' חתנהו בנפש אויביו ה' ישמרתו
מיצר הרע ויחיהו מן היסורין ויאושר בארץ שיהו הכל
מתכבדו

מתכבדין כסמל מתכבדין ש אהבה שחשנו לו ריעים
 מנעמן שריפולא צרעא ואל יורענו לויעים כרחבעם
 שחילקנו את מלכותו
 חניא ר' שמעון בן אלעזר אומר אם יאמרנך לך ילד
 בנה חקנים סתור שמע לוקנים ואל תשמע לילדים
 שבנין ילדים סתירה וסתירות זקנים בנין זקנים
 רחבעם בן שלמה אמר רב שיא בדיה דרבא די לא
 גיסעד איש קציה לא בתלת שעי קדמייתא ולא
 בתלת שעי במריהא דיומא כי חיבי דלא ליפח דעתיה
 מן רחמי תלת שעי קדמייתא רווחא דעתיה בתרייתא
 מקיף חולשית אמר רבין אמר רב מנין שחקב"ח זן את
 החולה שנאמר ה' יסעדנו על ערש דוי זנא אמר רבין
 אמר רב מנין שהשכינה שרויה למעלה ממטתו של חולה
 שנאמר ה' יסעדנו על ערש דוי חניא נמי הכי הנכנס
 לבקר את החולה לא ישב לא על גבי מטה ולא על גבי
 ספסל ולא על גבי כסא אלא מתעטף ויושב על גבי
 קרקע מפני שהשכינה שרויה למעלה ממטתו של חולה
 שנאמר ה' יסעדנו על ערש דוי

זוהר ילמדו באימה ויראה הצדקא רבא קדישא

אח"כ יאמרו מפנין תהלים אותיות שם החולם (שם המוכנה
 לברו) והם מסודרים כס' ליקוטי תהלים הנדפס מחדש כי הוא
 כגולה להעלות לו ארוכה וש"כ זרמא לו:

ת"י ש"ל ב"ע

וְיִשְׁמְרוּ אֶת דְּבָרֵי הַבְּרִית הַזֶּה וְיִשְׁמְרוּ אֶת הַבְּרִית הַזֶּה

פס

בס"ד

שומר ישראל

כ"ב שנה
תק"א ו' י"ג
קמ"ב

ול' י"ג
תק"א

תק"א
תק"א

תק"א
תק"א

אמר הצעיר ווער חיר"א ס"ט נסב"ר לבי
לכתוב קצת דברים נחנין ומועלין
לשמירה לזכות את הרבים * זו היא נטיר"ח מפי
ספרים וסופרים שלמים וכן רבים * ח' צבאות יגן
עלינו ויעזרנו על דבר כבוד שמו כי לו לעולם
יטור כרוב רחמיו הרבים * כ"ר :

א' דבר גדול מסונן לשמירה והנלמה לומר בכל יום ויהי נועם
ישר והפוך ויש מי שכתב שיאמרו ו' פעמים :

ויהי געם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו
בוננה עלינו ומעשה ידינו בוננהו : יושב
בסתר עליון בצל שדי יתלונן : אמר ליהוה מחסי
ומצודתי אלהי אבטח בו : כי הוא יצילה מפח
יקוש מדבר הוות : באברתו יסך לך ותחת כנפיו
תחסה צנה וסחרה אמתו : לא תירא מפחד לילת
סחץ יעוף יומם : מדבר באפל יהלך מקטב יסוד
צהרים : יפל מצדה אלה ורובה מימינה אליה לא
יגש : רק בעיניך תביט ושלמת רשעים תראה : כי
אתה יהוה מחסי עליון שמת מעונך : לא תאנח
אליה רעה ונגע לא יקרב באהלך : כי מלאכיו
צות לך לשמרה בכל דרכיה : על כפיים שאונה

פ

א כנ

שומר ישראל

פן תגוף באבן רגלך : על שחל ופתח תדרך תרמס
 כפיר ותנין : כי בי חשק ואפלטתו אשנבהו כי
 ידע שמי : יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה אחלצתו
 ואכבדהו : ארך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי :
 ביישועתי ואראהו אשביעהו ימים ארך :
 ואכבדהו אחלצתו בצרה אנכי עמו
 ואענהו יקראני : שמי ידע כי אשנבהו ואפלטתו
 חשק בי כי : ותנין כפיר תרמס תדרך ופתח שחל
 גני : רגלך באבן תגוף פן ישאונך כפים על :
 דוכיך בכל רשמך לך יצוה מלאכיו כי : באהלך
 יקרב לא ונגיע רעה אליך תאנה לא : מעונה שמת
 עליון מחסי יהוה אתה כי : תראה רשעים ושלמת
 הביט בעיניך רק : יגש לא אליך טימינה ורבבה
 אלך מצדך יפל : צהרים ישור מקטב יהלך באפל
 מדבר : יומם יעוף מחץ לילה מפחד תירא לא :
 אמתו וסחרה צנה תחסה כנפיו ותחזת לך יסך
 באברתו : הוות מדבר יקוש מפח יצילך הוא כי :
 בו אבטח אלהי ומצודתי מחסי ליהוה אמר : יתלונן
 שדי בצל עליון בסתר ישב : כוננהו ידינו ונעשה
 ערינו כוננה ידינו ונעשה עלינו אלהינו אדני
 נעם ויהי :

ב' לשמירה ולזכות בדין ואמר עלינו לשבחך פעמים כסדר
 זה סידכאל :

עלינו

עלינו לשבח לאדון הכל לתת גדולה ליוצר
בראשית שלא עשנו כנוי הארצות ולא
שמנו כמשפחות האדמה שלא שם חלקנו בהם
וגדלנו בכל המונס שהם משתחיים להבל וריק
ומתפללים אל אל לא יושיע ואנחנו משתחיים
לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא
גוטה שמים ויוסד ארץ ומושב יקרו בשמים ממעל
ושכינת עוז בגבהי מרומים הוא אלהינו ואין עוד
אחר :

אחר עוד ואין אלהינו הוא מרומים בגבהי עוז
ושכינת ממעל בשמים יקרו ומושב ארץ
ויוסד שמים נוטה שהוא הוא ברוך הקדוש המלכים
מלכי מלך לפני משתחיים ואנחנו יושיע לא אל
אל ומתפללים וריק להבל משתחיים שהם המונס
בכל וגדלנו בהם חלקנו שם שלא האדמה
כמשפחות שמנו ולא הארצות כנוי עשנו שכל
בראשית ליוצר גדולה לתת הכל לאדון לשבח
עלינו :

אנא בלח גדולת ימינה תתיר צדורה : קבל
רנן עמך שנבנו מהרנו נורא :

ויהודי פקס ב' ישר והפוך כאמר ויאמר

גא גבור דורשי יחודה ככבת שמרם :

ויהודי פקס ב' ישר והפוך כאמר ויאמר

ברכם

פרכם שמים ודחם צדקתך וביד זמלם צדדך
חסין קדוש ברוב טובך נחל עדותך

ויהי חסדך פסד ישר והפוך באמור ויאמר

יחד נאה לעמך פנה זוכרי קדושתך
שועתנו קבל ושמע צעקתינו יודע תעלומות
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד
אמת מלכנו ואפס זולתו ככתוב בתורה וידעת
היום והשבות ארץ לכבד בייחוס היות
האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד

כתב ספר הקנה דפוס וינלחשדלרף דף 10 הנקה כל סמית
תפלה זו ככל יום (בעת פנאי) לא ישלום כו שום פגע רע
זכו ע"ש בלורך (ע"ן כשערי גיון ויש שם חסדון וקנת סעות)

והיו חגגי היום עומד	והיה לא יתמו
ולא ירא ועל משפטך	סגולת ידיך טהור
ס"ט מרוב פושט הפנים	ענני למען מלכותך
על"ם האזינה רועה ישראל	פעולם הוא שמך
סח"ש הקשיבה קולי ממעמקים	לך לבדך הגדולה
לל"ה לך אני והושיעני	אין כמוך אלהים
אב"א בי לבדך יחלתי	כל היום תהלתך
בה"ת לגרמי ולחוק ולחושע	האל זכרנו יבדך
חז"י פניך האר לעבדך	אנא למדני דתך
אל"ד צפשי לישועתך בלילה נלאך	לדעת אמתך ואמונתך לאו
ידעתי ויצרי ידעתי	
מרחמיך	

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקוֹל אֲשֶׁר יִקְרָא וְהָיָה
 חֲסִידֵי הַנֶּהְיָ וְדָאֵתִי הָחַי וְאֵלֶיךָ הַשּׁוֹבֵג וְאֵשׁוּבָה וְהָיָה
 בְּהֵרָד תֵּאֵוֹתִי הַנֶּהְיָ נִתְּחָה דְרָכֵי נֹעַם יִשְׂרָאֵל דְּנִשְׁ
 הַשּׁוֹלָה אֲמַרְתּוּ אֶרֶץ הָאֵל חֲפֵלָה חֲסִידֵי שְׂמַת הַחַיִּשׁ
 יוֹדֵעַ דְּחִמֵּי חֲפֵאֲרֵתְךָ יִרְתָּ עֲלִיּוֹן מִשְׁכֵּן מַעֲוֹנֶךָ עַמְּסָה
 שׁוֹבְנֵי לָהִי חֲסִידֵיחֹת שֶׁאֵלָה נִכְסַפְחָה נִפְשֵׁי אֵלֶיךָ נִנְאֵה
 בְּחִסִּידֵי יִקְרָמוֹנִי יוֹם רִי"י נִזְרָאוֹת יִמִּינְךָ הַעֲנֵנִי נִי"ת
 אִידִי וְהָיָה מִשְׁעָנִי או"ם מְרֹס בְּאִמְתָּךְ הַדְרִיכֵנִי מִכָּח
 לְאֵלֵהִים כְּמַח בְּשֵׁרֶךָ לִכ"ב פָּרָה וְהַצִּילָה יִחִידִתִּי פִּנּוּי
 וְעַתָּה שְׂמַע דְּנִתִּי וְשִׁיר נַחֲנִי מִפְּעַמְקֵי מִים נִמְסָה
 יי חֲנֻנִי וְעֲנֵנִי יח"ו יִחִי יִדִּיךָ לְעוֹדֵנִי יו"ל
 לִי הֵמָּה חֲסִיד לֵה"ח הוֹרֵנִי רַחוּם חֲקִיקָה הִרְתָּ
 כְּדִבְרֶךָ וְאִמְתָּךְ קִימֵנִי כו"ק מַנְעוּרֵי צִדְרוֹנִי רְכֹזֵת מִצִּדֵּי
 מִתּוֹנָה נִפְשֵׁי דְלִפְתָּה מִנְרֵי וְשִׁמְחֵי מַחֲסֵי בְּאֵלֵהִים וְט"ב
 אֵלֶיךָ נִשְׁאֵתִי יִדִּי אֲנִי יוֹשֵׁב הַכְּרוּכִים הוֹפִיעָה יִהְיֶה
 חֲמוּל עַל מַחֲלֵתִי חַע"ס עוֹדֵנִי נִזְרָא וְאֵדִירָה עֲנֵנִי
 דָּאָה הַצּוֹר עֲנֵנִי רַח"ע מִלִּטְנֵי חֲסִידֵי יִהְיֶה צִדְרוֹנִי
 יִכּוֹשׁ יִבְחַלֵּם וְדִים יי"ן דְּבִק מִצְוֹתֶיךָ בְּדִבְרֵי דִמְסָה
 הַלִּיצוֹנִי חֲמִסְמוֹנִי הַחַי מִלֶּךְ זֶאֱמָן קִדִּישׁ סו"ס
 מִתְגַּרְתָּ יִדְךָ כֻּלָּם מִי"ךְ אֵלֶיךָ יִשְׁעֵי עוֹדֵנִי אִי"צ
 וְאִינִימִי וְצוּרִם לְכֻלּוֹת וו"ל חִינֵי בְּרַחֲמֶיךָ וְאִחִיהַ חַפֵּץ
 יי לְמִשְׁפַּטֶּיךָ דְּקִיּוּצָה יל"ה רְצָה אֲדֵנִי הַצִּילֵנִי רֵא"ג
 סִתַּר אֶתָּה לִי סֵא"ל יִשְׁמַחוּ בְּךָ מִכָּכָה שִׁיךְ יב"ס
 עוֹרָה רִיכָה יִרְיָבִי עֲרִי"י הָאוֹמְרִים תִּהְיֶה יי חִי"י
 עֲלִיּוֹן שְׁבַרְתָּ לִּי שְׁעָתְךָ עֲשֵׂל מִשְׁבִּי וּמְנוּחֵי מוֹשִׁיעִי מִרְמָס

ידך רבון מלפניך **יחידה** אלהינו ואלהי אבותינו
 אברהם אלהי : יצחק ואלהי עקב האל הגדול
 הגבור והנורא אל עליון אלהים אלהים שתעשה למען רחמיך
 גלמנן השם הגדול והקדוש והנורא המפורש כע"כ שמות היוצאים
 ממסמך ויטע ויבא ויט ותרחמנו ותהיה בעורנו ותגללנו מכל רעות
 גמורעניות ומכל חלאים רעים ותאריך ימינו ושנותינו בטוב
 ובכעיימים ותעורנו לתקן אשר פגמנו ואשר חטאנו עוינו ופסענו
 מבעורינו ועד עתה ותפרנסנו בריוח בכבוד ולא בכיווי ומלא ידיו
 מברכותיך ומעושר מתנות ידיך :

אנא בשם ה' אלהי ישראל אלהים חיים אלהי מערכות ושמאל
 ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ברוך יחד גמול
 היה הוה ויהיה ברוך שמך ומכורך שמך ומלכותך מרומם על כל
 ברכה ותהלה לעולם ועד ולנצח נצקים ומשמך ירעדו גדודיך
 ומפארים שמך ושמך לא ראו ומשמך יכנס הים לאחור וכל השברים
 וגליך עשירים שמך ואני עבדך עפר ואפר רמה ותולעה כל
 עובר כניץ האדה באתי להפיל תחנתי ובקשתי שתרחם עלי
 ותענה עתדתי אתתכני לחן וחסד בעיניך ובעיני כל רואיך אל
 רחום אתה וקרוב לכל קוראיך ברוך שמוע תפלה :
ד' מחאתי כתוב בקובץ ישן כתיבת יד ממקובלים קדמונים אל
 אם תקרא סדר זה כהובן לא ישלוט כך וזהו ושם רע ולא
 חולי ולא נזק ולא שטן ומקטרג ולא משחית ושם נזק בעולם וזהו
 בכל דרכיך רעהו וזהו הסדר :

יום א'

אשרי תמימי דרך החלכים בתורת יהוה
 אשרי נצח עדתו בכל לב ירדשוהו
 אף לא פעלו עוונות בדרכיו הנכונים : אתה צדיק
 בקדריך לשמר מאד : אחלי יפנו דרכי לשמר חקיה
 אז

אֵלֶּי אִבְרָם בָּרַח מִלִּפְנֵי אַחִיזַכַּר מֶלֶךְ הַכְּנַעֲנִים
 לֵבָב בְּלִמְחָה מִשְׁפָּטֵי צִדְקָה: אֵת הַקֶּדֶף אִשְׁמַר אֵלַי
 הָעֹבֵב עֵד מֵאֵד:

בָּמָה יִזְכֶּה נֶעֱר אֶת אֶרְחוֹ לִשְׁמֹר כְּדִבְרֶךָ: בְּכָל
 לַבִּי דִרְשָׁתִּיךָ אֶל תִּשְׁגֵּנִי מִמִּצּוֹתֶיךָ: בְּלִבִּי
 צִפְנָתִי אִמְרָתֶךָ לִמְעַן לֹא אֲחַטֵּא לָךְ: בָּרוּךְ אַתָּה
 יְהוָה לִפְדּוֹנִי חֲקִיךָ: בִּשְׁפָתִי סִפְרָתִי כֹל מִשְׁפָּטִי
 סִיף: פֶּדְךָ עֲדוֹתֶיךָ שִׁשְׁתִּי כַּעַל כֹּל הוֹן: בִּפְקוּדֶיךָ
 אֲשִׁיחָה וְאִבִּיטָה אֶרְחָתֶיךָ: בַּחֲקִיתֶךָ אֲשַׁתַּעֲשֶׂע
 לֹא אֲשַׁכַּח דִּבְרֶךָ:

גִּמְלָה עַל עֲבֹדֶךָ אֲחִיזָה וְאֲשַׁמְרָה דְּבָרֶיךָ: גֹּל עֵינַי
 וְאִבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתֶךָ: גֵּר אֲנִי בָאָרֶץ אֶל־
 תִּסְמָר מִמֶּנִּי מִצּוֹתֶיךָ: גִּרְסָה נִפְשִׁי לַתֹּאכָה אֶל־
 מִשְׁפָּטֶיךָ כָּכָל עַת: גִּעַרְתָּ זָרִים אֲרוּרִים הַשָּׁגִים
 מִמִּצּוֹתֶיךָ: גֹּל מֵעַלִּי חֲרָפָה וּבֹוֹכִי עֲלֵתֶיךָ נִצַּרְתִּי:
 גַּם יִשְׁכְּבוּ שָׂרִים בִּי נִדְּבָרוּ עֲבֹדֶךָ יִשִּׁיחַ בַּחֲקִיךָ:
 גַּם עֲדָתֶיךָ שַׁעֲשַׁעִי אֲנִשִּׁי עֲצָתִי:

הַיָּד הַמַּעֲלֹת אֶל־יְהוָה בַּצִּרְתָּהּ לִי קִרְאָתִי וַיַּעֲנֵנִי:
 יְהוָה הַצִּילָה נִפְשִׁי מִשְׁפַּת־שָׁקֶר מִלִּשׁוֹן רַמְיָה:
 מִהֲיָתוֹן לָךְ וּמִה יִסִּף לָךְ לִשׁוֹן רַמְיָה: חָצִי גִבּוֹר
 שְׂנוּנִים עִם גַּחְלֵי רַחֲמִים: אוֹיֵה לִּי בִּיגְדָתִי מִשָּׁךְ
 שָׁכַנְתִּי עִם אֲהֵלֵי קֹדֶשׁ: רַבַּת שָׁכְנָה לָהּ נִפְשִׁי
 עִם שׁוֹנֵא שְׁלוֹם: אֲנִי שְׁלוֹם וְכִי אֶדְבַר הַמָּה
 לְמַלְחָמָה

שמות ישראל

למלכותה

שיר למעלות אשה עמי אלה החרים מאין בואם
 גורי : עזרי פעם יהוה עשה שמים וארץ : אל
 יתן לפוט בגלגל אל ינום שמרך : חנה לא ינום
 ולא יישן שמר ישראל : יהוה שמרך ויהוה עליך
 על יד ימינה : יומם חשמש לא יכבה וירח כלילות
 יהוה ישמרך מכל רע ישמר אבא נמשך : יהוה
 ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם :
 שיר המעלות לדוד לולי יהוה שהיה לנו יאמר
 גוא ישראל : לולי יהוה שחיה לנו בקום עלינו
 אדם : אי חיים בלענונו בחרות אפס בנו : אי
 המים שטפנונו נחלה עבר על נפשנו : אי עבר
 על נפשנו המים הזידונים : ברוך יהוה שלא נתנו
 בדרך לשניהם : נפשנו כצפור נמלטה מפתיוקשים
 הפח נשבר ואנחנו נמלטנו : עורנו בשם יהוה
 עשה שמים וארץ :

יוסב

דבקרה לעפר נפשי חני כדברך : דרכי ספרתי
 והענני למדני חקיה : דרך פקודיה הביגני ונשיית
 בנפלאותיה : דלפה נפשי מתונה קימני בדברך :
 דרך שקר הסר ממני ותורתך חנני : בדרך אמונה
 בחרתי משפטיך שויתי : דבקתי בעדותך יהוה
 אל : דרך מצותיך ארוץ כי תרחיב לבתי :
 הורני

הורני יהור דרך חקית ואצונה עקב : הביני
 ואצלה יאמרתי ואשמע נא בכל ימי : ויחזקאל
 בנותי בצותיך כי בן חפצתי : הט לבדאל ערותך
 ואל אל יצע : העבר עיני מראות אשר בדרכך
 חיי וזהקם לעכרה אמרתך אשר ליד אחך : העבר
 חרפתי אשר יגדתי כי משפטך טובים : הנה
 תאבתי לפקודיך בערקותך חיי :

ויבאט חסדך יהוה תשועתך באמרתך : ואענת
 חסדי דפי כי בטחתי בדברך : ואל תצל מפי
 דבר אמת עד מאד כי למשפטך יחלתי : ואשמרה
 תורתך תמיד לעולם ועד : ואתהלכה ברחבת
 כי מקדיך דרשתי : ואדברח בעדתיך נגד מלכים
 ולא אבוש : ואשתעשע במצותיך אשר אהבתי :
 ואשגל בפי אל מצותיך אשר אהבתי ואשיחיה
 בחקך :

שיר המעלות לרוד שמהתי באמרים לי בית יהוה
 צדק : עמדות חיו רגלינו בשעריך ירושלם :
 ירושלם הבנויה כעיר שחברה לה יחוד : ששם
 עליו שבטים שבטי יה ערזתי לישראל להודות
 לשם יהוה : כי שמה נישבו כסאות למשפט
 כסאות לבית דוד : שאלו שדום ירושלם ישליו
 ואהביך : יהי שלום בחילך שרונה בארמונותיך :
 למען אחי ידעי אדמדת נא שלום בך : למען בית

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הַבְּרִיחַ מִפְּנֵי יְהוָה יִשְׂרָאֵל
 וְהַתְּעִיל לָנוּ אֱלֹהֵינוּ אֶת עֵינֵינוּ בְּשִׁמְחָה
 חֲבִיבָה כְּעֵי עֲבָדִים אֲלֵיךְ אֲחֻזָּתָם כְּעֵי שְׂמִינָה
 אֶל יְדִבְרָתָהּ כֵּן עֵינֵנו אֶל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 אֲמִינֵנו : וְנִבְנוּ יְהוָה חֲנֻנוּ בִּידֵב שְׂבִעֵנו בְּנו
 חֲסִיד שְׂבִעֵנו לֵךְ וְנִשְׁנֵנו חֲלָעַנְנוּ הַשְׁמִינֵנוּ הַשְׁמִינֵנוּ
 לְנִאֲוִים :

וְהַתְּעִיל לָנוּ אֱלֹהֵינוּ אֶת עֵינֵינוּ בְּשִׁמְחָה
 חֲבִיבָה כְּעֵי עֲבָדִים אֲלֵיךְ אֲחֻזָּתָם כְּעֵי שְׂמִינָה
 אֶל יְדִבְרָתָהּ כֵּן עֵינֵנו אֶל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 אֲמִינֵנו : וְנִבְנוּ יְהוָה חֲנֻנוּ בִּידֵב שְׂבִעֵנו בְּנו
 חֲסִיד שְׂבִעֵנו לֵךְ וְנִשְׁנֵנו חֲלָעַנְנוּ הַשְׁמִינֵנוּ הַשְׁמִינֵנוּ
 לְנִאֲוִים :

זָכַר דְּבַר לַעֲבֹדָה עַל אֲשֶׁר יִחְלַתֵּנִי : וְאֵת נִחְסֵי
 בְּעֵינֵי כִי אֲכַרְתֶּךָ חֲתָנִי : וְזֵדִים חֲלָצֵי עַד מִנְּךָ
 מִתּוֹרַתְךָ לֹא נִמְצְיָה : זְכַרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ מִעוֹלָם יְהוָה
 וְאֶתְנַחֵם : וְלַעֲפָה אֲחֻזָּתִי מִדְּשָׁעִים עֹבֵי הַיַּרְדֵּן
 זְמִירוֹת הָיוּ לִי חֲקִיקָה בְּבֵית מְגוּרֵי : וְזָכַרְתִּי בְּלִילָה
 שֶׁכֶּךָ יְהוָה וְאֶשְׁמְרָה תּוֹרַתְךָ : וְאֵת הַיָּתֵה לִי
 מִפְּדֵיךָ וְצָרְתִּי :

תלכי יהודה מידה ונשכר דבוקה אהיה סוף
 מצאנו חנה במחנה ונשבת דרכה שנת
 חנה אל עזתה ונשבת חורא התמהמתה עומר
 משה ונח אמה רשעם עזני תורתה לא שכלתה
 חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקה
 חפצאני לבי אשר אהבך אל שמו פקודים חסדך
 יהיה מלאח הארץ חקך למדני

מִן־עֲשֵׂי עִם־עַד־יְהוָה כִּדְבָרְךָ : טוֹב טַעַם
 וְדַעַת לִפְנֵי כִי בַמַּעֲוִתֶיךָ הָאֵמֶנֶת : מִרְס אֵעִנֹה
 אֲנִי שׁוֹג וְעַתָּה אֶפְרָחֶךָ שְׂמַחֲתִי : טוֹב אַתָּה וּמִטִּיב
 לַמַּדְנִי חֻקֶּיךָ : טַפְלוֹ עָלַי שְׁקֵר זָדִים אֲנִי בְּכָל־לֵב :
 אֲצִר פְּקוּדֶיךָ : טַפְס פֹּחֵלֵב לִבִּם אֲנִי תוֹדִיחֶךָ
 שְׁעִשְׁעֵתִי : טוֹב לִי כִי עֲנִיתִי לַמַּעַן אֶלְמַד חֻקֶּיךָ :
 טוֹב לִי תוֹדֶת פִּיךָ מֵאֲלֵפִי זֶהֱב וְכֹסֶף :

שיר המעלות חבטחים ביהוה כהר ציון לא ימוס
לעולם ישב: ירושלם הרים סביב לה ויהוה סביב
לעמך מעתה ועד עולם: כי לא ינוח שבט הרשע
על צדק: הצדיקים למען לא ישלחו הצדיקים
בעולתם יריחם: השביה יהוה לטובים ולישרים
בבמותם: ויבטחים עקלקלותם וליכס יהוה את
פעי הארץ שלום עלי ישראל:

שֶׁר־הַמַּעֲלֹת מִשּׁוֹב יִהְיֶה אֶרֶץ יְשִׁיבַת צִיּוֹן תִּינָה
בְּחַלְמִים : אִי יִמְלֹא שְׁחוֹק פִּינֹו וּלְשׁוֹנֹו רִנָּה אִי
יֹאמְרוּ

למנו בגדים תגמול יהיה לעשות עשיתי חסד
חגביל יהיה לעשות עמנו יהיו שמחים : :
יהיה את שבתנו באמיקים בגג : הורעים מלמעלה
ברנה יקצה הלוח לך וכלה נשא משם תבוע סאת
יבא ברנה נשא אלמתי : : :

שיר המעלות לשלמה אסף יהיה לארמון בית
שוא עמלו בוני בו אם יהיה לא יעמד עוד שוא
שקר שומר : שוא לכם משכבים קום מאחרי שומר
אכלי לחם העצבים בן יתן לידיו שגא : :
נחלת יהיה בגים שבה פרי חממן : בחצים ביד
גבור בן בני הנעורים : אשרי הגבר אשר מלא
את אשתו מהם לא יבשו בי ידברו את אויבים
בשער : :

סוף

ידך עשני ויכוננוני חבני ואלפרה מצותה
יראך יראוני וישמחו כי לדברך יחלתי : :
יהיה בי צדק משפטיך ואמונה עיניתי : :
חסדך לנחמני באסרתך לעבדך : יבאנוני חסדך
ואחיה כי תורתך שעשעו : יבשו ודים בי שקט
עיתוני אני אשיח בפקדיך : ישובו לי יראיך צדקה
עדתך : יהי לבי תמים בחקך למען לא אבוש : :
פלתה לתשועתך נפשי לדברך יחלתי : :
לאפרקה לאמר מתי תנחמני : : בי הייתי כנאדו

בקיטור

בְּקִשְׁתִּי וְהִנֵּה נָא שְׂכַחְתִּי : כִּמְהֵרָה יִשְׁכַּח מִלִּי
 הַעֲזָבָה בְּרוּכֵי שְׁמֶם : כִּדְלִי אֵלֶּים שִׁחֹת אִשׁוֹ
 לֹא בְתוֹדֶתְךָ : כֹּל־מִצֹּתֶיךָ אִמּוֹנָה שֶׁקָּדַרְפִּינִי
 עָזַבְתָּ : פִּתְעָם בָּלֹנִי בְּאֶרֶץ זָאנִי לֹא עֹזֹבֶתִי מִקֶּדֶךָ
 כַּחֲסִדֶּךָ הֵאֵנִי וְאִשְׁמְרָה עֲדוֹת פִּיךָ :

לְעֹלָם יִחוּהַ דְּבָרְךָ נֶצֶב בַּשָּׁמַיִם : לְדֹר וָדֹר אִמּוֹנֶתְךָ
 כֹּנֶנֶת אֶרֶץ וְתַעֲמֹד : לְמִשְׁפָּסֶיךָ עֲמִדוֹת הַיּוֹם כִּי הַכֹּל
 עָבָהּ : לְהוֹדוֹת הַדּוֹרֶהָ שֶׁעָשִׂי אֹן אֲבֹדְתִי בְּעֵנֶיךָ :
 לְעֹלָם לֹא־אֲשַׁכַּח פִּקְדֶּיךָ כִּי־בָם חִיֵּיתִנִּי : לִךָ־אֲנִי
 דֹּחַ שִׁיעֵנִי כִּי מְקוֹדֶיךָ דִּרְשָׁתִּי : לִי קוֹוֹ רְשָׁעִים לֹא־גִדְנִי
 עֲרִיתְךָ אֲתַבּוֹן : לְכֹל תַּכְלֵחַ רְאִיתִי קֶץ רַחֲבָה
 מִצֹּתְךָ מֵאֵד :

שִׁיר הַמַּעֲלֹת אֲשֶׁר־כָּל יֶרֶא יִחוּהַ הַהֶלֶךְ בְּדַרְכָּיו :
 יֵגִיעַ בְּפִיךָ כִּי תֹאכַל אֲשֶׁר־יָד וּטוֹב לָךְ : אֲשַׁתְּךָ
 כִּנְפֶךָ פִּדְּתָה בִּירְכָתִי בִּירְכָה בְּנִיךָ בְּשִׁתְּלֵי זֵהוּתִים
 מְכִיב לִשְׁלַחְנָה : הִנֵּה כִּי־כֵן יִבְרַךְ נֶכֶד יֶרֶא־יְהוָה :
 יִמְרְבֶּה יְהוָה מִצִּיּוֹן וְרֹאדֵה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כֹּל יִמִּי
 חַיֶּה : וְרֹאה בָנִים לְבְנִיךָ שְׁלוֹם עַל־יִשְׂרָאֵל :

שִׁיר הַמַּעֲלֹת רַבַּת צָרָרֹנִי מִנְּעוּרֵי יִאֲמֹר־נָא יִשְׂרָאֵל :
 רַבַּת צָרָרֹנִי מִנְּעוּרֵי נָם לֹא יָכֹלוּ לִי : עַל־גִּבִּי
 תִּרְשַׁן תִּרְשָׁם וְאֶרִיכּוּ לְמַעֲנִיתָם : יְהוָה צָדִיק
 קָצָן עֲבֹת רְשָׁעִים : יִבְשׁוּ וַיִּסְגּוּ אַחֲזָר כֹּל שִׁנְאִי
 צִיָּן : יְהִי בְּתַצִּיר נִגּוֹת שְׁמִרַת שֶׁלְךָ יְבוֹשׁ
 שְׁלֹא

שְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל

שָׁמַע בְּלֵאבָב כִּדְבַר וְהִצֵּל מִיָּדוּי וְהָאֱלֹהִים
הַקְבִּירִים בָּרָצָא יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּרַבְנָה אֲתֶכֶם יִשְׂרָאֵל
יְהוָה:

שִׁד הַמַּעֲלוֹת מִשְׁעֲמָקִים קִרְאֲתֶיךָ יְהוָה:
שָׁמְעָה בְּקוֹלֵי תַּהֲדִינָה אֲזַנְךָ קִשְׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנֵי
אִם עֲנוּת תִּשְׁמַר יְהוָה אֲדֹנִי מִי יַעֲמֹד: כִּי עָמַד
הַסְלִיתָהּ לִמְעַן תִּזְכָּר: קִרְתִּי יְהוָה קוֹרָה נִשְׁמָע
וְלִדְבָרוֹ הִזְחֵלְתִּי: נִפְשִׁי לֹאדֹנִי מִשְׁמָרִים לִבִּי
שָׁמְרִים לִבְקָר: יַחַל יִשְׂרָאֵל אֵל יְהוָה כִּי עִם יְהוָה
תִּזְכָּר וְתִדְבָּק עִמּוֹ מִדּוֹת: וְהוּא יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל
מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:

יוֹסֵף

מִן אֲהַבְתִּי תוֹרָתְךָ כָּל הַיּוֹם הִיא שִׁחְתִּי: מִן
תַּחֲבִטִּי מִצוֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי: מִכָּל מִצְוָתְךָ
הַשְׁכַּלְתִּי כִּי עֲדוֹתֶיךָ שִׁיחָה לִי: מִזְקֵנִים אֲתַפֵּחַ
כִּי פִקְדֶיךָ נִצַּרְתִּי: מִכָּל אֶרֶץ רַע כָּלֹאֲתִי רָגַל לִמְעַן
אֲשַׁמֵּר דְּבָרְךָ: מִמִּשְׁפָּטֶיךָ לֹא סָרְתִּי כִּי אֲתָה הוֹרָתָ
מִה נִמְלְצוּ לַחֲכִי אִמְרָתְךָ מִדְּבַשׁ לִפִּי: מִפִּקְדוֹתֶיךָ
אֲתַבּוֹנֵן עַל כֵּן שָׁנֹאתִי כָּל אֶרֶץ שָׁקֶר:
נָר לִרְגִלִי דְבָרְךָ וְאוֹד לִנְתִּיבֹתֶיךָ: נִשְׁבַּעְתִּי וְזָכַרְתִּי
לְשֹׁמֵר מִשְׁפָּטֶי צִדְקָה: נַעֲנִיתִי עַד מָאֵל יְהוָה הִתְחַלֵּתִי
כְּדְבָרְךָ: נִדְּבוֹת פִּירְצָה נָא יְהוָה וּמִשְׁפָּטֶיךָ לִפְנֵי
נִפְשִׁי בְּכָפִי תִּסְדּוּ וְתוֹרָתְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי: נִתְּנוּ רִשְׁתֶּיךָ
פַּח

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִתְּנָה לָנוּ מִעֵתָּה נִתְּנָה לָנוּ עֲבוֹתֵינוּ לְעַלְמָא
 בִּי שְׁמוֹן לְבִירָתָם: גְּמִילָה לָנוּ לְעֲשׂוֹת חֲקִיקָה לְעוֹלָם
 עָקֵב:

סַעֲפִים שְׁנֹאתֶיךָ הִתְּנָה אֲהַבְתִּי: סִתְּרִי וּמָנוּ אֶתְּךָ
 לְדַבָּרָה יִחְלָתִי: סוּרוּ מִמֶּנִּי מַרְעִים וְאַצְרַח מִצֹּנוֹת
 אֲבִי: סִמְכֵנוּ בְּאַמְרָתְךָ וְאַחִיָּה וְאַל תִּבִּי שְׁנֵי מִשְׁבְּרֵי
 סַעֲדֵנוּ וְאוֹשַׁעַה וְאַשַׁעַה בְּחֻקֶּיךָ תָּמִיד: סִלִּית כָּל
 שְׁגִיִּים מִסִּקֶּיךָ בִּי שֶׁקֶר מִרְמִיתִים: סִגִּים הַשְׁבֵּת
 כָּל רָשָׁעִי אֶרֶץ לִבְנוֹ אֲהַבְתִּי עֲדִיתִךָ: סִמְרֵנוּ מִפְּחָדְךָ
 בְּשָׂרִי וּמִשְׁפָּטֶיךָ יִרְאֵתִי:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת רַבָּת צִירוֹנִי מִנְעוּרִי יֹאמֶר נָא
 יִשְׂרָאֵל: רַבָּת צִירוֹנִי מִנְעוּרִי גַם לֹא יָכֹלוּ לִי:
 צִירֵנוּ בְּכִי וְרָשָׁנוּ חוֹרְשִׁים הֵאֲרִיכּוּ לְמַעֲנִיתָם: יְהוָה
 צִדִּיק קָצָץ עֲבוֹת רָשָׁעִים: יִבְשׁוּ וְיִסְגּוּ אַחֲרָיו כָּל
 יִצְחָקֵינוּ: יְהוָה כַּחצִיר גִּנּוֹת שְׁקִדְמָת שְׁלֹף יִבְשׁוּ:
 מִלֹּא מִלֹּא כִפּוֹ קוֹצֵר וְחֻצֵּנוּ מִעֵמֶר: וְלֹא אִמְרוּ
 הָעֲבָרִים בְּרַבָּת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּרַכְנוּ אֱהַבְנוּ בְּשֵׁם
 יְהוָה:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעַמְקִים קִרְאֵתִיךָ יְהוָה: אֲדֹנִי
 אִסְמַעְתָּ בְּקוֹלִי תִהְיֶינָה אוֹנָה קִשְׁבוֹת לִקּוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ:
 אֲבָם עֲנֵת תִּשְׁמַר יְהוָה אֲדֹנִי מִיָּעֶמֶר: כִּי עֲמָה
 הַמִּלִּיחָה לְמַעַן הוֹרָא: קוֹיִתִּי יְהוָה קוֹיִתָּה נַפְשִׁי
 וְדַבְּרוּ הוֹחֵלֵתִי: נַפְשִׁי לֹא אֲדֹנִי מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר
 שְׁמָרִים

אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע עַמּוֹ מִצִּוְתִי וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע עַמּוֹ
 מִכָּל צִוְתִּי:

יְהוָה הַמַּעֲלֹת לְרוּחַ לְלוֹי יְהוָה שְׂדֵה הַלֵּל וְהָאֵל
 נָא יִשְׂרָאֵל: לֹלֵי יְהוָה שְׂחִיחַ לִנְוֹ פָקֹם עַל־נְוֹ
 אָדָם: אִי חַיִּים בְּלַעֲנוֹ בַּחֲרוּת אָפֶס בְּנוֹ: אִי
 הַמִּים שֶׁמִּמּוֹ נִחֲלַת עֶבֶר עַל נַפְשֵׁנוּ אִי עֵבֶר
 עַל נַפְשֵׁנוּ הַמִּים חֲזִירוֹנִים: בְּרוּךְ יְהוָה שֶׁלֹּא נִתְּנָה
 סֶרֶף לִשְׁנֵיהֶם נַפְשֵׁנוּ כַּצִּפּוֹר נִמְלֶטָה סִפְחָ וְקִשְׁיָם
 הַפֶּח נִשְׁפָּר וְאִנְחָנוּ נִמְלֶטָה: עֲזָרוּ כִשֵּׁם יְהוָה עֲשֵׂה
 שְׁמִים וָאָרֶץ:

עֲשִׂיתִי מִשְׁפָּט וְעֶדֶק בְּלִי חֲזִירוֹתִי לַעֲשֻׁקִי וְעֵשֶׂה
 עֲבָדָה לְטוֹב אֶל יַעֲשֻׁקֵי חַיִּים: עֵתִי בְּלִי חֲזִירוֹתִי
 וְלֹאמַר צִדִּיקָה: עֲשֵׂה עִם עֲבָדָה בְּחִסְדֶּךָ חֲזִירוֹתִי
 לְמַדְנִי: עֲבָדָה אֲנִי הַכֹּהֵן וְאֶדְעָה עֲדֻתְךָ וְעֵת
 לַעֲשׂוֹת לִיהוָה הִפְרוּ תוֹרָתְךָ: עַל כֵּן אֶהְבֶּתֶם מִצְוֹתֶיךָ
 בְּיָהֳב וּבְכָפֹז: עַל כֵּן כָּל פִּקּוּדֵי כָל יִשְׂרָאֵל כָּל אֹהֶי
 שְׁקֵר שְׁנֵאתִי:

פְּלֹאוֹת עֲדוּתֶיךָ עַל כֵּן נִצַּרְתָּם נַפְשֵׁי: פֶּתַח דְּבָרְךָ
 יֵאֵר מִבֵּין פִּתְיִים: פִּי פִּעֲרָה וְאֶשְׁחַפֶּת בְּלִי מִצְוֹתֶיךָ
 יֵאֵבֶתִי: פִּנָּה אֵלַי וְחֲנִנִי בְּמִשְׁפָּט לֹאֲהַבִּי אֲשַׁכְּלֶנִּי
 פֶּעַם הַכֵּן בְּאֶמְרָתְךָ וְאֶל תִּשְׁלַם בִּי כָל אֶת וְהָיָה
 מַעֲשֵׂךְ

פַּעַשְׁקֵי אֲדָמָה וְאֶשְׁתֵּיהֶם פִּקְדוֹתֶיהָ : פִּנְיָהּ הָאֵד בְּעֵסְתָּהּ
וּלְמַדְנִי אֶת־חֻקֶּיהָ : פְּלִנִּי מִסִּידְרוֹ עֵינַי עַל לֹא שְׁמִדוֹ
תִּזְדַּחֲקֶה :

צִדִּיק אֱמֶת יִחוּה וְיִשָּׁר מִשְׁפָּטֶיהָ : צוֹיֵת צִדִּיק עֲדִיתָהּ
וְאִטְוֶנָה מְאֹד : צִמְחֵתִנִּי קִנְאָתִי כִּי שָׁכְחוּ דְבָרֶיהָ
צָרִי : צְרוּפָה אִמְרָתָהּ מְאֹד וְעִכְרָהּ אֲהַבָה : צַעַר
אֲנִכִּי וְנִכְזֹר פִּקְדֶּיהָ לֹא שָׁכַחְתִּי : צִדְקָתָהּ צִדִּיק
לְעוֹלָם וְאִמְרָתָהּ אֱמֶת : צָר וּמִצּוֹק מִצְאוֹנִי מִצּוֹתֶיהָ
שַׁעֲשַׁעְנִי צִדִּיק עֲדוֹתֶיהָ לְעוֹלָם הַבִּינִנִּי וְאֲהִיָּה :
שִׁיר הַמַּעֲנוֹת לְדוֹד יִחוּה לֹא גָבַהּ לִבִּי וְלֹא רָמוּ
עֵינַי וְלֹא הִלַּכְתִּי בְּגִדְלוֹת וּבְנִפְלְאוֹת מִמֶּנִּי : אִם
לֹא שׁוֹיִתִּי וְרוֹמַמְתִּי נִפְשִׁי בְּגִמְלָה עָלַי אִטּוּ בְּגִמְלָה
עָלַי נִפְשִׁי : יַחַל יִשְׂרָאֵל אֵל יִחוּה מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם :
שִׁיר הַמַּעֲלוֹת זִכּוֹר יִהְיֶה לְדוֹד אֶת כָּל עֲנֻתוֹ :
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לִיחוּה נֶדֶד לֹאכִיר יַעֲקֹב : אִם אֲבֹא
בְּאֶהֱל בֵּיתִי אִם אֶעֱלֶה עַל עֵרֶשׁ יְצוּעֵי : אִם אֶתֶן
שֶׁנֶּת לַעֲבִיד לַעֲסֵפִי תְנוּמָה : עַד אִמְצֹא מְקוֹם לִיחוּה
מִשְׁכְּנוֹת לֹאכִיר יַעֲקֹב : הִנֵּה שְׁמַעְנוֹת בְּאִפְרָתָהּ
מִצְאָנוֹה בְּשָׂדֵי יַעַר : גְּבוּאָה לְמִשְׁכְּנוֹתַי נִשְׁתַּחֲוֶה
לְהַלֵּם הַגְּלִיו : קוֹמָה יִחוּה לְמִנּוּחָתָהּ אֶתָּה וְאַרְצָהּ
עוֹף : בַּחֲמֶה יִלְכְּשׁוּ צִדִּיק וְחִסְדֶּיהָ יִרְנְנוּ : בַּעֲבוּר
דוֹד עִכְרָהּ אֵל תִּשָּׁב פָּנֵי מִשִּׁיחָהּ : גִּשְׁבַּע יִחוּה
לְדוֹד אֱמֶת לֹא יִשׁוּב מִמֶּנָּה סִפְרִי בְטֶגֶף אֲשִׁירָה

שומר ישראל

לכשא לך : אם ישמר בניך בדינת העדה
אלמדם גם בניהם עדי עד ישבו לכשא לך :
בחר יהוה בציון אוה למושב לו : זאת מנוחתי
עדי עד פה אשב כי אותיה : צידה בדרך אבדך
אבינוה אישביע לחם : וכהניה אלציש ישע
וחסדיה רגן ירגנו : שם אצמיה קרן לדור ערפתי
גר למשיחי : אויביו אלביש בשדת ועליו יצו
נזרו :

יום חו

לדאתי בכל לב ענני יהוה חקיקה אצרה : קראתיך
הושיעני ואשמרה עדתיך : קדמתי כנשף ואשועה
לדברך יחלתי : קדמו עיני אשמרות לשון
באמרתך : קולי שמעה כחסדה יהוה במיחלתי
חיני : קרבו רדפי ומה מתורתך רחקו : קרוב אתה
יהוה וכל מצותיך אמת : קדם ידעתי מעדתיך
לעולם יסרתם :

ראה עני וחלצני כי תורתך לא שכחתי : ריב
ריבי וגאלני לאמרתך חיני : רחוק מרשעים ישועה
כי חקיקה לא דרשו : רחמיה רבים יהוה כמשפטך
חיני : רבים רדפי וצרי מעדותך לא נשיתי זראתי
בגדים ואתקוטטה אשר אמרתך לא שמרו : ראה
כי פקודיך אהבתי יהוה כחסדה חיני : ראש דברך
אמת ולעולם כל משפט צדקה :

שרים

שמים יתפארו חנם ומדברך פחד לבי : שש אפתי
 על אפרתך כסוצא שלך רב : שקר שנאתי
 ואחעבה תורתך אהבתי : שבע ביום הללתיך
 על משפטי צדקה : שלום רב לאהבי תורתך ואין
 לפני מפסול : שברתי לישועתך יהוה ומצותיך
 עשיתי : שמחה גמשי עדתיך ואהבם מאוד : שטרתי
 בקודיך ועדתיך כי כל דרכי נגדך :

תקרב רגתי לפניך יהוה כדברך הבינני : תבוא
 תחנתי לפניך כאמרתך הצילני : תבענה שפתי
 תהלה בי תלמדני הקיף : תען לשוני אמרתך כי כל
 מצותיך צדק : תהי ידך לעזרני כי פקודיך בחרתי :
 תאכתי לישועתך יהוה ותורתך שעשעי : תחי
 נפשי ותהללך ומשפטיך יעזרני : תעיתי כשה אבר
 בקש עכרך כי מצותיך לא שכחתי :

שיה תפעלות לדוד הנה מה טוב ומה נעים שבת
 אחים נס יחד : כשמן הטוב על הראש ירד על
 הזקן וקן אהרן שירד על פי מדותיו : כטל חרמון
 שירד על הררי ציון כי שם צוה יהוה את הכרבה
 חיים עד העולם :

שיר המעלות הנה ברכו את יהוה כל עבדי יהוה
 העמדים בבית יהוה כלילות : שאו ידיכם קדש
 אברכו את יהוה : יברכה יהוה מציון עשה שמים
 וארץ :

שמואל ישראל

וְהָיָה כִּי יִזְכָּרְךָ זֶלְפָּנִי בְּתוֹעֵבֹת אֲחֵרֹת עֲשֵׂהָ עֲשֵׂהָ עֲשֵׂהָ
 לְכוֹתָבִים בְּקִמְעֵי וַיֵּשׁ קוֹכְטֵרִים גְּדוֹל בְּפֹי מִדְּמִיָּה כְּאֹמֶן
 וְסִדֵּר וְנֹכֶת בְּתִיבֹת הַקְּמִיעַ וְכֹתֵב מִהֲאֹמֶרֶם כָּבֵל יוֹם יוֹשִׁיל לֵ
 לְשִׁמְרָה וְלִמְנוּחַ חֵן וְלִהְלָחֶה וַיִּכְוֶן שֵׁשׁ כֶּהֱס זֶ"א תִּיבֹת כְּמִכִּין
 יֵאֱהָדוּנָהּ וַיֵּשׁ כֶּהֱס שֵׁס"ה אֲוִתִּיּוֹת כְּמִכִּין יָמוֹת סִמְחָה
 וְשֵׁס"ה סְמִנִי הַקְּסוּרֹת וְהֵס כְּנִבְדָּה עֲשֵׂה עֲשֵׂה
 וְהִתְחַלַּתְסָ שֵׁס מ"ה וְשֵׁס הַיּוֹשׁ כְּמוֹסָ :

וּמִסָּ יֵצוּה ה' חֲסִדוֹ וּבִלְיִלָה שִׁירָה עִמִּי תַפְלָה
 לֹאֵל חִי :

וְאֲנִי תַפְלָתִי לֶךְ ה' עַת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרוֹב חֲסִדֶּךָ
 עֲנֵנִי בְּאַמֶּת יִשְׁעֶךָ :

דְּרִשְׁתִּי אֶת ה' וְעֲנֵנִי וּמִכָּל מִגְדֻרֹתַי הֲצִילֵנִי :
 הִשָּׁה אֵלַי אֲזִנֶּךָ מִהֲרָה הֲצִילֵנִי הִיָּה לִי לְצוּר מִעַח
 לְבֵית מִצְדוֹת לְהוֹשִׁיעֵנִי :

אֱלֹהִים לְהֲצִילֵנִי ה' לְעֹזְרֹתִי חוֹשׁ"ה :
 וְאַתָּה אֱלֹהִים אֲדֹנִי עֲשֵׂה אֶתִּי לְמַעַן שִׁמְךָ בִּי טוֹב
 חֲסִדֶּךָ הֲצִילֵנִי :

אַתָּה הָאֵל עוֹשֶׂה פֶלֶא הוֹדַעַת בְּעַמִּים עוֹךְ :
 וַיִּשְׁיַעֲם לְמַעַן שְׁמוֹ לְהוֹדִיעַ אֶת גְּבוּרָתְךָ :
 הִנֵּה אֵל יְשׁוּעָתִי אֲבַטַח וְלֹא אֶפְחָד כִּי עוֹי וְחִמְרָת
 יֵה ה' וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה :

אֱלֹהִים אֵל תִּרְחַק מִפָּנֵי אֱלֹהֵי לְעֹזְרֹתִי חוֹשׁ"ה :
 מִנְּחָתִי כְּתוּב כְּנִבְדָּה כְּתַבִּי הַמְּקוֹבְלִים זֶלְפָּנִי יֵאֱהָדוּ אֶתִּי
 מִלְּמִלָּה בִּיתָא קִרְאֵתִי וְכו' וְזֶלְפָּנִי יִתְפַּלֵּל תַּפְלָה זוֹ
 קִרְאֵתִי

קראתי - פכל לב ענני וחתה חקיה אצלה : קראתיך
 חושיעני ואשמרה עדתיך : קדשתי צנשך
 ואשועה לדברך יחלתי : קדמו עיני אשמורת
 לאשית באמרתך : קולי שמעת כתסרה יהוה
 כמשפטך חניני : קדמו דרפי ומה מתורתך בחקוי :
 קרוב אתה יהוה וכל מצותיך אמת : קדם ידעתי
 מעלתך כי לעולם יסרתם :

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שתרחיק ממנו
 וצדק של רוח זכונים . רוח מחשבות רעות ופדורים
 רעים . רוח שחוק . רוח דברים בטלים . רוח יגזות . רוח
 אכזות . רוח שקר . רוח תועה . רוח משחית . רוח חבלה . רוח
 קטב מרירי . רוח אש של עצמות . רוח תזוית . רוח טומאה .
 רוח עושים . רוח חזיתית . רוח בא מן הנפילים . רוח חמס
 וכעס . רוח קנאה ותחרות . רוח מיכות . רוח גסות הרוח . רוח
 שמדות . כלם יתרחקו ויתבע"רו ממנו אמן כח סלה ועד :
 מצאתי בקוטרם ישן ששלח הרב המקובל מהר"ר אברהם
 הלוי ז"ל משה"ק ירושלים ת"ו להנביא מהר"ר אברהם שולל
 ז"ל למצרים . סגולה זו לומר בר"ה ולוהב פסוק לעולם יהוה
 דברך כנב בשמים : שנים עשר פעמים ויכוין שהגזירות
 רעות ישאלו בשמים ולא ירדו לארץ וזהו דברך דיבור קטע ימים
 כנב בשמים ולא יבא אל הארץ :

ח מצאתי כתוב מכו מהר"ו ז"ל מהש . לחן יאמר פסוק וכן
 מצא חן בעיני ה' . ויכוין כדירוף ואע נצב חנה
מנ ה' הדיוק ויועיל כעזרתו ויתבדק :

שומר ישראל

א תמלתי כתוב כל פאומר פסוק ויסעו ויהי אחת מלחמה
על הערים אשר סביבותיהם ולא דרכו אחרי
בני יעקב : ונפגעים ניזול מכל רע ויבזין כשם אספין :
יוד תמלתי כתוב האומר זה נ"פ ככל יום ניזול מכל כרה :

יה ה' אהיה אשר אהיה שדי צבאות עמנו משגב
לנו אלהי יעקב סלה :

יה ה' אהיה אשר אהיה שדי צבאות אשרי אדם
בוטח בך :

יח ה' אהיה אשר אהיה שדי צבאות תושביה
המלך יענגו ביום קראנו :

יא קבלתי מהרב החסיד המשובל המופלא מהר"ם שמשכ
ל' לומר תפלה זו כר"ה ויהי כשעת הוצאת ספר תורת

יהי רבון מלפניך **יהוה** אלהינו ואלהי אבותינו שתפלה
למען רחמיך : ולמען שמך הגדול הנכתב ואמר

קרא שבת כונתי בו שתכלנו לבו ולכשותינו ולכרינו ולכבותינו ולכל
הכלים אלינו מכל רע וממלחמה ומגפה ומכל דם וזיקה ופגע

ואכחה ומכל חולי ומחלה ולמען השם הקדוש המתפשט ממקור
המרכבה התחתונה **אלד** וכשהוא כלול עם מקורו **אהיה**

אאהרידה שתבטל כרחמיך המרוכים
ובחסדיך הפשוטים חיצוניו ומעל כל בני ביתו

כל בוירות קשות ורעות ויסכרו כל המקטרגים והמסטובים עלינו
אנא כח השם הקדוש המתפשט ממקור המרכבה הפנימית

קרע וכשהוא כלול כמקורו **יהוה יקהרועה**
שתבטל כרחמיך

הרבים ובחסדיך הפשוטים מעלינו ומעל כל בני ביתנו כל
המקטרגים

החוקרים והחוקרים וכל גזכות קשות ורעות ושאלת סוף
הדש עלינו שנה טובה ומבורכת ותפרנסנו בשופע ברול ובהיתר
ולא יגלוש כמו עין הרע ותגליחנו כלמורינו וכלל מעשה ידינו
אנש"ו

י"ב יאמר אחר עשר פסוקים המתחילים כנן ומסיימים כנן
והם מסוגלים להכניל מעין הרע ומכסוף ומלאתי כס' כי
על קלף ישן מסס רבינו יהודה תסיר שהקורא אותם תכריח ססן
ממנו ולכן אין בתוכן ס' וראיתי כס' קב הישר סוף פ' ל"ב
להתפלל אחריהם תפלה אחת ואני כעניי אפדנה מתוקנת
ובתוספת טובה כס' ד :

נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הכהן :
נחנו נעבור חלוצים לפני יי ארץ פנען ואחנו
אחות נחלתנו מעבר לירדן : נביא מקרבך מאחיה
כמוני יקים לה יי אלהיה אליו תשמעון : נהר
פלגיו ישמחו עיר אלהים קדוש משכני עריון : נגד
אבותם עשה פלא בארץ מצרים שרה צוען נחית
כצאן עמם ביד משה ואהרן : נפתי משכבי מור
אחרים וקצמון : נר יי נשמת אדם חופש כל חדרי
בטן : נופת תטפנה שפתותיה כלרה רבש וחלב
תחת לשונך וריח שלמתך כריח לבנון : גרו מתוך
כבד ומארץ בשדים צאו והיו פעתודיך לפני צאן :
גושקי קשת מימינים ומשמאלים באבנים בחצים
ובקשת מאחי שאול מבנימין :

יהי רצון מלפניך יהוה אלפינו ואלהי אבותינו שתתהלל
בחסם עלינו : ותגלגל לנו ולכל בני ביתנו
ולכל

שומר ישראל

כל ישראל חזין הרע ומכל מיני כושף ותכריח היצר הרע והשח
ממנו וכשם שפרשת כנפיק על אבותינו במדבר והצלתם מעינא
בישא דבלעם הרשע כן תפרום כנפיק עלינו ברחמיך הרבים
וכסיה מכוסים במכסה והכנה בשמותיך הקדושים אנס"ו:
אחר תפלה יאמר שבעה פעמים פסוק זה:

זהו מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך אפים
ארץ ישתחוו לך ועפר רגליך ילחכו וידעת
כי אני יהוה (ניקוד ישחק) אשר לא יבושו קווי:

ויכין בשם כפרשי (כ"א מפרשי) היוצא ממנו וכשם היום
בנקוד ישחק ותהיה תפלתו
מיונה ונס יהיו דבדיו נשמים וטוב לאומרו כשיבקש משר וכיוצא
איוה בקשה (מס' שרשי השמות להרמ"ו ז"ל כ'):
י"ך קבלתי שכל האומר פסוק ויהי בנסע הארץ וגו' בכל יום
ומכוין במדר הזה לא יווק כל היום אף שיהיה במקום סכנה.

ובה	ורק	יו	ינש	דינ	אזה	באי
ינא	ימו	היא	דסנ	מדה	מכו	בלש
הסר	אשמ	ופי	ווא	פזה	רהה	ופר
יען	מהה	הצב	ימי	נבי	שיר	תיאל

את זה הכינותי בעת יאמר לזכות את הרבים וחוא ית
ירחם עלינו ויוסיף לנו שנות חיים
בתחלה והתפארת לחי העולמים
ת"ו ש"ל ב"ע